OPUSCULA MISCELLANEA

METRICO-PROSAICA

JOHANNIS BURTON, S.T.P.

Collegii Etonenſis Socii.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO;
Apud JAC. FLETCHER, MDCCLXXI.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

LECTORI S.

OPUSCULA hæc fugitiva et diſperſa jam demum in faſciculum collecta exhibemus; miſcellanea quidem illa et multiformia, genere toto diverſa, dictionis etiam figurâ atque colore diverſa. In hâc rerum farragine multiplici haud certè deerit illa quæ legentibus tædium imminuere ſolet, varietatis gratia; utinam etiam, in partibus ſingulis exequendis, et illa, quæ legentibus expectationem erigat et æmulationem, ingenii pariter reſpondentis commendatio accederet. Hæc tamen noſtra qualiacunque in juſtam Voluminis formam congeſta libenter Tibi in manus tradimus, benignitate freti tuâ.

Editoris consilium quale fuerit rogas? Hæc adeo cum illo unà recognosce. Hoc Ille præcipuum in votis curisque semper habuit, ut inter Academicos literarum humaniorum studia in melius promoverentur; atque adeo ut scribendi facultas neque consuetudine corrumperetur pravâ, neque per desuetudinem neglecta prorsus intercideret. Itaque cum Poemata, et Orationes quasdam, et id genus Opuscula, πονηρὰ κομμάλος venditari passim, et cum plausu excipi videret, Reip. Literariæ causâ, æquum censuit, ut alia quædam melioris notæ, (absit dictis Invidia) et ad puritatis primævæ, quoad fieri potuit, normam conformata in vario scribendi genere exemplaria prodirent, usui Tuo pro re natâ diversimodè accommodanda. In Græcis Latinisque quid imitando efficere potuit, Scriptor periculo suo ostendere non dubitavit; ardua quædam aggressus, ingenii versatilis, stylique versicoloris artifex, μιμητικὸς. Siquidem feliciter rem administraverit, erit quod imiteris; sin autem secus, quod corrigas. Utcunque vero

res

res ceciderit, ſi quoquo modo æmulationem accenderit, aut acuminis critici ſtylique, quam non modo præceptis et hortationibus, ſed etiam exemplo commendavit, exercitationem ſedulam provocaverit, habet quod ſibi gratuletur: Neque operam illam fruſtra impendiſſe ſe exiſtimabit, quam Tibi aut prodeſſe, aut placere poſſe intellexerit.

ETONÆ. *Nov.* 2. 1770. J. B.

Sacræ Scripturæ Locorum quorundam Verbo Medica.
Præfatio Dedicatoria
Psalm. 137. Gr.
——— 137. Lat.
Davidis Threnodia, 2 Sam.
Psalm. 47. Gr.
——— 46. Gr.
Molis Epinicion, Exod.
Debbora Epinicion, &c.
——— Lat. J. B.
——— Lat.
Isaiæ, Cap. 38.
Sacerdos Parochialis Ruffico
Elogium Job. Regis, cum Precationibus.
Observator Mastigiatus, cum Præfat. Lat. & Dedicat.
Differtatio Critica de Literarum Græc. affinitatibus
Observator Mastigiatus, Gr. cum Ode Eudoxiana & refuta
Ἀστὴρ Σοφίας, Carmen Epiphoniz. Lat.
Iter Sulfexiense, Lat.
Ἀστρολάτρης Mastigiatus, Gr.
Epiphola ad Gul. Thomson, Gr. cum Præfat. Lat.
Iter Bathoniense, Lat. cum Fasc.
Epiphola Lat. ad Comes. Hamilton
Commentariolus Tragicæ Scenæ, Archiep. Cantuar. Mo-
rioræ Sacer.
Epiphola ad Deo. Hyperi.
Epi Δραστηριότης ad J. Jones Epiphola Apologetica.
Veræ Magnificentiæ Lau.

In hoc Volumine continentur

Sacræ Scripturæ Locorum quorundam Verſio Metrica.

Præfatio Dedicatoria. —— Pag. 1

Pſalm. 137. Gr. —— —— 13

—— 137. Lat. —— —— 14

Davidis Threnodia, 2 Sam. I. Lat. —— 15

Pſalm. 47. Gr. —— —— 18

—— 46. Gr. —— —— 19

Moſis Epinicion, Exod. 15. Lat. —— 21

Debboræ Epinicion, Gr. —— 25

—————— Lat. —— —— 33

—————— Lat. —— —— 40

Iſaiæ, Cap. 38. —— —— 46

Sacerdos Parœcialis Ruſticus; cum Præfatiunculâ. 49

Elogium *Joh. Rogers*, cum Præfatiunculâ. — 81

Νοσυντος Μελετηματα, cum Præfat. Lat. et Dedicat. Gr. 106

Diſſertatio Critica de Literarum Græc. Inſtitutionibus. 148

Οδοιπορυντος Μελετηματα, Gr. cum Ode Epiſtolari Præfatoriâ. 190

Απο Συσπξιας, Carmen Epiſtolare, Lat. 222

Iter Suſſexienſe, Lat. —— 226

Αποδημυντος Μελετηματα, Gr. —— —— 236

Epiſtola ad *Gul. Thompſon*, Gr. cum Præfat. Lat. 249

Iter Bathonienſe, Lat. cum Præf. —— 259

Epiſtola Lat. ad *Cornel. Æmiliam*. —— 271

Commentariolus *Thomæ Secker*, Archiep. Cantuar. Memoriæ Sacer. —— —— 276

Epiſtola ad *Tho. Hayter*. —— 309

Equi ἁρπεττυοντος ad *J. Jones* Epiſtola Apologetica. 313

Veræ Magnificentiæ Laus. —— 316

Nummus

Nummus Hiſtoricus. —— —— 319
Hortus Botanicus. —— —— 321
Vernonus Triumphans. —— 324
In honorem Muſices et *D. Cæciliæ*. —— 327
Meditatiuncula in Eremitæ Domicilium, poſitum a Reginâ *Carolinâ*, in Regiis prope *Richmondiam* Hortis. 1729. —— —— 331

SACRÆ SCRIPTURÆ

LOCORUM QUORUNDAM

VERSIO METRICA.

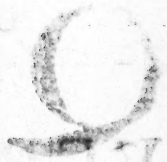

REVERENDO VIRO

JOHANNI MATHER, S.T.P.

COLLEGII CORPORIS CHRISTI

PRÆSIDI

DIGNISSIMO.

QUI ex hortulo provenerunt tuo ad Te Dominum jure redundant fructus. Tenui munuſculo ſua non deerit gratia, unde percipi poteſt aut ſoli bonitas aut cultoris induſtria, unde aliquid excerpi poteſt, quod felicitati apponas tuæ, Tuorumque laudibus.

Haſce adeo Tuorum exercitationes poeticas, a curis olim meis certe non alienas, &, uti reor, patrocinio non indignas, tuo fidenter tibi commendo, Poeſeos ſacræ dignitatem ſimul & mores perpendens tuos. Muſas adduco comites, non jam, quod plerumque fieri ſolet, pueriliter nugantes, aut protervitate theatrica laſcivientes, ſed caſtas, ſed Chriſtianas, divinæ paginæ interpretes, & votivi carminis officium religioni conſecrantes.

Nihil certe magnificum aut admirabile Lectoribus polliceri videtur prima pagina. † — Verum qui invidiam non movet, minus provocat cenſuram: ubi magna expectatio non conciratur, minus fallitur fides: apponetur certo lucro quicquid præter ſpem laudis acceſſerit.

Sentio quam difficile ſit cuiquam de ſe ſuiſve non arroganter dicere; at certe licebit ſine invidia illam inſtitutionem ſaluberrimam prædicare, quæ efficit, ut adoleſcentibus otii ipſius ratio aliqua conſtet, & vacatio Academica adeo non ſit infructuoſa, omnium ſtudiorum penitus vacua, ut ſemper laboris cujuſdam poetici onus quoddam ſecum unà trahat conjunctum; atque adeo hoc ipſum, quicquid eſt opuſculi, horis hujuſmodi ſubſecivis natum protulerit.

Collegii Præſidem emeritus Tutor tali te donat munere, quale poſſet non tam privati cujuſdam obſequii, quàm ſolenne quoddam exemplum Diſciplinæ noſtræ communis exhibere, cujus famam omni laude tua privata potiorem ſemper duxiſti.

Juvat Vice-cancellariatus tui memoriam revocare & in illius decurſu labores tuos honeſtiſſimos prædicare, in priſtina Academiæ diſciplina aſſerenda, &, cum Præli Oxonienſis fama, Editorum quoque induſtria reſuſcitanda, haud infeliciter verſatos. Atque hæc quidem eò libentius commemoro, cum cognoverim illo te tempore extitiſſe autorem Tuis, ut auderent aliquando ultra

† Sciat Lector Verſiones inſequentes deſumi ex Delectu Exercitationum Poeticarum, quæ pro Diſciplinæ ſolennis ratione Adoleſcentibus C. C. C. Oxon. longæ Vacationis tempore præcipiuntur elaborandæ: qui prodiit Oxoniæ, 1736.

nidum

nidum pennas extendere, aliqua vel ingenii ſui monumenta in communem aſpectum lucemque proferre, vel ſaltem alienæ laudis aſſeclas comiteſque in orbis literati celebritatem prodire.

Quum igitur permulta viderem in ſcriniis paſſim neglecta jacere, in diverſa materie, ſacra pariter & profana, in diverſo Metri genere, Epico, Lyrico, & Epigrammatico, diverſo demum Linguarum, Græco, Latino, ſimul & vernaculo idiomate à noſtris haud temere elaborata, quendam è meis Adoleſcentem idoneum, (quem benevolentiæ & honoris ergô à me nominari oportuerat) ſedulo hortabar, ut, quæ in manus venerant, ex iis ſuo quæque genere optima excerperet, refingeret, publicaretque; ita ut Domicilio ſeverioris literaturæ ſtudiis ſemper florentiſſimo aliqua inſuper literarum humaniorum, aliqua laudis cujuſdam, pene dixeram, novæ commendatio accederet.

Id vero operis inchoatum præloque jam commiſſum cum ille aliam ad provinciam ſubito evocatus deſeruiſſet, neque mihi gravioribus curis occupato otium ſuppeteret, aliiſque porro ad exequendum deeſſet voluntas, ex eo tempore pependit interruptum, hæſitque in curſu per decennium imperfectus labor. Incommode quidem accidit hæc Editionis ſuſceptæ mora; ita tamen, ut potius conſilia mea privata, quam expectationem publicam fefellerit. Dolebam ſane inceptum hoc laudabile, cujus aliquando hortator atque adjutor fui, prorſus intercidere: & cupiebam ſimul meliore digna

fato

fato carmina ab interitu vindicare. At vero tam multa, tam diversa genere, tamdiu omissa repetere, & quasi disjecti membra poetæ tam longe lateque distracta recolligere, mutilata restituere, Epigrammata, & id genus difficiles nugas retractare, ad varios demum ingeniorum de momenti levioris re utcunque eleganter lascivientium lusus descendere, in tam multiplici simul & minuto labore versari non hercle vacavit mihi, neque libuit. Verum id negotii ita potius ad me pertinere sensi, ut nec nihil, nec omnia mihi putarem conficienda; non ut ex materie undecunque corrasa justi voluminis moles conflari posset, sed ut instar omnium pauca quædam melioris notæ congesta proferrem.

En ergo, quæ tuum sibi nomen præscriptum gerunt, poematum delectum; eorum præcipue quæ videntur operosiora & proinde minus vulgaria: gratiam fortasse aliquam ipsa novitas conciliabit, pretium certe quoddam & venerationem arrogare debet illa argumenti sanctitas tanta, piis Christianisque auribus dignissima, qualis insuper hominis Theologi legentis sive etiam scribentis curas non sine fructu exercuerit. Et profecto siquid omnino præclarum & admirabile in se habeat Ars Poetica, quod possit animum sententiarum pondere & fulgore, aut imaginum vividissimarum varietate illuminare, percellere, delectare, vel affectus demum in omnem partem mirifice commovere, id omne, quantum quantum est, complectitur sacra illa, plenaque Deo dictante pagina, auctiusque & illustrius exhibet ubertate

tate locupletatum ſua. Ecquis ergo Poeſeos ſtudio deditus veram appetit famam? facile videat quam præcipuam inſiſtere oportet. En illum ſapientiæ divinæ theſaurum, unde nihil non vel ad uſum vel ornamentum depromi poſſit: en materiem, in qua digne exercitetur illa mens divinior, atque os magna ſonaturum: en demum id ipſum, quo nihil majus meliuſve affectare valet ambitio Poetica. Quamobrem cohortandi ſunt adoleſcentes ut ad hanc unice ſtudiorum metam contenderent, in hoc curriculo ingeniorum vires periclitarentur, nec certaminis difficultate perterriti aliò ſe ad ingarum faciliorum curas avocari paterentur, ſatis ſe eſſe aſſecutos rati, ſi ex cantilenæ cujuſdam facetæ forſan & obſcenæ, vel carminis amatorii elegantiis populares plauſus non fruſtra captaverint. Conceptuum quidem divinorum ſublimitatem dicendo adæquare arduum quiddam eſt humaniſque altius viribus: verum enimvero, quæ pro merito deſcribi & illuſtrari nequeunt, eadem, quà licet, optime ſtylo adumbrare, facultatis Poeticæ adeo non eſt infima laus, ut opus ſit longe pulcherrimum, nec minorem afferens ingenii quam pietatis commendationem. Eſt profecto laudabile id aggredi, quod conſequi poſſe eſt glorioſiſſimum: nec turpe eſt ingentibus auſis excidiſſe, ubi non indecore decertaſſe eſt quodammodo triumphi inſtar.

Maxime vellem me hoc, quod ſentio quam ſit maximum, potuiſſe non tam ſterili verborum præconio, quam exemplo commendare. Verum cum ita res ſit

comparata

comparata ut plures in hoc, quam in alio quopiam ſcribendi genere, moleſtiæ defectus, æquum proinde eſt ut eoſdem tanto facilior conſtetur excuſatio, quanto hæc in parte antecellere eſt difficillimum. Habet enim ſacra Poeſis propriam quandam laudem cum difficultate haud vulgari conjunctam. Ea eſt ipſius argumenti ratio plane ſingularis, quæ ſcribentis animo reverentiam quandam & ancipitem injicit ſollicitudinem, ne aut omni ornatu Poetico deſtituta infra rei dignitatem languida ſubſidat deſcriptio, aut nimia decorandi licentia corrumpatur veritas: atque adeo ingenii audaciam quandam excitat ita tamen ut ſimul reprimat, pollulatque vividi & erecti ſpiritus ardorem religioſi Interpretis modeſtia & fide caſtigatum.

Proinde ſiquid in operis hujuſce decurſu nobis exciderit minus perfectum, ſigna in Dictionis ornamento incuria, æquiori hæc animo ferat Lector benevolus, cum interea viderit in gravioribus curis, in ſententiarum nimirum vi & fulgore exprimendo, à nobis quiddam ſedulo & haud infeliciter attentatum.

Hæc adeo, fortaſſe nimis multa tantilla de re, præfanda duxi, ut intelligi poſſet quo conſilio fuerit inceptum, cur deinde tam ſero, & à me, abſolutum, & quid demum iſthoc eſt, quod tibi ſite dedicatum ornavimus, opuſculi. Contingat modo placere Tibi, Jovis eſſe ſaltem non dedecori, Academicæ demum juventuti aliquatenus uſui eſſe. Siquid ſit in exemplo laudabile, ſtudioſis accendat æmulationem, ignavis excutiat torporem;

porem; imo nec ipsi defectus suo careant fructu, dum ingeniis delicatioribus acumen criticum exercuerint. Si denique nostra hæc qualiacunque quoquomodo profuisse intellexerim, satis habeo, neque hoc meo quicquid est sive otii sive laboris mihi plane abusus videbor.

Quod Editoris munus hocce casus aliquando ad me detulerit, video quidem exinde aliquid de operis destinati perfectione decessisse: verum hæc mihi non ingrata obtigit necessitas, quæ paulisper animum ad illa studia revocavit, *à quibus ego, nullum confiteor ætatis meæ tempus abhorruisse*; quidni enim liceat M. Tullii verbis uti, perinde ac exempli autoritate, hac præcipue in causa, quam ille tam præclare defendit, non unius modò Archiæ Poetæ, sed facultatis poeticæ Patronus disertissimus. Me quidem, utcunque rude jam donatum, haud piget antiquo iterum ludo paulisper includi: & vetera repetentem officia iterum inter Discipulorum cathedras versari, & in hoc juventutis meæ senio quodam repuerascere, &c, quod pro more aut jure quodam suo factitant effœti & emeriti milites, pristina quodammodo certamina renovare, & præterita cogitatione recolentes vita priore frui.

Verum, ut, quod res est, loquar, hæc mihi occasio obtigit, eo potissimum nomine jucundissima, quod Te mihi quasi in via honoris ergò compellandum obtulerit. Nec ego me neque Tui neque mei ipsius adeo immemorem esse patior, ut non cupiam aliquod extare meæ erga te benevolentiæ, grati animi, & reverentiæ testimonium.

monium. Juvat in adoleſcentiæ tuis ſub auſpiciis traductæ memoriam redire ultimam: inde enim uſque repetens video te mihi atque aden Tuis omnibus extitiſſe optimum ſtudiorum vitæque Ducem, Patronum, Moderatorem, conſilio, beneficentia, autoritate, exemplo; & continuo ævi progredientis hiſtoriam comes ſequitur tuorum recordatio beneficiorum. Hæc tibi ſemper adſunt non tam privatæ, quam publicæ vocis ſuffragia: en præconiorum inſtar omnium, Tuorum communis amor! Difficile quidem mihi eſt de te cogitanti vel tacere prorſus, vel in dicendo modum tenere, ita ut neque negligenter frigida, neque importune officioſa videatur oratio. Pro certo ſcias illam tantum abeſſe ab adulatione, quantum abeſt à neceſſitate. Vides quam libere & familiariter tecum egerim, dum hoc quicquid eſt epiſtolæ ita ornaverim, ut non tam Dedicationis, quam Præfationis ſpeciem præ ſe ferat, non tam Patrono pro more honores oſtentans ſuos, quàm Lectorem de opere inſtituto quædam ſubmonens. Quidni autem, dum Lectorem alloqui videor, fas erit de te, tanquam abſente, liberius dicere, &, quas tu ſolus omnium neſcire videris, laudes non diſſimulare? At vero, dum alii de nobis bona dicunt omnia, noſtraſque te ſoſpite, fortunas laudant, abſit ut ipſi interim tanti immemores beneficii videamur. Imo potius ad poſteros tranſeat hæc noſtræ gratulationis memoria, quod eum virum Coll. Corp. Chr. tot annos ſibi Præſidentem habuerit, qui in Academia continuo ita vixit, ut à

cultu

cultu divino vel Collegii ſui negotiis *nullo unquam tempore aut commodum ſuum aut otium abſtraxerit, aut voluptas avocârit, aut denique ſomnus retardârit*: cujus voluntas atque autoritas id habuit præcipuum, ut pietatis & literarum ſtudia foveret uſque & tueretur: cujus demum in moribus privatis nihil reprehenderit quiſquam, niſi forſan id ipſum, quod etiam amaverit, & quod in pleriſque habetur virtutum inſtar omnium, ingenii non pertinacis facilitatem, & teneritudinem quandam benignitatis. Scio nullam tibi minus placere, quam quæ de privatis, nec gratiorem eſſe ullam, quam quæ de Tuorum laudibus inſtituitur, orationem; verum ego utraſque video cognatione quadam meritorum adeo inter ſe devinctas, ut Præſidis ſui honores non invidendos teſtetur ipſa Collegii felicitas; ita ut, quam ſedulo vitare ſtudes, ad te tranſlata redundet gloria. Te quidem, Digniſſime Præſes, eodem ego, quo Tui omnes, animo intuens, ita alloquor ut Parentem propitium; ambitioſa encomiorum ornamenta nec tua deſiderat bonitas, neque meditatur genuina filiorum pietas, adulationis juxta ac timoris neſcia, & frigidas verborum moras antevertit voti properantis ardor. Quare ſiquid veræ laudis afferant honeſtæ pro capitis pretioſi incolumitate preces, id omne tibi cumulatiſſimum afferunt noſtræ. Tibi integram valetudinem, placideque decurrentis ævi honores diutiſſime conſervet Deus; & ad cætera virtutum tuarum teſtimonia ſero accedat illud longe triſti-

 ſſimum,

ſſimum, quod in amiſſi deſiderio continetur. Ita Coll. Corp. Chr. prout debeo, felicitatem comprecor maximam

Tibi

Multiplici honoris

Et grati animi

Officio devinctiſſimus

Dabam è Coll. Etonenſi
quinto Calend. Jun. 1736.

JOHANNES BURTON.

ΨΑΛΜ. ρλζ'.

ΗΜΕΘΑ δακρυχεοντες επ' Ευφρητεο ρεεθροις,
Ως στεο ημετερον, Σολυμη, ποθος ικετο θυμον·
Τας δε λυρας κρεμεωμεν επι δρυσιν υψοθ' αφωνες
Καθθ' ημεις Φιλον ητορ ετηκομεθ' αλγεϊ λυγρῳ.
Ωδε δε Χαλδαιων εικεσκε τις αγρια παιζων·
Αρχετε μελπομενοι, Σολυμητιδος αρχετ' αοιδης.
Ω ποποι, η ρα Θεϖ επιμελψομεν ἱερον ἀσμα
Βαρβαρικην κατα γαιαν; Εγω σεθεν ει λελαθοιμι,
Ω Σολυμη, και εμειο λελησμενος ειθε γενοιμην·
Δεξιτερη λυριχων μοι ετ' ειη αμηχανοεργων,
Πριν με τεϖ, Σολυμη, κυδεϊ ἱεροιο λαθεσθαι.
Γλωσσα δ' ετ' ασεμφης και αναυδος ανα στομα ῥιγοι,
Ει μη εγω τογε σον, παντων ανταξιον αλλων,
Ουνομα μελπωμαι, χαιρειν στε θυμος ανωγει.
Αλλα συ γ' ὑρανοθεν, Πατερ, ἱπεο ἱας Εδωμϖ,
Οἱα γ' εκαγχαλοων, Σολυμης κατα δηλιον ημαρ,
Βαλλετε κακκοσινην, ωθθελυμνους ἑλκετε πυργους.
Ω Θυγατερ Βαβυλωνος, οϊζυρη περι πασων,
Ολβιος, ὁς κακα σοι γ' αποτισεται, οσσα μ' εοργας·
Ολβιος, ὁς τισων εμα δακρυα, νηπια ῥιψει
Τεκνα, ποδος τεταγων, ποτι λαϊνον ὑδας αγυιων.

PSALM.

PSALM. CXXXVII.

SEDIMUS juxta Babylonis undas,
Flebilis, captiva cohors: tuique,
O Sion, dum corda recens ſubiret
Triſtis imago,
Flevimus multum; pius in ſequaces
Lacrymas fluxit dolor. O laborum
Dulce lenimen, lyra, jam vale damnanda ſalictis,
Nec loquax poſthac, neque grata! — Dum ſic
Hæſimus flentes, age, Victor urget,
Perfidum ridens, age, quis Sionis
Concinet hymnum?
O Deus! quî nos tibi dedicatum
Carmen hoſtili modulemur urbe? &
Audiat ſacra melos aure dignum
Barbara tellus?
Ah! tui me ſiqua dies honoris
Cernat oblitum, Solyme, canori
Immemor plectri ſtupeat perenni
Dextra veterno.

Faucibus

Faucibus ſiccis mihi lingua ſemper
Hæreat, ni rite memor Sionis
Uſque votivo recinat ſacratas
Carmine laudes!
Funditus muros rape, perde, noſtris
Dixit illudens lacrymis Idume.
Audin', O vindex Pater, audin' hæc? et
Fulmina ceſſant?
Teque devotam ſimili ruinæ,
Urbium Regina potens, viciſſim
Te triumphatam, Babylon, manebunt
Fata Sionis:
Illa tum plaudens, age, macte quiſquis
Neſcios fari pueros trucidas;
Macte Judæi patiens vocari
Nominis ultor.

DAVIDIS THRENODIA.

2 Sam. cap. 1.

OCcidit heu! Patriæ decus; ingenteſque cadentum
Heroum fatalis habet Gilboa ruinas!
Comprimite, o venti, crudelis murmura famæ!

Ne

Ne fors ne qua tuos, O Patria, forte dolores
Improba garrulitas hoſtilibus invehat oris:
Ne ſævo male læta joco Philiſtia noſtris
Illudat damnis: ne barbara terra ſuperbum
Erigat e noſtrâ ſurgentem clade triumphum.
Triſte ſolum, Gilboa, O tantæ conſcia ſtragis,
Æterni lacrymoſa geras monumenta doloris,
Infenſum paſſura Deum! ne fertilis imber,
Roſcida ne foveat ſitientes guttula terras:
Sed cœli pluat ira ſuper, ſteriliſque ruinæ
Funeſtus campis ſquallentibus incubet horror!
Scilicet his campis ingentia fulmina belli
Incaſſum cecidere, et inulto funere Saulum
Abſtulit atra dies. — Heu! quid divinus olivi
Juvit honos regale caput? quid ſacra cadentem
Majeſtas — O fama ingens invictaque bello
Dextera! non illi quiſquam ſe impune tuliſſet
Obvius armatæ. Quas tu, Jabeſha, videbas
Ammonidum ſtrages? et tu, Philiſtia, quantas
Fleviſti pavitans ſeptena per oppida clades?
Te quoque bellorum comitem, Jonathane, ſagittis
Inſignem jaculoque levi, patris æmulus ardor
Impulit et pietas. — O quanti in bella ruebant!

Quantos

Quantos contempti per mille pericula lethi
Ira tulit generoſa, et vitæ prodiga virtus,
Fortior ungue leonum, aquilæque citatior alâ?
His amor unus erat, junxitque ſimillima morum
Gratia concordes animas, dum vita maneret;
Hei mihi! nunc etiam communi funere junctas!
O, queis purpureæ, Saulo præbente, fluebat
Veſtis honos, Tyriæque aurata ſuperbia lanæ,
Nymphæ, Judææ Nymphæ, jam ferte jacenti,
Ferte pium domino mœſti vectigal honoris,
Regia pullato decorantes funera luctu!
O Dolor! O quonam fatalis crimine belli
Fortia nequicquam crudeli pectora letho
Projecere animas! nec te tua plurima texit
Labentem virtus. — Heu celſos irrita virtus
Fuſa ſuper montes ingentibus excidit auſis.
Ante diem, Jonathane, cadis!
Te ſuper, O frater, tenero mihi corda dolore
Ægra recrudeſcunt; tua ſenſibus inſidet imis
Flebilis O ſemper, placituraque ſemper imago!
Heu pietas! heu rarà fides! ſublataque tecum
Gaudia! et O noſtro reſpondens pectus amori,
Pluſquam virgineo reſpondens pectus amore!

O Dolor! O quonam lacrymosa crimine fati
Procubuit victis heroibus irrita virtus;
Grandiaque incassum cecidêrunt fulmina belli!

ΨΑΛΜ. μς'.

ΑΜΜΙΝ αυτος αμφιβαινει αποτροπαιος πηματων
Θεος απ' ὑρανοιο, κιων ασραβης σωτηριας·
Τεκνα' ατρεσοι μθυμθυ ευ πεποιθοτες Φρεσιν,
Καν περ αρχαιων ὑπ' εκ γης σχημα ῥηγνυθεν πεσοι
Πθυθμενων· καν βυσσοθεν τε γ' ὑρεων θεμεθλια
Ες θαλασσιω σιω παραγμω σκοπελοκυλινδωνται μεσσιω·
Καν ὑπερβιων δυσηχες κυματων βρυχοι σθενος,
Καν πετρων καρηνα μακρων ὑσσο κλυδωνι πωτιω
Ὑποτρομωσι, βενθεων απ' εσχατων σεσεισμθα.
Ω μακαρ πολις Θεϋ, συ δ' ηδονων βεβρεγμθη
Ρθμασιν τερπνοις χαρηση. Κειθι γ' ὑψισϛ Θεος
Αφθιτον σκηνωμ' εν ἱεροις εγκαθεσατο μυχοις·
Κειθι σκεπαστης φυλασσει καμμεσσιω Θεος· παλιν,
Πολεμιων βιην ερυκων· ἡ δε τ' ασυλευτος μθει·
Εξανεση πασα γαια, καὶπαρασατ' ανοθεν·
Αλλ' ὁτ' ὁμοκλεσασκε βροντης Θεος εν οπι, σκεφρικε χθων,
Αμμι συμμαχει καμ αυτος Θεος, ὁ πατρωος θεος

Ερχος

Ερκος αμμι παγκρατιζον νωλεμες παρεζαται.

Δευτε λαοι, δευτε παντες, λευσσετε θεια θαυματα

Ρεξεν εν χθονι παντοκρατορος χαρ ὑπερμαχος Θεος.

Ουτος επι γης τερασι πολεμου εργον αμπαυσεν βαρυν,

Ουτος εξεθλασσεν ὁρμην εγχεος δολιχασκιου,

Τοξα τε συνεκρυσε, κηλεῳ θ' ἁρματ' εφλεξεν πυρι.

Ησυχαζε γαια, Με Θεον ευσεβως Φοβεισθω.

Εθνεων ω Φυλα παντων προσκυσειτ' εμον κλεος,

Καμον εν σιγᾳ τρομειτε το πανυπερζατον κρατος.

Αμμι συμμαχει και αυτος Θεος, ὁ πατρωος Θεος

Ερκος αμμι παγκρατιζον νωλεμες παριστατᾳ.

PSALM. XLVI.

AT tu triumpha rebus in aſperis,
Dilecta tellus, cui vigilis Dei
Tutela præſens e propinquo
Præſtat opes animoſque cœlo.
Si fractus orbis corruat intimo
Divulſus a fundamine, ſi vagos
Depreſſa mirentur tumultu
Littora cum ſubito moveri

Montes in æquor diſſociabile:
Et ſi tumentes horriſonum mare
Attollat iras, montiumque
Quaſſa ſuper capita alta nutent:
At te caduci, te non pavidam ferit
Ruina mundi: dia tibi Salus,
Et Fauſtitas affuſa circum,
Flumen uti recreante lympha
Ripas ſerenans. Scimus ut in tuas
Cæleſtis aras ſpiritus incubet,
Suoque plenam numine hoſpes
Ipſe Deus tueatur urbem.
Tumultuantur regna rebellia,
Fremuntque Gentes. — Intonuit Deus
Iratus, et compage rupta
Diſſiliit liquefacta tellus.
Plaudat triumphans Abramidum genus,
Cui perbenigno numine præſidet,
Paciſque et armorum ſupremus
Arbiter, omnipotens Jehova.
Videtis? O quæ cladis inhorruit
Imago? terras jam videor gravi

Videre disjectas ruina,
Ima Deo quatiente rerum.
Illum vibrati fulguris ignibus
Currus cremantem, ſpiculaque, et graves
Haſtas refringentem tyranni
Compoſitis venerantur armis.
Dixitque tandem bellipotens pater:
Tellus ſileto; ſupplice me Deum
Agnoſcito cultu, timendum
Me populis ducibuſque Numen.
Plaudat triumphans Abramidum genus,
Cui perbenigno numine præſidet,
Paciſque et armorum ſupremus
Arbiter, omnipotens Jehova.

MOSIS EPINICION.

Exod. cap. 15.

FAS ſit canenti tergeminis Deum
Belli potentem tollere laudibus,
Qui victor æternos honores
Niliaco meruit triumpho.

Vindex tyrannorum ille minacium
Inauſpicatos reppulit impetus,
  Late ſuperjecto fugaces
    Merſit equos equitesque ponto.
Salutis autor, dulce decus meum,
Votiva ſupplex templa tibi ſtruam,
  Nomenque laudabo timendum
    Gentibus, Oceanoque rubro.
Videre magnos jam videor Duces
Trahentis ad ſe cuncta voraginis
  Sinu laborantes profundo,
    Et trepidum Pharaona ſegni
Curru frementem. Diluvies ſuper
Urget ruinas; et, lapidis modo,
  Ad ima ſidentes reſorbens
    Unda freto rapit æſtuoſo.
O clade quanta contudit hoſtium
Quantas phalanges armipotens Pater?
  Seri recenſebunt nepotes
    Mirificæ monumenta dextræ.
Disjecta retro plus vice ſimplici
Ceſſit rebellis turma, ſimul tua

Exarſit ultrix ira, qualis
Flamma levi metuenda culmo.
Erupit acer naribus halitus;
Repente concreto liquor æquore
Suſpenſus hæſit; ſegregatas
Eurus agens glaciavit undas.
Dixit Tyrannus, quidlibet impotens
Sperare, dixit, perſequar, aſſequar,
Et ſubjugatos luctuoſâ
Cæde Duces, populoſque perdam.
Tuus ſequaces Spiritus infremens
Afflavit undas; Arma, Viros retrò
Abſorpſit, ut plumbum cadentes,
Reflua congeries aquarum.
At, O! Deorum quis ſimilis Tibi?
Aut quis ſecundus? fulgida conſpici
Te Sanctitas veſtit, tremendum
Te Decus omnipotentis iræ.
Mirum vibravit dextra minaciter
Exerta ſignum: jam liquidos ſinus
Diducta tellus, et refuſa
Niligenas ſepelivit unda.

Nobis reducti trans maris arida
Novum negata Ductor iter viâ
Recluſit, ad certos triumphos
Expediens per acuta Lethi.
En! Rumor aures antevolans ferit,
Et corda pulſans ſubſequitur Pavor;
Cerno Palæſtinam frementem
Inſolito trepidare motu.
Perculſa cerno regna. Quis occupat
Duces Idumæos tremor? en! vigil
Horreſcit extremas ab alto
Proſpiciens Moabita turmas.
Adverſa latè caſtra micantibus
Horrere telis vidit, et hoſtium
Impune victrices catervas
Marte novo peritura vidit
Hethæa tellus. Ut Stupor inſidet
Vires reſolvens, et ſilicis rigor
Contracta ſtringens corda, preſſoque
Ore furens taciturnus Horror!
At Nos, viarum Te duce et auſpice,
Impune per deſerta, per humida
Tranſimus.

Tranſimus. — O! promiſſa ſalve
Terra, novos habitura cives!
Hic præter omnes charior hoſpiti
Sedes Jehovæ: Collis ibi ſacer,
Cultuque ſolenni verenda
Plena Deo propiore Templa.
Reges in ipſos imperium Dei
Agnoſcet ætas ultima, et ultimæ
Gentes adorabunt Jehovam
Niliaco celebrem Triumpho.

ΔΕΒΒΩΡΑΣ ΕΠΙΝΙΚΙΟΝ.

ΚΡΙΤ. ε'.

Κεκλυτε μοῦ, βασιληες, επιχθονιοι τε τυραννοι,
οφρ' ειπω τα μ' ανωγεν ενι φρεσιν ενθεος ὁρμη·
φθεγξομαι οἰς θεμις εστιν ὑπερμαχῳ εργα θεοιο,
ος μεγα Αβραμιδαισι φοως και κυδος εδωκε·
χωομενος δ' εχθροισιν επεμβαλε χειρα βαρειαν,
Καδδ' αυτους εδαμασσεν εν αινῃ δῃοτητι.
Ως τοτ' Ιδερμηθεν μεδεων κατ' ορεσφι Σειρ
Ηἰε μακρα βιβας, κατα δ' ὑρανος ασσετον ὑδωρ

Λειβομενον καθυπερθεν εχθυατο, νερθε δε γαια
Σειετ' ορεννομβη, Σιναϊα τ' ετρεμβ υρη
Ποσσιν υπ' αθανατοισιν επειγομβοιο Θεοιο.

Ω τοποι, η μεγα πενθος εφικετο πατριδα γαιαν,
Και νυ κεν ολλυμεθα κακως κακοι ηματι κεινω
Εξ ὁ δη τα πρωτα δικασπολος εμβασιλευε
Σαμιαρος Αναθιδης, δημω τ' επετελλε θεμιστας.

Τις δ' αρα τονδ' ἡμιν πολεμον πολυδακρυν ενωρσεν;
Τψιμεδων Θεος αυτος· ὁ γαρ λαοισι χολωθη,
Αλλοδαπων ὁτι δαιμονιων αμβροτα καρηνα
Βωμοις ηδ' ἱεροισιν ετιμησανθ' ὑπερ αισαν,
Ουδε Θεον σεβασαντο πατρωϊον ὑψιμεδοντα.

Τυνεκ' εφυβριζων απερεισιον αλγος εθηκεν,
Εχθροισιν μβω εδωκε μεγα κλεος, αμμι δε πενθος,
Και χρυοεντα φοβον· τρεσαν δ' ἀνα δωματα λαοι·
Καδδ' ελιπεν κωμας σων κτημασιν εμποροι ανδρες·
Αψ ὁροων εἱρπυζεν ὁδοιπορος, ηὑτε κλεπτης,
Λαθρα θ' ὁδων ανα δυσβαθ' ὑπεκφυγε κηρ' αλεεινων.
Ουδε τις εκ βυνυ πολυπιδακος ηλθεν απημων
Δυλος ὑδωρ φορεων, αλλ' αυθις απεδραμβ εχθρων
Ουτεμβμος βελεεσσιν, ὑδωρ δε οι εκπεσε χειρος·
Ουδε τις εις αγοραν πωλεσκετο κυδιανειραν,
Αλλ' οικοι κατεμιμνε, και ὁν φθινυθεσκε φιλον κηρ·

Ουδε

Ουδε τις Ηγεμονων αμφιβροτον αασιδα νωμαν
Ανδιδειην τελληκε, και οβριμον εγχος αειραν·
Αλλ' αυτως αφαρ εζετ' αλυσκαζων πολεμοιο.
Και νυ κεν αν μοι πατρις απωλετο πημαλι λυγρω
Οιτον αναπλησασα κακην και δηλιον ημαρ,
Ει μη εγω Δεββωρα γ' ανεγην, δια γυναικων,
Οια φιλων μητηρ επαμυνομενη τε τεκνων.
Δη τοτ' εγω, προφρασσ' επεσιν και χερσιν αρηξα,
Ες πολεμον συνεγειρομενας ωτρυνα φαλαγγας·
Επεαχθη δε μεγιστα, και ασσετον εϊλομην ευχος.
Ω φιλοι Ηγεμονες, οσσοι περι πατριδος αιας
Μαρναμενοι ηυεσθε ανα πτολεμοιο ρεθρας,
Χαιρετ', ω ημετερω κεχαρισμενοι εξοχα θυμω.
Σκηπτουχοι λαων ηγητορες ηδε μεδοντες,
Παλλαδκοις επ' ονοισι φορεμενοι, οϊκε πυλησιν
Ιζετε δημογεροντες, οσσοι τε περ εμποροι ανδρες
Βαινετε νυν ανα χωρον απημονες, ειπατε παντες
Μυθοις ηδ' υμνοισιν επιρροθα εργα θεοιο,
Οσσα περ ερρεξεν πελασιφρονι λαω αμυνων.
Ηνιδε γαρ πολεμοιο δυσηχεος εργα πεπαυται,
Νικη δε χρυσεαισιν επικροτεει πτερυγεσσι,
Παρ, δε οι Ειρηνη χαριεσσα και Ολβος οπηδει,
Και Θεμις ως το παλαι χρυσοθρονος εν πυλεωνι

Αισιμα θεσμοθετει· απδυσι δε παντοθι λαοι
Φυλαδον εις αγορην, περι δ' αυ χαιρυσι πολεες.

Εγρεο, ω Δεββωρα, και αγλαε αρχε θριαμβε,
Αντιανειρα γυνη, λιγυρην εντυνον αοιδην,
Μελπομβη βασιλεα θεων μεροπων τ' ανθρωπων.

Εγρεο αλκιμε ιε δαϊφρονος Αβινοαο,
Εγρεο, δυσμβεων τε καρηατα δεικτητων
Πομπδων αναφαινε δια πολιν ευρυαγυιαν·
Λαοι δ' εισροωντες υπερκεχαροιατο θυμω.

Δευτε θεον μελπωμεθ' ος κρατος εστι μεγιστον,
Ος βριαει τα ταπεινα, τα δ' αυ βριαοντα ταπεινοι·
Ος κε μοι ενθαδε κυδος υπερτατον εγυαλιξε,
Δωκε δ' αριστευειν, και υπειροχον εμμεναι αλλων
Εν βυλη πολεμω τ'. Εμε δ' εξοχα λαος ετισεν,
Ηγεμονες τε μοι αμφι παρεσταδον ηγερεθοντο
Εις αγορην· μετα τοισι μετεπρεπε κυδεϊ γαιων
Αβινοα κλυτος ιος· ο δ' ες πεδιον κατ' ορεσφιν
Ωρνυτο πεζος εων, αμα μυριοι ανδρες επωντο,
Οις Θεος εν στηθεσσι μενος και θυμον ενωρσε
Νωλεμεως πολεμον πολεμιζεμεν· Αιθε γ' απασιν
Ουτος ενι φρεσιν ειεν θυμος αγηνωρ.

Ω στεπονες, κακ' ελεγχε', αναλκιδα θυμον εχοντες,
Τιφθ' ετως εστητε πεφυζοτες; αλλα τι σε χρη,

Ω Ρυβην,

Ω Ρυβην, οἵων βλητχην αἴοντα καθηδϛ
Πατριδος ολλυμενης ὁτ' επεβρεμεν ὑασιν ηχη;
Τιπ' εμενεν Γιλεαδος Ιορδανυ αμφι ῥεεθρα;
Χὼ Δανος γ' επι νηυσιν εχαζετο ϖοντοπορoισι;
Καδδ' Ασηρος εβη ϖαρα θιν' ἁλος ατρυγετοιο;

Ζαβυλων και Νεφθαλιος πολυ φερτερω αλλων
Εϛητην ψυχας ϖαραβαλλομενω πολεμιζειν
Εν πεδιῳ, ὁθι ϖλειϛα μαχη δεμνια δεδηεν.

Αλλ' ιενα ϖεδιονδε μεγας εμε θυμος ανωγα
Οφρ' ιδω οβριμα εργα δυσηλεγεος πολεμοιο,
Μεσϛηγος Θανααχα Μεγιδδυ θ' ἱερον ὑδωρ.

Ενθ' ολοον Σισεραο θορεν μενος, ηδ' επικυροι
Ωρμησαν βασιλεις, μνησαντο δε θυριδος αλκης,
Ανδρασι ϖαυροτεροισι Φονον και κηρα Φεροντες·
Καρτιϛως δ' εμαχοντο, και εκπαγλως απολοντο.
Φευ φυ ϖαντοθι ϖαντα βιην Σισεραο δαμασσεν·
Αϛερες αντεμαχοντο κυλινδομενοι κατα ταξιν,
Κ' υρανος εκτυπ' ανωθε ϖαραιϖιμα σημαται Φαινων,
Κ' αυτος ὁ τερπικεραυνος ερεμνην αιγιδα σειεν,
Σμερδαλεον δ' αραβησε βαλων πτεροεντα κεραυνον,
Καδδ' ἱπωϛ εταραξε και ἁρματα σιγαλοεντα·
Ενθα τε λοιγος ην, Σισεραν Σισεραο τε λαον
Θεσπεσιη εχε φυζα, τρομος τε μιν ελλαβε γυια,

Ουδ'

Ουδ' ἐι σφας εια πολεμιζεω θυμος αγηνωρ·
Αλλ' εφυγον συμπαντες ὁμιλαδον· ωρτο δ' αὐτη
Ανδρων, οἱ κεν ολοντο σιν ἱπποισιν και οχεσφι,
Πρηνεες ες Κισωνα πεσοντες· τους δὲ βαθυῤῥους
Κισων εξαλαπαξεν ατυζομενους κατα δινας.
Κισων ὠρχαιος, ποταμων προφερεστατος αλλων,
Οἱ προχεουσιν ὑδωρ καλλιῤῥοον εις ἁλα διαν.
Χαιρε μοι, ω ψυχη, και αριπρεπες αιρεο κυδος,
Λαμπρον καζε θριαμβον αγαλλομενη περι νικης·
Ποιον γαρ πασον τε μενεπολεμων αθενος ανδρων
Ποσιν ὑπο σιδαροις επαυσεσα δαμασσομενον εμπης;
Ηεριος κατεβη, και ανεκραγεν ὑρανοθι προ
Αγγελος Αθανατω, κρατερας δ' επετελλεν επαρας·
Δευτ' αγεῖ' εχθισην συναραις ατησι Μερωζαν
Περθετε, περθετε λαον ὑπερφιαλον και απιστον·
Σχετλιοι, οἱ ταρβησαν εναντιβιως μαχεσασθαι
Τειρομενοις θ' ἑταροισιν αμυνεμεν αιπυν ολεθρον.
Αλλα συ γ' Ηβηρε Ιαηλη, δια γυναικων,
Χαιρ', ω ὑπερ πασων συ μακαρ[illegible]η, ὁσσαι αριστη
Εἰατ' ενι κλισιησι τεταρπομεναι φιλον ητορ.
Τις γαρ ὁγ' εσιν ανηρ ὁς ανεδραμεν οιοθεν οιος
Δευρο σοι ες κλισιην, κεκμηκοτι φωτι εοικως;
Η Σισερας μεν ὁγ' εσι πελωριος οβριμοεργος,

Ex

Εκ πολεμοιο φυγων· ὁ δ' επος τ' εφατ' εκ τ' επορσαζεν·
Τδωρ νυν μοι αειρε, φιλη γυναι, οφρα πιωμαι,
Διψη γαρ μοι ελυσε μενος, και φασγανα γυιω.
Ως ολιγοδρανεων επεσσι κακοξεινος Ηρης·
Τον δ' αγανοις επεεσσιν ερητυες ηδε και εργαι,
Λαμπρως ξεινισασαι, θυλε δ' ε λαθεν παμπαν·
Παρ' δε πιειν επιθεις λευκοιο γαλακτος αωτον
Χρυσεη εν λεκανη· ὁ δ' εδεξατο δωρον αεθλων
Ασμενος, ουδε πω οιδε γυναι ὁ, τι μηδετο εργον.
Αλλ' εις ὑπνον εκλινθη, αστερμονα, πυργεσιν ὑπνον.
Ηδη γαρ μιν μοιρα δαμασσεν ασκιεϊ πλαγγη
Αντικρυ χροτοφοινιγι πεπαρμενον οξεϊ γομφω.
Τυπτομενος πυρα ποσσιν ακουφη, επιπλεν, εκειτο
Αμφιπεριστρωφων το παρυσσεσθαι, ουδε ερειθη
Υπτιος εν κονιησι μεγας μεγαλωστι τανυθεις.
Αλλα Φιλη Σισυφου γυνη και ποτνια μητηρ
Πυργω απ' ηλιβατω πεδιον δια παπταινουσα
Νικητην παρεμιμνον ὑποτροπον εκ πολεμοιο.
Ωδε γυνη δ' ειπεσκεν ιδυσ' ες μητερα ποτνιαν,
Τιφθ' ὑτως οκνυσιν αεθλοφορων πεδες ἱππων;
Τιφθ' ὑτως ὑπερ αισιαν ευξοον αρμα βραδυνθη;
Αλλα τιη μοι ταυτα φιλος διελεξατο θυμος;
Η ρα γε μαρναμενοι νικησειν θ' ως τ πυρος περ,

Και

Και ταχα νοησασι φιλην ες πατριδα γαιαν,
Αθλοφοροι παντες, κειμηλια πολλα και εσθλα
Δασαμενοι χαλκον χρυσοντε και ἰφια μηλα
Λῃϊαδας τε γυναικας, ἑλειν ὰς θυμος ανωγει.
Αλλα το μεν Σισερᾳ γερας εστεπτ εξοχον αλλων,
Πορφυρεαι χλαμυδες τε και εἱματα, εργα γυναικων
Σιδονιων, χρυσῳ πολυδαιδαλα παμφαινοωντα
Οια πρεπῃ βασιλῆα κεκασμενον εἱνεκα νικης.
Νηπιη ἡ φραζεσκεν ὰ ϗ τετελεσϑ εμελλεν·
Αιθε γαρ, ϗρανοθεν μεδεων πατερ, αιθε γαρ, εμπης
Δυσμενεων πανδημος ὁμοιην μοιραν επιασοι·
Ευσεβεων δε θεῳ πεφιλημενος εξοχα λαος
Παντοθ' επικρατεοι αλκῃ και κυδεϊ γαιων·
Ως ὁταν ἡελιος μεσον ϗρανον αμφιβεβηκεν,
Εσκιδναντο νεφη και εφαινετο νηδυμος αιθηρ
Φεγγεσς λαμπομενοιο, γελασε δε πασα περι χθων.

DEBBORÆ

DEBBORÆ EPINICION.

Judic. cap. 5.

O Quas rependat ſoſpes ab hoſtibus
Plenas honorum patria vindici
Grates Jehovæ? — me canentem
Prœlia, me celebres triumphos,
Sacro canentem digna ſilentio
Audite, reges. — Surge potens lyræ,
Debbora, votivumque carmen
Ingemina graviore plectro.

At O! tremendum quis parili Deum
Sequatur audax carmine, dum ſuper
Montes Idumæos tonantes
Egit equos, volucremque currum;
Quo bruta tellus atque adamantina
Soluta mundi fabrica, quo Sina
Concuſſa nutavit, vagique
Deſuper intremuere colles?

Quid iſta fervent bella? — Novos, ſuum
Spernens Jehovam, terra colit Deos;

Hoc fonte derivata clades
Dura premit populum rebellem.
Ergo ſacratis ſedibus exulem
Vidit Jehovam Shamgar Anathides;
Et perfidis derepta vidit
Militibus ſine cæde tela.

Vos O, ſacrato quos venerabiles
Honore ſpectant oppida candidis
Vectos aſellis, vos, periti
Solicitæ dare jura plebi,
Laudes Jehovæ dicite; qui ſuis
Belli ſecundos reddidit exitus,
Legeſque, jam portis apertis,
Et veteres revocavit artes.
Quà multiformi clade ſagittifer
Oppreſſit agros hoſtis, ibi viget
Jocoſa Libertas, Honorque et
Ore Quies reticens ſereno.
Quàm nunc, ſub umbra fluminis ad caput,
Aut in reducta valle, revolvere
Juvabit immunes pericli
Dura fugæ mala, dura belli?

Antehac nefas attollere libera
Cervice vultum: degenerem pavor
Stravit popellum; vox tubarum
Attonitas tremefecit urbes:
Antehac viator tramite devio
Repſit tremiſcens, hoſtis ut inſolens
Impune deſertos per agros
Explicuit ſua victor arma.

Cum ſic jacebas, Patria, flebili
Devota cladi, non ſine numine
Debbora ſurrexi, ruentis
Grande decus columenque regni.
Jam tum ſuperbas contudimus minas
Hoſtilis iræ: me duce, priſtina
Virtus reviviſcens ab ipſis
Duxit opes animoſque damnis.
Mileſne, turpi languidus otio,
Ceſſit relicta non bene parmula;
Et nominis, laudiſque avitæ,
(Proh pudor!) et patriæ labantis
Oblitus? — Ah Te, Reuben, ovilia
Inter latentem quæ tenuit mora?

Cur nulla Jordan trans frementes
Signa videt fluitare ripas?
Quæ Te marino littore diſtinent
Curæ morantem, Aſſerie, perfido
Cum fratre, dum mater laborat
Terra tremens propiore fato?

Vos Nepthalæi, Vos Zebulonii
Heroes, O quêis laudibus efferam?
Quæ prodigos vitæ cruenta
Per medias rapit ira cædes?
Surge eia, ſurge, O Abinoa ſate
Barace, et ingens aggreditor decus,
Captiva deducens per urbes
Agmina non humili triumpho!
Cerno micantes fulgure bellico
Horrere campos. — Quis ſtrepitantium
Flictus rotarum? quanta quanti
Arma movent ſociata Reges?
Sed quid citatis barbara curribus
Fidens juventus, conſciaque agmina
Gentis Palæſtinæ, quid audax
Siſera, et Hazoridum catervæ

Contra ſonantem numinis Ægida
Poſſunt ruentes? vidimus en Patrem
Cælo tonantem; ut fulminantis
Dextra truces jaculatur iras!
Quin et malignis ſidera militant
Armata flammis: Siſera, te petunt
Hæc monſtra, te cœli rubentes
Attonitum feriunt ruinæ.
Humi recumbit fracta minacium
Virtus tyrannorum. Auribus obſtrepit
Sono gementem rupta tundens
Ungula quadrupedante campum.
Jam tum Baraci bellipotens manus
Vaſto phalangas diruit impetu,
Curruſque ferratos, viroſque
Fulmineis agitavit armis.
Quantis ruinis ſtrata cadavera
Campos tegebant, quanta fugacium
Vis hoſtium ad ripas jacebat
Ambiguo peritura letho:
Teſtis Megiddi flumen, et amnium
Princeps Kiſhonus; teſtis adhuc pater

Kiſhonus, unda decolori
Scuta virûm galeaſque volvens.

Io triumphe! O conſcia numinis,
Debbora victrix, ſume ſuperbiam,
Metuſque, et hoſtiles protervis
Subjiciens pedibus furores!
Audin'! miniſter fulminis aliger
Acclamat, eia! O perdite, perdite
Diris Merozam! vah nefandam
Excidiis abolete gentem!
Illa Illa fratrum funera viderat
Inulta, et in certamine martio
Linquens laborantes amicos
Fugit iners, timuitque mortem.

Jaela, multi fœmina nominis,
Dilecta cœlo fœmina! Siſeram
Tu ſplendide fallax recepiſti
Hoſpitio minus hoſpitali.
Benigna lactis quæ profugo duci
Indulſit hauſtum, cur trepidat manus?
Cum malleo clavus trabalis
Quid ſubiti meditatur ictûs?

Heroa cerno ſub pedibus tuis
Lapſum, volutum: ſub pedibus tuis
Lapſus, volutus, ſtratus heros
Purpureo vomit ore vitam.

En! per feneſtram, e mœnibus hoſticis,
Vigil, puellis cum popularibus,
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens per aperta campi,
Afflicta longas increpuit moras,
Dixitque tandem; Siſera, Siſera,
Ah! quæ triumphales moratur
Cauſa rotas? Spoliiſne currus
Gemunt onuſti? Quæ mihi, quæ tibi
Captiva virgo regia ſerviet?
Captiva quæ veſtis triumphos
Sidonio decorabit oſtro?
Deluſa mater, quidlibet impotens
Sperare! — Sic, O! ſic, Pater, occidat
Hoſtile nomen! ſed tuorum
Charior Iſacidum propago
Horrenda late bella per ultimas
Extendet oras, perque habitabilem

Illuſtris orbem, ſolis inſtar,
Imperii jubar explicabit.

DEBBORÆ EPINICION.

Judic. cap. 5.

VOS O, purpurea qui majeſtate ſuperbi
Imperio premitis terras, audite canentem,
O reges, audite Dei magno ore ſonantem
Victoris laudes, debellatoſque tyrannos.
Formidande Deus, te conſcia ſenſit Idume
Inſolito trepidans motu, reſolutaque cœli
Te ſuper incumbente gravem traxere ruinam
Nubila, convexo nutavit pondere tellus;
Attoniti montes liquefacta mole fluebant,
Quaſſaque fumanti pavitabat vertice Sina.
Hei mihi! qualis eras, duris exercita fatis
Patria, triſte ſolum, timido dum regna capeſſens
Shamgarus Anathides dictaret jura popello?
Victor, agens prædam ſine vulnere, latro tenebat
Obſeſſas impune vias: per devia furtim

Serpſit humi cautus greſſu fallente viator:
Horrida ſquallebant expulſis arva colonis,
Nudaque mactatos plorabant oppida cives:
Atque humilis populos ſtravit pavor:—undique luctus,
Undique torpor iners, et plurima cladis imago;
Donec ego Debbora, recenti mater amore,
Illa ego ſurrexi, tanti dux fæmina facti.

Ergone degeneres populi pietate profana
Ignotos coluere Deos? — hinc debita culpam
Pœna premit vindex, et ineluctabile bellum
Fulminat ad portas. Quò nunc audacia ceſſit,
Iſacidæ? nemone tot inter millia, nemon'
Haſtamque, clypeumque, infeſtaque ſigna movere
Audet in adverſos, et aperto fidere campo?

At vos, illuſtres animæ, quas vivida virtus
Impulit accendens in dura pericula lethi,
Vos ego præcipuo recolens amplector amore:
Veſtrum rite memor, ſiquid mea carmina poſſint,
Semper honoratum ſervabit patria nomen.

Bella quis et pacem, quis vindicis arma Jehovæ,
Et claros memori celebrabit honore triumphos?
Vos, O ſceptrigeri Patres, qui ſacra frequenti
Jura datis populo, per apertas dicite portas,

Dicite quanta Deus nobis bonus otia fecit.
Nunc omnis longo ſolvit ſe Patria luctu:
Ire juvat, campoſque hoſtili cæde rubentes,
Infameſque locos, deſertaque caſtra videre,
Fragminaque armorum, vacuoſque in pulvere currus.
Surge age, ſurge, potens numerorum, præcipe feſtos,
O Debbora, modos, votivum præcipe carmen.
Surge age, tu mecum ſocios, Barace, triumphos
Aggredere, O magnum Abinoæ patris incrementum!
In trepidis multi quæſitum oracula rebus
Huc venere Duces: noſtræque ſub arboris umbra
Acclines longi finem ſperâre laboris;
Extimulans animos Ego multi nominis auſpex
Proſpera ſelectas hortabar ad arma phalangas.
Macte animis et laude nova, Zebulonia pubes,
Nepthaliumque genus; vos belli extrema ſecutos
Traxit amor patriæ, et vitæ bene prodiga virtus.
O ſi vivida vis et mens infuſa per omnes
Illa foret, toto populi ſe corpore miſcens!
— Sed timidus probroſa domi terit otia Reuben.
Quid juvat ah vanis ovium balatibus aures
Paſcentem ſediſſe? Ah quæ te, Dane, latentem
Quæ tantæ tenuere moræ? Quæ cura peculî

Aſſerium

Aſſerium procul uſque marinis diſtinet oris ?
Proh pudor, imbelles animæ, dum patria fruſtra
Poſcit opem, ſummo trepidans diſcrimine rerum !
Me vero vocat ingenti clamore Megiddi
Flumen, et armorum reſonans Taanaca tumultu.
Hazoridum video fulgentes ære catervas,
Et circum longo ferratos ordine currus.
Infert ſe minitans campis ſociata Ducum vis,
Et metuenda movent Cananæi prælia Reges,
Non cauponantes bellum, ſed belligerantes.
Maximus hæc cernens ſolio Pater intonat alto
Deſuper : omnis eo terrore Jabinia retro
Pulſa phalanx, omniſque adeo Cananæa refugit,
Horreſcens portenta manu vibrata rubenti,
Fulgores, et Vindictam, Sonitumque, Metumque,
Nimboſque, alatique ſequaces fulminis iras.
Nequicquam ſe tollit in altum quadrupedante
Cum fremitu bellator equus, campoſque fatigat
Calce premens ; jam tundit humum moriturus, et unà
Provolvens equitem. En mediis in millibus ardens
Occidit, et curru Princeps excuſſus inani
Cum vita fractas in pulvere projicit iras.
Infelix Ductor, Te vindicis aſpera tangunt

Fata Dei; Te contra armatus militat æther,
Invida Te celeri volventia ſidera lapſu,
Iratique premunt armamentaria cœli.
Nec fuga nec virtus cladi devota futuræ
Pectora defendit, lateant ubicunque locorum,
Opprimit occurrens elementa per omnia fatum.
Ecce, jubente Deo, famulans Pater omnibus undis
Kiſhonus tumet, et, ſpumanti turbidus ira,
Abripit arma viroſque, et funere mergit acerbo,
Fluviorum Pater, et cœlo gratiſſimus amnis.
Surge age, et ingentes, victrix Debbora, triumphos
Aggredere, exhauſti jam vana pericula belli
Subjiciens pedibus, rabiemque Jabinis inermem.
Angelus, ætherea demiſſus ab arce, Merozam
Perdite, clamavit, ſceleratam exſcindite gentem.
Impia gens, fratrum quæ poſſet inulta videre
Funera, nec raptis voluit ſuccurrere telis!
Ante omnes mihi tu celebrabere maxima matres,
Heberi Jaela. Pedes tua Siſera victus
Tecta ſubit, profugus ſubit hoſpes inhoſpita tecta.
Solve metus, bone Ductor, honeſte perfida dicis:
Mens ſtruit inſidias, ſimulavit vultus amorem.
Poſcit aquam ſitiens; tua florem lactis opimi

Regali

Regali patinâ manus officiosa ministrat:
Quàm sibi dissimilis? jam clavum arrecta trabalem
Malleolumque vibrans ingentes concipit iras,
Invisumque caput lethali dividit ictu.
Ingemit ille gravi trajectus tempora clavo:
Volvitur ante pedes, iterumque revolvitur, ægre
Contorquens tremulos in morte recolligit artus,
Stratus humi fixusque supina mole recumbit.
Interea Mater, subjectos anxia campos
Prospiciens, dubio curarum fluctuat æstu
Inter spemque metumque: ah Sisera, Sisera, dixit,
Quàm mihi tarda fluunt ingrataque tempora, quæ te
Bellantem procul hostili remorantur in agro,
Invidaque in longum promissi certa triumphi
Gaudia depellunt? quæ causa indigna secundos
Tardavit currus? — at non sine laude redibis
Armipotens victor belli spolia ampla reportans:
Multa tibi virgo captiva, et multa nitebit
Purpura versicolor, sponso quæ dona futuro
Pinxit acu Nympha, atque intexens floribus aurum
Fulgentem vario telam distinxit honore.
Hæc te digna manent victorem præmia. — Sed me
Forte aliquis pius error imagine ludit inani.

— Si

— Si te fata premunt, — et me rape in omnia tecum,
Heu ſuper infando morituram funere matrem.
Sic inimicorum genus omne, profanaque regna
Funditus intereant! — O terque quaterque beatos
Solenni quicunque colunt pietate Jehovam!
Felices populi! vobis invicta vigebunt
Arma Deum ſortita Ducem, porrectaque regni
Gloria per domitum late ſpectabilis orbem.
Qualis ab Eoi procedens limite mundi
Sol micat, extemplo nebulæque malique vapores
Diffugiunt, ridet diffuſo lumine cœlum,
Lætaque perſentit vitalem terra calorem.

ISAI. c. 38.

Ηπιος Εξεκιας τετιημενος ελκεϊ λυγρῳ
Κειτο καρυξεναχων· ολιγος δ' επι θυμος ενηεν·
Ησαιας δε οι ηλθε θεοπροπιων αγορητης,
Ουκ επιηρα φερων, τοιον δ' επι μυθον επελλε·
" Κλυθι μευ, ω βασιλευ, θεοθεν δε τοι αγγελος ειμι,
" Ος σοι τοιαδ' ανωγε παραυτικα· — τω σε χατ' οικον
" Παντα περιφραδεως διατιθεμεν οπι ταχιστα,
" Ως πρεπει αυτικ' αποθνηξοντ', επει ου τι σ' οιω

" Δηρον

" Δηρον ετ' οψεαζ λαμπρον φαος ηελιοιο,
" Ηδη γαρ θνατε πεπρωμενον ημαρ επεση."
Ως εφατ'. Εζεκιας δ' ολοφυρετο μυθον ακουσας·
Αψ δ' οροων ωεος τειχος απετραπεν οστε φαεινω
Κραιπνα γοων, θερμον δε κατειβετο δακρυ παρειων·
Ωδε δ' επειτα Θεω μεγαλ' ευχετο χειρας ορεγνυς.
" Κλυθι μευ, υρανοθεν μεδεων Πατερ, ειποτ' ερεξα
" Η επει η εργω ὁ,τι σοι καταθυμιον εη,
" Τε νυν, ει γηρας ευσεβιης ανταξιον εσαν,
" Ανταπομειβε χαριν μεμνημενος Εζεκιαο,
" Νουσον ιασαμενος, και αμυνων μορσιμον ημαρ."
Ως φατο δακρυχεων; θεοθεν δε οι αυθι παρεση
Αγγελος Ησαιας, και μειλιχιως προσεειπε·
" Θαρσειν σ', ω βασιλευ, κελεται Θεος, ωδε παραινων,
" Ειδον δακρυχεοντα και εκλυον ευχομενοιο,
" Ουδε ματην τεγε σον μοι ες κατα πενθος ικανεν,
" Ου μεν γαρ σοι μοιρα θανειν, πριν γηρας επελθη·
" Σοι γαρ εγω δεκαπεντε περιπλομενες ενιαυτες,
" Τερμα βιε μακρυνθεν, επικλωσην υπερ αισαν,
" Προθησω επιδες· ινα τιμησωσι και αλλοι
" Τον Θεον Ισραηλος, ὁς κρατος εστι μεγιστον
" Νουσον ιασασθαι, και αμυνειν μορσιμον ημαρ.
" Και σε μεν εξ αιδαο, τοδ' ιερον αστυ Σιωνος

" Ρυσομαι

" Ρυσσμαι εκ πολεμοιο, και Ασσυριον πολιπερθην
" Τηλε διωκεδασω φυγαδην εις πατριδα γαιαν,
" Αρνυμενος Δαβιδι μεγα κλεος ηδε μοι αυτω.
" Αλλο δε τι ερεω τοδε και τετελεσμενον εσται·
" Εξ εμεθεν νυν σοι τερας εσσεται ωρανοθεν προ,
" Σημα νεον, τηλαυγες, επητυμον, ὁφρα πιθηαι·
" Λευσσε τον' ὡρολογειον, αναξ ὁ, τ' Αχαζος ετευξεν,
" Ενθ' ιδε νυν καταβαντα δεκα βαθμους επι δυσμον
" Ηλιον· αλλα και αυτον ιδοις δεκαταιον ες ηω,
" Εξ ἡπερ κατεδυσε, παλιντροπον εξαναδυεν.
" Θαυμα ιδεειν· ὁ δε δημος εχει τους εισορωντας."

SACERDOS PAROECIALIS RUSTICUS.

Clerico Lectori S.

SCRIPTOR *Patronum quæro, Sacerdos Paræcialis Epiſcopum; & quidem eum, qui officia, quæ deſcripſi, ſacerdotalia non ſolum pro imperio & autoritate Suis præcipit Epiſcopus, verum etiam re ipſa præſtat, & exemplo commendat, ipſe etiamnum Sacerdos Paræcialis.— Vide quorſum noſtra tendit ambitio.*

Sed, ubi quæram, ubi inveniam, rogas? profecto nihil eſt tam prope tam proculque: habeo quem præ cæteris indigitem, quem deſignem oculis. Illum certe* Oxonienſes *noſtri, ad quos adminiſtrationum fructus pervenerint, non inviti recogneſcent.*

Equidem hæc noſtra qualiacunque in lucem publicam venire facile patior, quæ tibi aliquatenus uſui aut oblectamento eſſe poſſint; maxime vero, cum in illa materie ornanda verſentur, quam reipublicæ cauſa cupio eſſe colendiſſimam: Neque ſane ea te illubenter lecturum puto,

* Scilicet *Thomam Secker* eo tempore Epiſcopum Oxonienſem, brevi poſt ad Archiepiſcopat. Cantuar. evectum.

quæ à laudibus tuis haud aliena esse intellexeris. Illud certe efficere sedulo studui, ut Personis Rebusque sacris sua non modo dignitas & reverentia constaret, sed etiam aliqua nitoris atque venustatis externæ gratia accederet: atque adeo ut Sacerdos noster Paræcialis, quasi rubigine rustica sordibusque absterfis, ornatu plane novo & poetico indutus, in hominum celebritatem aliquanto commendatior acceptiorque prodiret.

Porro Sacerdos hic Paræcialis occasionem sibi haud incommode oblatam videt, ut de Diœcesano suo, & quidem absente, ea quæ vellet quæque sentiret, suo more libere palamque profiteretur: ut extaret aliquod non tam amicitiæ & benevolentiæ privatæ quam pietatis tujusdam publicæ testimonium; ut nempe, tanquam voce publica, communem Cleri nostri Oxonienſis *gratulationem prædicaret, per annos jam viginti eum nobis Episcopum præfuisse, quem Diœceses cæteræ nobis jure inviderent, in Ecclesia administranda tanta cum diligentiæ, sanctitatis, moderationis, & benignitatis laude versatum, ut quoquo modo decedens bonis omnibus ingens sui desiderium sit relicturus.*

Nefas foret virum talem in causa hujusmodi prorsus illaudatum præterire, plura vero officiose ingerere molestum. Quod superest, ut in commoda publica illum diu incolumem florentemque tueatur Deus, utque Clero Oxonienſi *virtutum tantarum lumen non frustra præluxisse videatur, tecum una voti haud sterilis officio comprecatur*

JOHANNES BURTON,

de *Maplederham* in Com. Oxon. Vicarius. 1757

SACERDOS PAROECIALIS

RUSTICUS.

Socratem Ariſtophanis mordax jocus atque venenum
Perdidit, inſontem riſu damnante popelli:
Non Pietas, non, qua jampridem ſidera adibat,
Laus *Sophiæ*, teſtiſve reum ſervavit *Apollo*.
Te quoque, te, dilecte Deo, venerande Sacerdos,
Hiſtrio te petulans male ſalſo perdere riſu
In ſcenam trahit, et mores habitumque maligno
Scommate perſtringens in ludum ſeria vertit
Sacrilegus, ſocco peccans impune profano.
Ecquis erit vindex qui nominis hujus honorem
Aſſerat? — O, noſtræ merito pars maxima famæ,
Alma Sacerdotis nutrix, *Rhedycina*, futuri,
Tu mihi materiem geniumque accende canenti
Laudibus haud aliena tuis: Eccleſia quando
Prole tua gaudens cognatos jactat honores;
Sume animos: ſunt hic etiam tua præmia laudi

Aſpice, quos olim foviſti mater alumnos,
Aſpice Patronos et te mirator in Illis.
En! quoties feſtos inſtaurat Muſa triumphos,
Ille, theatralis pars non ingloria pompæ,
Noſter adeſt, placido venerabilis ore Sacerdos:
Gaudet adhuc priſco ſtudii juvenilis amore,
Muſarumque Choris, et pleni laude Theatri.
Ecce redux longo poſt tempore viſit *Athenas*,
Agnoſcitque libens veteres vetus hoſpes amicos,
Priſcarumque nova lætatur imagine rerum:
Miranti ſimilis caſtigantique recentis
Luxuriem ſæcli Collegia nota pererrat;
Singulaque explorans capitur novitate locorum:
O fortunati quorum jam mœnia ſurgunt!
Sive operoſa magis *Gothici* monumenta laboris
Suſpicit, admirans antiquæ laudis et artis
Mœnia — et "O mihi poſt nullas memoranda ſorores,
"Illa Domus, quæ me ſeptennem vidit Alumnum!"
Ut mira tactus dulcedine ſingula luſtrat,
Præcipue gaudens ſua quondam tecta ſubire,
Et notos habitare lares! ibi priſca recenſet,

19 *Comitiorum tempore.* 24 *Academiam inviſens.* 84 *Collegium præcipue ſuum.*

Multa

Multa ſuper ſociis recolens et Præſide multa,
Et Promo ſuper, atque Coquo veterique Culina,
Et — quorum pars magna fuit. — Juvenilior ætas
Juſſa redit: vitamque juvat renovare priorem.
Talis adeſt, noſtros præſens ornare tiumphos,
Publica veraci commendans gaudia plauſu.
Non Illo melior quiſquam nec amantior hoſpes
Te ſtudio potiore colit, *Rhedycina*; viciſſim
Huic Tu, ſiquis honos pietatis amorque decori,
Huic affunde decus capiti, famamque tuere
Illæſam, ſacra præcingens tempora lauru.
Et Tu, Muſa, pio longum deſueta labori
Degener et laſciva, parumper caſta reviſe
Limina templorum, et mecum pete ſeria rerum,
Materiemque novam: ſed quam laudaverit ipſe
Chaucerus, quanquam monachos vexaverit hoſtis
Mordaci ſatira. — Nec erit te dignior ulla,
Quam quæ præſcribit reverendum pagina nomen.
Si dederit primus tibi vocem artemque Sacerdos,
Carminibus celebrans laudes hominumque Deûmque;
Huic artem vocemque memor, ſua dona, repende,
Semper honoratum ſervans in ſæcula nomen.
O felix ſtudii, qui non ingloria ruris

60 *Sacerdotis Ruſtici laus generalis.*

Otia

Otia tutus agit, procul ambitione metuque!
Qui recolens quicquid dignum ſapiente bonoque
Providus æternæ meditatur ſeria vitæ,
Gaudia deſpiciens peritura; — Deoque vocanti,
Cujus ſacra gerit magno lætatus honore,
Impendit curas, animamque relinquit in aſtris.
Non Illum potuit Siren damnoſa voluptas
Flectere, non miſeros agitans Diſcordia cives,
Nec maleſuadus Honos, nec lucri prava Cupido:
Sed Pietas, cœlumque Fides amplexa remotum
Ad majora vocat, fortunam dona ferentem
Subjiciens pedibus rigidique pericula fati,
Atque alio patriam monſtrans ſub ſole jacentem.
Felix qui, late turbantibus æquora ventis,
Civiles tuta proſpectat ab arce tumultus,
Immunis culpæ, ſimul immuniſque pericli!
Cætera ſecurus ſancto vacat uſque labori,
Sedulus et populo prodeſſe, Deoque placere.
Hanc olim in terris vitam *Gilpinus* [1] agebat,

1 *Bernardus Gilpin*, *Henrici*, *Edvardi*, *Mariæ*, *Elizabethæ* temporibus; inter Reformatores Vir magni nominis, Ingenio & Eruditione, Judicii, moderatione, Sanctitate vitæ, Liberalitate & Beneficentiâ imprimis clarus, Rector de *Houghton* in agro *Dunelmenſi*. Ibi quid Sacerdotis Chriſtiani efficere potuit & debuit Cura, ex omni parte, inſigni teſtabatur exemplo, adeo ut Borealis provinciæ, pro merito ſuo κατ' ἐξοχην, Apoſtolus appellaretnr. Vitæ tam memorabilis non ſine pietatis & ingenii ſui laude fuſius deſcripſit *Gulielmus Gilpin*, A. M.

Hanc

Hanc *Hookerus*,[1] et hanc divino carmine Paſtor 80
Herbertus:[2] tum Tu, ſtatica mirabilis arte,
Naturæ verique ſagax interpres, *Haleſi*,[3]

1 *Richardus Hooker. Eliz.* & *Jacobi* primi temporibus floruit, Rector de *Biſhopsbourne* in agro *Cant.* Scriptor ille Eccleſiaſticæ Politiæ, cujus nomen qui audierit, de famâ nihil ultra deſiderabit. Plura ſcire qui cupit, conſulat *Iſaacum Walton* Biographum.

2 *Georgius Herbertus* Domini Baronis de *Cherbury* Frater, aliquando in Academia *Cantab.* Orator Publicus, deinde Rector de *Bemerton* in agro *Wilt.* Pietate inſignis & Ingenio. Poema ſcripſit cui titulus *Sacerdos Parœcialis Ruſticus*, Ipſe Tituli, quem libello præſcripſit, fidem moribus ſuis adimplens & officia Sacerdotalia omnia, quæ deſcripſit, exemplo ſuo illuſtrans. De eo itidem vide *Iſaacum Walton.*

3 *Stephanus Hales*, S.T.P. Paſtor de *Teddinton* in agro *Middleſex*, humili in loco magni Vir animi, humani generis univerſi curam complectentis. Quicquid erat aut ingenii aut fortunarum id unice utilitatibus publicis addixit.

Corporum pariter atque animarum ſaluti proſpiciens, in Phyſica & Medicina experimentorum mirabilium aut Inventor aut Autor, Scientiam Philoſophicam uſibus humanis famulari juſſit. De re privatâ parum ſolicitus, ſine dote, ſine mercede, reipublicæ commodis ſerviens. Extant pleraque ipſius ſcripta præclara de Static. Vegetab. Hæmaſtic. Ventilat. cum id genus compluribus, quæ omnium admirationem merito excitabant; Scriptor interim in umbratili vitâ conſenuit ſterili laude cumulatus.

Jam tandem a *Principiſſa Walliæ* Sacellanorum ſuorum Princeps accerſitur Septuagenarius ſenex, pene dixeram in opprobrium Aulicorum, ſingularis abſtinentiæ exemplum, Vir ſimplicitate morum, primæva; Sanctitate vitæ vere Chriſtiana; & placidâ ſeveritate venerabilis, lucri, famæ & honorum contemptor.

Omnibus modis Reipublicæ prodeſſe, Deo placere ea erat illi votorum atque curarum ſumma. Viderat aliquando pleraque a ſe ſolerter excogitata, quæ diu neglecta jacuerant, judiciis hominum atque uſu communi comprobata. Jam tandem laborum ſerie defunctus 1761. ætatis anno 84 decedens, bonis omnibus honorificum ſui deſiderium reliquit.

Viro

Contemptor famæ, non illaudatus abibis.
Te, venerande, ſequor, non inter limina regum,
Qua ſtupet inſanis acies fulgoribus aulæ,
Te per rura ſequor, tua regna, inopumque tabernas:
Qua vocat ægroto metuens ægrota marito
Uxor, opem medicam non uno nomine poſcens;
Tu mentem ſano firmas in corpore ſanam
Corda fovens, lapſiſque doces confidere rebus.
Seu Te Templa vocant, te nos ad Templa ſequemur:
Paſſus Muſa tuos læto comitatur honore
Per variæ pietatis opus feriemque laborum,
Summa minutatim carpens faſtigia rerum.

O Cœli Terræque parens hominumque Deûmque!
Te, Deus, antiqua te religione colendum,
Septima quæque dies agnoſcit, et uſque recurrens
Convocat indutos meliori veſte Colonos.

Viro de Republicâ, de ſe optime merito, honoris cauſâ, in Fano *Weſtmonaſterienſi* Monumentum poſuit *Principiſſa Walliæ*.

Hoc certe teſtimonium, & amicitiæ & meritis Viri venerabilis, debitum, libenter hîc appono, id cupiens ut, ſiquis noſtra hæc quoque ſiquis captus amore legat, cum boni Paſtoris, quæ paſſim prædicantur, laudibus unà conjunctam *Stephani Hales*. memoriam agnoſcat. Ἰδὺ ὡληθῶς Ἰσραηλίτης ᾧ δόλος ὐκ ἐστι.

95 *Diei Dominicæ Celebratio.*

Ecce

Ecce inter medios placida gravitate ſevetus
Preſbyter incedit: late diſtinguit honeſtum
Circumfuſa caput venerabilis umbra galeri,
Sanctaque pullatum Reverentia cingit amictum.
Alta Quies, ſtrepitu ceſſante, Pudorque decorus
Dejecto tacitos comitatur lumine greſſus.
Obvius abnormes ultro meditatur honores
Ruſticus, oblique nudato vertice nutans;
Ipſe etiam, torvus qui cætera deſpicit, illum
Armiger alloquitur prior, atque aſſurgit eunti.
Jamque ſacrum limen premit; en ſubſellia rauco
Conſurgunt plauſu, mentemque auremque paratam
Excitat arguto Campanula tinnula pulſu.
Jam redit ex adyto candenti clarus amictu,
Facundaſque manus et conſcia lumina tollens,
Compoſito geſtu ſpectabilis, ora reſolvit
Plena Deo, peragens præſcriptos ordine ritus.
Quiſquis ades, tu macte nova pietate, parumper
Exue mortales curas, et te quoque dignum
Finge Deo. — Vitiis nunc excute pectus onuſtum,
Conſcius, oſtendens tibi te: peccata fateri

106 *Proceſſio ad Eccleſiam.* 114 *Ingreſſio.* 116 *Præparatio.*
118 *Adhortatio.* 119 *Confeſſio.*

Ne dubita, atque oneris magnam deponere partem,
Triſtia ſuffuſus generoſo corda pudore:
Te — tua crede Deo, et veniam ſpe præripe certa.
Audin'! ut attentam lætabilis exit in aurem
Pacati vox illa Dei, recitante Miniſtro,
Æterna dubiam ſolvens formidine mentem?
Ergo age fidenter ſupplex in vota preceſque
Ire para, et Chriſti dictantis verba magiſtri,
Verba Deo placitura, hæc mecum rite perora:
O Pater humani generis, qui numine cælum
Illuſtras præſens, Tibi ſancti nominis uſque
Conſtet honos, ſceptrique decus: Tua regna triumphent,
Et nova pacato ſurgat gens aurea mundo.
Ne mea me trahat in vetitum maleſuada libido,
Tu mihi rector ades: Tua mî pro lege voluntas
Imperet obſequium, cæleſtes quale miniſtri
Semper amant præſtare. Caducæ pabula vitæ,
Sufficiat panem tua cura diurna diurnum.
Da veniam, Judex, peccata fatentibus ultro,
Debita ſic ut nos aliena remittimus ultro.
Infirmis ſuccurre; aut ipſa pericula pelle,
Invictoſve malis ſerva. Sic omne per ævum
Semper honos, regnumque tuum laudeſque manebunt.

123 *Abſolutio.* 129 *Oratio Dominica.* Hæc

Hæc genibus flexis, animoque et voce decenter
Supplice. — Nunc ſubito ſubſellia ſurgere niſu
Et læto videas cum murmure cuncta moveri,
Et populo plaudente ſacrum pæana ſonare.
En jubet exultare, Deique ornare triumphos
Rex idem et vates, divini carminis autor,
Jeſſides: auſus terras nubeſque volatu
Pluſquam Pindarico tranſcendere et ardua cœli,
Miſcerique choris ſuperûm, melos audiit ille
Angelicum, citharamque modos ediſcere juſſit,
Inſtituitque Choros: Illi Natura canenti
Præſentem teſtata Deum conſurgit, et omni
Prole Creatorem Servatoremque fatetur,
Divinas celebrans elementa per omnia laudes.
Ergo age, *Davidis* numeros animoſque ſecutus,
Digna Deo meditare, Deo vectigal honoris
Et grates ſolvens hoc mecum concine carmen.
O Anima, æterni laudes meditare Parentis:
Admirande Deus! te veſtit fulgor opacans
Lucis inacceſſæ, et diffuſo gloria tractu
Irradians rutilo prætexit numen amictu.
Tu, cortinæ inſtar, ſinuoſos ætheris orbes

146 *Pſalmi.* 160 *Pſalm.* 104.

Evolvis fluidumque jubes diffundere cælum.
Tu dociles ventos revocanti flectis habena
Non auriga piger, vectusque jugalibus alis
Nimborum, cæli spatio decurris aperto:
Hinc glomerantur et inde Ministri, lucidus ordo,
Lucidior flammis, volucrique citatior Euro;
Fulguraque et nimbi peragunt mandata Tonantis.
Omnipotens opifex posuit fundamina terræ
Ponderibus librata suis: illa omne per ævum
Perstitit, et perstabit in omne immobilis ævum.
Olim subter aquas latuit circumflua tellus;
Spumea subjectos texerunt æquora montes:
Increpuit Pater altitonans; perterritus audit
Oceanus, trepidansque retro fugit omnibus undis;
Illæ indignantes magno cum murmure terræ
Circum claustra fremunt; at, Te moderante, quiescunt
Illico, et objectum metuunt transcendere littus.
Altior emergit montano vertice tellus,
Depressas sensim mirata residere valles,
Plurimaque è clivis tacito stillantia lapsu
Per riguos passim decurrere flumina campos:
Huc sitiens pecudum genus omne ad pocula tendit,
Quotquot ager vel sylva tenet; stat plurima circum

Populus

Populus, hoſpitium volucrum, per frondea tecta
Fit ſtrepitus, tremulumque perambulat æthera carmen.
Tu, Deus, in terram deſcendens humidus, omnes
Magnus alis, magno commiſtus corpore, fœtus.
Denſatæ pluvia ſtillant pinguedine nubes,
Seminaque in florem fœcundans evocat imber:
Herba frequens hominum pecudumque vireſcit in uſus,
Arvaque flaveſcunt Cerealia pane futuro,
Unde novæ redeunt vires mortalibus ægris:
Incluſo rubet uva mero, comes uva jocorum,
Solliciti præſens animi depellere curas:
Ornat oliva dies feſtos, nitidumque ſerenans
Explicat in riſum contractæ ſeria frontis.
Ecce inter ſylvas, genitali vivida ſucco,
Frondoſum, tua cura, cedrus Libanitica tollit
Læta caput, panditque volucribus hoſpita ramos;
Atque abies juxta ſimiles frondeſcit in uſus,
Qua ſtruit aerium paritura ciconia nidum.
Te, Deus, intonſi montes te ſaxa loquentur
Præſentem, dum montis amat juga pendulus hircus,
Saxorumque colit latebroſa cuniculus antra.
Auſpice Te variæ revolubilis orbita Lunæ
Tempora diſtinguit, certoque errore vagatur,

Et

Et memor Heſperio properat ſol æquore tingi:
Tum nox circumfuſa nigrantibus incubat alis;
Tum ſpelæa feræ per opaca ſilentia linquunt,
Tum leo prædator per aperta, per avia ſylvæ
Suppliciter vehemens impaſto murmurat ore,
Debitaque expoſcit metuendo pabula queſtu.
Sol oritur: ſylveſtre retro genus ordine longo
Decedens antris immania terga reſolvit.
Inde Homini cum luce redit labor actus in orbem;
Donec ſera quies, grata vice noctis obortæ,
Solatur curas et corda oblita laborum.

O! quæ finxit alitque hoc rerum quicquid ubique eſt
Omnipotens Ratio, et Caſu prudentia major!
Alme Parens, en plena tuis hic omnia rident
Muneribus, late varios tibi dædala tellus
Submittit fructus, magnaque ſuperbit opum vi!

Seu Deus immenſi venias maris, — en tibi ſurgit
Oceanus Domino; tibi ſurgunt omnibus undis
Æquora, ſquamigeræque, informia corpora, gentes
Cæruleis ſtabulant thalamis, ſubjectaque paſſim
Mirantur per dorſa leves volitare carinas:
Hic fremitu ingenti circum balæna refuſas
Miſcet aquas ſaliens, liquidoque in turbine ludit.

Te pecudum, quot pontus habet, quot terra, parentem
Infans ordo vocat, pendetque foventis ab ore,
Suavia delibans altricis munera curæ:
Extemplo nova vis vegetos infusa per artus
Diditur, et ſaturos pertentant gaudia ſenſus.
O Deus! ipſe tuo Naturæ animatur ab ore
Spiritus: ah! quoties hunc ſubtrahis, illa fatiſcit
Ægra, et alumnorum, nequicquam læta, propago
Interit, in cinerem fato revocante priorem:
At ſimul exanimes afflaverit halitus artus
Ille tuus, decus oſtentat Natura renatum;
Ecce animæ incipiunt in corpora velle reverti,
Et rediviva novo ſurgit gens aurea mundo.
At tibi ſtabit bonos perituri neſcius ævi. —
Ah! bonus et facilis mantuum monumenta tuarum —
Reſpice; nonne vides oculi quàm torva tuentis
Terra truces quaſſo fundamine pertimet iras?
Parce gravi metuende manu! jam tacta ſequaces
Per juga prorumpunt nebulæque et fumeus horror.
O! mihi dum maneat vitali ſpiritus ævo,
Dum memor ipſe mei, votivo carmine laudes
Lingua Dei recinet, grato fruitura labore.
Sic, ubi divulſa compagine corruit orbis,

Impiaque

Implaque inſtantem formidant ſæcula cladem,
Tu mea tunc inter labentis fragmina mundi
Servatore Deo fidens, ſecura ſedebis
O Anima, æternumque canes æterna Parentem.
Biblia panduntur. — Sunt qui formidine nulla
Imbuti ſpectent? — O rerum quicquid ubique eſt,
O Cœlum Telluſque, Jehovam audite loquentem!
Sic Præco, veluti demiſſus ab æthere, vates
Iſaias præfatur, et ore ſilentia rumpit,
Ore repurgato, cui fulgidus Ales ab aris
Candentes olim correptas forcipe prunas
Admovit Seraphus, et intima corda ſubegit,
Et docuit magnumque loqui, venturaque fata
Pandere, res cœlo merſas et luce profunda.
— Talis eras, *Iſaia*. — Sed O! tua ſcripta legenti
Quis Seraphus adeſt admoto cœlitus igne
Inſpirans animos, purgataque labra reſolvens?
Ne meus hac peccet deceptus parte Sacerdos
Prava ſequens exempla, Deoque indigna loquatur;
Vel cunctanter humi ſerpens, vel inania captans
Nubila: grandiloqui ſed mentem animumque Prophetæ

261 *Lectio prima.* 262 *Iſaias C.* 1. 265 *Iſaias C.* 6.
274 *De pronuntiandi modo Præcepta.*

Arripiat

Arripiat transfusum, et sensibus hauriat imis,
Pectoris interiora petens, et se quoque fingat
Afflatum propiore Deo. — Sic denique jussam
Dicta fidem faciunt, et habet facundia laudem.
Tunc Ego, magnarum distentus imagine rerum,
Tecum una, Vates divine, per ardua cœli
Cœlorumque rapi videor, cedentia retro
Sidera subjiciens pedibus, solemque minorem.
Ah! ne magniloquæ violetur gloria linguæ!
Nec sibi dissimilis, dum perditur ore legentis,
Languida fraudatam sententia deferat aurem!
O tua vivida vis atque entheus excitet ardor
Dictantem tua verba! et te tibi reddat, eundem,
Qualis eras, cum *Luciferum* de culmine cœli
Labentem, manesque *Erebi* de sedibus imis
In partes rapiens *Babylonia* fata canebas:
Aut, cum, venturi lætatus imagine sæcli,
Aurea Messiæ nascentis regna docebas
Surgere, et æterna florentes pace triumphos.
Sic meus orator dicendi quærat honorem:
Non, ut rhetorica spectabilis arte theatris
Invideat, magnoque leves cum pondere nugas

291 *Isai. C.* 14. 295 *C.* 60 & *passim.*

Proferat in ſcenam, populumque oblectet hiantem,
Voce manuque loquax, et plauſum captet inanem:
Verum ut id omne Deo ſubmittat, quicquid et artis
Jactat et ingenii, divinaque verba decoro
Conſcius ore ſonet, ſecernens ſacra profanis,
Majoreſque animos attollat, et imperet auri.
O laus eloquii, qua non præſtantior ulla,
Digna Deo recitare, atque emphaſin addere dictis!
Hactenus *Iſaias:* reverenda ſilentia ſuadens,
Occupat attentos. En læto cuncta triumpho
Jam reſonant, populique choro comitante viciſſim
Hic rite alternis celebratur vocibus hymnus.
Votiva te laude Deum, te rite potentem,
Te colimus Dominum: te linguis omnibus omnis
Æternum tellus veneratur grata parentem:
Te cœli chorus omnis, et Angelici comitatus
Carmine perpetuo gaudent celebrare; Cherubin
Te recinunt Seraphinque, una magno ore ſonantes
Sancte Deus, ter ſancte Jehova, Deus Sabaoth!
En! quacunque patet tellus cœlumque profundum,
Divinos famulans natura fatetur honores
Numine plena tuo. Te nobilis ordo, Prophetæ,

Agmen Apoſtolicum, et, vitæ bene prodiga turma,
Martyres, atque animæ Sanctorum, et quicquid ubique eſt
Gentis Chriſticolæ, magnum quæ ſparſa per orbem,
Te, Pater, immenſa Te majeſtate verendum,
Et Te, Nate, Patris verum de lumine lumen,
Teque ſimul, Paraclete, (triunum numen) adorant.
Circumfuſa ſuum te veſtit Gloria Regem,
O Chriſte; æternum æterni Patris incrementum!
Tu tamen, humanæ miſerans incommoda gentis,
Sponte Redemptor ades, mortali ſanguine natus,
Mortalis, caſtæ conceptus Virginis alvo:
Tu moriens domita miros de morte triumphos
Victor agis. — Medium video diſcedere cælum,
Feliceſque domos aperiri et regna piorum:
Illic tu parili ſublimis numine fulges,
Chriſte Deus, cum Patre Deo. — Te credimus olim
Viſurum ſacro purgatas ſanguine terras,
Et formidandi reveremur Judicis ora.
Sis bonus O felixque Tuis! et honore perenni
Diſcretos aſcribe beatis ſedibus, inter
Plaudentes Sanctorum animas, atque agmina Divûm.
Nos O, ſiqua tui ſubeat te cura peculi,
Dirige, conſerva! tibi gratum ſemper honorem

Quælibet orta dies perſolvet, et ultima longe
Laudandum recinent volventia ſæcula nomen.
Hunc ſaltem duce te, ſiquid pietate meremur,
Immunem ſceleris liceat decurrere ſolem:
Parce, O parce pio generi, miſerere Tuorum:
Omnis ſpes noſtra et cœptæ fiducia vitæ
Auxilio ſtetit uſque tuo: miſerere Tuorum;
Adſis O! trepidiſque ſalutifer eripe rebus.

Et jam cuncta ſilent: en pagina ſacra loquentem
Exhibet ore Deum: non, quo de vertice montis
Sinæi, media nimborum in nocte, profundo
Cum tonitru et clangore tubæ, flammaque ſequaci
Fulguris, exanimi dictabat jura popello
Altitonans: jam tum ruere omnia viſa repente,
Et trepidare vagi quaſſo fundamine montes,
Ipſe etiam *Moſes* proſterni corda pavore.

At quam lene ſonans Evangelici Præconis
Vox audita ferit placida dulcedine ſenſus,
Pacem lætitiamque ferens mortalibus ægris?
Qualis vere novo deſcendens cælitus imber
Irrigat arentem pluviali nectare glebam:
Aut tacito lapſu nocturni guttula roris

Recreat effœti morituram graminis herbam:
Talis adeſt, talem ſeſe demiſſa per aures
Mentibus inſinuat mitis ſapientia Chriſti,
Melle fluens, oleoque animi penetrante medullas.
Quiſquis es, hæc recitans ades O! mihi ſæpe monendus;
Ipſum Te reverere, Deum reverere loquentem
Ore tuo. — Tibi quis meditanti talia ſenſus?
Nonne ardent tibi corda pio ſuffuſa calore,
Præſentem confeſſa Deum? — Quid? lingua, recepti
Interpres ſenſûs, quo more modoque regenda,
Nunc ſtimulos nunc fræna vocans, ut conſona voci
Reſpondens avidam ſententia repleat aurem,
Ut neque vis, neque honos dictis neque gratia deſit?
Hæc tacitos audire, infixaque cordibus imis
Verba decet mandare. --- Vocat nunc altera cura:
Ecce iterum feſtum vocat ad Pæana canendum
Jeſſides, totumque in gaudia conciet orbem:
O omnes gaudete Deo duce et auſpice, terræ:
Huc O! adeſte, Deo meritas perſolvite grates,
Dulce miniſterium perſolvite; et atria circum
Carmine lætiſono ſacros celebrate triumphos!

382 *Jubilate.*

Quid

Quid facies averſa, et non ſine ſupplice geſtu
Et graviore tono ſubmiſſæ murmura vocis?
Sacra quid iſta volunt? en! dogmata myſtica captu
Mortali majora, quibus cœleſtis origo,
Quæ non Socraticæ poterant oſtendere chartæ!
Hæc venerabundus purgatis auribus audi,
Hæc adhibe credenda, Deumque agnoſce triunum.
Quiſquis es, O! Chriſti de nomine nomen adeptus,
Nunc te diſcipulum Chriſti profitere magiſtri;
Primævam profitere fidem, miranda relatu,
Digna autore Deo myſteria: qualia et ipſi
Cælicolæ venerantur, inexpletoque tuendi
Incumbunt deſiderio, longeque verendum
Fontis inacceſſi de lumine lumen adorant,
Mortales viſus nimio fulgore perurens.
O mundi victrix, animis illabere noſtris
Omnipotens ratio, et ſenſu ſapientia major,
Cælitus orta, *Fides:* tu diſſita jungere præſens
Intervalla locorum, et nondum viſa videre:
Incertæ dux certa viæ: tu, lumen Abramo
Prætendens longe peregrina per arva vaganti,
Promiſſis ultro docuiſti fidere rebus,

390 *Fidei Chriſtianæ profeſſio.*

Oſtendens

Oſtendens patriam meliori ſole calentem.
Nos quoque, nos Patris veſtigia rite ſequentes,
Ignotæ per opaca viæ tu dirige præſens,
O cæleſte jubar, dubiæque crepuſcula lucis
Irradians, patriæ cœleſtis operta reclude;
Da propius prenſare retro cedentia regna,
Et nova venturi præſumere gaudia ſæcli!
Quod ſupereſt, genibus flexis et corde ſubacto
Rite Deum venerare, precum laudumque benignus,
Dona recognoſcens accepta, petenſque futura.
Sic divina tuæ trino de numine triplex
Cælitus allabens aſpiret Gratia menti!
Finierat jam vota perorans rite Sacerdos.
Ecce chori præcentor, acuta voce miniſter
Officioſus, ad egregios accingitur auſus,
Miraque proludens *Davidis* præcinit hymnum:
Crebreſcit ſenſim ſublatus ad æthera clamor,
Multaque ſufflati crepitat facundia naſi.
Parcius O ſacrum cantando perdite carmen!
Diſſona nec teneram Pſalmodia vulneret aurem!
O tua cantanti, Jeſſide, ſpiritus adſit
Ille tuus! tum vox divinior altiſonanti

417 *Precationes variæ.* 420 *Benedictio.* 423 *Pſalmodia.*

Reſponſura

Reſponſura lyræ, quæ me mihi ſurripit, omnem
Auribus inſtillans animam ad cœleſtia raptat,
Immiſtumque Choris Superûm, contemnere terras
Edocet, Angelicaque ſonorum veſcier aura.
Surſum oculos et corda, Viri; nunc Roſtra diſertus
Occupat interpres divinæ mentis, ab alto
Nil mortale ſonans, opera vehemente miniſter:
Sive, mali prima repetens ab origine labem,
Humani generis ſortem miſeratur acerbam:
Sive Redemptorem, tenebris ceu lumen obortum,
Cælitus oſtendens nigrantes diſcutit umbras:
Infenſumque novo placatum fœdere numen
Exhibet, atque hominem fato meliore renatum:
Seu deſcripta notat civilis munia vitæ,
Et dubias lites componit, et arbiter æqui
Quid fas atque nefas, quid turpe, quid utile monſtrat,
Flexanima ſtupidos obteſtans voce Colonos:
Diſcite juſtitiam moniti: trepidate ſceleſti,
Exultate Pii; diverſi fata coloris,
Et lethum vitamque gerens, affectibus ille
Imperitat, non vana docens, in utrumque paratus
Arbiter eloquii, ſedes aperire beatas

436 *Concio ad populum.*

Seu

eu velit, et promiſſa perennis gaudia vitæ:
ive Acheronta movens gravidas terroribus omnes
œnarum facies et inexorabile fatum,
ltriceſque arceſſat in ipſo limine Diras.
ſuadela potens! O Rhetoris arte profani
ajor et ingenio facundia! cedite Graii,
edite Romani; priſcis incognita ſæclis,
ateries en ipſa novas animoſa miniſtrat
loquii vires, et non imitabile pondus,
t vigiles oculos et corda ſequacia raptans.
uare agite, et proprios animarum diſcite cultus,
gricolæ, et fructus melioris reddite vitæ.
inis adeſt. Vario muſſant rumore Coloni;
rebra perorantem tacti ſuſpiria cordis,
urmuraque et fremitus, ſimul ipſa ſilentia laudant.
Nunc animis opus arrectis, nunc pectore puro:
rande miniſterium: procul O procul eſte profani!
uo ſecretus abit? quæ tanta remotus ad aram
ælitûum veneranda Choris miracula promit?
ebræus veluti ſanctorum ſancta Sacerdos
nnuus ingreditur: longe veneratur euntem
xterior reſidens ſuſpenſo corde popellus;

469 *Euchariſtia.*

Dum metuenda Deo præſente ſedilia circum
Hinc atque hinc geminus prono ſuper ore Cherubin
Pendet, adoranti ſimilis ſimiliſque timenti,
Sacraque prætenſis obvelat myſtica pennis.
Non ego tanta meis myſteria verſibus auſim
Amplecti; non ſi mihi mens divinior, atque os
Magna ſonans, atque Angelicæ vox æmula linguæ,
O mihi tum preſſis attenta Silentia labris
Invigilent circum, dum ſupplice fuſus ad aram
Vota facit geſtu; generiſque piacula lapſi
Mira repræſentans placabile numen adorat!
Quam mihi tum placida trepidat formidine pectus,
Primævæque animum ſtringit pietatis imago?
Te ſequor O! quocunque vocas, divine Sacerdos,
Tu cor finge docens, et me rape in æthera tecum!
O pluſquam mortalis honos! hominemque Deumque
Inter, homo medius cœlum terraſque remiſcet,
Legatus gemini peragens commercia mundi.
Myſtica quid referam ſacrati dona lavacri,
Infantemque recens abſterſa ſorde renatum?
Hæc ego tum mecum preſſis agitare labellis:
O ego qualis eram? vitam mihi redde priorem,
O Pater, infantemque novato corde refinge,

Qua licet, immunem culpæ: ſic itur ad aſtra.
Ecce Catechiſtes humili ſermone tenellis
Os balbum format pueris animoſque, docetque
Et ſapere et fari. Sacro de codice ſumpta
Dogmata proponens, digitoque notante ſequaces
Attrahit inculcans oculos; ſtat parvula pubes
Expectans monitus, pendetque docentis ab ore,
Præſcriptas iterans voces et non ſua verba:
Dulces blanda ſonos inhianti devorat ore,
Et mirans docili matertera plaudit alumno.
O quantum eſt teneræ pietatis ſemina menti
Indere, Chriſtiadumque futuram condere gentem?
Ne mihi jam libeat mirari Rhetoris artem
Urbani, qui magna ſonans, plaudente popello,
Aſtruit inſidias deluſæ blandulus auri:
Te potius, ſacer interpres, te ſimplice cultu
Verba perorantem divina audire juvabit,
Atque inter pueros elementa revolvere prima,
Aurea diſcentes vitæ præcepta beatæ.
Macte Puer, firmata virum cum fecerit ætas,
Ipſe ſacramentum Chriſti jam miles adultus
Suſcipe: militiæ ſub eo tolerare magiſtro

500 *Catechizatio.* 519 *Confirmatio.*

Diſce rudimenta atque novis aſſueſce triumphis.
Votivæ pietatis adeſt Eccleſia teſtis;
Quin et Apoſtolicum ſervans ex ordine ritum
Antiſtes mitratus adeſt, non irrita vota
Concipiens, poſitaque manu ſuper, *Hoc tibi, Chriſte,*
Addictum defende caput. — Quin tu quoque, fili,
Macte nova virtute, Deuſque incepta ſecundet.
Ecquis vera cupit ſocialis gaudia vitæ?
Oderit impuram venerem, vetitoſque hymenæos,
Concubituſque vagos, neque turpi peccet amore:
Sed puro de fonte fluat ſincera voluptas;
Connubiique adeo, qui junctas continet omnes
Unus amicitias, caſtum experiatur amorem.
At ne te pudeat profiteri nomen honeſti
Fœderis, O! Virgo; jamdudum Sponſus ad aram
Te vocat, increpitatque moras; jam rite Sacerdos
Sacra parat, ſancti jus inviolabile lecti
Commendans, dextramque perenni fœdere dextræ
Conjunctam, digitoque addicti pignus amoris
Vinclum aptans omnique auro pretioſius aurum:
Et gaudere jubet diſcedens non ſine votis:
" Vivite felices: irruptaque nectat amore

530 *Matrimonium.*

" Copula

"Copula concordes animas dum vita manebit."

Quale Sacerdoti tali pro munere munus,
Sponſe, dabis? — Nec te, O! magnis erepta periclis,
Pœniteat, toties impune puerpera Mater,
Lucinæ memineſſe tuæ melioris, ad aras
Rite Deo grates votivaque dona ferentem.
Sic vobis parili cum laude ſimillima proles
Floreat: illa ſimul creſcet, creſcetis amores.
Quiſquis es, O! vitæ finem ſpectare memento:
Diſce mori, ſubiens moribundi limen amici:
Ille miſer dubiæ fluitat ſpe pendulus horæ,
Et, propiora videns gemini divortia mundi,
Impatiens cæco curarum fluctuat æſtu,
Præteritæque memor vitæ metuenſque futuræ.
O quis in extremo diſcrimine ſublevet ægrum?
Quæ panacæa valet tantos lenire dolores?
Ecce vocatus adeſt mæſta pietate Sacerdos:
Ille bonus medicas voces et verba miniſtrat
Triſtia curarum mulcens, animumque labantem
Erigit, oſtenditque novum poſt nubila ſolem,
Sidereaſque domos, et lucida regna piorum:
Huc procul aſpirare et ſpe præſumere cœlum

545 *Purificatio.* 551 *Ægrotorum viſitatio.*

Haud

Haud varius monitor docet, et prece ſedulus inſtat;
" Chriſte Deus, miſerere, tuo de lumine lumen
" Afferat irradians ægræ ſolatia menti!
" Puraque tranquillent fugientem gaudia vitam!
Nunc ades, extremo fratrem comitatus honore:
Aſpice, procedit pullati pompa doloris,
Siſtitur et tumuli lacrymabile funus ad oram:
Non conducta canit præſcriptum Præfica luctum,
Non Præco titulos mendaci voce recenſet:
Sed pius orator vocat ad cœleſtia mentem:
Vita caduca, vale: mortalis floſculus ævi
Jam viget, et jam nunc moritur ſucciſus aratro,
Præterit umbra levis, laſcivaque tranſit imago.
Proh dolor! in media viventes morte tenemur!
O miſerere, Deus! vitam ſperare futuram
Da, pater, æternique horroribus eripe lethi!
Nunc O! ſic poſitum tumulo ſubmittite corpus:
Sic redit in terram moles terrena parentem,
Et cinis in cinerem fato revocante priorem!
Ter projecta ferit crepitans lugubre ſonanti
Deſuper impulſu tabulatum gleba cadaver:
Ter lacrymas gemituſque ciet triſteſque ululatus

Heu moritura ſuper crudeli funere conjux.
Tum primum rigidi miteſcere corda coloni,
Aſperaque inſolitis humeſcere fletibus ora.
Ergo erit illa dies, cum te, venerande Sacerdos,
Te tua fata premunt, longique laboribus ævi
Defunctum nox ſera manet? — Jam frigida, greſſu
Obrepens, ceu triſtis hyems, fallente, Senecta
Membra minutatim morbo collapſa fatigat,
Affigens lecto morituri debile corpus.
Qualis humi laſſa cervice recumbit ariſta,
Quales maturi labuntur ab arbore fructus,
Talis ei juſto decurrit vita tenore,
Qualis ab incepto proceſſerat, et ſibi conſtans
Ad notam properat declivi tramite metam.
Quin et in extremo diſcrimine mitis eunti
Sternit iter placidum duro Patientia riſu, et
Recti conſcia mens, et Spes præſaga futuri.
Non queruli gemitus, non mæſtæ nubila frontis
Apparent, ſed cuncta ſedent tranquilla, Quieſque
Aſpera demulcens, ſupremo in fine, laborum,
Occiduo ceu ſole diem claudente ſerenum.
Felix, qui potuit rerum cognoſcere cauſas
Et vitæ mortiſque vias, cœlique profunda!

Fortunate

Fortunate ſenex, ergo tua vita recedit,
Et tibi longa ſatis, quia non ſine laude peracta.
Ergo nec lethi, qui cætera territat, horror
Mente quatit ſolida. Pauli jam cerno triumphum
Morte ſuper domita et vacuum terroribus orcum.
Qualis Hebræorum ductor jam morte ſub ipſa
Impavidus Nebonis adit fatale cacumen,
Viſurus longe promiſſa Nepotibus arva;
Atque ibi, venturæ lætatus imagine ſortis,
Mortales viſus occulto funere fallit,
Juſſa Dei quocunque vocant revocantque ſecutus.
Tu quoque, die ſenex, extremo in limine mundi
Regna Pálæſtinæ cœleſtis, et arva Beatis
Proſpiciens promiſſa, velut peregrinus et exſul
Hæc ſubjecta retrò mortalia linquis, et ultra
Extendis curas, vitæ cœleſtis amore.

613 1 *Cor.* 15. 615 *Deut.* 32 *&c.*

EDVARDO BENTHAM, *S.T.P.*

Coll. Oriel. Soc.

QUÆ juventutis Academicæ in usus edenda curavi, ea Tibi imprimis prælibanda trado: intelliges hac in re plus a me tribui judicio tuo, quam aut ingenio aut voluntati meæ. Et Te quidem, lubens Tutoris *nomine, honoris causa, compello, cum, quas tanti muneris ratio postulat, virtutes in moribus tuis exstare & ipse sentiam, imo et* invita fatebitur usque Invidia. *Et quoniam in superiorum temporum memoriam redire juvat, ibi sane video quod jure mihi gratuler, cum Te Pupillum recognoscam meum, non modo sanguinis cognatione devinctum, sed etiam officiorum honestissimorum, & amicitiæ necessitudine potiori commendatissimum. Hæc recolentem fateor mihi me placere, & priore frui vita,* Tutorem *jam olim emeritum, studiorum interim ratione & affectu animi semper Academicum; qui etiam absens laudibus vestris adhuc interesse videor, nihil a me alienum putans, quod aut cum fama tua aut dignitate publica conjunctum viderim.*

Itane vero censes literarum humaniorum studiosis opellam profuisse nostram, aut prodesse posse? — Eam certe, qualis qualis fuerit, scias Tibi Tuisque haud defuturam. En ergo scriptionis exemplar singulare; in genere qui-

dem laudatorio; *quod, cum ad laudationem unice comparetur,* Elogium *vocari ſolet.*

Probe noſti Opera quædam poſthuma Viri deſideratiſſimi, jam aliquot abhinc annis edita, hanc commendationem noſtram ſecum traxiſſe unà ſuæ comitem atque miniſtram famæ: Veruntamen iteratæ hujuſce editionis cur aut Lectorem aut Scriptorem pæniteat haud ſane video; ſiquidem aliqua aut laudis privatæ, aut utilitatis publicæ gratia quæratur. Namque ut, quod res eſt, loquar, nunquam cupio magis ut mihi exultet atque triumphet oratio, (veniam dabis arrogantiæ non inhoneſtæ) quàm cum virorum illuſtrium memoriam in famæ celebritatem atque ſplendorem revocare aggreditur, & præclara quædam aut virtutum aut ingenii monumenta poſteris imitanda commendat. Ita ſaltem de Eccleſia atque Republica bene mereri velim, ut viros de iiſdem bene meritos præconiis ſtudeam debitis cohoneſtare; adeo ut, quod fuerat pietatis privatæ teſtimonium, idem ſimul commodo inſerviat publico, efficiatque, ut Exempli tam laudabilis recordatio & Scriptoris inter primos eximii gloria celebretur, poſteris uſque profutura, quamdiu hominum animis inſederint præclari alicujus operis & admiratio & æmulatio. Et eo quidem animo hæc a me dicta intelligi velim, ut ad Theologi, cujus imaginem ante oculos poſui venerandam, opera omnia, quibus nihil fere habemus elegantius graviuſve, ſedulo perlegenda juventus Academica excitetur.

Jam vero de hac ſcriptionis noſtræ forma ſingulari hæc pauca mecum recognoſce. Unicuique nimirum ſtylo proprius

proprius est, ut ita dicam, color & figura. At vero Elogium, utcunque ad genus Oratorium referatur, illud habet peculiare, ut in eo verborum non tam copia, quam delectus exigatur. Laudatio nempe exhibetur magnifica quidem, sed eadem compendiaria; multum habens nitoris, neque simplicitatis minus; dictio ubique pressior, atque elaboratior; sententiæ densiores atque argutiores; & plerumque in periodorum clausulis acumen pene Epigrammaticum; ex quibus illa, quæ in Oratoribus sæpius desideratur, δεινοτης effici possit.

Sentis profecto mecum una quàm sit operosum atque perdifficile hoc scribendi genus: vides quàm undique anceps cura & sollicitudo exerceat de summa rerum cavente; ne scilicet infra argumenti dignitatem impar oratio subsidat — ne forte legenti aut hinc tædium pariat narrationis historicæ simplicitas inornata, aut illinc fastidium Criticum provocet argutiarum frequens affectatio; ne forte aut in obscuritatem abeat elaborata brevitas, aut in hyperbolen excrescat ambitiosa nimis grandiloquentia.

De opusculo quidem hoc nostro nihil aliud Tibi polliceri ausim quam quod, prout Tituli, quem præfert, ratio exigit, exhibeat elogia mera: obtrectationem nullam, Partium offensionem aut adulationem nullam, nihil denique ad odium aut invidiam sinistre detortum; sed Homines Theologi virtutes ita laudatas proponat, ut Lectori sedulo imitandas commendet.

Hæc præfatus, tanquam hospitem officiosus præco, ad sepulchrale marmor te deduco, Elogii, quod inscriptum vides, exploratorem curiosum, censorem benignum.

ELOGIUM

Sacrum MEMORIÆ

JOHANNIS ROGERS, *S. T. P.*

Eccl. Wellen. Canon. & Subdec.

Vic. de Cripplegate, Lond.

Reg. Maj. a Sacris. Ob. 1729.

CHriſtiane Lector, quicunque vel Eccleſiæ vel Reipublicæ Civis vixeris idoneus, Gratulationis ſimul & Doloris accede noſtri Particeps, Beatam recolens Memoriam JOHANNIS ROGERS; Viri, inter S. T. Profeſſores merito ſuo celeberrimi: Qui recenſet Titulos, idem ſimul laudat Virtutes.

In Scriptis, juxta ac Moribus, eminebat Gratia Pietatis vere Sacerdotalis. Aderat Animi Magnitudo, & Moderatio, cuilibet Muneri, Fortunæque, ſive ſuſtinendæ ſive ornandæ, par: — Ingenium porro ſingulare; cujus Acumen invita laudavit Obtrectatio; cujus vim auſpicatam teſtabitur uſque Defenſa Veritas, Refutatus Error.

Scriptor, Indolis Stylique juxta felix, Controverſias graviſſimas ſuſcepit, adminiſtravit, exhauſit; Chriſtianæ Religionis

Religionis & Libertatis Vindex, Licentiæ Refrænator; idem optimus & Sacerdos & Civis. Quod erat Fortitudinis Chriſtianæ, Deo ſoli placere ſtudens: Quod erat eximiæ Moderationis, in Dogmatis ſtatuendis, Sectæ nullius vel Princeps, vel Aſſecla: in Controverſiarum Actionibus non Litigator, ſed Arbiter: Quod demum miræ erat Felicitatis, ſine offenſione Partium, ſine invidia Victor: Contentionis potius oblivionem quærens, quam Triumphi gloriam; Tranquillitatis publicæ ſtudioſior quam Famæ ſuæ.

Nihil arripere temere præjudicatum, ſed ex Meditationis ſeveræ officina omnia bene penſitata & explorata proferre, tueri: Veritatem unice oculo irretorto inveſtigare: antiquæ Stabilitatis Præſidia, non Errorum vel Perfidiæ Involucra quærere: non Hominum merita, ſed momenta Rerum perpendere: Offenſionum materiem non ſubminiſtrare, ſed præcidere; — *Diſputandi*, hæ illi erant Artes.

Quam in CHILLINGWORTHO jure mireris, Copiam & Subtilitatem; quam in eodem forte deſideres, Gravitatem & Conſtantiam; quæ demum in HOOKERO ſuo erant ſumma omnia, ad cauſſæ conſimilis defenſionem conjuncta feliciter adhibuiſſe, — hæ Illi erant Laudes.

Politia noſtra Anglicana, tum Eccleſiaſtica, tum Civilis, Incolumis uſque tuebitur Honoratam Vindicis ſui Memoriam: &, quæ rebus novis ſtudentium Commenta delet, ſera dies confirmabit Judicia JOHANNIS ROGERS.

Concionanti

Concionanti aderat nervosa, simplex, flexanima, & spectabilis quædam Facundia; Stylumque neglecta sequebatur Elegantia: Ita ut nihil ad docendum aptius audiverit Plebs Rustica, nihil popularius Londinensis, nihil demum gravius subtiliusve Academici. Ubique mirabundus agnoscas Ingenii multiformis hominem, inter Oratores Dialecticum, inter Dialecticos Oratorem, omnimoda dicendi laude cumulatum.

Non Aures leviter delinire, sed corda ferire, perdomare; super rebus arduis Consulentium animis scrupulos eximere; Pontificiorum fraudes & insidias Simplicitate ipsa eludere, superare; Schismaticorum pervicaciam Benevolentia frangere, expugnare; quoquomodo Dissentientes conciliare; errantes dirigere; vacillantes confirmare; omnes demum Consilio flectere, Auctoritate moderari; ea erat Illi *Curarum privatarum* summa; id erat illi Eloquentiæ Sacerdotalis Palmarium. In hac præsertim parte triumphabat Orator vere Christianus, Divini Juris Consultus, Interpres fidissimus.

In *Consuetudinis Domesticæ* officiis quam amabilis fuerit, Maritus, Parens, Frater, Amicus, etiamnum testantur suorum Lacrymæ & suspiria. En, laudis instar ampliſſimæ, commune Desiderium!

Rei Familiaris Dispensator prudens, ab Ostentatione Luxuque abhorrens, ex honesta Parsimonia Liberalitatis melius collocandæ subsidia quæsivit. Magni erat instar Beneficii illum habuisse Antecessorem, quem nulla fere

Domus

Domus Ecclesiastica aliquandiu exceperat Incolam, qua non postmodo agnoverit tantum non Fundatorem.

Publico Splendore, Dignitate, Commodo gaudebat, ut sub: Ptochotrophiis, Eruditionis Christianæ Scholis, Clerici nominis Viduarum et Orphanorum Hetæriis aderat Fautor, Vindex, Patronus, Consiliis, Eloquentia, Liberalitate.

Otio florebat nec inerti nec infructuoso, Artium etiam Mechanicarum Cultor; in ipsis Studiorum oblectamentis ea assecutus, quæ industriæ alienæ Laudem adæquaverint.

In *Negotiis* obeundis ea erat, quam in homine Politico laudaveris, Solertia: ea interim, quam in Ecclesiastico postulaveris, Innocentia.

In *Colloquiis* inerat vivida quædam, et, quæ Sodalem maxime commendat, Hilaritas faceta.

In *Congressibus* porro *quibuscunque* ea, quæ hominem Liberalem decebat, Comitas: quæ Academicum, Simplicitas: quæ denique Clericum, Severitas reverenda. Illustrabat hæc omnia Animi ingenita Celsitudo, laudabilis Superbia, generosa quædam Dignatio, posthabita secura Famæ: qualem profecto neque jure quisquam reprehendere, neque forsan sine reprehensione imitari potuerit.

In curriculo Gloriæ multiplici non frustra exercebatur Hominis tanta Virtus; inter Aulicos sine Ambitione, inter

inter Superiores ſine Invidia, inter omnes ſine Faſtu ſpectata, adulari prorſus indocilis, Laudum pariter & Obtrectationum Contemptrix, Injuriarum ſedulo inſcia, ſponte immemor, ignoſcendo certe pluſquam Victrix.

In hominum frequentia negotiiſque jamdiu multa cum laude verſatus, Vir pius & ſapiens voluit aliquando Otio frui, ſibi aliquantiſper vacare, publicis interim utilitatibus non deeſſe. —— Verùm (quod Eccleſiæ bene verteret) ex amabili ſeceſſu in urbis celebritatem pene invitum revocavit Benevolentia ſingularis Patronorum, quibus ita placuiſſe Meritorum erat Commendatio plane invidenda, Elogio omni longe honorificentior.

Ibi, cum quod reliquum erat temporis Deo conſecratum impenderet, Animæ magnæ plus æquo prodigus, &, quod fuiſſet prudentiæ opus mirificæ, CRIPPLEGATENSIUM etiam ſuorum Animos aliquando conciliaturus, in ipſo honorum aditu, Famæque creſcentis flore, Temporibus Eccleſiæ certe alieniſſimis, Conſilia ſua honeſtiſſima, & ingentes bonorum omnium ſpes, Febre præreptus luctuoſa fefellit. —— Fortiſſimi Vir Animi, in ancipiti illa trepidatione, in ſupremo illo diſcrimine, ſibi conſtans, quod ſupererat Spiritûs in pias pro Eccleſia preces moriens efflavit.

Mecum ergo, Lector Chriſtiane, hæc damna luge publica; tam pretioſi capitis deſiderio tangi Pietatis

laus eſt non infima : at æmulari potuiſſe, illa fuerit Ingenii, illa Morum, Laus pulcherrima.

Faxit Deus ut Virtutum tantarum, unde ad Eccleſiam, ad Rempublicam, fructus redundârunt uberrimi honeſtiſſima vigeat uſque Memoria, poſteriſque proſit Exemplum ; ut aliquando minus deſideretur ille quem nunc requirimus, JOHANNES ROGERS.

LECTORI S.

LIBET tecum, Lector benevole, paucis præludere. En tibi legenda exhibentur Μελετηματα, *quæ quidem ὁ δεινα noſter diverſimode ſcripſit, non tam de induſtria ingenii laudem quærens aliquam, quam animo obſequens ſuo, & e proluſionibus hujuſmodi moleſtiarum levamen petens honeſtiſſimum. Eodem plane affectu conſilioque uſus Editor in lucem nunc prodire jubet, ita tamen ut rem tibi nec ingratam nec inutilem facturus videatur. Quid autem? quid ipſo in limine moraris, & pro conſuetudine forſan ſcriptoris anonymi nomen quæris? profecto, mi homo, curioſius id facis quam cauſa poſtulat; quin ipſa potius ſcripta mecum recognoſce: ſiquidem in illis nihil homine ingenuo & liberali vel etiam Theologo indignum compereris, quid eſt quod & te Lectoris, & me Editoris officio functum pæniteat?*

Ego quidem in republica literaria civem me verſari ſentio ita animatum, ut quacunque in re prodeſſe me poſſe exiſtimem, in ea libenter operam omnem impendam: atque adeo, M. T. Cicerone *uſus autore, cum ſtili,* qui eſt optimus & præſtantiſſimus dicendi effector & magiſter, *in genere diverſo exercitationem continenter adhibendam præceperim, id interim egi ſedulo ut præceptis atque cohortationibus exemplorum quoque lumen quoddam accederet; & proinde ut ſcriptionum diverſa linguis, dictione, metroque*

exemplaria, quæ in manus venerint ſuo quæque genere præſtantiſſima, in medium prodirent ſcribentium uſibus accommodata; & eo præcipue conſilio, ut adoleſcentes literarum ſtudioſi, tum ſubſidiis hiſce inſtructi, tum etiam incitamentis provocati, ad honeſtam alienæ laudis æmulationem erigerentur, in eodem curriculo ingeniorum vires periclitarentur, &, quas haud fruſtra admirantur, ſcriptiones imitando exprimere & exſuperare contenderent.

Atque utinam, qui ingenii & eruditionis fama florent maxime, iidem animo magis liberali rebus noſtris ſuccurrerent, nec, quæ in materie diverſa præclare ſcripſerint, ea nobis faſtidioſe inviderent: ſed potius in communem uſum fructumque efferre non dubitarent, laudeſque recognoſcerent ſuas cum utilitate publica conjunctas. Interea vero hac in parte mihi laudanda videtur illa hominum noſtrorum curioſa ſedulitas, quæ ανεκδοτα pleraque e ſcriniorum latebris hinc & inde conquiſita produxerit, & quidem permulta nota melioris poemata, alioquin forſan peritura, ab interitu vindicaverit. Hoc ipſum meditans cupienſque libellulum hunc lectioni commendo tuæ: an hac in parte opera fuerim abuſus mea, diſquiſitione habita tu judex videris.

Quid enim? an rei novitas *placet? an* rariuſculum *quiddam & ſingulare requiris? haud ſane eo nomine ſua opuſculo deerit commendatio. Vide enim ipſam Scriptionis occaſionem, &, quæ aliquando ſcribenti inſidebat, affectionem plane ſingularem. Ecquid ea rarius & inuſitatius noſti? en, quod mireris, homo febri peruſtus, exſanguis, vigiliis, inedia, & medicinis prope enecatus, in hac rerum ſuarum trepidatione & diſcrimine ultimo intrepidus & tranquillus*

quillus ita animo imperavit suo, ut cogitationes turbidas in ordinem, & quidem metri vinculis astrictas, componeret, &, in carcere suo Manl. Sever. Boethii *mores & studia secutus, e philosophia malorum consolationem & remedia depromeret, musasque haud invitas in subsidium & oblectamentum vocaret, ægritudines in carmina effunderet, atque adeo ipsis e doloribus dolorum lenimen quoddam placidissimum eliceret! Quidni hic cum* Horatio *exclamare libeat,* O te, Bollane, cerebri felicem, *qui cum insania tua neutiquam insanieris; cui in corpore morbido & moribundo mentis interea sanitas constiterit illæsa; qui etiam in asperitatibus rerum lusui haud illiberali vacare potueris, ita ut ingenii febricitantis æstus in furorem quendam poeticum ultro transfusus effluxerit. De pathemate hujusmodi quid statui oportet haud facile dixeris: unde homini sic affecto tam rara contigit felicitas? Vobis præcipue, O Medici & Physiologi, qui sapientiæ cujusdam profundioris speciem verbis voltuque prætenditis, problema hoc expediendum relinquimus.*

Ne autem nugas tibi venditare videamur, ipsum opusculi hujusce Argumentum *perpende: haud leve quidem illud aut vulgare, sed arduum & cura severiore dignum; quale tibi haud temere incusserit sollicitudinem nec injucundam nec infructuosam. Nempe tua res agitur, dum aliena describitur; &, siquidem animo tuo aut humanitatis, aut amicitiæ, aut pietatis sensus aliquis insederit, ad te cognationis quodam jure dolores translati redundant.*

An porro Varietatis *gratiam quæris? hæc certe in spatio brevi tibi exhibetur uberrima: vide enim scriptionis colorem & figuram, non unam illam simplicemque, sed pro*

re

re nata variam & multiformem, permulta genere & ſpecie diſcreta, Vernacula, Latina, Græca: en linguarum ſtili metrique diverſitatem, quæ ſaltem legenti tædium minuere, vel forſan acumen criticum non fruſtra exercere potuerit!

Quinetiam hoc mecum denique recognoſce; nempe quam pauci in hoc ſcriptionis genere præclarum aliquid effecerint: ex quo illius difficultas *intelligatur. Quid autem? forte inquies: "ineſt grande dolori ingenium, & mira quædam "ſententiarum & verborum copia; neque Scriptori faci-"lior & paratior ulla videtur laus quam in cauſa hujuſ-"modi, in qua difficile eſt omnino* non *ſcribere." — Itane vero? at experiendo mecum una ſenties, in qua re animus vehementius commovetur, in ea quam difficile ſit in ſcribendo modum tenere. Itaque ergo tam pauci id ipſum, in quo ſcriptionis vera laus continetur, attigerunt. Utrobique ſcilicet objicitur diſcrimen anceps, & peccandi periculum. Delicata quædam res eſt ægritudo; nihil mediocre, nihil vulgare recipit patiturve: ipſa in taciturnitate neſcio quid εμφατικωτάτον ſpirat: aliquando etiam in querelas teneriores ſolvi gaudet, & lacrymas elicit* Simonideas, *πολυδακρυν ἀδονην, flebile gaudium, triſtitiamque dulcedine quadam temperatam. Equidem το παθητικον, veluti totius animam, ubique dominari velim; nec minus interim ſtili caſtitatem & continentiam quandam ſervari: & profecto haud paulum intereſſe cenſeo, an ex animo omnia, ut fert natura, facias, an de induſtria. Dolor fictus & affectatus ſpiritu poetico ut plurimum deſtituitur, rerum evanida languet adumbratio, & nimium caſtigata friget deſcriptio. At vero altera ex parte Dolor genuinus plus æquo exuberare geſtit*

latiuſque

latiuſque ſe effundere & exultare, & in effrænem quandam verborum licentiam & luxuriem præcipitari. Inde adeo præcipue Elegorum ſcriptoribus hoc incommodi toties contigiſſe videmus, ut, in quo ſibi placebant maxime, in eo lectoribus minus placerent; cum nempe affectibus ſuis plus tribuerint quam judicio alieno, & plerumque minus nota pro notioribus, & domeſtica pro publicis, & extra cauſam nimis multa, male officioſi, ingeſſerint: ipſa profecto dicendi copia inopes fecit & indiſertos; ita ut in loquacitate tanta veræ interim eloquentiæ laus deſideraretur. Quæ cum ita ſint, qua in re difficile eſt non peccare, in ea leviter & non ultro peccanti venia facilior indulgeri debet. At vero ſiquid hac in parte ὁ θεῖος noſter feliciter aſſecutus fuerit, eſt profecto quod ſibi gratuletur, &, quicquid præter ſpem laudis obvenerit, id omne lucro apponat.

Hæc adeo præfanda duxi, ne forte viderer tibi leviuſcula in re operam temere collocaſſe; utque porro intelligeres ſiquidem ullatenus valeat argumenti *ipſius* dignitas, *aut* ſcribentis affectio ſingularis, *aut denique ſcriptionum hujuſmodi* novitas, *aut* difficultas, *aut etiam* varietatis *gratia, ex omni parte cauſas totidem occurrere, quæ opuſcula hæc pro merito ſuo e ſcriniorum latebris in reipublicæ literariæ lucem evocarent.*

Quinetiam rationes quædam privatæ & fortuitæ acceſſerunt, quibus fateor me adductum ut hoc ipſo tempore id fieri ſtudioſius cuperem. Nuper enim ruſticanti mihi cum recens doloris domeſtici vulnus recrudeſceret, animuſque ingrata ſollicitudine totus occuparetur, haud ſane incommode mihi μελετηματα hæc in manus venerunt: pro eo, qui tum

erat,

erat, colore mentis, umbram & ſolitudinem potius quam ſolem & celebritatem quærentis, haud parum placebat illa rerum triſtiſſimarum concolor deſcriptio; placebat meditationum ſeveritas tranquilla, & ſententiarum pondus, tum etiam ſtili rythmorum varietate exultantis caſtigata luxuries. Videbar ego mihi cum ægrotantibus & afflictis haud illibenter verſari, cognata ſentire damna, & in dòloris tralatitii ſocietatem admitti; homo cum ſim nihil humani à me alienum puto:

Sunt lacrymæ rerum & mentem mortalia tangunt.

Et quemadmodum tenebrarum, ſolitudinem, & periculorum in tabula deſcriptus horror ſequaces trahit oculos, animumque affectu dubio ſuſpenſum ita conturbat & percellit, ut etiam recreet & oblectet, ſic, quæ humanitus acciderint, rerum etiam luctuoſarum hiſtoria ipſius humanitatis cognatione quadam devinctos tenet, & ſenſibus noſtris atque judiciis ſe inſinuat. Ut Pictura, Poeſis quoque animum capit, imaginum varietate amabiliter deluſum ab omni moleſtiarum ſenſu ad tempus abducit. Mæſtitiæ præſentis oblivionem inducit præteritorum haud inſuavis recordatio: quæ perferre pigebat, mala eadem poſtmodo incolumes meminiſſe juvat; & tempeſtatem exhauſtam multo jucundior ſubit tranquillitas.

Ineſt profecto curis ſevérioribus dignitas quædam, quæ reverentiam conciliat, quæ ingenii temere laſcivientis ineptias caſtigat, & rerum pondere ipſo impreſſo locum ſibi vendicat, & etiam invitis ſe commendat: Ut in Muſica, graviores toni non tam auribus illuſis adblandiuntur, quam interiores

teriores feriunt ſenſus, mentique animoque ſe ingerunt, & affectibus ſedatis dominantur. Quid Tragœdia? etiam, dum το ελεεινον και Φοβερον ingenerat, nonne itidem oblectamenti quiddam una admiſtum affert; nempe lacrymas tibi exprimit; ſed eas, quas tu nullo fere pretio cohiberi velles. Quid porro MILTONI Il Penſeroſo? qualem tibi legenti ſive triſtitiam ſive tranquillitatem obrepere docet, ita ut, uno quaſi in obtutu defixus, aliquandiu te tibi ſurripi gaudeas, liberum & otioſum & ſollicitudine placidiſſima perfuſum huc illuc expatiari? Nempe ut laborum, ita & luſionum quotidianarum & gaudiorum tumultuantium aliquando ſatietas ſubit & faſtidium: aliquando geſtit animus conquieſcere, è celebritate ſtrepituque in otium & ſolitudinem, è ſole & pulvere in umbram imo & tenebras recedere, ſibi totus vacare, & ſecum una philoſophari. Aliquando placet & ſubfuſcus vitæ color, imo pene dixerim &, ille Morbus Anglicus, Melancholia; ea certe, quæ Miltoni carmine elegantiſſimo deſcribitur, Matrona geſtu compoſito decora, veſtitu pullato venerabilis, aſpectu non molli aut blandiente, nec tetrico nec inamabili, ſed placide ſevero, ſed reverendo; Matrona, meretrici diſpar atque diſcolor, ab impura levitate omni prorſus abhorrens: quam ſequitur nocturna comes, philoſophiæ nutrix, Meditatio, animique ſeipſum caſtigantis quaſi in nodum collecta Cogitatio. Severitati huic tranquillæ propria quædam ineſt gratia & dulcedo, ipſâque è triſtitia hujuſmodi bene temperatâ, neſcio quomodo, voluptas quædam delicata naſcitur. Sylvas caligantes faſtidine demulcet Philomelæ cantus, attentam aurem animumque capiunt querelæ ſuaviſſimæ, noctlique ina-

mœnæ miram affundunt amœnitatem: Haud aliter animo languenti Muſa philoſophica medicinam amabilem adhibet, efficitque ut horror omnis miteſcat, & ipſæ ægritudines minus diſpliceant.

Quamobrem deſine mirari ſiquando æger animi & perturbatus in his Meditationibus defixus conquieverim, in illarum lectione ita verſatus, ut exinde curarum levamen & ſolatia peterem, atque adeo ſcribenti comes aſſiſteret viderer, illius in partes tanquam Advocatus ultro tranſire, illius affectus omnes ad me tranferre profecto à re mea haud alienos, cum illo una malorum quaſi veſtigia relegere, priſtina renovare pericula,

— Quæque ipſe miſerrima vidi,
Et quorum pars magna fui.

Quid in Carthagine Æneas *è naufragio hoſpes attonitus? qualem illi affectum ineſſe dicas, dum picturato in pariete*

Defixus videt Iliacas ex ordine pugnas,
Se quoque principibus permiſtum agnovit Achivis?

Scilicet animum pictura paſcit inani, hoc meditationum pabulo reſici ſe & recreari ſentit, ita ut, qui jamdiu inveteraverant, dolores ſpectaculi recentis admiratio prorſus abſorberet, & è præteritorum memoriâ inſtantium malorum conſolatio quædam ſuboriretur. Quidni Ego itidem animum picturâ inani paſcerem, & ex hiſtoriâ flebili aliquid excerperem, quod mihi uſui fuerit vel oblectamento? quidni fraudem hanc belliſſimam mihi ultro

fieri

fieri paterer, & hoc mentis errore gauderem gratissimo, qui mihi molestiarum sensum omnem fefellerit vel lenierit? Scitum profecto illud est ita philosophari posse, ut incommodis ex alienis imo & tuis aliqua compares commoda: quod ipsum mihi hâc in re ut contingat velim. Nollem certe, præter quæ res ipsa fert, alia insuper mala accersere; sed quæcunque humanitus acciderint ea patienter feram, aut arte corrigam; donec aut longa dies dolori callum obduxerit, aut novæ occupationes quædam interjectæ animum, quasi sui immemorem, à curis molestioribus avocarint. Non mærore vano me prosterni, aut otium mihi prorsus languere patiar: cogitationum pabula quædam generosa quæro, materiemque dignam, in qua mentis & ingenii vires exercitentur, ita ut studiis liberalibus occupatus animus sibi placeat lusu delectatus suo; atque adeo, quicquid habet miseriæ domesticæ, id omne aliorsum traducat ejiciatque, & tanquam ex peregrinatione aliquando tranquillior & hilarior ad se redeat.

Ab homine quidem Christiano unde certissima ægritudinum sive remedia sive solatia hauriri possunt & debent, experiundo sentiens mecum una intelliges,

Εισιν δ' ἐπωδαι και λογοι θελκτηριοι·

Quid enim divina docent oracula? Ecquando animus tibi male se habet? ecquando dolorum aculei vehementius cruciant? quid restat? in Deo fiduciam repone omnem: huc animum advorte totum; hinc tibi è tenebris lumen affulgebit, in re desperatâ salutis spes unica, vitæque demum vitalis gaudia. Num vere philosophari cupis?

en ſapientiæ cæleſtis dogmata & præcepta τα δυναμενα σοφισαι εις ζωην αιωνιον· *Mortalis immortalitatem cogitationibus & deſideriis amplectere, fatiſque contraria fata rependens corporis fragilitatem & ruinas diſce minus perhorreſcere. En* ψυχης ιατρειον, *diſciplinam ſalubrem certe, ſed nec ingratam; quæ, humanâ ſorte major & ingenio, corda ſubigit excutitque, oſtendens tibi te, curarum lenit acerbitates, &* te tibi reddit amicum.

En materiem, cui pro dignitate ſuâ verbis ornanda non ipſa M. Tullii *eloquentia ſufficerit? Permulta quidem ab illo de philoſophiâ ſuâ morali in* Tuſculanis *præclare dicta accepimus: ſed quanto verius & magnificentius eadem de ſapientiæ noſtræ cæleſtis laudibus prædicare potuiſſet? Vide quo te deduci velim, — ad id ipſum, quo nihil in votis ſtudiis prius potiuſve poſueris; quippe quo nihil ad felicitatem veram conſequendam accommodatius.*

Verum enimvero ex omnibus, quæ aliunde *petuntur, hanc certe, quam Muſa philoſophica præſtat, animi remiſſionem longe humaniſſimam & liberaliſſimam jure exiſtimabis. Aliquam ſane levationem requiemque ægritudo omnis deſiderat: in querelas, gemitus, lacrymaſque ſolvi impotentis eſt animi & mollitiæ plane muliebris: mala vero perferre, contemnere & ſuperare poſſe, eſt cujuſdam ſapientiæ ſingularis & fortitudinis; ſed conſilio regere & moderari, meditando lenire & conſolari, atque adeo triſtitiæ ſerenitatem quandam affundere — illud eſt præclarum quoddam Philoſophiæ opus, non quidem illius jejunæ, ſubtilis & contentioſæ, quam apud* Græcos *veteres Sophiſtæ coluerunt, ſed illius, quam* Socrates *è Scholis in*

vitam

vitam civilem, usumque reipublicæ communem traduxit: quam M. T. Cicero *non sine exultatione quâdam* vitæ ducem, morumque magistram *agnovit: cujus ad bene beateque vivendum vis latissime patet, cum animorum motus omnes tranquillet, & ipsi fortunæ dominetur, casus etiam adversos corrigat, & è malis eliciat bona, vitæque demum tenorem & decursum æquabilem conservet; quemadmodum Ars Musica lenia cum severis, acuta cum gravibus temperans, varios æquabiliter concentus efficit. En efficacem animi ægrotantis medicinam! huic disciplinæ te assuescere atque ita demum philosophari velim, ut verus aliquis sapientiæ fructus quæratur cum ingenii laude conjunctus.*

Quare cum M. T. Ciceronis *mentio toties inciderit, video mihi occasionem haud incommode oblatam, ut, quod de operibus illius philosophicis magnifice sentio, id libenter prædicem; atque adeo juventuti præsertim Academicæ præ cæteris quibuscunque studio acri & constanti legenda imo & animis inserenda commendare non dubitem; non modo, quia ex iis & multa sapientiæ dogmata & ad mores regendos & conformandos præcepta saluberrima hauriri possunt, verum etiam quia hoc æquabile & temperatum dicendi genus absque offensione ullâ in obvios hominum sensus atque judicia incurrit, ad omnium captum usumque communem accommodatius, ac proinde faciliùs imitatione consequendum. Quam mira in eo philosophante cogitationum celeritas atque comprehensio, rerumque perceptarum perspicuitas & lucidus ordo? in promptu verba & sententiæ, quasi in medio positæ, quales*

ad

ad quamlibet fere rem tuam aptiſſime transferas! Quin hoc age ſedulo, ita ut lectioni inſtitutæ accedat inſuper ſtili exercitatio nec infrequens nec indiligens: ſenties transfuſam ultro inſinuari dictioni novam quandam puritatem & elegantiam, atque adeo demum effici genuinum orationis Latinæ colorem & figuram. Vide id ipſum quod in ſcriptoribus hodiernis ut plurimum deſidero; quod quidem deſideratum hâc præcipue operâ corrigi vel ſuppleri velim. Hoc proinde conſilio Ciceroniana *hæc noſtra præ cæteris ſtudioſe legenda tibi commendamus: non* oratoria *quidem illa, quæ & laude & ingenio noſtro majora imitationem omnem fulgore ſuo extinguunt obruuntque, ſed* philoſophica, *ſed exemplar quoddam imitabile, ſed quæ, ad mores uſumque communem pertinentia,* Ciceroni *filio pater prudentiſſimus ſtudioſe legenda commendavit. De utriſque vero ipſe auctor, quid ſentiat ſic mecum collige; nempe ut illa quidem ſint ſplendida magis & magnifica, plus gloriæ & admirationis habitura, at hæc noſtra plus ſapientiæ & utilitatis, imo &, quantum ſatis eſt, eloquentiæ.*

Quare ſiquidem M. T. Ciceronem *pro ſe & ſua loquentem audire velis, non ad Forum, non ad Curiam, non ad Tribunalia te voco, ubi auribus attonitis clamor quidam obſtrepit, ubi ad ambitionem, & ad aliena potius judicia componitur illa flexanima oratio; ſed in ruris otium & ſolitudinem, in* Tuſculanum *te comitem abduco. Juvabit ibi colloquiis intereſſe, quibus nihil fingi poteſt liberalius honeſtiuſque; juvabit hominem audire doctiſſimum de rebus graviſſimis graviter & diſtincte, cum dignitate ſimul & familiariter*

familiariter differentem, quicquid dignum sapiente bonoque, quod & ipse sentit, quod tibi placeat simul & prosit. Oratori Romano *laudem quanta quanta fuerit, minus invidemus; at eundem philosophum rusticantem, & sapientiæ magistrum, non admiramur modo, sed etiam ut amicum quendam & familiarem amamus.*

Hic forsan interpellans inquies, quorsum hoc de M. T. Cicerone επεισοδιον *? horsum nempe, ut occasione quâvis oblatâ non frustra submonerem quæcunque juventuti literarum studiosæ usui fore existimarem; ut scribentibus hoc e penu deprompta aptior uberiorque tum sententiarum tum verborum copia & delectus adesset. —— Verum enimvero quidni Ego hâc in parte animo obsequerer meo, & hoc studiorum genus testimonio meo qualicunque commendarem, in quo, per dies aliquot haud frustra versatus, ægritndinum quæ inciderant levationem quandam & solamen liberalissimum reppereram? & fortasse porro tibi ingratus & immemor beneficî viderer, qui* Ciceronem *philosophantem pro meritis non prædicarem, nec aliquid illi de suo rependerem, qui mihi hanc ipsam dicendi materiem & facultatem suppeditavit.*

Video te jam ad finem properare, & quid, inquis, hoc rei est? ὁ δεινα περι τϖ δεινϖ? —— & quid porro de tantilla re tam multa? —— Imo vero hoc id ipsum est quod volui: profecto & Scriptoris & Editoris anonymi causa est eadem; nec hujus nec illius gratia ulla aut autoritas —— sed nec odium nec invidia; eam, quæ in nomine solo, quæ sentio quàm sit exigua, continetur, commendationem

mendationem non quærimus —— ſed nec in offenſiones incurrimus: res ipſa potius pro ſe loquatur. Interim, quam aliis ſæpe præcipio, ſtili exercitationem nolui ipſe defugere; quæ pro re natâ in mentem venerunt cogitationis calamo exaravi; libuit nempe tecum, lector benevole, paucis proludere: at ſentio proluſiones noſtras in latius excreviſſe quàm inſtituti ratio poſtulavit, & eas fortaſſe identidem nimis juveniliter exultantes; facile veniam dabis ſiquid nimio placendi ſtudio fuerit peccatum. Scriptionum certe exempla in genere diverſo rariora exhibentur; ſcitum eſt periculo ſapere alieno, ita ut ſiquid laudabile videatur, id ad te transferas, ſiquid vero ſecus, ut devites ſedulo.

Interea τῳ δεινι noſtro hâc in parte mecum una gratiam habebis, quod aliqua ſaltem lectione tuâ ſtudioque dignissima indigitavit, cum aliorum quorundam poemata in ſubſidium citata ſic laudaverit, ut ſuis potiora recognoverit. Et ſane nefas foret non & illud etiam accenſere nuperum de immortalitate Animæ *vere* Lucretianum *ſive potius* Virgilianum *poema, in quo ſententiarum pondus, & dictionis puritas, & vis poetica reperitur tanta, quantam fere in cæteris quibuſcunque hujuſce ævi poetis fruſtra quæſieris: illud certe effecit, ut præclarum illum poetam* Anti-Lucretianum *tam ingenio quam dignitate eminentiſſimum Galliæ minime invideamus.*

Poſtremo quod ad hæc Μελετηματα *attinet —— nollem equidem ut tibi legenti placerent perinde ut mihi non ita pridem placuerunt; quia nollem animo accidere tuo ægritudinem*

udinem illam, quæ potiſſimum hujuſmodi lectionibus delini-ur & recreatur: ut tibi placeant tamen valde cupio: uod ſi fiat, τῳ δεινι noſtro, homini certe nec maligno nec lliberali, pro benevolentiâ tuâ favebis, hæc unà mecum ota concipiens, ut illi in poſterum morbi contingant non iſi ſanabiles, —— non niſi quos ipſe ſtylo deſcribere valeat, —— vel potius, ut omnis deinceps ſimiliter ſcribendi oc-aſio præcidatur.

ΤΩι ΕΝ ΟΞΟΝΙΩι

ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΤΑΞΙΩι ΑΛΛΩΝ

ΑΡΧΙΗΤΡΩι

ΡΙΧΑΡΔΩι ΦΡΕΥΙΝΩι

Ο ΔΕΙΝΑ

Ο ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΤΩι ΠΟΛΥΩΝΥΜΩι

Ευημεριαν και Ευθανασιαν.

Οι μεν Ελληνες επι τον Ασκληπιου ναον φοιτασειν εωθησιν, οι τε νοσεοντες, οι τε των νοσων απαλλαγεντες· οι μεν, ως της ιητρικης δεομενοι, οι δε, ως τω θεω ευχαριστησοντες· ωσαυτως και εγω, ο αμφοτεροιν γε ενεκα επι σε, ω των Ασκληπιαδων τερεσιτατε, πολλακι φοιτασειν εωθως, εν τω νυν, τυχη συν αγαθη, αυθις παρειμι σοι, και των παλαι μεμνημενος συνηδομαι, και χαριστηριαθω, ανθ' ων ευ επαθον χαριν αντιποδιδοναι βουλομενος ως καλλιστα.

Ποιμη

Ποιην δε ταυτην λεγω; και δη μεγαλην νη Δια σοι οφειλω, ειπερ τ νοσηματων θανασιμων ιαθεντα υγιαινειν πολειστον τι χρημα παρ' ανθρωποις νομιζεται· τοιαυτα υπο σ ωφελημενος ευλογιην παντ[illegible] εικοτως ανακηρυττω.

Και τοι γε μονον η εκ φιλοφροσυνης ιδιας προαιρεσις ημετερη, αλλα και αυτη η τ συγγραμματ[illegible] υποθεσις τ σκοπ ουκ εξαμαρτανειν μοι δοκει, ορθως προς ανδρα τοιονδε φερομενη, τον εν τη ιητρικη ευδοκιμωτατον, τον τε και αιτιολογειν αμα και θεραπευειν επισταμενον· ορα γαρ ως εκ τ προσηκοντος επι σε προτρεπω τα ημετερα προσαγεται.

Και εγω μεν τυθ', οτι καλοις κ' αγαθοις ανδρασιν ηδιστον ακροαμα νομιζεται, εν τω παροντι ηδεως αν επαιδοιην. Αλλα πως ανδρα τοιουτον οντα κατ' αξιαν τις επαινοιτ' αν; ου μην εγωγε ρητορικως συμνολογων, αλλ' εργω μαλλον αντιχαριζομενος, και αντ' επαινων ευκτηρια προσφερων φιλοφρονεσεται. Τοιγαρουν, κατα το Ιπποκρατειον εκεινο, τον τ' Ασκληπιον, και Υγειαν, και Πανακειαν διαμαρτυρομενος επικαλεω, αμα δ' επισπενδων ωδ' ευχομαι· "Ω θεοι αλεξικακοι, διασωζετε ημιν τουτονι τον αρχιητρον "ανδρα εις το των καμνοντων κοινωφελες· και ειη αυτω απαυ- "ραθαι και βιου και τεχνης δοξαζομενω παρα πασιν ανθρωποισιν "εις τον απειρον χρονον."

Τῦ Δεινῶ

ΝΟΣΟΥΝΤΟΣ

Καὶ περὶ τῶν νοσούντων

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

Πρὸς τὸν ἐν τοῖς μαθηταῖς παιδὰ φιλτάτου ὃς συρεταιγοντι μοι ὑπηρέτων πάρεστι.

ΘΩΜΥΛΑ, παιδῶν πολυ φιλτατ' ἀλλων,
Δῦρο μοι θελγετρα φερων νοσουντι·
Καὶ λυραν, πάϊ, χρυσε, καὶ δασιν μοι
Τερψιν ἰαλλε·
Εἰμὶ γὰρ ψυχῆς μοι ἀναξιφορμιγξ
Μουσα κοιμιωὴ δυσενεκτον ἀλγος·
Ἀλλα τι χρειαιμει μελιγηρυς ὑμνῶ
Ουατι κωφῷ;
Παννυχος πάν ἡμαρ ὁλος πυρεπλῶ,
Οσεα φριτλει, λελυῶ δὲ νόυρα,
Χρως πυριπνειει, πέρι δ' αὐ δυσωδὴς
Εἰδῶ ἱδρως.

Ανχεσ,

Ανχεο, ψυχη, βραδεως ιυσαν
Νυκτα, φθ τοιων οδυνων γεμιζαν,
Φρα, δυσθυμων και αωρονυκτες
Οιοθεν οιος,
Τηκομαι· κειλω δε μοι ωτε βομβω
Πυκνα θρυλλειτον· περι δ' αιμα θερμον
Αλλεται· τις μοι κεφαλαλγεοντι
Λοιγον αμυνοι;
Αλλ' εμω μαλλον θεοι εξε παιδι
Ιλεω, χαιροντα τε θωμυλιων μοι
Σωζετ', αλλ' αυτω, ὁσοι μοι φθονειτε,
Τερπ' επισοθε.

Δψλ' Μαιιχ. φθιν. ιχατ.

Ταυτη τη ἡμερᾳ οἱ παρ ἡμιν Κωλληγιαρχαι, εν τη επι τῳ Ριχαρδῳ τῳ Ουιντωνιῳ δικαση ἡττηθεντες δικη, οικονδε κατηλθον· ενταυθα ὁ δεινα, ως τοθ' εἰχε, πυρετῳων, και περι τε παθους μελετων, μεσονυκτιαις εν ὡραις τοδ' ιμειρεσω μετρον εβραψενδησε

Ω χρυσοπτερυγων, μεγας ὑρανε, δωτερ ονειρων·
Τι τυτο μοι, τ' ενυπνιοις εφιζανον,
Ειδωλον αμφιβαινει ως γεραστειον;
Ποθεν μολον μοι προς λεχος πρεμει
Σεμνον προσωπον τυτο παριστεπη,
Θεοσδοτῳ παμφαινον αιγλη,
Αμβροσιην ανα νυκτος ορφνην;

Τις

Τις ὅτος εςι μοι σεβασμιος Γερων;
Ιεροπρεπες δεμας ποδηνεκει στολη
Λευκοχροῳ ηθημενος, καδδ' αυ καρη
Δεδημενος τιαρᾳ τετραγωνιῳ,
Φρυδων τε κυκλυς ομματων τωφλυμενος,
Αλαω προτεινων χειρε, και βακτηριῳ
Επισφαλη ποδων διευθυνων βασιν,
Τις ὅτος εςι μοι σεβασμιος Γερων;
Μελισσοφορβος ὅτος ες' ὁ ΦΩΞΙΟΣ.
Ω πολλα χαιρε, ποτνι' οικοδεσποτα,
Ως ασμενως ἱρον σεβομαι καρη!
Αλλ', ω μακαρ, τιφθ' ὡδ' απο δωματων
Ελθων Ολυμπυ νυν τεηνγε
Αμφι Μελισσοπολιν βεβηκας;
Η παιδας οικτερων επαιτιῳ δικη
Υπερβιως παρ' αξιαν ἡτιωμενυς;
Η ἱνα ὑβριν ιδῃς Ουιλλεσποιο ανακτος,
Ος σεο θεσμοθετης πολυ φερτερος ευχεται εναι,
Ης ὑπερηνορεηοι παρ' αισαν παντα διωκων;
Ο δ' αυ προσωπῳ σεμνος ειπεν ἡσυχῳ·
" Ω παιδες, οντες μη κακοι, πραως κακα
" Ανεχετ', εφ' ὑμιν τοδε γαρ, ως σοφυς πρεπει·
" Κακως δε παςειν εξ αναγκης ερχεται.

" Νυ

" Νικᾳ δ' ὃς αὐτῳ μη συνοιδε φαυλος ων·
" Αλωσεται δε πας εφυβριζων κριτης·
" Χρησῳ μεν ὐν πειθεσθε μοι δικαιοπολῳ·
" Θεμις παρεδρος ὑμμι των βυλευματων·
" Ες τελος εξελθυσα Δικη δ' ὑπερ ὑβριος ισχει.

ΠΡΟΣ ΥΓΙΕΙΑΝ.

Μακαρων μακαρτατη θεα,
Ανθρωπινυ περψις βιυ,
Υγιεια, πολυν πολυν
Χρονον ηδη σ' επιποθω,
Και τηκομαι ματαιως προσδοκων.
Αλλ' ελθε νυν, ω φιλτατη,
Απ' αλσεως Περσιδ
Φερυσ' αμπαυμα νοσυντι·
Ομυ δ' εταιρων ελθοι χορος,
Ελθοι δε και φιλοφρων Ἡσυχια,
Και μακρα βιβαν Σθενος,
Γελως τε φαιδρῳ γαιων ομματι,
Θαλερων τ' ερυθημα γενειων,
Χαριτων τ' επιλαμπετω σαρ.

Μετα

Μετα σε, πρεσβιστα μακαρων,
Το λοιπον ναιομι βιον·
Το γαρ ζην τι γ' εστιν; ου πινειν,
Αλλ' υμναινειν, και χαιρειν αμα.

Το Σχετλιαστικον.

Ιω ημαρ! ω ποσημαρ!
Μια νυξ! ποσον το νυκτων!
Αμα νυκτες ημεραι τε,
Ανερασαι ως εμοιγε,
Φθινυθουσιν ισομοιροι.
Αμα φως σκοτος θ' ομοιον.
Υπο Πηλιω και Οσσης
Κατακειμαι ημιφλεκτος·
Τις απ' οζεων λυθειλων
Αφελοι το δεινον αλγος;
Ο δε τηκεται μοι αιων,
Τα τε νυν' ανυρα ναρκοι,
Δεμας ολλυται μαρανθεν·
Αμα και φρενες νοσεσι.
Το δε μοι ταρατηον υπνου,
Πολυ δειμα νυκτιπλαγκτον

Λεχος αμφι και καρηνον
Μελανοπτερον ποταται.
Το κυνων δ' αωρονυκτιων
Ολολυζον αμβοαμα
Στυγα παισιν βασιν μοι
Επαινησεν εμβρεμεσαιν.
Αγε, φιλτατ', ει φιλεις με,
Κυνας αιρε τυμον αλγος·
Υγιων τε και νοσηλων
Τοδ' ολεθριον μελημα,
Αχαδημικων τ' ονειδος,
Κυνας αἰρε τὐμον αλγος.

Το Νυθητικον δια παραδειγματος.

Τι παθων ποτ' η τι ρεξας
Αμεριμνος ἡσυχωμι; —
Οτε ταυτα μεμψιμοιρος
Ανεμωλεως εβαζον,
Τοτε Κυλλενιος ηλθε
Χαριεστατος λυρωδων·
Αμα δ' ειπε μειδιασας.
" Τι ματην σεαυτον αλγεις;
" Ποτε τις βροτος πεφυκως
" Τις ανθ' κακων ποτ' εζη;

" Σοφος ων το χειρον οιδεν
" Επι βελτιον καταρθειν·
" Το δ' οπως τυποις διδαξω.
" Βλεπε τὴν μελῳδον ορνιν,
" Ποτ' ελεύθερην, το νυνδε
" Δολιῳ οχεθεισαν οικῳ·
" Αμα νιν βλεπων μαθοις
" Παραδειγμα πραϋτητος,
" Παραμυθιαν τ' ανιων.

Carceris impatiens furit indignata volucris
Ignoti circum pellucida mœnia tecti:
Obſtrepit aſſurgens, & roſtro ſævit inermi,
Sauciaque adverſis affligit pectora clathris;
Ungue tenax hæret plauſaſque reverberat alas,
Summa ferit, ferit ima, fugamque per omnia quærit.
Heu nihil iſta juvant! animi tum victa quieſcit;
Et fruitura malis iterat miſerabile carmen,
Multa gemens libertatem ſublataque ruris
Gaudia; dulciſonans querimonia temperat iras:
Servitio ſenſim conſueſcit mitior hoſpes,
Suaviter exhauſtos cantu ſolante labores.

Προ Εμαυτου.

Ποθεν αν ποθεν τις εύροι
Αναπαυσιν; ω βεβαιως
Ανεχω το λοιπον αλγων,
Φιλον ήτορ· ή δε μοιρα
Τελεσει θεοιο βυλην.

Cum ſexta vice ſecaretur vena.

Ecquis erit modus? O miſerere jacentis, Ieſu,
In noſtro mors eſt ſanguine, vita tuo.

Το Ευκτικον.

Μετα δακρυων γουνπε
Μετα Πιστεως Δεης τε
Επι σε βλεπων θ' ἑμαυτον
Ικετης, αλιτρος, αυτο —
— καπειρατος ἱστέμην· Φοβω
Τι ποτ' εκπω; ω Ιησυ,
Επι σοι γ' ολως πεποιθα·
Ελεησον, ω Ιησυ.

Εις ταυτα τα του Πινδαρου,

Επαμεροι· τι δε τις; τι δ' ου τις;

Τι τις εστι; και τι δ' ου τις;
Οναρ ως σκιας ανθρωπος·
Αι, εφημερον γενεθλον,
Βροτοι ολλυμεθα ζωντες·
Κενα φαντα κ' αβεβαια.
Επι κυμα κυμ' επεισι·
Χρονος οιχεται δ' αρρων·
Εαρ ηλθε, και παρηλθε·
Δεχεται το γηρας ηβην·
Βιοτον δ' απροσδοκητος
Θανατος φθανει διεργων.
Οτε δ' αραντα φαεινη
Θεοθεν κατηλθεν αιγλη,
Τοτε μειλιχος μοι αιων,
Τοτε μοι βιος βιωτος·
Βροτοι οντες ουδεν εσμεν·
Θεος ιλεως μοι ειη
Επαρωγος ανθρωπω!

Πρὸς τὸς Ἰατρὸς.

Δοτε μοι πιειν, Ἰατροι,
Δοτε μοι το Φιλτρον ὑπνε·
Βαθυν ὑπνον ὡς καθεὐδω
Απαθης δεμας Φρενας τε.
Αφετ' ὠδε κειμενον με,
Κεφαλαλγεες μεριμνας.
Θελω ἡσυχως καθευδειν.
Το γαρ ἡδονων κρατιςον
Απολωλεν ως εμοιγε·
Μονον ἡδυ μοι το λοιπον
Το λεληθοτως ζαιταν.

Ω τ' απαθες και ανοιθητον! μακαριζομεν ὑμας,
Νηπιοι, οἱ κεδνὴ παρα μητερι νηδυμον ὑπνον
Ευδοντες κνυζατε, τεταρπομενοι Φιλον ἡτορ·
Αλλα μοι αυτοματη Φερεται Φρην αλλοπροσαλλος,
Φροντισι κυμαινεται, και ομματος ὑπνον απειργει·
Ουδ' αρα θαλπωρη κακε εστεται· αλλα συγ' ιθι
Ιλεος, ω ψυχων ιατρε, και αλγος αμυναι·

Παρῳδικον
Περι Σιτησεως.

Παντα Γρυηλ, και παντα Σαγω, και παντα Παναδω.

Δευτεραι Φροντιδες σοφωτεραι.

Sept. 13.
Nunc melius dormire puto quam ſcribere verſus.

Τῃ φιλτατῃ γυναικων Φ. . Β. . ως αυτικα αποθανουμενῃ ο αινης ταδε και αποδυρομενος μελετηματα τοιαδε εμελετησε.

Οιμοι! τι ποτ' ειπω μ' αν ὁ δυσμορος; ἐρρει τα πραγματα· ηδη γαρ μοι το Φαννιδιον, Φιλτατον καρα, αποθνησκει. Παραλυσις, ἡν καλουσιν, αφνιδιως επιπεσουσα ωλεγῃ ἁπλως θανατηφορῳ, καθαπερ ὑρανοθεν, κατεπληξε ψυχτηριῳ βελει διαμπερως μεσῃ διατμησασα, και παντελως ἐξενευρισεν. — Οιμοι τυ απροσδοκητε παθυς! Καγω μεν πεμπταιος ηδη παρισταμαι, κειμενῳ παραφυλαττων και θεραπευων, ἑκασων αυτοπτης, αυταγγελος, και δη τῃ προνοιᾳ τα των συμφορων δυσχερεστατα πορρω ηδη προκαταλαβων. Φευ! Φευ! ιδε τυτι το νευροσπασιον, ως ἁπλως ανευρον, το σωματιδιον ἀμαλελυμενον — ψυχην ἀψυχον — πνεουσαν, αλλ' ὁμως αποθανουμενην. Τοιαυτ' εισορων εγω πως ὐκ αχθοιμην αν και το οικειον παθος, αμα και το κοινον τυ ανθρωπινυ γενους αποδρομενος; ενιοτε δε ενθυμουμαι το Πινδαρικον τυτο γε

Επαμεροι· τι δε τις; τι δ' ὐτις;
Σκιας οναρ ανθρωποι. . .

Ενιοτε δε και το χορικον Σοφοκλειον τυτο γε

Ω γενεα βροτων, ὡς ὑμας ισα και το μηδεν
Ζωσας εναριθμω;

Και μην επι σοι, ω Φαννιδιον, πως ὐκ ανιωμην αν ὡς απαλωταλα μεμνημενος των βεβιωμενων, και ἑκαστα, ἁπερ χαριεσται ποτ σοι ἐκην, ματαιως ηδη επιποθων; Φευ! Φευ! ποι μοι ωχετο συ

το φαιδρον και το φιλομμιδες των ομματων; — το ελευθεριον και το γενναιον των τροπων; — το φιλοκαλον και το φιλοτιμον τε σχηματος; — το δριμυ της αγχινοιας — το γλαφυρον της ευεπειας και το ψυχαγωγικον; — και ὁλως τα απορρητα των χαριτων μυρια ὁσα; —

Αλλα τε νυν μαρμαιρω ανθανομενην νυν σωσιδημαν προσφωνω, θεραπευω, επευχομαι· Και τοι γε ὁπως τας φρενας διακειμαι εχω σαφως ειπειν· καινον δηλαδη παθημα πεπονθεναι δοκω· και γαρ αυτικα εγω, ὁ χαλκεντερος ἁτος, ὑπερφυως μαλακιζομαι, επι θεαματι τουτῳ τῳ ελεεινοτατῳ διατηκομενος γυναικειως πως δακρυχεως, και την μεγαλοψυχιαν ατεχνως διαλυομαι· και, ὡς επος ειπειν, αυτος σωσιδεναι μοι δοκω ωσει μερος σωσαποθνησκων, κ' αυτος ἡμιπληκτος, ἁμα και παραλελυμμενος, ατε της ὁμοπλευρε Φιλταδης απεζευγμενος. Αλλ' εν τουτῳ γε ευδαιμονιζω σε της απαθειας και της αναισθησιας, επι εγωγε εν τῳ παροντι πιν ψυχην διακειμαι ὡς ανδεζεται, Φροντιδων κερτομιων βελει ὡς διανταιῳ τετρωμενος.

Τηνδε τη ἡμερα, ὡς Φασιν, οἱ εν τῳ Λωνδινῳ Ιατροι, ὡς εικος, τε ἁγιωτατε Λυκα μεμνημενοι, εορτιον πανηγυρικην εορταζουσι· και παρ' αυτοις κατα το νομιζομενον Ρητωρ τις ανατεις την ιατρικην επισεμνυνων εγκωμιαζει· —— Αλλα σε, ω Φιλτατη, ταυτ' ουδεν ωφελει· — αγετ' Ιατροι, αγετ' αλεξικακοι, ει ποτιμον τι, — επε και επιπασον τι ωφελοιη· παν ὁτιουν μηχανατε· αλλ' ὑ των δ' ὁφελος ουδεν· και γαρ πασα ἡ Ιατρικη ουδεν εξεργαζεται αλλο, η ψευδεις ελπιδας, ὑπνον αὑπνον, και βιον αβιωτον· συ δ' αυ μεταξυ κοιμωμενη αποθνησκεις· Της γαρ τεχνης κρειασων ἡ μοιρα· επι μεν νυν τα ανθρωπινα ελλειπει παντα, ἱλεως σοι εγω ὁ των ψυχων Παν ιατρος.

Καγω

Καγω μεν ταυτ' εισορων σωφρονιζομαι ὡς αληθεστατα, και ουκ εικη φιλοσοφειν μοι δοκω περι τε θανατε μελετων· το γαρ τελος σκοπειν ανδρος εστι φρονιμε και φιλοσοφε, αλλως τε και μαλα γε χριστιανε οντος, ὅτω τον βιον διαβιειν, ὡστε καθ' ἡμεραν αποθνησκειν. Το λοιπον ες αει σωιοιδα μοι θνητος ων, αλλα και αθανατος, τον εις το μετεπειτα αιωνα βιωσομενος ασυναον· και, προς τα θεια αποβλεπων, ουδ' επι τοις δυσχερεσταλοις ουδεν δυσχεραινω, αλλ' ὡδε πως ενθυμεμαι, ω Πατερ, ὁ εν τοις ὑρανοις, γενεθητω το θελημα σε! Τοιγαρουν περι των παροντων ὅτω τῳ γνωμη διαθεμαι ὡς πεπεισμενος παντα ποτε επι το βελτιον σωιοισιν και μην ανθρωποπαθως επι τῃ συμφορᾳ εικοτως αν οδυρομαι "και λυπεμαι σφοδρα· αλλ' ὡ καθως οι μη εχοντες ελπιδα· "των γαρ εν Χριστῳ κεκοιμημενων αναστασιν πιστευω και προσ- "δοκω."

V. Επιταφιον επιγραμμα in æde D. Petri Weſtmonaſt. juxta portam Auſtralem.

Ad *S. W.*

Febricantis Epiſtola.

TU monitor veri præſagus : — at O Ego lævus!
Heu ſcio nunc diræ febris adeſſe vices!
Ilicet heſternas greſſu fallente per umbras
Perculit obrepens frigus inerme caput.

Ah

Ah, male credula mens, prælibans omne futurum,
Da promiſſa mihi gaudia, pelle metus!
Nempe magis ſano lux craſtina reddet amicos!
Cras ego dum vivam, nunc periiſſe juvat.
O Cras! quando ego te aſpiciam? quandoque dolores
Innocui liceat fallere fraude joci?
Alloquiiſque frui reverendo de grege fratrum,
Multa ſuper Decimis quærere, multa queri?
— Hei mihi! cur gelidus coit ad præcordia ſanguis?
Quis luxata recens concutit oſſa pavor?
Labra tremunt, rigidamque cutem novus occupat horror;
Ætna mihi flammas, & parit Ætna gelu;
Horreo et accendor; requiem non lectulus affert,
Sed querulus triſtes increpat uſque moras.
O latus! ô creber mihi ſpiritus ilia ducens!
Proh! cerebri qualis ſævit in arce furor?
Quæ mihi jam vigiles perturbant ſomnia ſenſus?
Monſtra parit Febris me mihi ſurripiens.
Mille meum Lethi corpus violabile telis
Sentio: — at ô medicam quis mihi præſtat opem!
Tu, modo jejunæ nutrix animoſa ſalutis,
Tu, BUCKLANDA, vale, jam placitura minus.

O fruſtra laudata ſalubris gratia campi!
Heu ſpirare mihi ſola venena datur!
O tectum fragili congeſtum ſtramine, morbi
Te, niſi pauperiem, rebar habere nihil.
O fruſtra dilecte mihi, decus hortule veris,
Nulla viret Domini quæ levet herba malum?
Ah magis atque magis dolor ingruit! — at tibi Muſa
Haud ſterili voto dicit, Amice, Vale.

Sic poſitum affati diſcedite Corpus.

NESCIO qua præter ſolitum formidine lethi
Horreſcit refugitque animus; tua ſenſibus imis
Sic hæret, miſerande puer, morientis imago.
Quæ te cunque premunt propiora pericula, trado
Ipſe mihi timido ſpectator triſtis ocello.
Me pia fraterni ſpes irrita tangit amoris,
Officioſaque ſedulitas & inanis opella
Sollicitæ nutricis, et ipſa ſilentia terrent.
Ah tecum diræ poſuere cubilia Curæ,
Et gelidus Pavor, et demiſſo vertice Languor,

Et queruli Gemitus, et plurima Mortis imago!
Quo Riſus tener, et, quæ plurima luſit, ocelli
Gratia dulce micans, quo pulchris Suada labellis
Et lepidi fugere ſales? et quicquid amores
Inſpirans animum varia dulcedine mulſit?
O triſtes experte vices! nunc pallidus horror
Obruit extinctum dejecto lumine vultum:
Nunc vox in mediis conatibus ægra fatiſcit,
Averſumque caput laſſa cervice recumbit;
Nunc preſſum male pectus iniquo pondere contra
Subſilit obluctans, dum ſpiſſus et ilia ducens
Singultim trepido prorumpit anhelitus ore.
Interea refugus coit ad præcordia ſanguis,
Laxaque inæquali trepidans arteria pulſu
Inſtantis fati prænuntia denotat ictum.
O quis labenti præſens ſuccurrere vitæ
Præſtet opem? fruſtra circum famulantur Amici,
Triſte miniſterium! atque animis atque arte magiſtra
Inclytus HIPPOCRATES ſtudio ſe jactat inani
Omnia proſpiciens, ſeu docto pollice venam
Explorat, gelidiſve infundit pocula labris.
Ah te fata trahunt, atque immedicabile vulnus
Intus agens peredit lethali tabe medullas!

Nec pietas, nec vota juvant, arteſque medendi.
Sic, ubi languidulo Veſtalis flamma labaſcit
Lumine, et extremum vibrat moritura calorem,
Virgo, fuſa ſuper tepidamque amplexa favillam,
Ore fovet, flammamque invitat anhela ſequacem,
Et languenti animos inſpirat; at illa vacillans
Incertum quatit ægra jubar, labefactaque ſenſim
Deficit, et tenues evanida cedit in auras.

Ad *J. H.*

Febricitantis Epiſtola.

ECquid, Amice, novi ſi quæras:—Ille Ego fortis,
Siqua fides, pereo. Morbi quæ cauſa moduſque
Hoc tibi Pharmacopola, aut grandiloquus *Vice-Princeps*,
(Ille viæ comes aſſiduus ſociuſque laborum)
Interpres vehemens digito inculcante docebit:
Quin Ego pauca tamen calamo currente notabo.
Neſcio quid triſtis dudum præſaga mali mens
Urbis inurbanæ fumoſa relinquere tecta
Juſſerat;

Iusserat; at nugæ mihi mille, negotia mille
ngratas peperere moras. Tum denique posco
Eger equum, cupide discedens, haud sine votis,
O quis me placida RHEDYCINÆ sistet in umbra
Ultra Urbis populique vias, strepitumque rotarum?
ed reditum mihi fata negant; heu quintus ab urbe
Digresso mihi claudit iter lapis imperfectum,
Hospitaque effœtum recipit PUTNEIA cadaver.
Jam lateri dolor et capiti stupor insidet altus,
t tractim membris obrepit frigidus horror,
tque oculos hebetat dubiæ caliginis umbra;
Iox, ubi discussæ tenebræ & lux reddita menti est,
roh quantus cum luce maligna pertigit artus
ebrilis calor, & liquefacta per ossa cucurrit!
am dubio fervens arteria subsilit æstu:
Oh furiale malum dominatur in arce cerebri!
En Medicaster adest cum Carnificum comitatu,
ræsago mire sapiens dignoscere tactu
bdita morborum, sapiens non visa videre;
xplorante sagax oculo vultuque minaci,
t quassans caput "edisti nimis atque bibisti:
"Tempus adire tibi medio sub sole cubile.
"Eia age, quis mecum incisis emittere venis

"Apparat

" Apparat ardentem turbato flumine peſtem ?
" Pocula quis miſcet reſtinguens ignibus ignes,
" Eliciens liquidum tenui ſudore venenum ?
Captivas do ſponte manus, αεκοντι γε θυμῳ.
O quam tarda fluunt ingrataque tædia lecti,
Dum mihi neſcio quæ terrorum monſtra reſurgunt,
Atque oculis animoque negant inimica quietem !
Jam pavidas tinnire aures, et tempora circum
Triſtia turbato geminari murmura pulſu.
Illuc irrequietus et illuc volvor ; at idem
Hæret ubique dolor : vitiatas febris adurit
Igne malo fauces — O quis pomacea vina
Afferet, et largo ſitientem proluet hauſtu !
Interea vigiles ſenſus volitantibus umbris
Somnia deludunt ; variâ ſub imagine Morpheus
Laſcivit gravidi ſtupidum per inane cerebri,
Multaque per pictum tranſcurrit pompa theatrum.
Tu quoque, noſtrorum ſermonum candide judex,
Tu quoque nugantis aderas pars parva catervæ.
—Hei mihi ! tanquam hæc ſint noſtri medicina doloris!
Vive, vale, tibi ſincera pietate ſalutem,
Quam mihi fata negant, ægrotus et integer opto.

Non eſt vivere ſed valere vita.

Ægrotantis deſideria
Ad SALUTEM.

DULCE ſolamen pereuntis ævi,
O SALUS, vultu roſeo decora,
Blandulum ridens viridis perenni
Flore juventæ,
Vita vitalis mea, Te fugacem
Anxius quæro; ſine Te ſuperſtes
Hei! mei pars parva moror, cadaver
Flebile ſpirans,
Heu! mihi diſpar Ego diſcolorque.
Torpet effœto mihi ſenſus omnis,
Non adhuc ſervant generoſa notum
Vina ſaporem:
Ah! viret fruſtra, mihi ſuave fruſtra
Hortulus ſpirat: FARINELLUS ipſe
Diſſonum ſtridens male delicatam
Vulnerat aurem.

Debilis

Debilis furtim ſenii malignum
Frigus obrepit, melioris ævi
Flos abit tecum; ſubeunt tenebræ, et
Mortis imago.
O redi, vitæ geniale lumen!
Leniens mordacis acuta morbi,
Ος κατασμυχων και ες οστεον με
Αχρις ιαπτει!
Redde camporum per aperta curſus
Liberos, hauſtumque ſalubris auræ:
Redde ſubjectum Thameſin volante
Stringere remo.
Te latus quaſſans Jocus, et Cupido
Nequiter ludens, Chariteſque mille,
Mille te circum ſpatiantur aureis
Gaudia pennis:
Te juvat Clamor, validuſque Luſus,
Te vigor plantæ meditans choream, et
Acer obliquum jaculantis ictum
Fulgor ocelli:
Te manus plauſu reſonans ſecundo,
Te Quies duro reſupina lecto, et

Læta Paupertas, humeriſque denſum
Robur agreſte:
Spirat æterni tibi veris aura;
Lætius ſoles tibi, Diva, fulgent;
Pulchra ſuffuſo tibi Virgo ridet
Pulchrior ore.
Erigit laſſum caput Ægritudo;
Ridet invito Dolor ipſe vultu;
En tibi exultat Senium renato
Fortius ævo!
Vita vitalis mea, te fugacem
Invidus multa prece, te querelis
Perſequor, quæcunque latens tenes ſecreta locorum;
Seu colis fontes liquidi calentes
Sulphuris flammâ, Dryadumvè gaudes
Dicier Regina PERUVIANÆ
Incola ſylvæ;
Sive CHELSEIO reſidens in horto
Ebibis ſuccos animaſque florum,
Sive ſtillantem Chymico liquorem
Decóquis igne, —

Te per Herbarum ſequar Igniumque
Devios tractus. Mihi me redona
Soſpitem, gaudere jubens fruique,
Quod datur, ævo.
Dona Fortunæ minus invidenda
Auferat Dives, — ſimul et podagram,
Splendide infelix: Ego Te, dolorum
Suave levamen,
Te voluptatum generoſa Nutrix,
Pauperem pauper ſine dote quæro:
O SALUS, adſis et inempta ſemper
Rite vocanti!

Conjugi morituræ aſſiſtens ὁ Δεινὰ animi ægritudinem in hæc carmina effudit. v. p. 118.

SUAVE rubens nitido mihi Perſica malus in horto,
Multa fronde virens et multo floris honore
Læta, diu viguit: laudat Vertumnus amatque
Dulce decus, Pomona, tuum, et ſpe gaudet inani
Promiſſos numerans fœtus, ſobolemque futuram.

Ecce repentino penetrabilis ingruit ictu
Eurus, Tartareoque afflavit membra veneno:
Licet omnis abit laudatæ gratia formæ!
Infelix arbos, vitæque oblita prioris,
Languida jam morienſque, caducos plorat honores,
Arentes fibras ſemiuſtaque frigore membra.
Sic Te dulce meum decus, O FRANCESCULA, ſic Te
De cœlo tactam rapit inclementia fati:
Te præmaturæ frigus lethale ſenectæ
Invadit, mediamque ſiniſtro dividit ictu.
*Ah vegetos fœtus rediviva reſuſcitat æſtas;

---

v. *Job.* cap. 14. ———

* Αι! αι! ταν μαλακχαν μιν, οπποκ κοπτε κοπτον ολων),
Η τα χλωρα στελλει, τα τ' ευθαλεος υλον ανηθη,
Υστερον αυ ζωοντι, και εις ετος αλλο φυοντι·
Ημεις δ', οι μεγαλοι και καρτεροι η σοφοι ανδρες,
Οπποτε ωξωται θνασκομες, ανακοροι εν χθονι κοιλα
Ευδομες εν μακρα μακρον ατερμονα νηγρετον ὑπνον·
— Και συ μεν εν σιγα πεπυκασμενω εστεο εν γα —

E *Moſch.* epitaph. *Bionis.*

Sententiam hanc elegantiſſime illuſtravit Cl. *Jortinus* Luſ. poet.

Hei mihi! lege ratâ ſol occidit, atque reſurgit,
Lunaque mutatæ reparat diſpendia formæ:
Aſtraque, purpurei telis extincta diei,
Rurſus nocte vigent: humiles telluris alumni,
Graminis herba virens & florum picta propago,
Quos crudelis hyems letali tabe peredit,

Cum

Atque manu medicâ ſucciſa repullulat arbos,
Miratura novas frondes ſeramque ſeneſtam:
At Te ſemianimem mihi nulla reſuſcitat æſtas,
Inſpirans vegetum labefacta per oſſa calorem!

Eheu! quam luteus macilento pallor in ore
Flaveſcit, dubioque natant tibi lumina ſomno!
Illa olim laſciva, & multi conſcia riſus,
Hei mihi! in æternam clauduntur lumina noctem!

O ubi vivida vis, & diæ mentis acumen,
Ingenuuſque lepor, χαριτων μια, tota merum ſal!
Illa arguta, faceta, volubilis ore rotundo,
Lingua repentino torpet conſtricta veterno,
Quam ſibi diſſimilis? balbæque infantia vocis
Effœti prodit deliria vana cerebri.
En oppreſſa jacet divinæ particula auræ,
Nervorumque miniſteriis orbata fatiſcit:
Vis agit interea miros Phantaſtica luſus,

Cum Zephyri vox blanda vocat, redlitque ſereni
Temperies anni, fœcundo è cœſpite ſurgunt.
Nos, Domini rerum, nos magna & pulchra minati,
Cum breve ver vitæ robuſtaque tranſiit ætas,
Deficimus; nec nos ordo revolubilis auras
Reddit in æthereas, tumuli neque clauſtra reſolvit.

Ludibrium

Ludibrium ventorum, excuſſo cymba magiſtro,
Fluctuat, et varia ſectatur imagine nugas.
Jam primo, FRANCESCA, tibi ſtupor inſidet altus;
Heu conſanguineus leti ſtupor omnia tractim ——
Obrepens hebetat gelido ſenſoria tactu.
Agnoſco lentæ necis omina conſcius auſpex,
Præcipienſque animo longe ventura peregi.
— Heu miſeranda jaces, exangui mole cadaver
Flebiliter ſpirans! O amans, O amabilis Uxor,
Æternum, FRANCESCA, vale! ——
Quod ſupereſt, fugientem animam mihi velle videbar
Fidâ mente ſequi noctis per opaca profundæ,
Et procul ignoti metuenda ſilentia mundi.
Sed mihi neſcio quæ prærupta vorago ſequenti
Obſiſtit, circum caliginis obruit horror
Sollicito vanas agitantem pectore curas.

——— αλλ' ατεχνως αισπον τι μοι παθος παρην και τις αηδης ηρασις, απο της ηδονης συγκεκραμενη ὁμως και της λυπης, ενθυμουμενῳ ὁτι αυτικα εκεινος εμελλε τελευταν· και παντες οι παροντες σχεδον τι τοτῳ διεκειμεθα, ποτε μεν γελωντες, ενιοτε δε δακρυοντες.

Plat. Phæd.

To a Dying Friend.

GOD's will be done! yet, gentle friend, forgive
A fooliſh tenderneſs which bids me grieve,
O well prepar'd to die! O fitter ſtill to live!
I fain wou'd come to take my laſt farewell:
But can I ſpeak th' anxieties I feel?
What a dread point! — it ſets my thoughts at ſtrife,
This pauſe 'twixt mortal and immortal life:
An *Iſthmus* 'twixt the known and unknown ſeas;
Where the two worlds at once thy ſoul ſurveys,
The ſtreights of mortal life behind — before —
The ocean of eternity, which knows no ſhore.

Teach

Teach me to live and die; like thee ſerene
And unappall'd to view th' amazing ſcene;
With thee on verge of life, thy *Piſgah*, ſtand,
At nearer diſtance from the promis'd land:
Look down with ſcorn upon this earthly Ball:
Where now is all, which good or great we call?
All *all is vanity, vexation all!*
Our wiſdom folly, and our pleaſure pain:
Thy ſweeteſt Muſick too, my friend, is vain.
I hear the Royal Preacher, and with ſhame
Reflect on what I do, and what I am.
More happy Thou in th' evening of thy day,
Refin'd by ſickneſs, ſtrengthen'd by decay.
Death is become familiar to thy ſight:
Its horrors vaniſh at the dawn of light.
A Chriſtian's life is daily thus to die:
This the ſoul's triumph o'er mortality.
Who then ſhou'd grieve? yet grieve I muſt, as man:
David bewail'd the fall of *Jonathan*.
A ſorrowful complacency it is
To count what once we lov'd, what now we miſs.
I'll ſooth my grief, and write thy Epitaph: —
O may'ſt thou read it ſome years hence — and laugh!

Enjoy

Enjoy th' inſtructive praiſe: and think the man,
Who died ſo honourably, ſhou'd not live in vain.
'Tis ſomething like ſelf-love to praiſe a friend;
Thus in thy merit I my own commend.
Thy Youth at once fair fruit and bloſſoms bore,
Much in poſſeſſion, in expectance more;
Our *Oxford* joy'd to ſee ſuch goodneſs thrive.
O for her ſake may thy example live!
A blameleſs life with many a virtue crown'd,
But chiefly that, which all the reſt diſown'd:
Candid, ſincere, and gay without offence,
With old man's Wiſdom, the child's Innocence,
True Piety, which ſham'd the Methodiſt's pretence.
Be this thy praiſe: I tell thee what thou art:
Thus I ſpeak comfort to thy penſive heart.
Can'ſt thou the view of thy paſt life enjoy?
Then haſt thou liv'd a good old age, my Boy.
Then fearleſs wait the ſummons of thy Lord:
O faithful ſervant, great is thy reward!

Χαιρε μοι, ω Πατροκλες, και εν αϊδαο δομοισιν
Ου τεο εγω ζωοντος ανηδης, ουδε θανοντος.

To

To a Friend at *Bath*.

To Health.

LIFE of this mortal life, all-chearing Health,
Thou ſpring eternal through the wintry year,
Thou ſunſhine through this little world of Man:
Or hear'ſt thou rather, jolly Mountain-Nymph,
Daughter of Temperance and Fortitude,
With roſy-tinctur'd cheek and ſparkling eye,
Immortal youth and never-fading bloom?
Sole friend of poverty, unbrib'd by wealth,
Myſterious Gueſt! when preſent, ſcarce perceiv'd;
When loſt, moſt valued: then in vain recall'd
With ſacrifice of many a Prayer, and Fee:
Hither O come with vig'rous graceful ſtep,
Lead up the merry dance, and with thee bring
The Queen of Loves and all her ſportive Train,
The gay Deſire, which brightens *Hebe*'s eye,
The ſanguine joy-anticipating Hope,

The gentle Smile which ſmooths the brow of Care,
The rapt'rous Song, and laugh-provoking Jeſt,
And all the pretty wiles of heart-dilating Mirth.
Where is thy reſidence, coy fugitive,
O long in vain with weary ſearch explor'd
Through every element, in every clime?
Or where *Montpelier* calls thee forth to baſk
In warmer ſuns, and breathe a purer air:
Or where thou ſitteſt hid from vulgar ſight,
Enwrapt in common matter, groſs diſguiſe,
Till gentle torture of th' Alchymick fire
Leaves the dull maſs behind, and bids thee riſe
Spirit refin'd, elab'rate quinteſſence:
Or chooſeſt thou the vegetable world
Of Plants and Herbs, where *Galen* led the way;
Where er'ſt the wily ſons of *Loyola*
Found thee enſhrined in *Peruvian* groves,
Supreme of *Dryads?*
Or rather, where through ſubterraneous ways
In heat-engendring conflict wondrous ſtreams
Smoke from the boiling Fount, where thou enthron'd,
Sulphureous *Naïd*, in the liquid heat
Breatheſt around vitality and joy.

Here in thy temple of *Thermopolis*,
Amidſt the trophies of mortality,
Receive my votive tablet fair-inſcrib'd,
This for Franceſca *to lifegiving Health.*
O, not in vain invok'd, if now thy ſp'rit,
Through the warm fluid vehicle transfus'd,
Can reinvigorate the nerve-ſtrung frame;
If the great humble mind and generous hand,
Secret and ſilent as nocturnal dew,
Diſtilling fatneſs on the far-ſpent ſoil,
If modeſt worth e'er merited regard, —
Preſerve my friend; reſtore him to himſelf;
Raiſe the dejected head, and bid him ſmile;
And ſay, in all magnificence of glee,
Methinks I'm *handſome, and I've liv'd to day.*
Preſerve that voice, which beſt can ſpeak thy worth,
Or ſoothing pain ſuſpend the ſick'ning hour; —
That voice, which, when the dedicated bowl
Pours the libation to preſerving *Jove*,
Shall animate our mirth. Thrice welcome Gueſt,
Mix thou his draught, allume the roſy cheek,
Swell the bold note, and with applauſe enjoy
The well ſung praiſe, and love thyſelf in Him.

Ψυχης Ιατρειον.

INſtructive Pain! thou med'cine of the ſoul,
Kind cruel monitor! I hear thy voice.
Perſuaſive terrors! — Now the Prodigal
Repentant homeward to himſelf returns:
I recollect my diſſipated thoughts,
And feel my mortal and immortal Being.
O ſanguine Health, mother of Jollity,
Thou flatt'ring ſunſhine of our cloudy days,
Gilding the face of Care, miſled by Thee
How have I ſtray'd along the flowry paths
Of pleaſing Folly, in amuſements vain
Bewilder'd, and excentrick to myſelf?
Preſumptuous Health, time-waſting Prodigal,
Bold menacer, bankrupt in promiſes,
Thou traitor to thyſelf, ſelf-murtherer,
Thou *Ulyſſean* ſwine intoxicate
With the *Circean* cup of brutal joy!
— And is this Happineſs? — 'tis madneſs all:

Folly

Folly thy wit, thy pleaſure vanity,
Thy mirth vexation. — See with ſure ſlow pace
A Magdalene, with ſelf-condemning look,
And ſcourge of chaſtiſement, comes Penitence,
Handmaid of wiſdom, hight *Sophroſyne*;
Sage Miſtreſs, who, recluſe from vulgar ken,
Shuns noiſe and ſport, and in pure intellect
Surveys th' unbodied forms of True and Good,
And in juſt balance weighs the moral world.
Thee, Royal Preacher, her degenerate ſon,
She, plucking by the ear, from moral death
Reclaim'd, and many a golden leſſon taught;
Taught thee to know thyſelf, to know the world,
Know *all is vanity, vexation all.*
O fav'rite child of Nature, Fortune, Grace,
Let *Sheba*'s Queen admire thy regal pomp,
And Fame extoll thy philoſophick wit;
But let me praiſe thy heav'n-enlighten'd mind
In the contempt of Greatneſs truly great:
O not in all thy glory ſo rever'd,
As in this ſolemn penitential ſtate,
This triumph of thy reaſon over ſenſe,
O *Solomon*, now wiſeſt of the wiſe!

Dear-

Dear-bought experience ſpoke th' important truth,
Which now * afflictive Pain in ſick'ning hour

---

* The following verſes are taken out of Sir J. *Davie*'s poem on the Immortality of the Soul, written in 1592, dedicated to Q. ELIZABETH.

Yet if Affliction once her wars begin,
And threat the feebler ſenſe with ſword and fire,
The Mind contracts herſelf, and ſhrinketh in,
And to herſelf ſhe gladly doth retire.
As Spiders touch'd ſeek the Webs inmoſt part:
As Bees in ſtorms back to their hives return:
As blood in danger gathers to the heart:
As men ſeek towns when foes the country burn.
If aught can teach us aught, Affliction's looks,
Making us pry into ourſelves ſo near,
Teach us to know ourſelves beyond all books,
Or all the learned ſchools that ever were.
This Miſtreſs lately pluck'd me by the Ear,
And many a golden leſſon hath me taught:
Hath made my Senſes quick, and Reaſon clear,
Reform'd my Will, and rectified my Thought.
So do the ſtorms and thunders purge the air:
So working ſeas ſettle and purge the wine:
So lopp'd and pruned trees reflouriſh fair:
So doth the fire the droſſy gold refine.
Neither *Minerva*, nor the learned Muſe,
Nor rules of art, nor precepts of the Wiſe,
Cou'd in my brain thoſe beams of ſkill infuſe,
As but the glance of this Dame's angry eyes.
She within liſts my ranging mind has brought,
That now beyond myſelf I will not go:
Myſelf am center of my circling thought,
Only myſelf I ſtudy, learn and know.
I know my Body of ſo frail a kind,
As force without, fevers within may kill:

I know

Afreſh inculcates on th' awaken'd mind,
And bids me feel conviction; and with thee,
O Royal Preacher, ſearch for truths divine,
And Proverbs in example realiz'd:
Look down on human life, a motly ſcene,
Solemn impertinence, a waking dream,
And all our cares, all, but Religion, vain!
O may that ſp'rit correct my wandring ſenſe,
Reform the Brute and reinſtate the Man,
In all the dignity of intellect,
And teach me wiſdom! to my reaſon-eye,
As in priſmatick glaſs, diſtinctly ſhew
The pure unblended forms of Good and Ill,
Stript of the gay confuſion which deludes
Th' unwary ſight. Teach me to look on life

I know the heavenly temper of my Mind:
But 'tis corrupted both in wit and will.
I know my Soul has power to know all things,
Yet is ſhe blind and ignorant in all:
I know I'm one of Nature's little kings,
Yet to the leaſt and vileſt things am thrall:
I know my life's a pain, and but a ſpan:
I know my ſenſe is mock'd in every thing;
And to conclude, I know myſelf a Man,
Which is a vain, and yet a wretched thing.

With

With a true Chriſtian philoſophick view;
With ſhame and wonder mark the vain purſuits,
The devious hurry of the toilſome chace,
Which ſelf-deceiving people Buſineſs call,
Strange irony! Think, O immortal man,
Pilgrim on earth, and denizon of heaven,
What is the buſineſs of this mortal life;
'Tis for eternity. — Dread pleaſing hope,
Awful anxiety poſſeſs thy ſoul,
And make thee ſerious! —Hence then, trifling care
And thou, my fair deluder, *Phantaſy*,
Air-fed *Chamæleon*, colour-changing monſter,
I'll mock thee in my turn: vain *Phantaſy*,
Hence thou gay Folly to ſome female brain,
There flutt'ring triumph in thy native ſeat,
Sing in the ear, or ogle in the eye,
Plait the *French* head, and form the various dreſs,
Bid each diſtorted feature look a charm,
Create a *Venus* with her roguiſh Boy,
Or trip it o'er enchanted Fairy-ground,
Fruitful of wonders, ſadly pleaſing woes,
Diſtreſſed Damſels, and advent'rous Knights.

The

Thou idly buſied curious Butterfly,
Coquetting viſiter, with wanton choice
Roving from flower to flower, (O fruitleſs ſearch
To view the plant, yet leave th' untaſted ſweets!)
What joy to flutter in the midday ſun,
Proud of new livery and admiring eyes?
What triumph to contemn the buſy Bee,
Homebred, plebeian, trading animal?
But ſee the lowering ſky and rainy cloud!
Alas! where's now thy ſhortliv'd glory flown?
Thy life, the ſunſhine of a ſummer's hour!
Contemptible, unpitied in decay,
By birth a maggot, and in death a moth:
Candle-light gueſt: ſome worn-out Beauty's ſhade,
That in th' extreme of life with trembling wing
Still hovers round the bright-aſcending taper,
Coquetting, ſtill purſuing as ſhe flies,
And in th' embraces of her flame expires.
Such are the pleaſures of Imagination!
The ſport of Fancy! while Reflexion ſleeps,
And the fond mind in brutal ſenſe is loſt,
Forgetful of itſelf, and life's true end;
Lull'd into pleaſing ruin by the voice,

The Siren voice of Pleaſure, Fairy-Queen,
Enchantreſs of the world: who holds her Court
In Town, and Country, Theaters, and Groves,
Vaux-hall, and Ranelagh; where merry fools
Frolick and laugh, unconſcious of their fate.
O rather come, rigid *Sophroſyne*,
Miſtreſs of penitential diſcipline,
With frowning aſpect, and reflected eye,
Come reinvigorate the mental powers;
And ſpeak thy leſſon to my purged ear,
A leſſon, ſweeter than the Siren's ſong;
Refine my thoughts and lift the ſoul to heaven;
O ſhew me to myſelf, ſhew what is life,
A wiſe man's life — 'tis ſtudying how to die.

Conjugi deſideratiſſimæ monumentum Iambis hiſce inſcriptum poſuit ——

RELICTUS Ille, nec ſuperſtes integer,
Neceſſitudinis memor ſuaviſſimæ,
Nexûſque in ipſâ morte non ſolubilis,
Pietatis hoc, Doloris hoc tenerrimi,
Mortalitatis atque Virtutum ſimul
Μνημειον exhibet perenne poſteris.
Cognata quiſquis damna tecum ſenſeris
Te, Chriſtiane Lector, in partes vocat
Socium doloris, et ſpei teſtem piæ.
Huc ad ſepulchri limen excubans vocat,
Addictus huic inemori ſpectaculo,
Curæ levamen curâ in ipſâ quæritans;
Et uſque charam Conjugem deſiderans
Vitalis ævi rapta plorat gaudia;
Sequi paratus Illa qua monſtrat viam,
Per atra Mortis, perque Cœli lucida,
Ducente Chriſto: Hìc Conjugem Conjux petit,
Vitamque ſpe præſumit una poſthumam
Diuturnioris particeps conſortii.

De Literarum Græcarum Institutionibus Dissertatio Critica.

Ad Edvardum Bentham, S. T. P.

Ædis Christi Canonicum,

Haud ita pridem Coll. Oriel. Socium & Tutorem.

IN reipublicæ literariæ celebritatem prodiens, Te imprimis, vir amicissime, compello: siqua ego vel παιζων vel απεδαιολογων scripsisse videar, Tuis quæ usui sint, ea qualiacunque ad Te libenter defero; Te mihi & Censorem & Patronum adhibere velim, quem in hoc scriptionum genere versatissimum cognoverim. Hæc itaque εδοιπορυντος μελετηματα, laboris otiosi fœtus tenues, Tibi sive castiganda sive approbanda commendo: aliquem certe sive benevolentiæ sive judicii severioris fructum experiri cupio; quorum alterum efficiet, ut ipse mihi magis placeam; alterum, ut Lectoris Critici censuram minus petimescam.

Ego quidem, cum literarum *Græcarum* studiosos, qua potui, opera omni adjuvare vellem, in eo, quod maxime desiderabatur, maxime mihi elaborandum esse intellexi; ut nempe scriptionum in hac parte aliquarum non tam præceptionibus, quam exemplis quibusdam,

am, propoſitis, lumen aliquod præferrem; ita ut Juentus veſtra Academica ad exemplarium *Græcorum* mitationem excitaretur, atque ut in *Græcis* perinde ac *Latinis* * ſtyli, qui quidem eſt *optimus & præſtantiſſimus dicendi effector ac magiſter*, exercitatio frequens dhiberetur. Hoc id ipſum eſt quod unice deſidero, uod, cum magni ſit laboris, *quem plerique fugimus*, ntio a pleriſque prætermitti: quod tamen, cum magi ſit momenti, imo & id ipſum, ex quo præcipue ac in diſciplina efficitur ακριβολογια, ideo adoleſcentius veſtris omni opera commendari ſive imperari vem.

Dolerem ſane, ſiquo aut fato veſtro, ſiqua ſive diſentium ſive etiam docentium culpa contigerit, ut literarum *Græcarum* ſtudia apud vos conſeneſcerent. Et erte vobis turpe quiddam & jure pudendum videre, ſi, quo plura acceſſerint adjumenta, eo magis inuſtriam vobis languere pateremini. Utinam illa, verborum facibus admotis, aliquatenus a me reſuſcitari &

* M. T. C. *De Oratore*, lib. i.
eriodum integram, cum ad rem noſtram faciat, tranſcriptam exhibere bet. "Caput autem eſt, quod, ut vere dicam, minime facimus, (eſt enim magni laboris quem plerique fugimus) quam plurimum ſcribere: *Stylus optimus & præſtantiſſimus dicendi effector & magiſter.* Neque injuria; nam ſi ſubitam & fortuitam Orationem commentatio & cognitio facile vincit, hanc ipſa profecto aſſidua ac diligens Scriptura ſuperabit. Omnes enim, ſive artis ſint Loci, ſive ingenii cujuſdam atque prudentiæ, qui modo inſunt in ea re de qua ſcribimus, inquirentibus nobis omnique acie ingenii contemplantibus oſtendunt ſe et occurrunt; omneſque ſententiæ verbaque omnia, quæ ſunt cujuſque generis maxime illuſtria, ſub acumen ſtyli ſubeant & ſuccedant neceſſe eſt. Tum ipſa collocatio & conformatio verborum perficitur in ſcribendo," &c.

accendi

accendi poſſit. Interea vero iſthoc haud facile tolerandum reor, ut adoleſcentes veſtri ultro ſibi fraudem in hac re facerent, atque ita *Græcis* operam darent, ut libelli alicujus in manus traditi lectione (ſterili forſan illa & deſultoria) perfuncti mirum quiddam ſe effeciſſe putarent; aut, cum, oculo properante & ad *Latina* furtim detorto, pauca quædam perceperint, interpretes idoneos ſe haberi velint; qui interim diſciplinæ hujuſce ſe prorſus rudes & ignaros arguunt, neque vocum ſingularum neque ſententiarum vim, neque dictionis idiomata & elegantias, neque denique ſcriptoris mentem ullatenus aſſecutos. Nolo, inquam, ut perfido induſtriæ alienæ ſubſidio male uſi incerta pro certis captarent; vellem potius, ut omnia marte proprio elaborata ſuperare diſcant, diſcere, ingenii ſui vires periclitari, & ex ipſis demum fontibus derivatam orationis Atticæ puritatem & ἀκρίβειαν omni ſtudio exquirere & haurire.

Quibus potiſſimum modis, rogas? — iiſdem profecto, quibus acquiritur linguarum omnino omnium cognitio accuratior: ſcilicet non tam lectione multiplici & curſoria (hanc enim a pleriſque fruſtra adhiberi video) quam meditatione quadam caſtigata, quam acuminis Critici animadverſionibus iteratis, & crebri ſtyli imitatoris exercitatione. Quid de *Latina*, qui etiam de *Vernacula* cenſes? Quorſum in utrâque Scriptio tam frequens præcipitur, niſi ut acquiratur percep tio promptior, & intellectio penitior? Quid autem eſt cur non in *Græca* pariter eadem valeat diſciplina? —

Qui

Quin vide homo homini in hac parte quid præſtat, exercitatus imperito, & quid efficiat ipſa ſcribendi conſuetudo. Quis non experiundo ſentit multa nos tum Legentes tum Colloquentes fugere & latere, multa itidem elabi? At vero Scribentibus eadem ſponte occurrunt: univerſa & ſingula ſub acumen ſtyli ſubeunt: delicatum quoddam faſtidium Meditantibus adhæreſcit, ſtyluſque, ut ita dicam, mira quadam præſenſione ſolœciſmi & inelegantiæ cujuſvis ſpeciem refugit. Scribenti non monitor, non præceptor, non caſtigator deerit; ipſe ſibi quæque tradet, tanquam αυτοδιδακτος: ſcriptionis ſtudioſus ſuæ in alienis plus ſapiet, quæ adhibet tanquam ſua. Et profecto in omni parte domeſticæ hujuſce meditationis permagna eſt vis: involuta explicantur, difficilia expediuntur, nec ipſæ minutiæ latent: expenduntur omnia: dictionum idiomata, ellipſes, verborum vis, delectus, copia, collocatio, & orationis totius apta conſtructio: hæc omnia ſcriptor diligens circumſpiciet, meditabitur, elaborabit.

Illud porro præcipuum habent *Græci*, cum ex ingenio ſuo priores ſcripſerint, παραδειγμα μαλλον αυτοι οντες των, η μιμουμενοι ετερους, quod in ſuo genere quiſque præſtantiſſimus proprio quaſi charactere ſignetur, atque adeo in ſingulis ſingulare quiddam reperiatur, quod cum laude quiſquam imitari poſſit. Quicquid univerſi habeant commune, quicquid ſinguli ſibi proprium, id omne ſedulo animadvertet, quod ad ſe transferri gaudet; collationibus his inſtitutis judicia ſibi confirmari ſentiet, ſcriptionis demum cujuſcunque colorem & figuram

guram exprimet: unde efficitur illud, quod rerum omnium caput eſt, *ſapere*.

Quæ cum ita ſint, ſiquidem literarum *Græcarum* ſtudia debito cum fructu ſuo excoli & promoveri velimus, inter cætera induſtriæ inſtrumenta præcipue ad hanc ſtyli exercitationem, cujus vim tam late patere ſentio, adoleſcentes noſtri ſunt cohortandi, ita ut, quemcunque Legentes admirantur, eundem etiam Scribentes ſibi imitandum proponant. Ecquis igitur in Philoſophia, *Platonis* copiam & ſplendorem, *Ariſtotelis* ſubtilitatem & ακριβειαν, — Ecquis in Oratoria, *Iſocratis* dulcedinem & lenitatem, *Lyſiæ* nitorem & tenuiores elegantias, *Demoſthenis* vim & δεινοτητα, —— Ecquis demum in Hiſtoria, *Herodoti* ſimplicitatem & exuberantiam, *Thucydidis* ſententias & elaboratam gravitatem, *Xenophontis* puritatem & æquabiliter profluentem ſuavitatem, —— Ecquis, inquam, (ne plura commemorem) in ſingulis hæc maxime præclara cenſet? en totidem videt, quæ ipſe ſequatur, exempla!

Exercitationum porro hujuſmodi fructus ſiquis quærat — mecum modo recolat velim quid hac in parte effecerint *Græcorum* imitatores *Romani*. Hæc ipſa commemoratio mihi videtur eſſe quaſi exprobratio quædam, cum videamus nos ab illis non tam ingenii quam induſtriæ laude ſuperari. Erat enim, erat profecto in illis incredibilis quidam ſtyli labor, & ambitioſa æmulatio, quidlibet aggredi feliciter audax, aliquando etiam et ea, quæ non ſequebatur, quaſi devio itinere conſecuta. Unus hac in parte a nobis prædicabitur

bitur *M. T. Cicero*, quem in *Græcis* ita verſatum novimus, ut eorum quaſi ſuccum & ſanguinem in ſcripta ſua transfuderit, & ab ipſis demum omnem tum philoſophiæ tum eloquentiæ laudem ad ſe derivaverit. Ille adeo, quid ſtyli exercitatione effici poſſit et debeat, non tam præceptis quam exemplo ſuo commonſtravit; ita *Græcos* imitatus, ut illum deinde imitari poſſe laudis fuerit ampliſſimæ.

Ne vero exempla domeſtica nobis defuiſſe putes, redi aliquando mecum in temporum præteritorum memoriam, & in illud præcipue ſæculum, ſuperiore ſuperius; quod ſane *Ciceronianum* haud fruſtra appellaveris. Miraberis profecto talem in omni genere literatorum proventum extitiſſe: imo vero & fœminas, & quidem ſanguinis nobilitate illuſtriſſimas, ea, quæ viri etiam doctiſſimi non ſine invidia laudarent, ingenii monumenta protuliſſe. Quibus vero artibus, quave diſciplina uſi homines in tantum profecerint, in *Pædagogo* ſuo & *Epiſtolis* docet autor graviſſimus, *Aſchamus*. Hoc nempe, quantum quantum erat, præcipue effecit illa, optima dicendi magiſtra, ſtyli exercitatio. Non illi lectione quadam ſolitaria frigidaque, non, interpretationis alienæ ope vicaria freti, per ambages vel compendia, neſcio quæ, ad *Græcorum Latinorum*que intellectionem tam accuratam pervenerunt; ſed meditatione ſevera, ſed expendendo ſingula & elaborando, &, quod cætera fere complectitur omnia, plurimum ſcribendo: atque ita quidem, ut e *Latinis Græca*, e *Græcis Latina*, ex omnibus *Anglica* redderent: qua

quidem in exercitatione ipſa & acrius explorantur ſingula, & intelliguntur penitius. Video equidem laborem nobis hac in parte objici haud mediocrem, *quem plerique fugimus*; at video ſimul exinde fructus oriri haud mediocres, cum his ipſis ex difficultatibus diſtinctior & expreſſior prodeat orationis vis omnis & gratia. Et ſæculi quidem illius ſcriptores jure prædicamus; quippe qui illud imitando conſecuti videntur, ut præ cæteris *Latiniſſimi* & Ατ|ικωτατοι merito habeantur, cum unice ad exemplaria in omni genere præſtantiſſima ſtylum conformârint, & in ſcriptis, perinde ac moribus, commercii popularis contagionem refugerint.

Hæc de ſtyli exercitatione ita a me dicta ſunt, ut ſcias, non tam rebus novis me ſtudere, quam antiqua revocare velle, atque ita exempla majorum laudare, ut etiam imitanda proponam, & adoleſcentibus veſtris induſtriæ ſimul & gloriæ conſimilis æmulationem accendam.

Haud profecto ea mihi eſt aut animi vis aut dicendi exercitatio, ut, quæ olim in *Latinis Famianus Strada* eadem in *Græcis* exſequi me poſſe confidam: id operis arduum ſane præclarumque, & noſtro majus ingenio linguæ *Græcæ* Profeſſoribus, iiſque qui plus & otii literiſque abundant, intactum relinquo. Interea, quæ potui, pauca quædam proluſi, ſatis habens, ſi, quæ hac in parte facio aut fecerim, Tibi Tuiſque aliquatenus prodeſſe aut placere poſſint.

Ja

Jam vide mecum Editionis consilium: atque adeo vide id ipsum, quod tecum commune habeo, ut, quacunque in re nostra desideretur opella, adolescentibus vestris adjumento esse possim. Malo equidem arrogantem me haberi, quam ita maligne verecundum, ut quod vobis usui siet, invidere videar. Utinam profecto vestris in *Athenis*, quas omni laudis genere florentissimas esse cupio, qui ingenio et eruditione valent maxime, iidem præ pudore, nescio quo, fastidioso, lucem publicam minus refugerent; nec ita se literis abderent, ut nihil ex his ad communem fructum efferre vellent! utinam et famæ suæ et utilitati publicæ melius consulerent, atque adeo, prout res postularet, in omni, quam profitentur, arte vel facultate, aliquod in medium educerent, ita ut nihil desideraretur quod discentibus subsidio esse possit aut documento.

Te quidem video inter Academicos exemplo laudabili præeuntem, atque ita in republica literaria versatum, ut in omni fere disciplinarum genere aliquod in Tuorum usus protuleris. Atque, ut philosophica omittam tua, libet ea unice, quæ ad rem philologicam spectant, breviter attingere, et, quæ *Græca* tua perlegenti in mentem venerint, commemorare. Scias adeo me non ita pridem in manus sumpsisse libellum, editum a Te tempore, ni fallor, satis opportuno, et consilio mehercle satis solerti, ut nempe Militibus nostris, pro patria honeste morientibus, quasi in Funere Publico, Λογοι Επιταφιοι instituerentur; et ad eorum laudes celebrandas Rhetorum *Atticorum* eloquentia translata

redundaret. Titulum præſcriptum inſpiciens laudo protinus materiæ haud vulgaris delectum, præclarum ſane illum: ſiquidem Oratorum diſpari in genere præſtantiſſimorum præclara ſit oratio. Neque ſane quidquam exhiberi poterat vel ad admirationem pulchrius, vel ad uſum accommodatius, quam hæc ingeniorum diſſimilium in cauſa conſimili quaſi concertantium æmulatio. Quamobrem haud vereor laudare hoc Editoris conſilium; qui per compendiariam hanc συνοψιν in genere diverſo eloquentiæ *Atticæ* exempla totidem protulerit, et Lectori notandum indigitaverit illum ſtyli diſſimilem colorem et figuram, illum ſententiarum ſive ſplendorem, ſive pondus, ſive acumen; ita ut, ex hujuſmodi collatione inſtituta, ille virtutum in dicendo diſſimilium ſenſus atque judicium eliciatur. Iſthoc eſt *ſapere*.

Rogas porro de Editione tua quid ſentiam? imo ego viciſſim ea, quæ Editor quilibet non tam ſolea quam quæ debeat præſtare, imprimis quæro.— Quod ad textus genuini fidem ſtabiliendam ſpectat, video ſane quod lucro apponas, cum id operis aliena induſtria jam olim haud infeliciter abſolverit. Vide porro quid mecum una Lector æquus flagitat: non ſane ut eruditionis Criticæ farraginem oſtentes (ſpecioſam forſan et inutilem) laudum interea tuarum potius quam orationis alienæ Editor, ſed ut ſcriptoris cujuſque mens præſtetur integra, atque adeo Orator exhibeatur ſuo modo Oratorie perorans. Peregrinus interpretem quæro; non hominem *Romanum*, ſed *Atticum*, qui pe

Athen

Athenas ſuas hoſpitem deducat, et erranti comiter commonſtret viam. Ecquid ergo in rebus ipſis occurrit difficile cognitu? ecquid reconditum, et ab uſu communi remotum?— quâ poteſt, lumen aliquod obſcuritati affundatur: ex hiſtoriæ monumentis eruatur quicquid eſt indiciorum; Locorum, Temporum rationes, Populorum ingenia, mores, conſuetudines explorentur, intelligantur; ita ut pauliſper, quaſi cives inter *Athenienſes* aſcriptus, concionibus publicis intereſſe videar, perorantium auditor atque applauſor.

Ecquid porro in Oratione ipſa, in Verbis ſingulis, ſive Sententiis, occurrit aſperum & intractabile? ecquid in illis novum atque inauditum? ecquid in his impeditum, atque involutum?—elucidentur incognita, definiantur dubia, impedita expediantur, involuta explicentur. Ecquid idiomaticum? — ad communem uſum revocetur id quod erat quaſi privati juris. Ecquid denique ellipticum? (quod ſane linguis omnino omnibus incidat oportet) reſarciantur mutila, ſuppleantur defectus, & oratio demum ſubſtituatur integra; ita ut eadem opera legentibus & ſyntaxeos grammaticæ ratio conſtet, & ſcriptoris recondita mens aperiatur. Hæc præcipue ut editor doctiſſimus imbecillitati condonet noſtræ, lectorum rude vulgus haud temere flagitamus.

Sed quid interim Editio tua? haud ſane video cur examen refugiat, cum ita ſit adornata, ut, quæ maxime requiruntur, ea nobis ſubſidia adminiſtret. Etenim in materie ſubjecta ſiquid forte obſcurius videatur,

ad

ad illud, qualecunque fuerit, illuſtrandum video ex hiſtoriæ monumentis lumen aliquod a te adduci: video Tabulas adjectas, quæ rerum geſtarum ſeriem συνοψει exhibent ordine chronologico digeſtam. Et quidem res ipſas, quarumcunque mentio inciderit, Annotationes quædam hiſtorico-politicæ, & quidem ſermone vernaculo conſcriptæ, fuſius exponunt elucidantque; ita ut ad civitatum *Græcarum* πολιτειαν, hominumque mores & ſtudia dignoſcenda, hoſpes haud penitus rudis accedam.

Dictionis porro *Atticæ* vis ne non intelligi poſſit, ſatis a te cautum eſſe video: duplex enim adhibetur inſtrumentum; tum Lexicon, in quo vocum ſingularum definitio profertur, tum Phraſeologia quædam inſuper annotationibus intertexta, quæ ſententias explicet difficiliores; quæ quidem, cum facultatem Criticam in ſe complectatur, utinam *Græcis* omnino omnibus jam editis plenior atque diſtinctior acceſſiſſet. Identidem etiam, ubi dignus vindice nodus inciderit, interpretationem apponi video, haud ſane, qualem ſæpius exhibent *Latini*, ambiguam atque fallacem; ſed paraphraſticam & apertam, quæ rem ipſam attingat, &, quicquid perplexum & involutum ſententiæ ineſt, id omne expediat; ita ut ellipſes & idiotiſmi quilibet notentur, & membrorum, qua fas eſt, ad normam Grammaticam analyſis inſtituatur. Quid multa? libello tuo ad diſcentium uſus nihil excogitari poterat accommodatius; neque quidquam aliud deſiderari ſentio — præter Lectoris induſtriam.

Satin'

Satin' hæc laudi tibi fuiſſe putas? — ſed heus, mi amice, ne tibi nimium placeas! infelix operis ſumma nihil adhuc egiſti: ſordet tibi adhuc ſpecioſa hæc editio, neque paginae nitor, neque typorum magnificentia, neque ulla decoris externi valet commendatio. Nihil, inquam, egiſti; deeſt enim id ipſum, quod eſt inſtar omnium, interpretatio *Latina*; Diſcipuli reclamant; Præceptores muſſitant, merceſque minus vendibiles queritur Bibliopola. Quid tu contra? audire videor hanc expoſtulantis reſponſionem æquiſſimam: "Ego quidem editor diſcentium captui potius quam "hominum criticorum faſtidiis ſatisfacere volui: ſubſi- "dia, quæ potui, maxime idonea adhibui, Lexicon, "Phraſeologiam, Annotationes: ut nempe & Verbis "ſingulis, & Sententiis, & Rebus ipſis aliqua explicatio "non deeſſet. Quid ultra quæritis? interpretationem "*Latinam?*— atqui videte & *Platonis* & *Lyſiæ* orati- "onem ita eſſe perſpicuam, ut nulla indigeat; *Thu-* "*cydidis* vero ita obſcuram, ut non recipiat: nullam "certe reperio, quæ, quod *Thucydidis* ſit proprium, "exhibeat: video potius pro re nata paraphraſin quan- "dam vel analyſin confici oportere, ut ſententiarum "vis atque ratio luculentius aperiatur. Quis neſcit "quam fere nullo cum fructu ſuo Lectores plerique in "*Græcis* verſentur, cum interpretis *Latina* ita ſoleant "percurrere, ut *Græca* vix omnino attigerint? Nolo "vobis ut noceat fraus hæc blandiſſima: ad Lexica "potius & ad Grammatica revoco: *Græca* oculo ir- "retorto ſpectare, ingenii proprii vires & judicii acu-

"men

" ment exercere jubeo: en vobis induſtriæ adjumenta
" paro, non ignaviæ lenocinia: quicquid commodi
" afferre poſſint verſiones *Latinæ*, non illud vobis in-
" video: ſed, quicquid apportant incommodi, illud
" amoliri cupio."

Hæc fortaſſe Tu;— & quidem recte philoſopharis: utinam vero in republica *Platonis*, potius quam in fæce *Romuli!* Verum enimvero nihil agis: tibi invito ſe comitem ingeret *Latinus* interpres: miraberis profecto Tibi Te præferri, novamque libello tuo gratiam pretiumque acceſſiſſe. ſcilicet omne iſthoc effecit ille autor, qui *quid ſit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non*, tota philoſophantium gente plenius & melius novit,—iſthoc, inquam, effecit ille Criticorum princeps, Bibliopola; eadem opera & adoleſcentium deſidiæ, & lucello proſpiciens ſuo.

Quorſum, inquis, hæc?—& Ego?—& ad Te?—& quonam animo?—ridens vel indignans?—at certe iſthoc, cum de Inſtitutionibus *Græcis* ſcriberem, prætermittere non potui, quod adoleſcentibus veſtris, quod diſcentibus plerumque fraudi & impedimento fore duxerim.

Haud profecto is ſum qui Verſionum *Latinarum* uſum omnino tollendum eſſe ſtatuam, quando in eis nonnunquam cernitur facultatis criticæ compendiaria quædam laus: verum idem ſentio, quam imperitorum animis periculum anceps inferatur, & quam difficile ſit ſubſidiis iſtiusmodi oblatis non abuti. Quis neſcit ea, quæ res ipſa fert, incommoda? interpreti *Latino*

cedunt

cedunt exules Lexicographi, & quicquid est studii operosioris. Quorsum enim cum labore illud foris quæritur, quod facili sumptu paratur domi? Hinc fit ut adolescentes plerumque, ultra interpretem *Latinum* sapere non ausi, sensum illum tralatitium qualemcunque & sententiam præjudicatam pro genuina temere arripiant; imo & sibi & docentibus fraudem facere gaudeant, quoties in salebrosa & difficiliora quædam inciderint; & tum demum sibi plaudere & triumphare videantur, cum quoquo modo se expediverint, sive ambiguæ Latinitatis nebula tecti, sive, velut in lucis dubiæ crepusculo, nec observati nec deprehensi evaserint.

Interea vero, cum, quod in *Græcis* est idiomaticum, id interpretatio *Latina* neutiquam exhibeat, videntur mihi quidem cum apparatu illo suo non tam *Græca* quam *Latina* percipere; adeoque, tanquam peregrini ducem peregrinum sortiti, oculo festinante ignota perceurrunt, ipsisque in *Athenis Athenas* desiderant.

Ne vero mea tibi ulterius ingeram, libet potius Editoris cujusdam doctissimi fortius atque melius de Versionibus *Latinis* judicium subjungere: qui inter alia hæc insuper præfatur: — " tantum abfuit ut novam " versionem mihi conficiendam esse putarem, ut pro" pius nihil factum sit, quam ut nullam ederem; quippe " qui & omnibus versionibus de lingua *Græca* in *Lati*" *nam*, de utravis in Vernaculas, quibus hanc cum " doctorum incredibilem paucitatem, tum semidocto" rum & sciolorum multitudinem præcipue, ni fallor,

" debemus, capitalis hoſtis ſim, & hunc ridiculum
" morem adjungendi libris *Græcis Latinas* interpreta-
" tiones *Græcarum* literarum labem & perniciem exti-
" tiſſe ſemper exiſtimaverim. Sed quid facerem? li-
" ber *Græcus*, ſine verſione *Latina* editus, quam cito
" vel in magnorum Doctorum bibliothecis ſitum ducat?
" & quis vermibus & araneis ſcribere velit? Quid quod
" & compendii bibliopolæ habenda ratio erat; qui
" confirmavit, *Græcum* codicem, incomitatum verſio-
" ne *Latina*, omnium malorum mercimoniorum eſſe
" longe indivendibiliſſimum; quare ſe magnopere mihi
" auctorem ſupplicemque eſſe, ut peſtiferum illud con-
" ſilium abjiciam," &c. Hæc clariſſ. *Thirlbæus in Præfat. ad Juſtin. Mart.*— Jure mireris rationum allatarum vim, præclaram ſane illam & ineluctabilem! ſcias adeo, quamdiu libri fuerint vendibiles, verſiones has *Latinas* nunquam vobis defuturas.

Egon' igitur ut quidquam opponam contra?— at pace veſtra, bibliopolæ, id ſaltem, quod expertus ſenſi, liceat commemorare, merces haſce veſtras diſcentibus adeo non fuiſſe documento & ſubſidio, ut ſæpius incommodo fuerint & impedimento. Quid enim? ex quo illæ in omnium manus venerint, ecquid incrementi literarum *Græcarum* ſcientiam accepiſſe putatis? πολλȣ γε και δει· imo vero in hac tanta omnigenæ eruditionis luce hominum *Græce* doctorum miram paucitatem exiſtere querimur. Adoleſcentium noſtrorum opera vos abuti querimur, qui a *Græcis* ad *Latina* (& illa quidem ambigua utplurimum & infida) oculorum & ani-

& animorum aciem detorquetis. Quid enim aliud efficit hæc disciplina, quam ut prodeant non tam *Græci*, quam interpretum *Latinorum* interpretes, atque adeo multa intelligendo nihil intelligant.

Quid? quod de *Græcæ* linguæ artificio singulari, de Particularum argutiis, variisque Idiotismorum elegantiis jam olim à summis viris prædicatum accepimus, id omne, quod sentio quam latissime pateat, idem sentio in Versionibus vestris exhiberi non posse, sed altius esse petendum, & quasi mediis ex *Athenis* eruendum. Querimur denique hac fraude lenonia vestra adolescentibus industriam corrumpi; ita ut non jam Lexica evolvere, ut nihil ipsi meditando extundere, nihil de suo promere aut recondere studeant,---sed longe satius habeant labore alieno sapere quam suo,---ingenii alieni opes, tanquam hæreditatem a proavis relictam, invadere, distrahere,—&, quicquid ad manum parabile acciderit, temere arripientes, nihil ultra quærere & allaborare. Videte adeo quid præclara compendia vestra effecerint! propter exercitationis desuetudinem debilitatur ingenii vis, & hebetatur acumen: scientiæ incremento obest ipsa discendi nimia facilitas, copia reddit inopes, & moram parit festinatio; species recti incautos decipit, & pro rebus ipsis inanes captantur umbræ. Itaque ergo tam pauci linguæ *Græcæ*, cujus studium præ se ferunt, peritiam atque cognitionem intimam sunt assecuti. Ecquod huic malo remedium adhiberi cupis? fac idem ut pristina majorum in studiis instituendis industria resuscitetur, patientia exercitetur;

ut adoleſcentes veſtri omnia marte proprio aggrediantur & elaborent, quaſi nulla ſibi eſſent in promptu ſubſidia; ita demum ingenii ſui viribus uti conſueſcant, ut auxilio alieno neutiquam indigeant. Haud profecto illis ſervitutem *Ægyptiacam* impero: cognitionis certe in omni genere inſtrumenta illis nulla invideo; at idem cavendum puto ne conceſſis abutantur; ne forte, quæ induſtriæ incitamenta eſſe debent, eadem ignaviæ lenocinia & alimenta ſubminiſtrent. Quamobrem verſiones *Latinas* cautius adhiberi, neque tironibus, niſi diſcrimine habito, & quidem rarius, indulgeri velim.

Hæc vero intelliges ita a me eſſe dicta, ut qui non tam hominibus *Criticis* quid liceat, quærere videar, quam *Diſcentibus* quid expediat, quid ſit incommodo. Quare Editores illos præcipue laudo, qui, cum facultatis criticæ laudem ampliſſimam fuerint conſecuti, ad humilitatis interea noſtræ conditionem deſcendere non dubitarunt, qui ſcilicet (ne quid de annotationibus operoſioribus dicam) ſcriptori ſuo *Attico Indicem Atticum*, & phraſeologiam comitem adjunxerint; ita ut vocum ſingularum definitio & ſententiarum difficiliorum explicatio proponeretur; quæ quidem duæ res efficiunt ut interpretatio *Latina* minus deſideretur; cum ex utraque parte probe cautum ſit, ne tirones veſtri aut opibus alienis nimium confidant, aut ſuis prorſus diffidant: ut neque horum imbecillitas adminiculis idoneis deſtituatur, neque illorum induſtriæ ſtimuli deſint & incitamenta.

Poſtremo

Poſtremo, quoniam, quod *Græca* habent difficillimum, illud fere totum aut in Ellipſibus, aut in Idiotiſmis, aut denique Particulis, & id genus argutiis, continetur, hujus certe diſciplinæ adoleſcentes veſtros haud prorſus ignaros eſſe volumus: atque adeo illa potiſſimum, quæ his de rebus *Lambertus Bos* & *Vigerus*, & *Devarius* præclare ſcripſerint, perlegenda commendamus. Siquis vero nos majus quiddam atque operoſius exigere putet, quam quod pro facultatibus, pro ingenio, atque otio, ab ipſis præſtari poſſit, idem nobiſcum una quærat, quænam inſtrumenta magis commoda & idonea ſubſtitui poſſint. Quid ergo? quid ſi e ſcriptoribus modo laudatis, delectu ſolerter habito, *Enchiridion* quoddam excerperetur, ita concinnatum, ut generis cujuſlibet exempla, quæ occurrunt maxime memorabilia, velut archetypa quædam, & capita magis generalia, exhibeat, ad quæ ſingula ejuſdem ſpeciei, vel etiam cognatæ gentis, revocari poſſint; ita ut tirones veſtri, hiſce documentis inſtructi, ea, quæ aliquandiu involuta & incondita latuerunt, penitius explorare diſcant, & ad intima Grammaticæ, ut ita dicam, myſteria inveſtiganda haud prorſus *αμυητοι* accedant.

Quoniam vero in hanc materiam incidimus, libet porro noſtratium unice in gratiam aliud quiddam adjicere. Illud adeo mecum recognoſce, quod de præceptis omnibus quibuſcunque eſt judicio communi conſtitutum, ut ſint brevia, & ſimplicia, & diſcentium captui convenientia. Jam vero homines Criticos Grammaticoſque ſentis utplurimum *Latine* ſcripſiſſe, &

quic-

quicquid eſt præceptionum ab iis ſermone plerumque *Latino*, & eo quidem non communi & populari, ſed ſcholaſtico & acroamatico fuiſſe traditum: ita ut in id intuens percipere videar non tam Præceptoris ad Diſcipulum, quam Philoſophi cum philoſopho differentis orationem; præclaram illam fortaſſe & admirabilem, verum non tam ad aliquem diſciplinæ fructum, quam ad eruditionis reconditæ oſtentationem pompamque comparatam. Quid igitur vero velim rogas? ut nempe quicquid eſt in hac parte præceptionum, id omne plenius & diſtinctius proponatur idiomate non *Latino*, ſed *Anglicano*: ut quod uſui communi inſervire debeat, idem quoque communi ſenſui atque intellectui accommodetur; & proinde *Enchiridion* iſthoc, quod adoleſcentium noſtrorum in gratiam concinnari velim, dictione exprimatur pura atque didactica, neque minus philoſophica, imo &, ſi res poſtulet, ſcholaſtica, modo per ſynonyma vel paraphraſin commoda adhibeatur explicatio. Illud denique præcipuum quæro & curo, ut ſententiæ cujuſque vis & facilius percipiatur, & diſtinctius intelligatur; atque adeo cum vernacula et noſtra iſthoc longe felicius præſtet quam *Latina*, illius ideo hac in parte, quam hujus uſum, longe potiorem reor.

Quoniam autem de Præceptionibus dixi, libet itidem de Exemplis pauca quædam ſubjicere. Atque adeo quoties illa e *Demoſthene*, *Platone*, *Ariſtotele*, *Xenophonte*, vel alio quolibet ſcriptore laudato viderim citata, toties ſubiit votis ſaltem præcipere, ut itidem e noſtratium idiomate parallela quædam dictionum exempla, *Græcis*

cis maxime respondentia, simul adducerentur; ita ut Particularum, Idiotismorum, Ellipsium nostratium mira cum *Græcis* convenientia atque cognatio perspici, adeoque e linguæ alterius intellectione ad alteram via facilior aperiri possit. Institutione hujusmodi nihil certe ad docendum aptius excogitari potest, cum a notioribus usque ad minus nota fiat progressio, certior quidem illa & auspicatior, & hæc sive cognata sive opposita ita se invicem illustrent, ut tiro noster, quæ in vernacula familiariter adhibere consueverit, eadem in *Græcis* minus difficilia experiatur. Illud certe scitum est *Anglicanam* hanc nostram ad linguæ *Græcæ* indolem propius accedere quam *Latinam*, & exempla quidem hac in parte adeo non deesse, ut etiam sæpe aliud meditantibus ultro se ingerant: & certe eadem nobis omni ingenii acie contemplantibus atque sedulo exquirentibus haud invita occurrunt.

Quid vero est quod homines etiam χριτιχωτατους pudeat ea, quæ ad usum communem pertinent, sermone communi & populari efferre, cum ille Noster philosophiam tum *Græcam* tum *Latinam* haud incommode recipiat, imo aliquando etiam & auctiorem redonet ubertate locupletatam sua? Et scriptionum quidem ejusmodi video neque exempla deesse neque incitamenta. Ut enim de cæteris taceam, quid noviſſime † *Hermes* noster, qui quod Galli plerique celebres in vernacula sua, id ipsum in *Anglicana* nostra, pari cum αχριβολο-

† *Hermes*, by *James Harris* Esq; 1751.

γιας

ma, laude eſt aggreſſus? Et profecto præclarum quiddam mihi videtur præſtitiſſe, qui, *Græcorum* opibus undique congeſtis, ſermonem patrium ditaverit, — qui aëroamata recondita e Scholis in lucem communem & celebritatem eduxerit, — ſubtilitates metaphyſicas ſtyli elegantiis urbanioribus ornaverit, — de popularibus philoſophice, de philoſophicis populariter diſſeruerit; &, quod demum rei caput eſt, & quidem maxime deſideratum, Grammaticos de arte ſua argutius philoſophari docuerit.

Hæc habui, vir amiciſſime, quæ ad te ſcribens de linguæ *Græcæ* ſtudiis recte inſtituendis libere pro re nata dicerem; eo unice animo, ut diſcentium utilitatibus aliquatenus inſervirem: atque adeo id imprimis egi, ut ſtyli exercitationem, quam maxime deſideranti ſentio, tam exemplo quam præceptionibus commendarem; — ut deinde, qui tironibus noſtris ſæpius fraudi & incommodo fuerit, verſionum *Latinarum* abuſum præciderem, vel moderarer; — ut poſtremo diſciplinæ hujuſce inſtrumenta magis idonea ſubſtituerem.

Alia mihi adhuc dicenda reſtant, quibus oratio noſtra præmuniri, aut excuſari, aut etiam offenſione declinari poſſint.

Imprimis itaque, quod ad *Græca* attinet — nonnulli me νεωτεριζειν exiſtimabunt, qui apices iſtos vel ἔμφασιν quæ vocibus *Græcis* grammaticorum neſcio quæ autoritas jamdiu affixerat, auſus ſim refigere, literaſque mutato capite quaſi inermes in artis typographicæ opprobrium proſtituere. Ecquis interea facti hujuſce ra-

tionem

tionem quærit? ſciat adeo hoc me feciſſe ſedulo: haud ſane laboris alicujus devitandi cauſa (ſentio enim et iſtum, qui his argutiis impenditur, haud prorſus fructu ſuo deſtitui) neque vero præ arrogantia aut faſtidioſo rerum novarum ſtudio, ſed hominum quorundam vere criticorum autoritate ſimul & rationum hac in parte graviſſimarum momento adductum: & ea quidem mente, ut, qua fas eſt, ſcriptionis antiquæ verior facies, & ſyllabarum in dicendo genuina vis conſervari poſſit; atque adeo ut iſtius ψευδοπροσωδιας, &, quæ exinde orta jamdiu inveteravit, pronuntiationis vitioſæ conſuetudo paulatim abrogata exoleſceret. Utcunque vero intermortua ab interitu revocare, aut vetuſtate dilapſa in integrum omnia reſtituere non liceat, at certe laudis erit non infimæ in hujuſmodi diſquiſitionibus ad rei veritatem aliquando propius acceſſiſſe: at ſaltem levius peccare minuſque inter *Græcos* βαρβαριζειν videbimur, qui linguæ priſtinam ſimplicitatem redintegrari volumus, quam iſti literatores, qui operoſum iſthoc accentuum artificium invexerint, qui nova quædam ſigna, ſonoſque auribus *Atticis* plane ignotos, ultro citroque affixerint, &, licentia pluſquam poetica abuſi, longa corripuerint, brevia produxerint, incongrua demum compoſuerint, & μετρον αμετρον, ῥυθμον ἀῤῥυθμον exhibuerint. — Haud certe video quid aliud effecerit hæc noſtra accentuum tam inconcinna pronuntiatio.

Sentio equidem in quæſtionem me jam incidiſſe a Grammaticis diu multumque agitatam; de qua quidem neque nihil, neque ſane multa libet dicere. Ac-

centuum itaque duplex atque diversa mihi videtur ratio; tum eorum, quos, *Græcia* adhuc florente, ar Musica sibi proprios adhibuit; tum eorum, quos sæculis deterioribus linguæ obsoletæ & tantum non emortuæ affinxit Grammaticorum obscura diligentia. Nullus sane dubito, quin apud *Græcos* perinde ac *Italos* proprius quidam pronuntiandi modus, & certa quædam voci modulatio fuerit usurpata: imo vero, si quid uspiam ingenii solertia & artis præcepta ad linguæ alicujus varietatem & ornamentum afferre potuerint, facile intelligo id omne uberrimum *Græcæ* accessisse; ita ut præ cæteris quibuscunque jure suo habita fuerit μετρικωτατη, & μεσικωτατη. Atque adeo, ut de aliis taceam Tragœdias, & id genus poemata sentio ita ab ipsis fuisse recitata, ut etiam cantari viderentur; & hanc insuper vocis modulationem qualemcunque, quam pro re nata Choragi jussu αυλητης vel φωνασκος aliquis præceperit, id cavens præcipue nequid extra numerum Histrio pronuntiaret, certis quibusdam notis fuisse designatas quæ quidem, quoniam in Musica adhibitæ tonorum varietatem indigitarent, προσωδιαι sive Accentus nominabantur. At quales illæ fuerint, neminem puto doctissima *Meibomiorum* gente conjectura assequi. Quales cunque autem illæ fuerint, hoc saltem in genere videmur intelligere, scilicet ad Musicæ usus fuisse illas præcipue comparatas, (quod ipsum & rei ipsius & nominis ratio satis indicat,) & e Theatro postea ad Colloquium populare nescio quomodo traductas.

Siqui

Siquis forte miretur in hujuſmodi rei tam apertæ ignoratione tanta nos verſari, idem velim mecum recolat, hæc ipſa, cum in hominum ſenſus indies incurrerent, *Græcis* omnibus fuiſſe notiora, quam ut deſcriptione ulla indigerent. Proinde *Ariſtoteles* in *Poetica*, cum cætera fuſius explicaverit, de hac re pauca modo obiter & parce nimis, μελοποιαν δε — ὁ την δυναμιν φανεραν εχει πασαν. Itaque ergo contigit ut, quod olim Vulgo erat notiſſimum, id ipſum Poſteris jam prorſus incognitum interciderit. Quid igitur? de rebus obſcuris & incertis, quarum nec monumenta extant ulla, neque ſatis explicata commemoratio, pro certo aliquid fidenter ſtatuere animi foret arrogantis & temerarii: & certe ſatius eſt negativa quam affirmativa aſtruere, & problemata potius, quam dogmata efferre. Proinde neque de *Græcorum* arte muſica, cujus vim ſentio quam fuerit maxima, neque de illa oris rotundi pronuntiatione, quam tantopere laudatam accepimus, quidquam definire auſim. Interea vero, ne prorſus omnia neſcire videar, ea, quæ inveſtiganti veriſimiliora videbantur, ſecutus, adducor ut credam Accentus illos primævos & gentilinos, quibus ſolis appellatio iſta (προσωδιαι) κατ' ἐξοχην conveniebat, cum arte Muſica, quam comitabantur, una intercidiſſe. Si quos inde a *Grammaticis

* If. Voſſ. *De Accentibus Græcanis.* ——— Olim quippe, florentibus etiamnum *Græciæ* rebus, longe alia Proſodiæ & Accentuum erat ratio quam quæ poſtmodum a magiſtris reperta & introducta fuit. Non veteres tantum Grammatici, ſed & ipſum vocabulum manifeſte teſtatur proſodiam verſari circa cantum verborum, ideoque in antiquiſſima & primaria ſignificatione ſic definitur, προσωδια ἐστι τονος φωνης προς ὁν ᾀδομεν, *proſodia eſt tenor vocis ad quem canimus.* Hinc facile colligitur non gramma-

antiquioribus invectos compereris, facile intelliges eos, qualescunque demum fuerint, artis metricæ usibus in-

Grammaticorum, sed vero Musicorum olim fuisse officium, notas seu diagrammata prosodica unde cantus cognosceretur, appingere poematis. Cum vero omnis sermo sit veluti cantus quidam, translatum est ad quorumvis etiam verborum pronuntiationem hoc vocabulum: unde demum occasionem arripuere Grammatici, ut accentus musicos suis usibus accommodarent, ad declaranda Tempora & syllabarum Quantitatem. Primus grammaticorum qui accentus istos usurpavit, is, si *Apollonio, Arcadii*, aliisque *Græcorum* magistris fidendum, fuit *Aristophanes* literator, circa tempora *Ptolemæi Philopatoris, & Epiphanis* . . . . . Usque ad tempora *Antonini & Commodi* impp. perstitit nihilominus antiqua & fere integra loquendi ratio: ut opus non fuerit totidem apicibus scripturas onerare, ac posterioribus factum sit sæculis, cessante nempe & penitus collapsa vetere pronuntiandi ratione. Quam recens sit usus apponendi istiusmodi accentus quibuslibet scripturis, hoc satis declarat, quod in nullis Marmoribus, nullis Numismatis, nullis denique Codicibus qui quidem mille vel nongentis annis antiquiores sunt, virgulæ aut apices ulli comparent: unde satis evidenter patet toto intermedio tempore, quod ab *Aristophane* grammatico effluxit, usque ad id tempus, quo accentus adscribi cœperunt, per spatium nempe octo vel novem sæculorum, haud aliis usibus adhibitas fuisse a grammaticis accentuum notas, quam ad erudiendam in arte metrica juventutem. Nec tamen existimandum similem, ac nunc passim recepta est, olim quoque fuisse accentuum rationem; qui enim cantus aut lectio subsistere possit, siquis Homericos versus ita ut vulgo fit, pronuntiet?

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην
Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Longe aliter Veteres: sic nempe illi accentus digerebant,

Ἠέλιος δ' ἀνορῦσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην
Οὐρανον εἰς πολυχάλκον, ἵν' ἀθανατοισι φαείνῃ
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζειδῶρον ἀρῦραν.

Vera esse quæ affirmo libenter agnoscet is, qui veterum grammaticorum, *Dionysii Thracis, Apollonii Alexandrini, Ælii Dionysii Halicarnassensis, Aristarchi* junioris, & aliorum, quæ supersunt, scripta & fragmenta evolvat. Sed & ex iis, qui omnium manibus teruntur, compilatore videlicet Etymologici magni & *Eustathio*, idem observare est, utpote qui non uno loco testantur, in antiquis exemplaribus & præceptis veterum grammaticorum longe diversam occurrere accentuum rationem ab ea, quæ postmodum placuit. In iis enim monent non scriptum fuisse ἕτοιμος, ἥρεμος, τρόπαιος, sed ἑτοῖμος, ἡρέμος, τροπαῖος. Item non ταχύτης, ταχύτητος, & βραδυτὴς, βραδυτῆτος, sed ταχυτὴς, ταχυτῆτος, βραδυτὴς, βραδυτῆτος· & sic in cæteris omnibus, ita ut Accentus veræ & naturali syllabarum semper conveniret mensuræ

ſerviiſſe, a linguæ *Græcæ* præceptoribus eo conſilio adhibitos, ut leges metricæ & juſta Syllabarum quantitas, &, qua fas erat, priſtinus Pronuntiationis tonus conſervari poſſet. At vero quid hoc ad illos, quos hodierna ſcriptio exhibet, Accentus? illorum certe cauſa eſt longe diſpar & ratio diſſimilis. Quid enim? num illi in muſicæ vel metricæ ſubſidium advocantur? nihil certe minus: imo vero utrique nihil magis advorſum: nihil utriuſque rationes perturbat magis & peſſundat. —Ecquis demum rogat cui bono fuerint? haud ſane in promptu eſt reſponſio. An ad ἀμφιβολογιαν diſtinguendam? ἐρμαιον αν ειη τουτο γε· imo vero utilitatis alicujus, ubicunque affulſerit, ſpeciem omnem libenter amplectimur: at profecto rarior erit iſtius beneficii gratia. — Ecquid porro ad orationis ornamentum conferunt? at profecto, ſiquid nos recte digitis callemus & aure, nihil tale demonſtrari poſſe confidimus: ubi enim contra genuinam ſyllabarum vim effertur pronuntiatio, ευρυθμια & ευφωνια prorſus omnis corrumpitur.

Si porro de Accentuum noſtrorum autoritate inſtituatur diſquiſitio, quid a nobis ſtatui oportet? haud certe illam Antiquitas veneranda aſtruit: haud diuturnus Uſus confirmavit: ſed nec ulla adſtipulatur Ratio. Non illam Marmora, non Numiſmata, non Codices ve-

menſuræ . . . . . Illud firmum fixumque manet, Veteres Accentuum habuiſſe rationem longe diverſam a ſpuriis iſtis accentibus, qui hodie in uſu ſunt, quos ſi admiſeris, nunquam efficies ut vel cantus, vel forma carminis ſibi conſtet. At vero, ſi antiquos revoces accentus convenientes veræ & antiquæ ſyllabarum quantitati, tantam numerorum ſenties ſuavitatem, ut vel ſola carminum lectio cuicunque hodierno cantui invidiam poſſit facere.

tuſtiores

tuſtiores uſpiam agnoſcunt. Scias adeo iſtiuſmodi σημεια fuiſſe ævi ſequioris figmenta. Ecquis autem illorum, qualia nunc adhibentur, originem accuratius inveſtigare cupit? — reperiet profecto eam, qualis utplurimum gentis ſpuriæ & adulterinæ eſſe ſolet, indefinitam prorſus & obſcuram: haud ſane a *Græciæ* florentis temporibus repetendam, ſed potius e ſæculis deterioribus, imo forſan & ipſis Barbariæ fæcibus depromendam; & tum demum ab hominibus grammaticis excogitatam & inductam, quando imperio *Romano* ſimul & *Græcæ* linguæ ſtudio jam indies conſenescente, neque muſica theatralis neque ars metrica jam amplius incorrupta conſiſteret: tum demum, cum populi auribus male affectis cantores nova quædam lenocinia afferrent, &, nulla quantitatis ratione habita, neſcio quo plaſmatum & frequentamentorum artificio ſyllabas temere diſcerperent, protraherent, confunderent. Perverſa hæc modulatio aliquando etiam & pronuntiationem popularem vitiavit: e Theatro ad grammaticorum Scholas ſeducta tranſiit corruptela; ipſa rei inſcitia novam peperit artem. Cavebant quidem illi ne *Græca* prorſus intercíderent, ne, tanquam in regione ignota, ſine duce, ſine lege juventus rudis vagaretur; atque adeo, nequid ipſi de re incerta ignorare viderentur, pronuntiandi normam quandam inconcinnam & abnormem ex idiomate forſan vernaculo hinc inde conflatam, & ad aurium præjudicia accommodatam inſtituerunt. Uſque adeo a fautoribus ſuis violata & deformata eſt hæc lingua. Non jam amplius *Graiis* ore

rotundo

rotundo Muſa dedit loqui, ſed obſtupuit illico, tralatitios mirata ſonos novamque plane proſodiam, &, ut ita dicam, Barbaros viciſſim de *Græcia* triumphantes.

Licebit ſaltem rei dubiæ atque obſcuræ originem indaganti quaſlibet pro re nata conjecturas efferre. Verum enimvero, utut hæc fuerint, haud ſane lubens committam ut apices iſti, quos vocibus *Græcis* appingi videmus, pro genuinis agnoſcantur; aut ut linguæ, qua nihil arte elaboratum magis perfectumque excogitari poteſt, pronuntiatio ad normam, quam modo dixi adeo abnormem & inconcinnam, componatur. Quidni jure indignemur, quoties ordinem illum, quem vel natura vel diuturnus uſus præceperat, perturbari & inverti videamus? Ipſæ mehercle ſyllabæ injuriam ſibi illatam queruntur: ſonos peregrinos diſſonoſque *Atticæ* aures neutiquam patiuntur; imo res ipſa reclamat. Quid enim incongruum magis abſonumque, quam ut lingua eadem, & quidem τεχνικωτατη a ſeipſa diſcreparet? ut eâdem in ſyllabâ tonos reciperet contrarios, aliud ſonaret in oratione ſoluta, aliud in carmine? quid? ſonorum quantitatem & qualitatem, extenſionem, &, ut ita dicam, intenſionem minime diſtingui? ea, quæ natura uſuſque diſcreverat, promiſcue confundi? Non iſthoc Dialecticorum leges tolerant. Quid denique? Dactylos medio in curſu retardari, Spondæos præcipitari, corripi demum longa, brevia produci * — hoc-

* Libet hac de re pauca quædam ex *H. Chr. Henninii* Ενθυσιασμ. Ορφ. tranſcripta exhibere, p. 50.

Quid enim ineptius, quam inſumere in *natura longis* ſyllabis morulas breviſſimas, ob ſolam virgulam obliquam hic illic pictam? cum tamen omnes

cine credibile eſt aut memorabile? — nemo profecto, nemo ſanus *Græcos*, homines aurium ad faſtidium uſque delicatarum, in pronuntiando uſque adeo βαρβαρίζειν potuiſſe exiſtimabit.

Interim haud ignoro, quantitate ſalva adhuc & incolumi, vocis tonos variari poſſe; neque hae forſan in parte *Græcos* veteres permagnum quiddam pronuntiando efficere potuiſſe negaverim; & is ſane erit mihi magnus Apollo, quiſquis antiquam illam & genuinam προσῳδίαν reſtituerit: — at vero, cum ab accentoribus hodiernis nihil tale effici videam, deſines mirari, ſi, quas illi præſcripſerint, legibus obſequium ſervile non præſtiterim. Imo vero facile patior Grammaticos ſuo uti judicio, & inſtitutiones, unde utilitas aliqua percipiatur, inculcare: itidem facile patior Typographos uſitatas vocibus *Græcis* virgulas appingere, & ſolitis oculorum præjudiciis ſatisfacere: verum ea interim lege, ut nota ſyllabarum quantitas non violetur; ut Metri Rhythmique rationes a pronuntiantibus incorruptæ ſerventur.

Quolibet, inquies, in vocabulo propriam quandam ſedem habet Accentus: habeat ſane; at qualem? &

omnes, quotquot unquam extitere apud *Græcos*, Grammatici, ad unum omnes, liquidiſſime profiteantur, τὰ Η & Ω διφθόγγους *natura ſua* eſſe *longas*, nec ulla ratione fieri breves. Quid eſt aliud *natura eſſe longum* quam morulam longiorem conſumere in pronuntiatione? Atqui per Accentum vulgo videmus etiam longiſſimas ſyllabas præcipitari, & volubili lingua corripi. Pronuntiet quis ſecundum morem vulgarem ὑπόκωφον· aurium horror docebit eum veloci lingua tranſiliiſſe τὸ ΚΑΥΣΤ, quod quam abhorreat, non dicam, a ſuavitate modulationis (*Græca* enim lingua ſuaviſſima habetur) ſed a natura διφθόγγου, (id eſt ſoni duplicati) nemo non, ſi modo non ſit ſurdaſter, audit.

quibus

quibus legibus definitam? quid? ἄνθρωποι, ἀνθρώπων &c. — Ecquis eadem in voce talem pronuntiationis diſcordiam tolerari potuiſſe crediderit, &, ubi par utriuſque eſt ratio, talem ἀνωμαλιαν? Utcunque demum de argutiis hujuſmodi ſtatueris, at certe nolo propterea, ut illud, quod immobile eſſe debet, loco moveatur; nolo, inquam, ſyllabarum quantitatem mutari. Siquis vero interim apices iſtos, ut ſcriptionis ornamenta, aut diſciplinæ alicujus utilis inſtrumenta, adhuc retinendos putet, haud ſane repugno; modo idem ſimul & Quantitatis notas vocibus affigi curet: quod ipſum ſi fecerit, nullus dubito, quin poſtmodo, cum pronuntiantis vocem in diverſa ſimul & contraria diſtrahi ſenſerit, præ perplexis hæc ſimplicia noſtra, præ incertis certa amplectatur, & Grammaticorum de Accentibus præceptiones operoſas haud invitus dediſcat. Quod ſupereſt, quoniam hac in parte diſcentium commodis præcipue conſulendum puto, Lexicographis futuris id negotii commendare liceat, ut, quod in *Latinis* quibuſdam factum vident, id ipſum in *Græcis* aliquando præſtent; ut ſcilicet, literatorum operis in hanc rem collatis adjuti, quolibet in vocabulo ſyllabarum Quantitatem dubiam notulis quibuſdam inſcriptis definitam exhibeant. Ita fiet ut Tyro noſter ad Metra intelligenda aliquanto paratior accedat, & in pronuntiando illam regularum, quæ vulgo ingeruntur, fallacium opem minus deſideret.

Age vero, recognoſce jam mecum illam, quæ i
academia *Cantabrigienſi*, duobus abhinc ſæculis, d
linguæ *Græcæ* pronuntiatione excitata fuit, * contro
verſiam memorabilem. — Rogas quorſum ſpectat hu
juſce rei hic a me injecta mentio? ut nempe intelli
gas nihil adeo abſurdum & incongruum excogitari po
ſe, quod ſciolorum arrogantia venditare, — aut impe
ritorum hominum decepta credulitas arripere — au
imperantium autoritas præcipere — aut denique inve
terata conſuetudo confirmare non potuerit. Utrinqu
diſputantium mira erat vehementia: errori fœdiſſim
non patronus defuit, ſed nec oppugnator. Verum al
quando tandem autoritatem vicit ratio, conſuetudine
antiquitas: & de Cancellarii pervicacia triumpha
Prælectoris Academici facundia, veteriſque *Græci*
linguam ſervitute quadam nova oppreſſam aliquand
liberavit. Quamobrem & nobis, uti ſpero, venia fa
cilior concedatur, ſi, dum ad rei veritatem propius ac
cedere ſtudemus, a conſuetudine vulgari penitus re
ceſſerimus; cauſæque non abſimilis defenſioni ſimil
aliquando exitus reſpondebit. In diſputando non op
nionis præjudicatæ gratiam, ſed rationis momenta qua
rimus; & in re philoſophica cum paucis recte ſaper
quam cum vulgo fidenter errare malumus. Quid ergo
quid ſi deſinamus aliquando errorem agnitum tue
nec vereamur, quod rectum ſentimus, id ipſum con
ſtanter defendere? Proinde, ψευδοπροσωπίαν iſtam, &

* Vide *Stephani Wintonienſis* & *Joh. Cheki Cantab.* de hac re epiſtola

quo

quos isti apices affixi designant præcipiuntque, Accentus, utpote a *Græcorum* indole prorsus abhorrentes, e pronuntiatione tollendos statuamus: & antiquitatis genuinæ vestigia, imo & *Etonensium* nostrorum disciplinam, secuti, jure cautum habeamus ne legentis ab oculo ad aurem linguamque transeat ille familiaris & præjudicatus error: nequid porro in pronuntiando contra syllabarum germanam vim & quantitatem peccemus, sed ut Rhythmi Metrique leges inviolatæ conserventur: ut denique sublata isthac, quæ jamdiu inveteravit, μαχοφωνιας consuetudine, justior quædam ευφωνια, &, qua fas est, ὁμοφωνια restituatur. Hoc adeo, quod omnium fere tacito quodam judicio votisque expeti senserim, fusius explicandum & astruendum duxi: plura scire qui cupit, autore utatur *Is. Vossio de Poematum cantu & viribus Rhythmi*, &, qui deinde hac de re disertius scripsit, * *Hen. Chr. Henninio.*

Hæc de *Græcis*, & plura quidem fateor quam instituti ratio postulabat. Vereor sane ne in offensiones aliquas incurrat quisquis aut opinionibus præjudicatis aut consuetudini receptæ adversari ausit; sive nova quædam invehere sive obsoleta revocare videatur. Rec-

* Ελληνισμος Ορθωδος· 8vo Edit. seu, *Græcam* linguam non esse secundum accentus pronuntiandam, Dissertatio paradoxa. In qua, ostensa accentuum novitia origine, ac diversissimo usu, quem alium obtinuere apud primos illorum inventores, alium apud sequiores eorundem frequentatores, evidentissime docetur *Græcam* linguam secundum accentus, ut vulgo ab omnibus hucusque fieri consuevit, pronuntiandam non esse; cujus pronuntiandæ vera genuina & antiqua ratio firmis & inconcussis argumentis asseritur, & ab exceptionibus, quæ contra eandem opponi possent certissime vindicatur. — *Habes quæ libelli titulus pollicetur: vide porro, quæ in epilogo rei summam repetens scriptor se præstitisse confidit.*

tane ſit illa quam nos inſiſtimus via an ſecus — diſpiciant *οἱ κριτικωτεροι*. In medium omnia proferimus non tam dogmata quam problemata; ſententiarum rationes excuti, & perpendi volumus; *τα μεν γραφεντα καλως μη μετεχετο φθονῳ, τα δε αγνοηθεντα τυγχανετο διορθωσεως ὑπο των δυνατωτερων.* *Diod. Sicul.*

Jam aliquando tandem ad illud, quod in primis inſtitutum habui, revertor, ſcilicet, id agens ut juventus veſtra Academica tum cohortationibus tum etiam ſcriptionum exemplis quibuſdam propoſitis ad ſtyli diverſo in genere exercitationem habendam dirigi & exſtimulari poſſit. Neque ſane hac in re periculum me feciſſe piget: & hinc & inde redundabit aliquis

Sect. 162. Cum itaque accentus *Græcanici* eſſent recepti primum pro re metrica in ſcholis privatis, deinde poſt etiam publice pro facilitate diſcendi *Helleniſmi*; labente *Græcia* & *Græciſmo*, pronuntiatio & modulatio hujus paulatim declinavit; & nativus ille *Græciſmi* decor, illa *Helleniſmi* ſuavitas tandem novo *Romaniſmo* invecto fiderata ſtetit, deſcivit, obmutuit; tandemque incuria *Græculorum* & fatali linguarum mutatione, ex vernaculæ barbariæ more, ipſe quoque veterum *Helleniſmus*, ſub Accentuum tormenta vocatus, ab imperitis ad eos apices & faſtigia eſt pronuntiatus & emodulatus in noſtram uſque ætatem, errore, ut ita dicam, œcumenico: cujus origo ipſis *Græculis* debetur, ſenſim paulatimque barbaræ modulationi aſſuefactis; a quibus *Itali*, *Germani*, *Galli*, *Belgæ*, *Angli* vitioſam modulationem acceptam infauſto fidere eandem modulando *Helleniſmo* intulerunt.

Sect. 163. Ergo, cum hæc ita ſe revera habeant, pronuntiatio & modulatio *Græciſmi* purioris ſeu *Helleniſmi* veteris conſiſtit non in παρῳδια ad vulgares *Romanorum* accentus, ſed in rationali pronuntiatione, ſecundum rationem veri valoris literarum & quantitatis, & in rationali modulatione ſeu intenſione vocis tonica ſecundum rationem quantitatis; ſyllabæ ipſius in monoſyllabis; prioris in diſſyllabis, penultimæ in polyſyllabis ad regulas illas quatuor modulationis a nobis traditas & aſſertas, quæ apud *Græcos* & *Latinos*, omneſque populos rationali modulatione gaudentes ſunt æternæ veritatis.

Hæc libuit exſcripta proferre ut libelli, qui quidem rarior hominum manibus verſatur, ſcopus & ſententia intelligi poſſit, & quid demum ſcriptoris doctiſſimi meditata fuerit & aſſecuta diſſertatio paradoxa.

conſilii

consilii mei fructus; si quidem nostra hæc placuerint, habent quæ imitentur; sin minus, habent in quibus acumen adhibeant criticum: ego interim, quod peto, videbor mihi consecutus, cum arrectos quoquo modo ad scribendum provocaverim. Hoc profecto id ipsum est (iteranda est enim hæc querela) quod apud vos ut plurimum desiderari sentio. Itaque sæpius illud *Ciceronianum* auribus instillare libet, *caput rei est plurimum scribere — stylus dicendi magister optimus*, &c. excutiendum vobis est hoc quicquid est sive segnitiæ, sive timiditatis, sive mali pudoris, sive etiam fastidii delicati. Ad exemplaria *Græca*, ad *Latina* revoco: stylum in manus trado: Eccui aliqua inest ingenii vel judicii facultas? experiendo periclitetur: quæ non frustra admiratur, scripta eadem imitando exprimat: intelligat e crebris exercitationibus novam quandam in exequendo facilitatem elici, operique sæpe retractato perfectionis laudem aliquando accedere.

Utinam profecto, quæ post literas modo renatas vigebat, eadem apud Vos nunc quoque studiorum liberalium æmulatio vigeret, eadem utraque in lingua styli prompta exercitatio; atque adeo pro re quavis nata inter literatos commercium vere literarium intercederet: ita animus ad scribendum erectior & paratior accingeretur, &, cum non sine gloria negotium, tum nec otium sibi esset prorsus infructuosum, aut omni laude vacuum. Utinam profecto superiora illa tempora ita possem laudare, ut simul recentiora non tacite reprehenderem, in quibus tum Ingenii, tum

Industriæ

Induſtriæ conſimilis exempla deeſſe queror! Quæ a majoribus diverſo in genere ſcripta accepimus, jure admiramur, non operoſiora ſolum illa, & labores plane Herculeos, ſed ipſas etiam Proluſiones & παρεργα, quæ quidem noſtræ παιδαιολογιας laudem omnem exſuperare videntur. Extant eorum Epiſtolæ & Orationes, quali ingenio excogitatæ, arte elaboratæ! extant profecto illæ, antiquitatis *Romanæ*, ut ita dicam, monumenta totidem, in *Latinitatis* hodiernæ opprobrium extructa. Quid enim ad ſuperiores illos reſpiciens de hominibus noſtris dicam? Quam pauci dictionis *Latinæ* ακριβειαν exploratam habent & perſpectam, qui ipſis e fontibus puriores hauſtus ducere, quam aliunde derivatos & tralatitios ſequi malint? imo plerique ſatis habent in ſecundis vel tertiis ſubſiſtere, imitatorum imitatores imitari, Declamatorem quemvis Academicum pro *Cicerone*, Muſaſque *Anglicanas* noſtras pro *Romanis* admirari. Quotuſquiſque demum reperitur, qui, vel ad ſcribendum, vel ad roſtra vocatus, non ipſo in limine perturbatur & hæret illico, verborum copia & delectu plane deſtitutus? Unde hoc contigerit, rogas? Dicam id quod res eſt: Nos ipſi nobis defumus: per nimiam deſuetudinem paulatim imminuitur & pene extinguitur ipſa ſcribendi facultas; deſinamus mirari, ſi, quod ſequi nolumus, id ipſum minime aſſequamur; aut, ſi, in tanta ſententiarum inopia & ingenii ſterilitate, vera eloquentiæ laus deſideretur.

Sed ſatis hæc: ne forte videar non tam admonere & cohortari, quam reprehendere & exprobrare velle.

Verun-

Veruntamen hac in cauſa quod uſui ſiet, nihil diſſimulandum puto, nec in erroribus ibi quidquam leve aut tolerabile, ubi omnia cupio eſſe perfectiſſima.

Ad te demum, vir amiciſſime, rediens ea quidem video quæ Almæ Matri noſtræ jure gratuler. Nunquam certe de ea republica deſperaverim, quæ viros complures tui ſimiles protulerit. — Sed parcius hæc, ad te ſcribens, cogitatione potius quam ſtylo proſequenda. Perge porro, quod facis, rem literariam & præceptionibus promovere & exemplo ornare; muneriſque, quod ſuſtines, graviſſimi partes adimplere & univerſum ἀξίωμα tueri: quicquid inde invidiæ tibi accreverit, id omne laudibus appone tuis. Gaude interim ingenio tuo animoque bono, &, ſi nihil aliud mercedis acceſſerit, recte dictorum factorumque conſcientia. Præclarum quiddam eſt de republica bene mereri: at vero, dum ſeris alteri quæ proſint ſæculo, utinam eorum fructus aliquis ad te redundet: ut, quod fore æquum arbitror & ab omnibus jure conceſſum, cum in negotio, & quidem honeſtiſſimo, non ſine gloria, ſed nec ſine offenſionibus, verſatus fueris, aliquando etiam in otio cum dignitate & emolumento quodam eſſe poſſis. Ego quidem pro pietatis tam publicæ quam privatæ officio tibi bona comprecor omnia; & ſiquid forte ambitioſius noſtra affectent vota, id omne in felicitatis tuæ deſiderio profiteor contineri.

Scriptionis hujuſce conſilium fuſe ſatis expoſui, jam tandem & occaſionem libet proferre; & eo libentius, cum ſimul in memoriam redeo jucundiſſimam *Gulielmi Greenaway*,

Greenaway, viri deſideratiſſimi, quo ego ſemper uſus ſum amiciſſimo, & ſtudiorum communium duce & adjutore. Redeo ſimul in colloquii veteris recordationem, in quo permulta ab illo de literarum *Græcarum* inſtitutionibus egregie diſputata acceperam. Ille adeo, cum, pro more ſuo animoſe atque magnifice declamitans, non ſine aliqua tum diſcentium tum etiam docentium reprehenſione interpoſita, literarum *Græcarum* ſtudia aut negligi prorſus aut male corrumpi quereretur, ejuſque rei cauſas paulo altius repetitas inveſtigaret, id ſcilicet præcipue cavens, nequid damni aut dedecoris caperet reſpublica literaria ; in eo demum permanſit ut oſtenderet, " Non ſubſidia ad hanc " rem idonea, ſed nos ipſos nobis deeſſe, ſed præci- " puum quiddam deſiderari, in quo cætera fere omnia " continentur, nempe eam ipſam, quam ſupra deſcrip- " ſimus, ſtyli exercitationem : niſi enim hæc aceeſſe- " rit, minus firmam eſſe rerum verborumque percep- " tionem ; atque adeo minus valere & legendi ſeduli- " tatem, & Grammaticorum præcepta, & quicquid " demum adjumenti attulerint & Lexicographi & ver- " ſiones *Latinæ* ; proinde hac potiſſimum in parte la- " borem nobis eſſe impendendum, ſiquidem aut *Lati-* " *niſſimi* aut Ατticωτατοι eſſe velimus."

Quæ cum eſſent ab eo conſtanter dicta, neque diſſentire quiſquam videretur, tum ille, "Quin ergo Veſ- " trûm aliquis, quod diſcipulis præcipiendum putat " id ipſum experiundo oſtendat ; ut intelligi poſſit " rem illam, de qua agitur, non eſſe momenti tan- " levi

"levis ut negligi debeat, neque vero laboris tam mo-
"lesti, ut, velut opus intractabile quoddam, a quo-
"piam sedulo devitetur; sed studio nostro materiem
"haud indignam proponere, & fructum aliquem af-
"ferre cum jucunditate conjunctum. Tum, me in-
"tuens, ad Te, inquit, omnium ignaviſſime, hæc noſ-
"tra præcipue ſpectat provocatio: haud certe ego Te,
"qui in *C. C. C. Græca* publice prælegis, impune di-
"mittam, quin ad aliquod hac in parte opus præ-
"ſtandum adigam, nec ab honeſto, quod adminiſtras,
"munere, neque ſtudiorum ratione alienum: at Tui
"aliquando ſentiant in *Xenophonte* explicando operam
"te non fruſtra poſuiſſe."

Quid multa? adhortationum hujuſmodi ſtimulis excitatus rem ipſam aggredior: atque adeo hæc ὁδοιπορικὰ μελετήματα qualiacunque adorno. Ego quid imitando aſſequi potuerim, penes Te Tuoſque judicium eſto. Εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τῆς προαιρέσεως εἰρηκα, ὡς ἠβουλόμην· εἰ δὲ ἐνδεέστερον, ὡς ἐδυνάμην.

Græcis hiſce Latina quædam ſubjeci, quippe, prout ſubmonuit Bibliopola, *mercimonia minus indivendibilia* & Adoleſcentium noſtrorum captui accommodatiora, quæque Iter Suſſexienſe ingredientibus faciliorem ſternant viam. De his neque nihil neque multa præfari libet.

Vereor interim ne illa in quorundam reprehenſionem incurrant, quippe quæ leviora & minus elaborata videantur, imo & ad Scriptionis plane *Petronianæ* ſive varietatem ſive negligentiam compoſita. Forte & non-

nulli haud ſine riſu opinabuntur, ut *mercimonia minus indivendibilia*, fuiſſe illa a me, bibliopola hortante, emiſſa. Verum utut hæc fuerint, ſiquidem noſtra hæc adoleſcentibus veſtris uſui fuerint vel oblectamento, haud ea certe illis invideo: nec, quæ illi haud inviti legerint, ea me emiſiſſe piget. Et, quoniam Illorum gratia præcipue ſcriptionum diverſo in genere exempla proponi velim, me quoque in imitationibus, quas illis præcipio, facile verſari patior. Neque ſane illubenter fateor hac in parte ſtyli *Petroniani* imitationem me affectaſſe. Utinam illius ubertatem & elegantias tam prope noſtra attingere poſſet oratio, quam longe animus abeſt a rerum dictorumque turpitudine. Nihil enim illo aut popularius aut ornatius, nihil tam ad ſeria quam ad ludicra, &, quæcunque demum in conſuetudine communi occurrunt, deſcribenda aptius afferri poteſt; cum varietatem fere omnem, quæ pro re nata adhiberi ſolet, tum metri tum orationis ſolutæ pari cum gratia & dignitate ſuſtineat. Quod quidem a *Boethio* præclare vides præſtitum; qui hanc dictionis figuram coloremque diverſum in rerum ſacrarum diſquiſitionibus tranſlatum feliciter exhibuit, & ſeveritatem philoſophicam hoc Rhythmi variabilis condimento ſuaviſſimo temperavit.

Siquis porro noſtra hæc reprehendat, quod privata quædam & domeſtica, &, quæ ad ſe nihil attinent, in lucem publicam produxerim, utinam ille pauliſper in noſtras tranſeat partes, recolatque quid Epiſtolas ſcribentium & ſuggerit & recipit familiaritas; & eo demum

demum animo ad legendum accedat, ut nihil humanitatis a ſe alienum putet. Quoties ergo noſtræ aut erga Parentes pietatis, aut animi erga Hoſpites grati benevolique teſtimonia viderit, toties videt quæ pari quodam cognationis jure ad ſe ſuoſque transferat: &, ſiquidem indole gaudeat liberali & ingenua, virtutibus alienis favebit, laudeſque agnoſcet ſuas. Ubi nihil aſpere, nihil maligne dictum ſentit Lector æquus candiduſque, parcius acumine critico ſcripta caſtigabit: quin potius ſcribentis affectibus ultro indulgebit, ut ſuis; atque adeo peregrinationum comes, rerum, locorum, hominumque hiſtoriis deſcriptis intereſſe videbitur, & cum illo una viciſſim dolere, & ridere, & philoſophari.

Me quidem ſcribentem fateor non tam expectationi alienæ, quam animo ſæpe obſequi meo; & vereor ſane, qua in re difficile eſt modum tenere, ne amicorum in cauſa dicenti juſto latius ſe effuderit oratio. Noli autem propterea hanc exemplorum commemorationem a me temere & ſine documenti alicujus fructu allatam exiſtimare. Ubi nempe Sacerdotis Chriſtiani mores a me deſcriptos videris, ibi forte occurret quiddam, quod cupias aliquando ad laudes traduci tuas. In eundem porro intuens, emeritum, exortem, indotatum, ſive miſericordia, ſive indignatione commotus, intelligas ad opes & honores adipiſcendos quam parum profuerit aut vitæ ſanctitas, aut eruditionis theologicæ commendatio, ſi interim aut magnatum favorem, aut gratiam popularem abeſſe contigerit. Licebit ſaltem

Reverendo huic Seni, veluti vita jam defuncto, parentalia quædam perſolvere, cum ita ſemper vixerit ut mortuus, fortunæ contemptor atque famæ: imo etiamnum marmore epitaphio ſurdior præconia non agnoſcat ſua.

An porro fruſtra ego te ad *Gul. Greenaway*, τὸ μακαριτὸ, memoriam recolendam vocare videor, cum intelligas virtutum fere omnium quotquot in homine academico requiruntur, commemorationem in illius deſiderio contineri? quam & poſteris, ad quos exempli fama pervenerit, uſque profuturam ſpero, quamdiu hominum animis recti verique ſenſus inſederit, & in Academia religionis & literarum ſtudia floruerint. Ego quidem reipublicæ veſtræ ita bene cupio, ut ſimul cupiam civem nunquam vobis defore, tali ingenio animoque præditum: quo ſane nemo unquam extitit diſciplinarum liberalium ſtudioſior & autor & hortator; quo Præceptore nihil ſcholæ unquam διδακτικώτερον; quo Sodali in conſuetudine domeſtica nihil candidius, nihil χαριέστερον Charites ipſæ; in officiis demum publicis quibuſcunque nihil Ακαδημικώτερον protulerit Academia.

Haud ſane patienter quidquam diſſimulare ſoleo, in quo animus mihi aliquanto commovetur; atque adeo, cum nihil fere antiquius, nihil jucundius habeam, quam amicitiarum, quibus uſus ſum honeſtiſſimis, memoriam, fateor mihi hac in parte ſtylum licentius evagari & exultare. Et ſane virtutum, quaſcunque habuerim caras aut venerabiles, commemoratio ipſa

me recreat uſque & delectat, quam etiam tibi non inutilem nec ingratam fore confido.

Illud certe & æquum & a pietate noſtra haud alienum judicabis, ut, quos tu in vita cognoras optimos, iiſdem teſtimonii noſtri commendatio accederet, ut, quibus virtutum præmia malignior inviderat fortuna, iidem debito laudationum noſtrarum officio non deſtituerentur. Licebit ſaltem homines de republica bene meritos honore tanquam ſupremo proſequi:

His ſaltem accumulem donis & fungar inani
Munere. ——

Poſtremo ſi quid forte de Armigeris ruſticis aſperius dictum videatur, ita id intelligi velim, ut non in univerſum cenſura ad *Suſſexienſes* omnes pertineat (ſentio enim in regione illâ ſicubi uſpiam elegantiarum & liberalitatis exempla reperiri) ſed ad certum quendam hominum agreſtium gregem, quibuſcum me præcipue verſari contigerit; hominum, qui cum ſupra vulgus, quocum unice rem habent, haud plus ſaperent, quippe literarum humaniorum plerumque rudes, nihilominus magna ſibi arrogant, & inter Armigeros ſcilicet ſe adnumerari poſtulant. Facile veniam dabis ſi hujuſmodi hominum humilitatem & ſuperbiam ridiculam plane & abnormem riſu exceperim. Hæc orationis præmuniendæ cauſâ præfatus lubenter te in partes meas voco itineris hujuſce comitem & fautorem.

AD

GUL. GREENAWAY, A.M.

Aulæ Cervinæ in Acad. Oxon.

VICE-PRINCIPALEM.

Amici ruſticantis Epiſtola.

QUEM rite ſolvam ruſticus Aulico
Supplex honorem? munditiis age
Utcunque ſimplex, i, ſaluta,
Muſa, tuum *Viceprincipalem.*
Non ille noſtræ ſic male Stoicus
Cenſor juventæ (rite licet nova
Ad jura ſancti *Principalis*
Compoſitus veterumque normam)
Ut non facetis plaudat ineptiis
Lætum cachinni ter crepitans ſonum,
Frontiſque contractæ ſevera
Temperet innocuo lepore

Fallente

Fallente curas. — Quam placeo mihi
Veſtri, ſodales *Oxonidæ*, memor,
Actaſque vobiſcum recenſens
Delicias melioris ævi?
Dum vos, libellos inter & otia,
Inter jocoſi munera Liberi,
Dulceſque amicos invidendi
Gaudia deproperatis ævi,
Suſſexienſes agricolas ego
Inter, virorum terrigenûm pecus,
Infenſa Clero corda, & inter
(Proh pudor!) Armigeros colonos,
Illiterato pulvere ſordidos,
Labore fungor, pol neque ſerio,
Sed nec jocoſo: nempe riſum
Sæpe movent mihi, ſæpe bilem.
Ergo iſta fallo tædia clericos
Fratres reviſens; hic ſapientiam
Laudo facetam, vel ſeveram:
Et *Decimis* ſuper atque *Garbis*,
Sacro loquentes digna ſilentio
Admiror; — heus! *Eccleſia floreat*

Propino,

Propino, & applorans minoris
Jura queror violata Cleri:
Aut forte lecto quod tacitum juvet
Domi reſidens: hic placide mea
Virtute me involvo, fruorque
Alloquio patris orthodoxi.
Nunc lene ſpirans aura Favonii
Invitat. —— O quis me prope litora
Marina ſiſtet, quà frementem
Unda quatit decumana ripam?
Jucundus horror quàm dubio mihi
Pavore pulſat corda reciprocans?
O turbidum, Neptune, ludens,
Parce, gravi metuende ſceptro!
Sic ruſticanti ingloria defluit
Ætas — at, olim ſiquid amabile
Spiret, vel altum, te ſonabit
Muſa ſuum *Viceprincipalem*.

Hæc ego tibi, *Viceprincipalis* magnificentiſſime, jam dudum voti reus promiſſa luſi carmina. Neque ſan quidquam majus habeo jucundiuſve quam & de Te ad Te properante ſtylo ſcribere, quicquid aut riden aut philoſophanti in mentem venerit. Verum, quo mih

mihi hac in parte palmarium deputo, Ego fortaſſe primus *Viceprincipalem* oſtendi *Latio*, *Romanæ fidicen lyræ*; heroa quendam novum; quem deinceps nec *Romana* nec *Attica* Muſa celebrare erubuerit. Sed, heus! mi amicule, pol tu ἐργοδιώκτης mihi aliquando furior videris, qui alia quædam efflagitas, & onuſto nova inſuper onera imponis. Siccine vero ruſticanti rubiginem abſtergi jubes, & exercitationum novarum periculo ingenii vires acui vel accendi? —— At vide quantum tua apud me valet autoritas: ignaviam expugnavit meam provocatio tua blandiſſima; illico juſſus accingor, tibi quod placere potuerit autori & judici quidlibet auſurus. — Ad exemplaria ſcilicet *Græca* me revocas? ad alicujus ſcriptionis *Græcæ* imitationem hortaris? næ tu jam currenti calcar addis: id enim ipſum jam meditor moliorque. Et, niſi *Xenophon* ille noſter ſua mihi prorſus inviderit, Iter meum tum *Surrienſe* tum *Suſſexienſe* deſcriptum proximus fortaſſe tabellarius exhibebit. Proin te ἀνάβασιν ſive κατάβασιν meam poſt aliquot dies expectare jubeo. Vides me grandia quædam & præclara minantem, & forſan viribus majora. Verum facile me patior arrogantem potius quam ſtupidum & inertem videri. Vehementer certe metuo mihi, ut aliquid proferre poſſim expectatione tua & auribus *Atticis* haud indignum. Sed interea mihi erit laudis inſtar non infimæ id ipſum, quod tu laudabile judicâſti, aggredi voluiſſe.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΥΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

ΧΛΩΡΩΔΙΩι

Χαιρειν και Ευπραττειν.

ΟΞΟΝΙΗΘΕΝ ὁρμωμθοι τῃ καθ' ἑω ωθος μεσημβρια
ελαυνομθ, τὰ Θαμισεως εκ δεξιων ωαραῤῥεοντος ὰ ωο
απλειπομθοι· και, ἡμερας ηδη μεσθσης, εις Ἡνλειαν ἡκομθ, α
αεχισοποιησοντες. Και τῃ ξενοξεσει ταυτῃ χρωμεθα ὡς ηδις
αλλως τε και μαλα Φιλοθεωροι γε οντες. Εξ εναντιας γαρ
ορος λθκοπετρωδες ανιξειται ορθιον, τὰ μθ Φαλακρον και απη
μον, τὰ δε και πολυδενδρον, τῶν τε κορυφῶν και τὸ μεταξυ Φ
γοις διηνεκως ημφιεσμθον· εν δε τῳ πεδιῳ λειμωνες καλαῤῥυτ
αενναω θαλλοντες εαρι· και γαρ Δια τετων ὁ Θαμισις διαῤῥει,
μθ ευρος ὡς δυοιν ωλεθροιν,

Θαμεσις ὠρχαιος ποταμων ωροφερεστατος αλλων
Οἱ ποτοχεσιν ὑδωρ καλλιῤῥοον εις ἁλα διαν.

Παρ' αυτῳ δε ενθα και ενθα των ευδαιμονων οικιαι τε και κηπ
και ὁσιπερ Φιλοκαλος τις ἡδοιτο αν εισορων. Επεσι δε λεφυρα,
μθ οια κατ' αξιαν εδει, λιθινη, αλλ' εκ ξυλων διαλελυμθα
σεως ζθγμθη. Ταυτῃ μεν διαβαντες και στασια ὡς εκαστον πρὸσ
τες, τὸ ἡλιος ηδη ὡς επι δυσμον καταῤῥεποντος, εις τὴν Ουιεννη
ειαν ερχομεθα.

Ενταυθα δ' επ' ομφαλῳ της γης ἱδρυται Ακροπολις ὑψηλη
και παμμεγεθης, εκ μακρὰ γε παντοθεν ωεριβλεπτος, και
χωμ

ωριον ἅπαν περιχειμβον, ὡσει Βασιλισσα τις, καθυπερθε βλεμ-
απ ὑπερσεμνῳ περιφρονησει, και δη, ὡς το σωτομως ειπειν, (επει
τῳ αυτικα ὐκ ενι τα εκασε κατ' αξιαν διεξιεναι) μεγαλοπρε-
ατον τι χρημα, και εν τοις βασιλικοις βασιλικωτατον.

Εκειθεν απαλλαγεντες, καθως τη τροσθεν, τρος μεσημβριαν
μωμεθα, τον τε Θαμεσιν ὡσαυτως συμπαρακολυθον λαβοντες,
αι τα τερι Αμπλωνιω παρελαυνομεν· ενταυθα εκ δεξιων και
λλα ἱδρυται βασιλεια, μεγαλα μεν και πολυτελη, ὐχ ὑπερφανη
και περιοπτα, ἀτε εν τῳ πεδινῳ ονται και παραποτεμιῳ· επαι-
θε δε φαινονται οἱ τε παραδεισοι, και θηρια παμποικιλα τρεφο-
μενα, των τε δενδρων κατα σειρας θαυμασια τις ευκοσμια.
Και τα τελευταιον αρτι τον Θαμεσιν διαβαντες εις τιν Βασιλι-
δων ἠκομεν· και εντευθεν, ὡς εικος, τα της Σερρίας ορεινα δι-
κομεν, ὡς εις τιν Σουσιξιαν τορευσομενοι· και δη εις τα τερι
ιν Βαυξηδιαν αφικνεμεθα· ηδη γαρ εκ των ευωνυμων ἡ τε νεως
ραμις εφαινετο, σημα τι τορρω ευοτιον και περιφανες· εκ δεξιων
πεδιον γλαφυρον ὡς τιν οψιν και ανωμαλως ὁμαλον, αλλα
και ἱπποσιμωτατον· διο και εκει μαλισα τας ἱππικας αγωνας
γωνιζονται. Αρα γε μεμνησαι τοῦ ακουσας περι τε καὶ Εψωμην
τοδρομε; ἁτος ὐν τη τοτ' ἡμερᾳ ετυγχανε

——— διαμετρητῳ ενι χωρῳ
Παλων, ὁσσοι εασιν εν Αγλοις ἱπποχαρμαις,

αλισος, ὡς φασι, και πολυανθρωποτατος· εικοτως αγαθεσης
ν ὁμιλον τοσσον ὁρων· καινδημει γαρ εκ των εν περιχωρῳ κωμων,
αθαπερ εις αγορην, απευθεσιν ανδρες τε και γυναικες, και μι-
ντες και παιδαρια· και προσετι εκ τε Λωνδινε εκκυμαινει πλη-
ος παμμιγες αναριθμον, και συναθροιζονται ἁμα οἱ τε χαριεσ-
ι και ευγλωες, και γεωργοι και βαναυσοι, οἵτε τολυχρηματοι

καὶ ἀχρήματοι, καὶ πόρναι τε καὶ πόρνοι καὶ πορνοβοσκοί· πολλ
μὴν ἂν τῶν συμμεμιγμένων ἡ ἰσονομία, καὶ καθόλως πολυποι
κίλος ἐδόκει ἡμῖν ἡ πανήγυρις ἐκείνη, τὰ μὲν, διὰ τῶν εὐδαιμόνω
Φιλοτιμίαν καὶ πολυτέλειαν, μεγαλοπρέπης, τὰ δὲ, διὰ τῶν ζω
σιαζόντων θυρυβον, καὶ παραχωδεζετη.

Παρεσω γὰρ σοι τῶν περὶ τὸν Πινδαρον ἀοιδῶν ὁςις ποτ' ἱκα
νος εἰη τὰ Ολυμπια ἡ Ισθμια ταυθ' ἡμέτερα καθ' ἀξιαν ἐγκωμια
ζειν, καὶ ἀκαμαντοποδῶν θένος ἵππων, καὶ ἀγήραον κλέος νικη
Φορων ἱπποδαμων μελιγαρυσιν ὑμνοις χεράρειν. Ἐμοὶ μὲν, ὡ
εἰχον ἐπὶ γηλοφῳ ἑκάστε θεωρων, πάνυ θαυμασιον ἐφαινετο τ
πρᾶγμα· αὐλικὰ γὰρ ἅμα τῷ τὰς ἵππους ἀφιεσθ ἁπαξαπασ τ
πεδίον ἐκίνειτο, καὶ πολλὴ τις ὁρμὴ ἑτεραλλὴς καὶ ἀντίροπος τα
κατα κρατος ἐλαυνοντων, καὶ εἰδος ἦν ὥσπερ στρατοπέδε ἀνάθρυ
σμῆνε, καὶ μυριων ἀπλήκτως πως μαχομένων, τῶν τε ἁρμάτω
τῶν τε καὶ ἱππέων, ἐνιοτε καθάπερ εἰς φυγὴν τρεπομένω
ἐνιοτε δ' αὖ καὶ διωκόντων.

Παρὰ δὲ τὸ πεδίον τὸ κατωτερον καθορᾶται ἡ Ἐψωμη, κωμ
ευ οἰκουμένη, καὶ πολυθρύλλητος, καὶ τὸ παλαι ἐπὶ τῇ τῶν ὑδά
τῶν ἰατικῇ ἐφυμνουμένη· φασὶ γὰρ εἶναι αὐτὰ καὶ συμπηριωδ
ἀλλ' ὅμως καὶ καθαρλικὰ, ἴσως δὲ καὶ ἀμφοτερα, ἐπεὶ καὶ ἀμ
φοτερα κελευουσιν οἱ ἐνταυθα προεσωτες Ἰατροὶ· πολλῶν μὲν ἤ
ἐκεισε ἐπιφοιτησεις ὑδροποσιας ἕνεκα· νῦν δὲ τὰ ἰατρικὰ ταυτ
πέπαυται, καὶ κωμαζουσιν ἐνθαδὲ οὐκ οἱ ἀσθενουντες καὶ ὑδροποτ
ἀλλὰ μᾶλλον οἱ οἰνοποται καὶ κυβευτικοὶ, οἵτε παντοιων φιλο
παιγμονες καὶ φιλήδονοι.

Ὥρα δὲ ἤδη εἰς τὰ προς εὐωνυμα ἀναβαινειν· καὶ ὧδε πως εἰ
χωρια ἤλθομεν ἐργασιμα καὶ εὐδένδρα, δρυσί τε καὶ μελιαις κα
Φηγοις δασεα· τάχα δ' εἰδείης ἂν παρ' ἀνδρασιν ὀλβιοις ἐπιδ
μων ἀρτι τῶν χρημάτων εὐποριαν τοσαυτὴν καὶ εὐκοσμιαν ὁρω
ἐκεῖθ

ἐκειθεν δε ἐν τῳ ορων ακρῳ μεταστρεφομενοι τα οπιθεν χωρια περιβλεπομεν, εις ἑω τε και ἑσπεραν, και βορραν αορισως πως εκτεταμενα, κωμας τε εν τῳ πεδιῳ παμπολλας, και περι τον θαμεσιν τα τ' ανω τε και κατω οικοδομηματα, παμπολλα δ' ανδρων ιδιωτων βασιλεια, παμπολλα δε ὡσει διηνεκως συνηρημενα πολιεθρα, και δη αυτην την ὑπερμεγεθη μητροπολιν.

Και τη τοθ' ἡμερᾳ τῳ ξενιῳ Διι χαριν μεγαλην ωφειλαμεν ανδρι εντετυχηκοτες καλοκἀγαθῳ και φιλοξενωτατῳ και εν τοις επιχωριοις το πλειστον ευδοκιμουντι· ὑτος γ' ἀν εδεξατο ἡμας ὡς φιλοφρονεστατα, επιεικης γαρ ην και ελευθεριος τα ηθη, ὡ μεν ὁ τυχων ανηρ, αλλα το παιδειας σχημα πολυτροπωτατος, ὁ αυτος ων και γεωργος και βυκολος και ἱπποφορβος, αλλ' ὁμως, ει γε τι δει, εν τη των χαριεστερων ταξει ὡ μειονεκτων, την μεν διαιταν ὡς πλειστε ευτελης, αλλα και φιλοκαλος, και προς καλοκἀγαθιαν ἁπασιν πεπαιδευμενος, ὡς' αυτῳ ταγε Πινδαρικα ταυτα εικοτως τις αν προσειρμοσαι

Θεος ευφρων

Ειη λοιπαις ευχαις· επει μιν
Αινεω μαλα μεν
Τροφαις ἑτοιμον ἱππων
Χαιροντα τε ξεινιοις πανδοκοις,
Και προς ἡσυχιαν φιλοπολιν
Καθαρᾳ γνωμᾳ τεθραμμενον.

Τον μεν ὡν οικοδεσποτην τοιονδε πως ὡν επαινοιην, τοιαυτην ιδων αυτε εν τοις ὁμιλητικοις χρηστοφιλιαν και ευπρεπειαν, και των ικετων ευπειθειαν, των τε τεκνων αιδω τινα γλυκειαν, τοις γονευσιν, ὡσπερ τοις αρχουσι, πειθομενων, και ὁμως, καθαπερ φιλους

ουτας

οντας και ἑταίρους, αντιφιλοντων ; Τα τοιαυτα ειπουσης περι-
της ἡσυχαια μοι ενεγλυετο, και αυτικα σειηδομενω ἐφην, ευδαι-
μανιζω σε, ω πατερ, των τεκνων, και, ω τεκνα, μακαριζω ὑμας
τὸ πατρος.

Αξιον δε μνηθηναι και της περι τα οικονομικα ευταξιας· επι
ὑδεν ποτε ἰδοις αν εικαιως αναλισκομενον, ὑδεν εκ φιλοτιμιας
ἡ περιουσιας εκδαπανωμενον, αλλ' ἁπαντα μετος τὸν εν σωφροσυνη
ἡδυπαθειαν ευτελως παρεσκευασμενα. Και ατεχνως παρ' αυτω
ἁπαντα ἁπαδηποτε διοικημενα εικοτως επαινοις αν, και ἡκιστα δε
τα εν ταις ὑδατων πορεις μηχανηματα. Τα χωρια ὁρας οια εστι,
ευκυμονη δηλαδη και ἁπλως ανυδρα, ἁτε ορεινα γε οντα και λευ-
κοπετρωδη, και φρεατα, και ποταμον, ὑδε πηγην ευροις, αλλ' ὁμως
ὑπαρχει ὑδατων αφθονος ευπορια· ποθεν δε τουτο ; αλλ' ω πανυ, ταδε

Ουδεν τοις σωετοισιν αμηχανον, ὑδεν ἀελπτον·
Μηχανικη δυναμις γαρ αναγκης εγλυθι ναιεῖ.

Το μεν ὑν Πινδαρικον τουτο γε το εφυμνημενοι ΑΡΙΣΤΟΝ ΜΕΝ
ΥΔΩΡ εἰ ανδρες ενταυθα, Πινδαρικωτατοι οντες, ὡς ακριβεστατα
καταμεμαθηκεναι δοκουσι· οντως γαρ μετος το ὑδραγωγειν πανυ-
επι δεινοτατοι· ὁποτ' αν γαρ αἱ θ' ὑαδες ανατειλωσιν, και επι-
βρεσῃ Διος ομβρος, κυμαν εωσι το ὑγρον ὑδοτιουν ἡ ὑπο της γης
καταπεθεν, ἡ αλλως πως αναλισκομενον, εικη διαῤῥειν, αλλα
παρατηρουσι θεραπευοντες ὡς ασφαλιστατα· και γαρ φθανουσιν
απο των ὑπερτερων μετοχατελαμβανοντες, καικειθεν επι τὸν λεω-
φορον ἡ αμαξιτον, ἡ ὁπη εστι τα χερσαιοτερα των δαπεδων, παρα-
γουσι· και τα τελευταιον δι' ορυγματων εκ φλαγιων ὑπεκδεχομενον
εις τα κοιλοτερα των αρουρων παροχετευουσι· συχνον και ὑδωρ εκ
των παροχετευματων τουτων συναθροιζεται· ὁρα γ' αν, ὡς εκ των

ολιγων

ολιγων τα μεγιστα συγκινειται, εκ ψακαδιων και σταλαγμων σορ-
μαι και ρεεθρα, και δη πολυ τι των υδατων χρημα, οπερ εικοτως
εν δαπεδω τω λευκοπετρωδει και ανυδρω θαυμασειας αν, λιμνης
τροπον συζεν. Η μεν γν εν τοις αγροις υδροποσια εκεινη των τε
ιππων και βοων, και οσα περ εστι των υποζυγιων εις χρειαν απο-
θησαυριζεται. Ωδε πως κατορθοι παντα της φυσεως χρειτιων η
τεχνη.

Αλλ' ηδε μειονος αξιη αι περι τον οικον υδραγωγιαι·
και γαρ ενταυθα παντ' ωσαυτως μηχανωσι μηπως εκ του επι το
στεγος ηρανοθεν καταφερομενυ οιχηται τι παραρρυεν, μαλλον δε ως
θησαυρον διοσδοτον υποδεχομενοι επιμελως διασωζουσι. Καιτοι
τις ποτ' οιοιτ' αν το υγρον το ολιγοστον τουτο, το επι το στενοχωρεστον
πιδια καταβαινον, εις οικετων τοσουτων χρειαν εξαρκεσειν; αλλ'
εξαρκει ταυτα, και δη εκ περιουσιας. Το μεν γν ανθρωπων ευρημα
κατανοησον, ως ευτελες αυτο, και, ως επος ειπειν, αυτοφυες, αμα
δε και επιτηδειοτατον· αμφοτερωθεν γ' γν παρα τας των στεγα-
σματων στροβολας υδραγωγεια τινα υφιεντα (τω γαρ ιδιω ονο-
ματι κυριως ονομαζειν γκ εχω) ετωσι πω διακειμενα, ωστε πους
απορμωσιν μιαν ρεπειν· ειεν. τι γν επειτα; οποτ' γν ο υετος
πωεχης η ο νεφεληγερετα Ζευς Δια κοσκινυ ηρων κατακλυζη πυ,
τοτ' ευθεως απο τυ στεγυς αμφοτερωθεν αι των υδατων συρροαι,

Ως δυο χειμαρροι ποταμοι κατ' ορεσφι ρεοντε
Εις μισγαγκειαν συμβαλλετον οβριμον υδωρ,

προς την παγκοινον αποσορμωσιν αθροως καταπευδουσι, και απε-
κειθεν εις μεσολιβδαιναν τινα, ως εικος, υποκειμενην καταδιδα-
ζουσαι· βαβαι· φαιη τις αν, ως επιπλαιον τουτο γε και παιδη-
μιον; αλλ', ω 'ταν, σιωπηθι μοι και παυτα· κατανοεις αρα εν

τω

τῳ ὑγρῳ πως το τε ῥυπαρον και το γεωδες ἁπαν, ἁτε τῃ φυσ
βαρυτερον ὑπαρχον, εις το κατω φερεται, και το ὑπερβαινον τ
ὑδατος εντευθε πολυ καθαρωτατον ῥεοχειται· ετι δε ισεον ὁτ
εφ' ὁσον πολλαπλησιαζεται τα ὑδροδοχεια τοιαυτα, και εξ αυ
επαλληλως παροχετευσεις τοιαυται, επι τοσον πολλαπλασιως τ
ὑδωρ διυλιζεται εν τῃ πορειᾳ, μεχρις αν εις το πανδοχειον το τ
λευταιον εμβαλληται. Ποιον δε εστι τουτο γε ισως ερεις αν· ιδ
μεν ων ὁτι ἱδρυται τουτο ἰσχυρως περιτειχισμενον, ὑπογειον ον, ὡς
μηποτε τῳ ἡλιῳ ομματι αντιβλεπειν, επει φθαρτικον τουτο γε
αλλ' ὁμως ευδιαπνοον, επ' προς το ὑγιες τουτο συμφερ· και ενθαυ
μεν θησαυριζεται το πληθος των ὑδατων ακινητον, αμεταβλητον
αδιαφθορον, κτημα ες αει· και καθαπερ το πολυθρυλλητον εκει
το Εἰδελβεργικον, ὑπερανθον Δαμενῃ εις των επιγινομενων χρ
σιν ταμιευθησομενον.

Αρα γε περι σμικρων δοκω τοι μακρολογειν; ὑμενων· αλλ', ὁ
'ταν, οιδα σε καμοι τ' αυτα σωφρονουντα, ἁτε ων απειροκαλο
οντα, ἁμα δε προς τους Φιλους ὡς Φιλικωτατα Διακειμενον· ει τ
γων τυγχανῃ η που εν τοις επιτηδευμασι μηχανικοις αγχινουστερ
εξευρημενον, η εν ηθεσι καλοκαγαθον και χρηστοφιλωτατον,
αλλως πως αξιαγαστον, τουθ' ἡμεις και ενθυμουμενοι και διηγ
μενοι ἡδομεθα, και ου παυομεθα επαινουντες, χαριν ων ευ πεπον
θαμεν ανταποδιδοναι βουλομενοι. Και μην εικοτως χαριστηρια εθυ
μεν μεμνημενοι της τοθ' ἡμερας και της επιουσης· ἡδεως γαρ δι
τελουμεν οικῳ εν ευδαιμονι Φιλοφρονουμενοι και Φιλοφρονουντες· κ
ἡ μεν Διατριβη ενταυθα, ἁτε τερπνοτατη ουσα, εδοκει ἡμιν κ
βραχυτατη. Ἀλλ', ω Ζευ εταιρειε, και εφεστιε, και ξενιε, τ
των ΒΟΥΚΕΛΙΔΩΝ οικον ες αυ μοι διασωστεον.

Τῃ δ' ὑστεραιᾳ εκειθεν απαλλαγεντες, ὡς εικος, τῃ προς μ
σημβριαν προχωρουμεν ου μεν αμετατρεπτοι, ουδε της φιλοξενια
επιλησμονε

επιλησμονες· και εκ των ξενοχωριων ηδη εις τα της ορεινης ευρυχωρια ελαυνομεν, ψιλα μεν ταυτα και αδενδρα και απλως ερημα και ακαρπα·

Ουκετι ζειδωρον εριβωλακα βωτιανειραν,
Αλλα μιαν πλακα γης μελανοθριχος ατρυγετοιο
Πολλ' αεκαζομενοι διοδευομεν.

Δυσδιακριτον γαρ και ατερπη θεαν παρειχεν ἡ ερημια· και "γαρ "αηδες εστι το αγνωστον και το απειρον, το γαρ τελος πασχοντες "βαλλονται καθορᾶν." Αλλ' ευ γνωμονολογεις, ω * Φιλοσοφων φιλοσοφωτατε, και τοι ρητορικιζων· και ηδη τοι και ἡμεις συνωμολογημεν ταυτα πεπονθοτες, αλλως τε και μαλα γε εν τῃ νυνι ἀπορια. Και γαρ στεδια προχωρησαντες ηδη ὡς εικοσι τα παντα ορωμεν παντοθεν ισα, παντα ὁμοιοτελευτα, παντα δηλαδη ερημα, περιβλεπτον δε και αξιολογον ουδεν· ει μη ισως εξαιροι τις τον πυρφαιον εκεινον, τον ανεμοσροφον γιγαντα, ὃ μεν τον εκατονχειρα Βριαρεων, αλλ' ὁμως τεσσαρας βραχιονας, μειζονας ἡ κατα ανθρωπινον, ροιζηδον περιδινουντα, τῳ απο Μαγχης Κιξωτῳ ξυμμαχητον τι χρημα.

Ταυτῃ μεν αν δια χωριων τοδε το ατερπες ταχυτερως ἡμιν διεπεσον, ως ευθεως επ' αμεινω μεταμειψομενοις· και ὡδε πως ελειπετο ἡμιν τα δυσαιρεσα των ὁδων, και αρτι δε επι τα ορεων ριγατα και εν αυτῳ τῳ ακρωτηριῳ ελαθομεν πεδοβεβηκοτες. Βαβαι! το χρημα των θεαματων ὁσον απεραντον και πολυδαιδαλον! οια δε φαινεται παντοχοθι θαυματα, και μυριαι οφθαλμων αλληδονες και τερψεις; των τε ὑψεων το βρανομηκες, των τε βα-

* Ariſtotel. Rhetor. lib. iii.

θεων το σεμνον και φρικωδες· ενθα μεν των ορεων, καθαπερ βρεγθυομενων, δασεα συνοφρυα, ενθα δε πετρων απορρωγων ερειπια και κεφαλιδια φαλακρα, τα τε ωλδυρων διασηματα και τα χολπωδη ποικιλως ωεπεσκιασμενα, και εν τω κρημνωδει τα προβαλα υπερανω ωσε ανακρεμωμενα και αεροβατουντα· ενερθε δε των πεδινων χωριων θαυμασιον, οσον και των φαραγγων τα κοιλα παμμεγεθη υπο χειρος, ως εοικεν, παντοκρατορος το αρχαιον εκκεχαραγμενα — τοια και τοιαυτα εισορωντι πως ουκ επισεμνυνεται μοι ἡ ὀψις, και μεγαλοψυχια τις εγγινεται θεαματων τοσουτων κυριῳ οντι; Η δε θαλασσα προς μεσημβριαν απεχει σταδια ως διακοσια, αλλα ταυτη διειργει, μεσοτοιχια τροπον ανιτεταγμενα, τα της Σκανδιας ορη παραθαλασσια· τα δε εν μεσῳ κειμενα απαντα, ατε πεδινα οντα, ως εξ ὑψηλου ραδιως περιβλεπομενος και μαλα γε περαινομενοι· αὐτη δε αἱ των αρουρων εν τη υποκειμενη περιφραξεις και αἱμασιαι ευταξιας ιδεαν παρεχουσι καλλιστην· αμα δε Φυτων παντοδαπων χρωματα και σχηματα ημιποικιλλει την θεαν, και τα ευειδη πολυ ευειδεστερα αποφαινει.

Δια δε λιθοπετρωδες τουτο καταβασις εστι διπλη, και διπλη αμαξιτος· ἡ μεν εξ ευωνυμων δια της Ριγατης, ἡ δε εκ δεξιων δια Δαρκιγλης· εκατερα δε καταγει εις την Κοιλο-Σκρῖαν ως εικοτως παρονομαζοι τις αν, και δη επεκεινα εις την Σκανδιαν την βορβορωδη χωραν, και εριβωλακα, και ως ολιγα βυκολικην ομαλον μεν ως προῤῥω ιδειν και πεδινην, ουκ ἱππασιμον δε ου δια βατον· ωστε δια τουτο και δυσωνυμος γινομενη εις παροιμιαν οιχεται, και το δυσβατον πανοτιουν και το δυσπαλαιστον των παλαιπωριων, απεικαζων τις αν ειποι, το Σκανδιακον των οδων. Και τοι το γε της Σκρῖας, ὁμορον ουσης, το κοιλον απαν εκεινο, ουδοτιουν τη Φυσει διαφερει· το γαρ χωρας δαπεδον, ατε παντως αλιθον ὑπαρχον, και το ὑγρον ισχυρως καθεκτικον, ουδεν πω εφ

Διαφερειν

διαῤῥεῖν. Τοιγαρῦν εν αυτῳ, και περ βαθυπεδίῳ ονλι και ενυδρῳ, ὐκ ενι πηγας η ωοταμὸς ιδειν· αλλ᾽ ὁμως ποταμος τις ὐ ωορῥω ἐφίσκε᾽), δυσοπος δε και αποδιδρασικος, ᾧ απο των τροπων ὀνομα Ασωαλαξ· και γαρ ενιοτε, ασωαλακος τροπον, ὑωογειος φερε᾽), και αυθις αναδυει, και το πελδυτικον κατα Μωλεσην, ὁθι την Ἀμφιωνην αντιβλεπει, καταῤῥεων εις τον Θαμεσιν εμβαλλεται.

Καθ᾽ ὁ δε ωρος ἑωεραν ῥεπει το ορος, ενταυθα χρημα τι ὑπαρχει αξιοθεατοτατον, ὁ,τι εικοτως αγαθοις αν Φιλοκαλος γαρ ων. Πολλη μεν ὐν εςι χωρα τοις Πυξινοις δασεια· ωαμμεγεθη μεν εκεινα και ὑψικαρηνα, οια περ ὐκ αλλοθι φυεται ωυ. Ου μεντοι, ὡσ᾽ ὑλη εν αγριᾳ, ωοραδην και εικη διεσκεδασμενα, αλλα, καθως εν ωαραδεισῳ, σιχηδον και διηνεκως συμπεφυκοτα, και ευκοσμιως διατεταγμενα· ἑκατερωθε δε ωειπατοι και επισοδια ωολλα ωρος την των χαριεςερων ἡδυπαθειαν ωαρεσκευασμενα· ὐδε ὁμματα μονον, αλλα και αἱ ῥινες αηθες τι ωαχυσι· και γαρ ἡδυ τι ἁμα και αηδες τα Πυξινα αποπνευσι· και ωανταχυ διερχεται δυσωδης τις ευοσμια.

Και ὁλως ἡ χωρα εκεινη ωανυ θαυμασια ἡμιν εφαινετο· τα γαρ εν κυκλῳ ἁπαντα ην ορεινα και ερημα και φρικωδη· οια ναιειν δικαιοι εισιν ὐ μεν ανδρες γεωργοι και βυκολοι (επει ὐκ εικος εςι τωωδε εν χωριῳ Φιλοπονους οντας λιμῳ απολλυσθαι;) αλλα θαυματυργοι εκεινοι και αερδοσκοι ποιηται, οἱ περι Ἑλικωνος και Παρνησσ θεασεσια μυρια ὁσα μυθολογησαντες.

Παραπλησιον δε ὁ Ασωαλαξ αυθις κατα το πεδιον φαινεται περιπλανωμενος· τυτον ὐν διαβαντες, και προς λιβυν ελασαντες, ἐπ᾽ ορος ηλθομεν, ᾧ ονομα Λειθη, ἁπαντων των εν περιχωρῳ ὑψηλοτερον, και δη, ὡς εοικεν, αυτων των νεφελων ὑπερτερον· ωως αν με παραδοξολογειν οιει· αλλ᾽, ω ᾽ταν, τυτυγε αυτοπτης

ειδον τεκμηρια ὑπερφυως αγαστα· ὡς γαρ ειχεν τα ακρα τουτ
διοδευων, ὡς Ὁμηρικως ειπειν,

Ουρανῳ εστηριξα καρη, και επι χθονι βαινων·

Και ηδη συναιδα μοι μετεωριζομενος, και αεροβατων, και περι-
φρονων τὴν γην ἁπασαν, επι μακρον αναπεπετασμενην, και των
θεαματων ηδεν τοις ομμασι φθονουσων· ταυτα μεν ην, ὡς εικος,
εν τῳ ευρυχωρῳ οντα παμπολλα και ποικιλοχροα εφαινετο· αλλ
ευθεως ἁπαντα ταυτα ὠχετο ηφανισμενα· ηδη γαρ ὁ νοτος
Βραμβηριηθεν επιβριζων, αερος κελαινεφους θυγατερας ομβροφο-
ρους συνηθροιζε, ομιχλην τε περιεχευε πυκνοτατην, ὡστε τῳ περ
την Δαρκιγγην πεδιῳ πολυν τινα επικειθαι χειμωνα και ζοφον
υετωδη· εγω δε εν τῳ μεταξυ δια τα ακροτατα πορευομενος ηδεω
επαθον, ηδ' ολιγοσον πω διαβεβρεγμενος· απεκειθε δε τας νεφε-
λας ειδον ὑπο ποσιν ὡς αμφι δεκα πηχεις κατω φερομενας·
αυτη μεν ην, ανεμῳ επειγοντος, προς τα ορεος ωλοῤῥαν τὴν προ-
βεβλημενην επικρουομενας, εις ψεκαδας δροσωδεις ὠχοντο διαφ-
ραγεισας, και ὡδε πως εν τῳ περιχωρῳ υετον πολυν περιεσπειδα-
σαν. Εγω δ' εν τῳ μεταξυ, καθαπερ εκ σκοπιας, καθ' ἡσυχιαν
τι ενερθεν εκαστα κατεθεωρων αεριωδη γε οντα, και μελαμβαθη
και κατομβρα· τα δ' ὑπερθε παντα ἁπλως αιθρια, και δε ευ-
διαν ὡς ανεφελον ἡμιν απεφηνεν ὁ ἡλιος ηδη μεσημβριος απαυγα-
ζων ὡς λαμπροτατα. Τι μεν ην εκ τουτων φαιης αν; αλλ' αγε
νυν συνιθι μοι το ευδοξον τα φαινομενα, η γαρ αγαθεις αν
τουτο ιδων· εν ὑψηλῳ γ' ην εμοι παραστας τα εξ ευωνυμων κατω-
τερω και ὡς ὑπο ποσι παρακειμενα εννοει· των τε νεφελων το
αεριον τουτο το παραπετασμα, το σκοτεινον ἁμα και το δροσωδες·
επι τουτο γ' ην καταφερεται ὁ ἡλιος, και εν τῳ διαπεραν ανακ-
λωμενος συμμιγνυται τῳ ὑγρῳ, και ἑτως επιφωτιζων εκαστα
θαυμασιαν

θαμμάσιαν παρεχει την θεαν· και γαρ αἱ σαγονες νεφελῆφι καταλειβομεναι τας ακτινας επιφερομενας ὑτως ὑποδεχονται, ὡς' αυτας εκπεπρισμενας αποφαινειν, και δι' αυτων το νεφωδες πεδιον τυτο ἁπαν, ἱερδος τροπον, ὡς κυελωται κεχρωματισμενον διαλαμπειν· και μιν ατεχνως ιριδας ειδον παμπολλας, καθαπερ αραχνια, φωτι τριχροω διαπεπλεγμενας, ενθα ωδιπτωμενας, ἁ μη επρανιας εκεινας και τοξοειδεις, αλλ', ὡς εκ της ὑπεραιω σκοπων εικαζοι τις αν, χαμαιπετεις και επιπεδας, και προ οφθαλμων δοκεσας αλλυδις αλλη κινεισθαι, και προιοντι μοι συμπαρακολυθειν.

Τυτο το φαινομενον εγω μεν, ιδιωτης τις ων, ὡς παραδοξον τι και τερατωδες εθαυμασα. Συδ' αυ, ω περι των φυσικων φιλοσοφειν δεινοτατε, συ μοι ταυτ' αιτιολογει. Εγω μεν τω ἡλιω και νυμφαις ταις ορειναις χαριν οιδα μεγαλην, ὁτι ατεγκτος ὑδε πω ὑποβρεχομενος την ὁδον ταυτην διηνυσα· και γαρ προς μεσημβριαν καταβαντι αυθις παντα ὡσαυτως ετυγχανεν· αἱ τε μελανοπτερυγες νεφελαι, καθαπερ τα εν τη σκιωη παραπετασματα, αυθις αναστελλομεναι ανεχωρουν, και ευδια αυθις ανεφαινετο· κἀγω παιζομενος μοι της τυχης καθ' ἡσυχιαν επορευομην, και ενιοτε μεν θαυμασας το γιγνομενον, πολλα ιδων ὑδατα απο τυ ορυς καταλειβομενα, συρρεοντα τε ἑκατερωθεν της καταβασεως ἡμετερας σπευσαγελυθυς.

Επειτα εις κωμην τινα εν πεδιω κειμενην αφικομην· και ὁ κωμαρχης, ἁτε κατα τιν τεχνην και διαιταν φιλοξενω ων, φιλοφρονως αντιασας, και των ἱματιων απτομενος, και το αβροχον θαυμασας, Ω δεσποτ', εφη, ποθεν ἡμιν δ' ομβρων τοσδεων αυτος αὐ' ανομβρος κατεληλυθας; Κἀγω, ἁ μεν κἀππεδιον, ω 'γαθε, ὑδε νεφελῆφιν, αλλ', ὡς εοικεν, υρανοθεν κατεβην Διος ομβριε βελη

βελη ὑπεκφυγων, και, ὡς τις απο μηχανης, παρειμι νυν ὡς αρι-
ςοποιησων.

Ἡ δε κωμη εκεινη * Λιθοςρωτος εκαλειτο, δηλονοτι κατ' εξο-
χην λιθοςρωτος ονομαζομενη, ἀτε χωριῳ εν αλιθῳ απανιωτατον
και ωολυτιμον τι χρημα. Αυτη μεν ὐν ἡ ὁδος ωοτ' ην δημοσια
ςραλιώιιιη, ὑπο των Ρωμαιων ετη απο τοδε, ὡς φασι, χιλια και
πεντηκοσια ιδρυμενη, απο της Αρὐνδηλης και των ςαθμων παρα-
θαλασσιων μεχρι της των Τριποδαντων μητροπολεως καθηκουσα· τ
δε ωλειςον αυτης ηδη εκ πολλου γ' ηφανιςται ὑπο των γεωργων, ὡς
εοικε, των δια ωλεονεξιαν τα δημοσια παντα σφετερισαντων, και
αἱμασιαις περιφραξαντων· μεριδιον δε τοτο το περιλειπομενον, ςα-
διων ὡς τριακοντα, ὐδε πω ὁ μακρος αιων διελυσεν, αλλ' ετι και
νυν βεβαιον και αῤῥηκτον διαμενει, μνημειον τι ες αει κοινωφελες
ἁμα δε τρος τα εν τῃ ωεριχωρῳ ονειδιςικον, επ' αυτο μονον καθ'
αὐτο ὑπαρχῃ ἱππασιμον και ευδιαβατον. Περι δε αυτου σκοπων
ταχ' αν εισδεις α των επιχωριων (ὐδε γαρ παυδημει οἱοι τε ησαν
τοιοτο τι εξεργασασθαι) αλλα του λαου του παντοκρατορος εργον πο
λυτελεςατον.

Ερεις ισως, Ποθεν επεισεφερετο το ςρεωμα τοτο, και ποθε
χωριῳ εν αλιθῳ το λιθινον επιχωμα τοτοι παμμεγεθες; θαυμα-
σεις δηλαδη ακουων ὁτι ορη τα λοφωθεντα, τα ωορρωθε προ
μεσημβριαν, και ακτη ἡ παραθαλασσια ὑλην τηλικαυτην επι-
χορηγησε· τεκμηριον δε οι τε λιθοι και ἡ ψαμαθος, το, τε φυκος
και βρυον και κογχυλια, ἁπερ ετι και νυν εν τοις αποπατασμαλιοις
και ερειπιοις τοτου ευρισκεται· αἱ δε ςρατιωτων χειρες, ὡς παρα τοις
επιχωριοις λογος, μυριαι γε ὁσαι και ενεργοπαται, απο της θαλασ-
σης αρξαμεναι, και ὁτῳ εις τα ωροσω ωροχωρουσαι, το εργον τοτο
το δυσμετεχειριςον εξηνυσαν. Καγω μεν Ρωμαιους σκοπων, επ

* Stonestreet Causeway.

πολλοι

παιλοις τε μεγαλοψυχε και τε μεγαλοπρεπες των φρονηματων
επαινω, εκ ηκιστα δε εν τοις δημοσιοις επιτηδευμασι και εργοις,
και μαλιστα γε τηδε τη ημερα τα λιθοστρωτα ταυτα διοδευων· εξ
ε γαρ ταυτα εξελιπεν, ευθεως επι τα χειριστα εξεπεσον, εις χωραν
ηλαδη ερημον και πηλωδη, υπ' ανθρωπων η θηριων οικουμενην α
παφως διαγνοιη αν ξενος τις ων, και εις οδες (ως συντομως ειπειν
α δυσχερεστατα) τας Σκοτηξιακας. Ταυτας δε α μεν λεωφορες η
δημοσιας τις οισι' αν, αλλα των ιδιαζοντων τας παροδες, μαλλον
δε τας των βοηλασιων ατραπες· βοων γαρ ιχνη πανταχε εφαι-
νετο εντριβη· και ημεις οι ιππηλατουντες, μονονυχι βυστροφηδον πε-
φερομεθα, και ωσπερ αναχωρουντες τοτοχωρουμεν, τα στρεβλουμενα
των τριβων διωκοντες· α γαρ ετι νυν, καιπερ θεριναις εν ωραις, το
χαμερινον των οδων εξηλειπτο, αλλα το υγρον, και μεχρι νυν εν
τω πηλωδει τυτω κατεχομενον, και ενιοτε υποκατωθεν αιφνιδιως
ανεπτυσμενον, ηνωχλει πορευομενες· ωστε δια τα σφαλερα παντα,
αμα δε και τραχεα των οδων, οι ιπποι ημιν εκ οιοι τ' ησαν ορθο-
δρομειν, αλλ' ολιθαινοντες, και σφαλλομενοι τοις βασιν, και ωσπ
ποσκελιζομενοι, βραδεως εποδυδον· και ωδε πως σταδια ως ογ-
κοντα ελασαντες ακοντι μεν, ανιδρωτι δ' α, εκ δεξιων ειδομεν
πορρω απεχουσαν ναε τινος πυραμιδα ηλιβατον πολινθιων εκ ξυ-
λων λιθοειδως πως συνηρτημενην.

Αυτη δε ημιν ηδη επεφαινετο η Ωρσαμη, η των εν τη δρυμωδει
ανθηριδων απασων μητροπολις, αρχαια τε λιαν και πολυανθρω-
πος· ενταυθα γαρ ιδρυται δεσμωτηριον το πανδημιον, και το δικα-
στηριον· και ενταυθα επι ταις πανηγυρεις δικανικας ενιαυσια τελε-
σθεισας οι επιχωριοι φοιτωσιν, αμα δε και εις αγοραν εβδομαιαν,
οθεν τε αλεκτρυονειε γηυς μυρια οσα αργυρω εμπραττονται οι Λωτ-
φαγοθεν εμποροι. Αλλ' ουδε τυτο ημιν παραλειπτεον (επειδη και οδοι-
πορουντες τωδε εχρωμεθα ως επιτηδειοτατω) οτι περι την πολιν

εν

εν αυτῳ τῳ πηλωδει πεδιον τι ἀνιστατ ψαμαθωδες και ἱππασ-
μον, σταδια περιεχον ὡς τριακοντα· αλλα και εκει θησαυρος τις
εὑρισκεται πολυτιμος, ἀτε παυιος εν τῃ χωρᾳ· λιθοτομιαι γαρ
ενθαδ' εισιν, ὁθεν πλακας απεχισμενας εξεργαζονται, και ταυ-
ταις αντι κεραμων χρωμενοι τας οικιας επιστεγαζουσιν. Επι τουτω
ην ὡς μαλιστα ἡ πολις αυτη επισεμνυνεται. Εν δε τῳ Φαραγγιῳ
ὁ των ποταμων βραδυπορωτατος, ὁ Αρδυ, εν ᾧ και αἱ τριγλαι
Φυονται, επεκεινα πεδος λιβυν Φερομενος, και περι τιν Αρσενδηλην
πολιμος, κατωθε δη που εις τιν θαλασσαν εμβαλλεται.

Εντευθεν δια νατος ελαυνομεν, το απο τυ εν ἀγυιοις Λεωναρδου
ονομαζομενον, ευρυχωρον αυτο και ευδιαβατον· τουτυ δ' απαλλα-
γεντες εκπιπτομεν αυθις εις της Σκαντζιακης τα καλ' εξοχην δυσ-
βατα· και της ὁδοιπορίας ταυτης το λοιπον, και τι καθ' αὑτο
σμικρον γε ον και βραχυ, εδοκει ἡμιν αεικως παρα το δεον μακ-
ρυνεσθαι, και ἁπλως ανηδης ην ἡ ἱππηλασια τοιαυτη, αλλως τε
και μαλα ἡμιν των δυσπορίων τοιαυτων απειροις ουσιν· εσφηλε γαρ
και ενεποδισε πεδαινοντας το επιπολαιον της γης· ξηρον γαρ ὡς
τιν οψιν, και βεβαιον δοκουν, ὁμως εξηπατησεν εις ολισθηματα
και πεδοπηλακισμον πολυν καταγομενους· ὡσθ' ἡμερας ηδη Φθινου-
σης, απειρηκοτες αρτι εις τιν εκ πολλυ ζητουμενην ξενοδοκην εφικ-
νουμεθα.

Καἰγω μεν ευθυς,
Μελαθρα χαιρετ' οικιας πατρωιας,
Ως ασμενος —
Αιδοιος τε μοι εσσι, Φιλε ἑκυρε, δεινος τε —

Και σμικρα τοιαυτα ατηλα πεδολογισας εισερχομαι. Και ὁ μεν
οικοδεσποτης, αντιασας εδεξατο ἡμας ὡς Φιλοξενωτατα, ανηρ
πρεσβυτης, σεμνος τιν οψιν, την τε ταξιν, ἀτε ἱερατικην ουσαν
σεβασμιος

σιβασμιος, τας τε φρενας, και την παιδειαν τον τε βιον ολον θεολογωτατος· παρα τουτω δε ημεις εν ευτελεια και μετριοτητι βιω ξενιθεντες ουκ ανδως διετελεσμεν, τουτο καθ' ημεραν καταμεμαθηκοτες, ὁτι το αγαπαν τα παροντα, και το ευθυμειν, κρειττονα εστι του πλεονεκτειν και του ηδυπαθειν.

Αλλα συ μεν, ἀτε τα παντα φιλομαθης ων, εοικας μοι ηδη περι των επιχωριων πολλ' επερωταν, ποιοι τινες εισιν

Η δεμας, ηδε φυην, η δε φρενας, ηδε και εργα;

Αλλ', ω 'ταν, ουκ εχω παντ' εκαστα ακριβως διεξιεναι· (πως γαρ, ξενος γε ων;) ὁσα δε των επιτηδειων εστι, ταυτ', ως εν παροδω, χειροδειχτειν πειρασομαι.

Περι μεν ουν της χωρας αυτης ὁτως γινωσκε, ως εριβωλακος εστης, και πολυδενδρου, και θηριωδους, αλλ' ουκ ευ οικουμενης, ουδε πολυανθρωπου. Οἱ δε ανδρες ενταυθα, ἀτε ουκ ειωθοτες η εμπολιων η αλλου τινος ενεκα αποδημειν, ιδιαζουσιν ως πλειστα, και αυτοχθονες διατελουσιν απειροκαλοι· ουδε μην παραδοξον τι πεπονθεναι δοκουσιν, ει εν τω πηλωδει τοσουτω ρυπαρον τι μεγενεχθαι, ἁμα και το των φρενων σχημα επιμιαινη που. Τα ουν ηθη ου μεν εισιν ολοθεριωδεις και χαριεσσοι· αλλ' ουδε βαρβαριζουσι· τα σωματα ου πλυσαρκοι, μαλλον δε ισχνοι και λεπτοσκελεις· την διαιταν ως πλειστα ευτελεις εν οψοποιια· ουδε φιλοκαλοι ουδε φιλοτιμοι οντες μαλιστα των υειων επιμελουνται· και ταυτα δηλαδη ευτυχως ξεμπαδουσι τω ἁλμυρω εμβεβαμμενα, και λιγυπιδι πως τεταριχευμενα, των οικετων εις χρειαν ασκηπα ταμιευουσιν· ἁμα δε εξ αλφιτων μαζαν τινα, τω πηλωδει αυτω ὁμοιοτατην, και σιδηρου τροπον πυκνουμενην, ἑψουσιν, αντι αρτου ἁμα τω οψω συμπαρεχοντες. Παυσημια ευρησεις ταυτα. Περι δε της παιδειας και των επιτηδευματων, τι ποτ' αν ειποι τις; ου μεν περι γραμματα

και Φιλοσοφιαν ασκαζουσιν, (ου γαρ πω ταυτα λυσιτελειν δικαιουσι) αλλα την εν κυκλω παιδειαν την βακολικην μελεδωντες και εξησκημενοι ουτω διατελουσι, φιλοκερδεις τε οντες, και περι το πλεονεκτειν δεινοι, τα αλλα καταφρονουσι παντα· περι δ' αυ βιοτροφιαν και τα τοιαυτα εμπειροτατους νομιζεσθαι, εν τουτω ικανως φιλοτιμουνται· και βοηλατουντες μαλλον η ιππηλατουντες γεωργουσι, και αρμαμαξας περιαγουσιν· ενιους δε, ως ειρωνευομενου τινος, ειπειν αν τις, βους επι γλωττης· περι τουτου γαρ απασα η ασκησις.

Την διαλεκτον ου μεν Αττικιζουσιν, αλλ' ουδε Βοιωτιζουσιν· ου μεν αγαν ασειως ικνουμενοι, ουδ' αγροικως ιωτακιζουσιν· αλλ', ως επος ειπειν, τα μεν Ιωνικως εκλαλουντες διαχεουσι, τα δε και Δωρικως πλατυασδοντι, και των ρηματων αρθρους διαιρουντες, αμα την φωνην, ωσπερ περισωμενην, οξυτονουσι· και δη ολως ενιους διαρρηδην και ωδικως πως αναγορευουσι. Λιγυφωνοτατοι γουν οντες, επι τουτω μαλα σεμνυνονται· και εν τη εκκλησια ψαλμωδουσιν ως φιλοδιμοτατα, ου το αρχαιον εκεινο, το δ' απλουν μελος, αλλα, καθως τραγικω εν χορω, και στροφην τε και αντιστροφην, και τα επωδικα αναχορδουσιν, επιτροχαδην μεν και ευρυθμως, αλλ' ομως εφ' οτε τα ωτα μοι ενοχλουσιν αναβοωντες εκ περισσιας, και κατα κρατος αιγειον τι βληχωντες.

Γυναικας δ' εισορων εικοτως επαινοιης αν, ατε αιδημονας τον οψιν, το τε σχημα φιλοκαλας, αμα δε και φιλοπονους, και τα οικονομικα εμπειρους, τουτε φυσιν και τον παιδειαν των ανδρων ως πολιτικωτερας και εμφρονεστερας.

Αγε δε, σκεμμα τι τοι, ω 'ταν, Αριστοτελικως πως εκφερω· Δια τι οι τε βοες, και υες, και γυναικες, και ζωα τα αλλα παρα τους Σαυηξιους μακροσκελεστερα εισιν; η δια το δυσαναπαστον των σωδων εκ τα πηλωδους τοσουτου, και δια το ισχυρον της ανθολκης;

αθλιης, ὡστε τὰς μυωνας διατεινεσθαι, και δη τα οσεα επιμαχ-
μωεσθαι;

Περι μεν ὰν των επιχωριων, ὁσα περ σκοπουντι εδοξεν, εν βρα-
χει ειρηθω παντα· περι δε των λοιπων ὡδε πως Ὁμηριζων πε-
λογιζω,

Ανδρα μοι εννεπε, μουσα, πολυτροπον, ὁς μαλα πολλα
Πλαγχθη επι Τρωων ἱερον πολιεθρον επερθε,
Πολλων δ' ανθρωπων ιδεν ἀστεα και νοον εγνω.

Παραδειγματι τοιῳδε χρωμενοι επισεμνυνομεν ἡμιν τὴν αποδημιαν
ταυτὴν, ὡς ὰν εικη περιπλανωμενοις.

Σηριανδριας ὰν απαλλαγεντες, τῃ πεδιος μεσημβριαν και τα
παραθαλασσια ελαυνομεν· ἡ δε ἱππηλασια εκεινη εδοκει ἡμιν
ανεξεστη, και εν τῳ βραχει μακροτατη· εξον γαρ το τερμα εν
παραπλησιῳ ομμασι πεδιοκαταλαμβανειν, απειρομεθα ὁμως,
ὰν οἱοι τε εις καιρον αφικνεισθαι· αλλ' αναγκη δι' ὁδων τα σφα-
λερα και δυσβατα, ἁμα πεδαδε και οπισω ολισθαινοντας,
βραδεως πορευεσθαι, τὴν επι τα ορη μεσημβρια αναβασιν επιπο-
θουντας.

Το τελευταιον δε, αναβαντες εικοτως σωιζομεθα, ἀτε εκ τε
ὑγρε εις το της ορεινης ξηρον και ἱππασιμον αναδυντες. Εκειθε δε
επι μακρον διατεινεται ἀξιαγαστον θεαμα, απο μεσημβριας εις
βορρᾶν πεδια ὡς διακοσια, ὁπη την ὀψιν ἡμιν ὁριζει τα δια Σηρ-
ριας καθηκοντα, ἡμιν δε εκ διαμετρε αντικειμενα, ορη τα λευκο-
πετρωδη. Απο δε δυσμων εις ἑω περιωπη τις αορισος και απε-
ρατος· θεωρειται δ' εντευθεν ἡ περιχωρος ἁπασα, ευειδεστατη μεν
αυτη, ἀτε πολυληιος ουσα, και βουκολικη, και ἱπποφορβος, και
ὑληεσσα, και κωμαις τε και ναοις ενθα και ενθα διαφαινομενοις,
και δη φυτοις παντοδαποις δεδαιδαλμενη, ὁσα περ κοσμον περιτι-

θεᾶι τῆι χωρᾳ, καὶ εισρεωντι τερψιν εμβαλλει· εκ δεξιων δ' ἀμα
τωρος μεσημβριαν επιφαινεται ἡ γλαυκωπις θαλασσα, αἱ τε νησ
ἑκατερωσε παραπλεουσαι.

Αλλ' ἡμιν τῆι τοθ' ἡμερᾳ ἡδονην τοσαυτην εφθονησεν ὁ νεφεληγε-
ρετα Ζεὺς, εξ ὑποφυγῆς σκοτος τι χειμερινον και ὑετωδες επαγα-
γων, και το θεαμα καλλιστον ἡμιν παντελως αφανισας· ὡς ἐμε
καθαπερ αγαπακτεῖν, ὁμηριζειν τοιαδε,

Ζευ πατερ, αλλα συ ρυσαι ὑπ' ηερος ἰας Αχαιων
Αιθρην ποιησας, δος δ' οφθαλμοισιν ιδεσθαι·
Εν δε φαει και — σωσον, εναισιμα σημαλα φαινων.

Εφανη δ' ενταυθα ἡμιν θεαμα τι αξιομνημονευτον· ὡς γαρ εισχω-
μεν εν τῳ ακρῳ καθεζωτες, τας κατωθε νεφελας ειδομεν συμ-
μιγθεν, ὡσπερ ὑπ' ανεμου πνεοντος τα κυματα θαλασσης, ενθα
και ενθα περιφερομενας, ου μην απορραθεν και εικη διασκεδωμενας
αλλ' ὁμοθεν προς την της ορους πλευραν αντικειμενην επειγομενας
και ὁπου δε ὁ λοφος ανισατο ὑψηλοτερος, ενταυθα και αθροωτερα
συνεγειρομενο· ὡσθ' ἡμας καινον τι και φρικωδες πεπονθεναι· ευθυ
γαρ εσης και αιθριας κατα τα πεδινα ὑποκειμενα και την περι
χωρον ἁπασαν, ἡμιν, ηδη επι τα ακροτατα αναβασι, ζοφος αυ
τικα πυκνοτατος περιεχειτο, και μεσημβρινη νυξ· εις δε τα κοιλ
των ορων αυθις καταβασι, το, τε φως, ουχ ὡς ὑρανοθεν, αλλ' ἀ
γηθεν επανελθον ἡμιν ανεφαινετο, και θεαματων απροσδοκητα
και πολυδαιδαλων θαυμασια τις αποκαλυψις· μη γαρ εξον τ
εξυπτατα και τα προ ποδων διαγινωσκειν, εξην ὁμως τα πορρωθ
απεχοντα δια των νεφελων, καθαπερ δια τινων θυριδιων, ου
οιδ' ὁπως ανεῳγμενων, σαφως καθορᾳν, και ταυθ' απαντα πε
ποικιλως εσχηματισμενα και κινεισθαι δοκουντα.

Εντευθ

Εντευθεν δια των ορων ακρα ευηλατα προχωρημεν ςαδια ὡς τριακοντα, ἱππηλασιᾳ μεν ταυτῃ σφοδρα τερπομενοι· ηδη γαρ παντα ην αιθρια· και της τε γης και του ὑρανυ το ϖροσωϖον, καθαϖερ εκ λυϖης και σκυθρωϖιας αρτι απαλλαγῃ, ϖολλαϖλασιως φαιδροτερον ἡμιν ανεφαινετο. Εκ τυτυ ϖανθ' ἡμιν ἑυγχανεν ὡς τερϖνοτατα, και τα ϖρο ϖοδων τα τε ϖορρωθεν εψυχαγωγει. Εκ δεξιων δ' ἱϖϖοδρομος χωριῳ εν επιτηδειοτατῳ ἀτε μετριως ἀνωμαλῳ και ϖαραντει· επι τυς αγωνας δ' ενταυθα ϖανταχοθεν φοιτωσιν οἱ επιχωριοι· και ϖολλη τις εςι φιλοτιμια των χαριεςερων, θεωροντων τε ἁμα και θεωρυμενων, και δη κατα ϖικτα χορυς τε χορευοντων, και αλλως ϖως ἡδυϖαθυντων. Ἡ μεν ὑν ϖανηγυρις εκεινη περιβοητος και ἀξιοζηλος επι τῳ τε ϖληθει και λαμϖροτητι των κωμαζοντων· ὑχ ἡκιςα δε, ὁτι ενταυθα ϖροεδρευουσιν οἱ ευηβηεις Πηλαμιδαι, και ἁϖαντα χορηγοι διοικυσιν ὡς ϖολυτελεςατα. Ολιγον δε ϖω ϖρὁιοντες (δὸτε νυν μοι εις βοηθειαν ἁϖορωντι, ω Λεξικογραφοι) εισομεν μυλας ϖερισσας ανιμῳ ϖωϊφερομενας, ϖολεως τινος ου ϖορρωθεν ἁϖεχυσης σημεια ϖεριεχεςατα· και αρτι δη καταβαινομεν εις Λυεσαν.

Εςι δε Λυεσα ϖολις (οἱα ϖαρ' ἡμιν εισιν) ολιγη μεν, ευδαιμων δε, και ἁϖαντων, ὁσα ϖρος τυ βιυ χρειαν τε και ωφελειαν και δη ἡδονην συμφερει, ευϖοριαν εχυσα, χαριεςατῳ ενι χωριῳ κειμενη, επι γηλοφυ ζυγον το μεταξυ τοιν Φαραγγοιν καθηκον. Ἀϖ' ἑωτερας ϖρος ανατολην καταβασις διηνεκης μεχρι τυ ϖοταμυ, ὁ το ονομα Ουεσα, (ἀϑεν εικοτως και ἡ ϖολις ονομαζεται) ὁς δη τῳ ϖεδιῳ διαῤῥεων διχοτομει την ϖολιν· εςι δε ωλωϊμος, και καλια ἁϖεκειϑεν ὡς εξηκοντα εις Θαλασσαν εμβαλλετον, ὁϖη το ϖημα τυ εμϖοριυ, το Νεὸς Λιμην καλυμενον. Περαν δε τυ ϖοταμυ ορος ανιςαται ορϑιον, περιλυκην τε και χρημνωδες, ἑτωσι δε ϖῳ ὑϖερχρεμωμενον και τα ϖερικειμενα ἁϖαντα επισκιαζον ὡςε

ϖορρωθε

πορρωθε βλεποντι τας κατωθεν οικιας δοκειν ὡς εξ αυτης διωρυγμενας.

Και τὴν μεν αγυιαν, τὴν προς ποταμον καταγουσαν, τις ὁρων ουκ αγαθειη αν; εντευθε γαρ εν ζυγῳ καθεσεως, ἑκατερωθεν απο δεξιων αμα και ευωνυμων φαραγγα προβλεπεις ευ οικεμενην, και πολια ανω και κατω φερομενας, και λειμωνας καταῤῥυτους, και χωρια εργασιμα επιτηδειων παντοδαπων αναπλεω.

Περι των οικοδομημαλων σκοπων, τα μεν δημοσια ὁρω απλως ὑποσαθρα και ῥυπαρα, ατε παλαιοτατα γε οντα, σεμνον δ' εν αυτοις και μεγαλοπρεπες ὀδεν· τα δε των ιδιωτων ευαρμοστα παμπολλα και επιφανη· εν δε τουτοις σιδηροπωλειον, πολυτελεστατον τε χρημα και αξιοθεατοτατον· βασιλειον τι φαιης αν, ουκ ανδρων ιδιωτικ και σιδηροπωλικ εργαστηριον. Ενταυθα δε παντων, ὁσα εκ σιδηρου εξειργασται, θαυμασια τις ἀν σκεψαιτο, οιαν ισως και παρ' ευροις αν εν ὀλῃ τῃ των εν αυτῳ τῳ Λονδινῳ σιδηροθηκων. Ο μεν ουν οικοδεσποτης ξενους οντας ἡμας φιλοφρονως εδεξατο, παντα χαριζεσθαι βουλομενος, και δια της οπαθοδομης επι κηπους ανηγαγεν, αξιοθαυμαστους μεν εκεινους το, τε ὑψωμα και την διαθεσιν· επι τουτῳ γαρ τῳδε, ανωμαλῳ οντι και αποτομῳ, χωματα παμμεγεθη επικεχωσται, εις το ισοπεδον αναπεπεταμενα, και επ' αυτοις περιπατοι παραλληλως διατεινομενοι, των μεν οικιων απασων περικειμενων ὑψηλοτεροι, ὡστε εκειθεν, καθαπερ εκ σκοπιας, εξ ὑπερου ἡμιν τα εν κυκλῳ απαντα, και παντα παμπολλα γε οντα, και ευειδεστατα, εναργως προῤῥητε καθορᾶν. Των δε κηπων θαυμασιον το χρημα τουτο επι τα της ακροπολεως παλαια ερειπια δοκει επωκοδομημενον· ενθαδε γαρ φαινεται τα ισχνη μεγαλα τειχους απερῤῥωγοτος, και πυργων ἡλιβατων, και καρακωματος αδιαβατου, και δη επιτειχισματων παμπολλων περιβεβλημενων. *

* Ισθι δε ὁτι εγω ὡς εν παροδῳ ξενος ων κατα το φαινομενον, κρειττω τοτ' εχειν ουκ επετυγχανεν, ἑτως το εκαστον απεδεικνυ· εξ ὁ δε ταυτ' εγεγραπτο, μεταβολας πολλας κ

Εντεῦθεν δὲ καταβαντες επι τ ξενοδοχειον, ὡς εικος, καθ' ἡσυχιαν ἀειστοιμεν· επειτα δε, Δια τα πεδινα και ἱππασιμα των χωριων τῃ ὁδος ἑτεραν ελασαντες, σταδια ὡς ἑξδομηκοντα, ἡμερας ηδη φθινουσης, ἀφικνυμεθα εις Βρεισηλμεσωνιω, κωμιω παραθαλασσιον, εν πεδιῳ κειμενην μετριως καταντει και ἁμα βαθυκολπῳ, τ μεγεθος μεν ουκ ευκαταφρονητον, πολυανθρωπος γαρ εστιν ὡς μαλιστα, αλλ' οἱ ενοικουντες ὡς πλειστα ενδεεστεροι, και αθλιοι τον βιον, και τα ἁλιευτικα ἐξησκημενοι ὁτως διαιτωνται· ῥωμαλεοι τα σωματα, και φιλοπονοι, τα τε ναυτικα εμπειροι οντες, και, ὡς φασι, περι το τα δημοσια λησθειν δεινοι.

Το δε της κωμης ειδος, ὡς τα παρα τῃν ακτην, ἁπλως ελεεινον ἡμιν εδοκει. Ειδομεν γαρ οικιας ενθα και ενθα πολλας ερημας θυρις, και τειχων ὑπερῤῥωγοτων ἰχνη· πολλακι γαρ ὁ παρ' ἡμιν ανεμος ο ταραχωδεστατος

Λιψ ὁ βαρυπνειων απ' απειρονος ωκεανοιο
Ὑψοθε κυμαθ' ορινεν, ετερσατε δε πασαι περι χθων
Ποσσιν ὑπο σταφυροισι δυσηχεος Εννοσιγαιου·

Ὡς δ' ἁπλως ειπειν, τα κυματα ενιοτε επ' οχθας βιαιως εμπεσοντα, των θεμελιων τα σωθρα ὑπεκρυσε πᾳ, και διελυσεν, ὡστε τῃν καθυπερθε γῃν Δαῤῥαγηναι, και τα επῳκοδεδομημενα ἁπαντα εις θαλασσαν προβιβασθηναι ὁμοθεν καταπωμενα. Αλλα προς τηνδε φοραν τουτων μηχανημα τι αντιπαλον εμηχανησαντο· πολλαι γαρ ἰδρυνται γεφυραι τινες ξυλιναι εκ σχεδιων ἰσχυρως συνηρμενων,

και τα χωρια, και τας οικιας, και δη τους ανθρωπους αυτους οιδα πεπονθεναι· το τε συνεδριοπωλειον τουτο ηδη ηφανισθαι, αλλα δε οικοδομηματα πολλα μεγαλοπρεπη κεκαινουργησθαι, και εν τῃ ακροπολει πολιτων τινα φιλοκαλον και φιλοτιμον, περι τα παλαια νεωτερισαντα, μεγα τι διαπραξαι, και ὡς ειπειν, εν ερημῳ παραδεισον, και ο ερειπιοις βασιλειον παρασκευασαι.

απ'

απ' ακτης ες θαλασσαν ὡς δεκα πλεθρα προβεβλημενα, απ
αλληλων δε ὡς σταδιον, η επι τι πλεος, απεχουσαι, αποσμωσιν δ
μηδεμιαν ὑποστειλουσα, και ὡς συντομως ειπειν, τοιουτον δη τρ
τροπον διακειμεναι, ὡστε πασιν, την απο θαλασσης συῤῥοην, λιθο
τε, και ψαμαθον, και τα τοιαυτα διαδεξαμενας, επιχειν ὁ
τωσι δε λαθρα ἡ μεν ακτη εις ὑψος, ὡς δια επιχωματων, αυ
ξανεται, προς την ἁλος επιδρομην εξ αυτης της ἁλος εμφυτον τ
ερεισμα και αυτοκτιστον προβλημα αντιτεταγμενον επικτησα
μενη.

Επειτα δε εις αιγιαλον καταβαντες δια ψαμαθου τα ὁμαλ
και στερεωτερα περιπατουμεν· τη δε τοθ' ἡμερᾳ ευδια επεφαινετ
χαριεστατη, και ὁ ἡλιος, ηδη επι δυσμον απευδων, τη της θαλασ
σης γλαυκοτητι φοινικουν τι και πορφυρουν επεχυε· μαλακια δε τα
την και γαληνην. Ου μην ἁπλως ναρκωδης και απνοος, αλλ' ὑπ
Ζεφυρου πνεοντος μετριως τεταραγμενη· και τα μεν κυματα παρ
ωσι προχωρουντα και αναχωρουντα ἡσυχως παρεκυλινδετο.——
Ω εκ θαυματων και δειματων και ἡδονων συγκεκερασμενον θεα
μα! κυμα επι κυμα, επ' εννοιαν εννοια, εφεξης επερχεται προ
κυλινδομενη. Βαβαι! ποι νυν εισρωντι μοι μεταξυ οιχεθ' κατα
πεθεισα ἡ ψυχη; αλλ' επι δειπνον ιεναι ὁ τε αγγελος και ἡ νυ
επελθουσα ὑπομιμνησκει,

Οφρα φαγω τα με θυμος ενι στομαλεσσιν ανωγει·

Εις ξενοδοχειον ουν απιοντες, ἁπερ μετα την μαχην Ἡρωες οἱ Ὁμη
ρικοι, τ' αυτα και ἡμεις διεπραξαμεν ὡς ανδρειοτατα· και ὡ
σαυτως επι κοιτην ετραπομεθα ὡς καθευδησοντες· αλλα το αναπ
αθητον και το ἡδυ τουτο εφθονησαν τοθ' ἡμιν ναυται τινες επελθοντ
παννυχιοι, και, μεταξυ του πινειν, βαρβαροφωνον τι επαδοντες
κα

και επιχρολιγλες, και τανοτιγν θορυβαντες. Ετι δε και γυναικες ημωχλεν, φιλονεικοι ουσαι, και περι ιχθυων διαμαχομεναι,

——— πολλη τε κατ' οικον
Βορβοροπεζα Θετις, θυγατηρ αλιοιο γεροντος.

τοιγαρουν πρωϊ ανασαντες, παρ' ακτην θαλασσαν τη προς εσπεραν ελαυνομεν. Ὁ δ' αηρ ημιν ανομιχλος και ανεφελος, και ηδη απ' ανατολης αποσιλβον το ερανιον φαεινον ομμα απασι τοις φαινομενοις φαιδρον τι περιεχεε. Μετ' ολιγον δε ὁ νοτος επεκειτο βιαιοτερως, και το θαλασσιον οιδμα πορφυρεον λευκαινομενον απερραγη, και αρτι προς ακτην επιρρεουσα ἡ αμπωτις επεβρισε πω, ἡ τ' ενερθεν γη εξ υποκρυσεως τοιησδε επιναστετο υπο ποσι σαλευομενη, ωστε τω τερπνω τουτοϊ αμα και φρικωδες τι συμμεμιχθαι. Ην δε ιδειν μεταβολας εν τω χωριω πολλας γιγνομενας δια τας των κυματων επιδρομας τε και αναχωρησεις, ενθα μεν ηπειρον θαλασσευμενην, ενθα δε και θαλασσαν ηπειρευμενην.

Παιδια δ' ωδε πως ελασαντες ως πεντηκοντα, αφικομεθα εις Σιδαμιλεω, ὁπη ὁ Σωρ εις θαλασσαν εμβαλλεται, κωμιλιον, ως την ὀψιν, ευκαταφρονητον· αλλ' ομως ενταυθα εμπορειον τε εστι και τα τελωνια, και οι τωδε τα δημοσια τελωναι· επι δε εις το των Πενταπολιτων μεγα βουλευτηριον πρεσβεις δυο εξαιρετους επιψηφιζουσιν οι πολιται· επι τουτω μαλιστα σεμνυνονται, και δη, ως φασι, καθ' ολιγην επαιδειαν εκ ψηφων τοιανδε δωροδοκουντες πολιτιζονται.

Επει δε ἡ ενταυθα του ποταμου διαβασις ουτ' επιτηδειος, ουτ' ακινδυνος ημιν εδοκει, επι δεξια τραπομενοι, και το χωριον εκ θαλασσης ανωθεν πω διελθοντες, της γεφυρας το ασφαλες ζητουμεν· των τοπων τα ομαλα και ευπλαστα διαβαντες ηκομεν εις Φινδωνην, κωμην, ως εοικεν, ευδαιμονα· και δη, το τελευταιον, εις Χιχηραν, την των Σουσηϊακων απαιμειτοπολιν.

Ἅπερ ὐν ἡμιν εν τῃ πρειᾳ ετυχε μεχρι τυδε, δοκω ηδη τ
ἑκαστων εκ τωρισπιας μακρολογησαι. Διο αναστειλαμβμος αρτι, κ
ὡσπερ εξ ὁδοιπριας μακρας απειρηκως, παυομαι ετι τωλειω γρα
φων, ἱνα μη καμ ταυτολογων ἁλισκωμαι.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΥΝΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

ΗΛΙΟΥ ηδη επι δυσμον ρεποντος, της Βριθελμεωνης απαλ
λαγεντες ανα της ορεινης τα ομαλα και χλωρωδη ἡσυχω
ελαυνομβν ὡς μετ' ολιγον τῃ νυκτι εκεινῃ εν τῳ ΚΑΜΠΙΩΝΕΙΩ
δειπνησοντες. Και σχεδια δη τωθιοντες ὡς πεντηκοντα επι το ορα
ακρωτηριον, το επιφανεστατον εκεινο, το ὑπερ Διχλιγλιας τωροβε
βλημβμον. Και μεχρι μβν τυδε ἁπαντα καλως ειχεν· αλλ' εξαι
φνης ανωρτο πραγματων περιπετεια απροσδοκητος δηλαδη κ
φρικωδεστατη· και γαρ ὁ πολυωνυμος εκεινος, ὁ ὑψιβρεμετης κ
τερπικεραυνος και νεφεληγερετα Ζευς, (εκ οιδ' ὁπως) αυτικ
αγανακτων και βρενθυομβμος την ὁδοιπριαν ταυτην παντελως ημ
διεπαραξε, θυελλαν ομβροφορον θαλασσοθεν επεγειρας, και
νυκτι επαγαγων αωρον ἁμα και θορυβεσατην και ὁλως των ὁδ
σημεια παντα αφανισας. Ειτα επι πονοις πονοι και επι κακο
κακα, και δη φρικτα πανταχοθεν απαντα.

Νερθε τε και καθυπερθεν απ' ὐρανυ ηδ' απο γαιας
Βροντη τε στεροπη τε μελαινα τε νυκτος ομιχλη.

Ε

επι δε υετος εκειτο σφοδρος και συνεχης, και σκοτος αμα μελαμ-
βαθης απαντα περικαλυψεν ωσε και των εγγυς υποκειμενων και
παλιζε περιβλεπτων ουδεν ειν αποκαλυπτεον και ορατον επεφαινη,
ει μη ισως ενιοτε ὁ τερπικεραυνος εκεινος Ζηρυβεων και ασραπτων
ἀπ' Δια βλεφαρων τε ουρανε νεφεληφι φαεινα βελη εξακοντισειε
τα των φοβερων πεως αορατα επφωτισειε τε· αλλ' ομως ουχ
απλως αθυμεμεν, αλλα και ηπιωμενοι καρτερεμεν, ετι τα
λοιπα των πονων και δη πολεινα απαντλησαντες. Επειτα ςαδια
κιχησεν ὡς τρισκαιδεκα Δια της υψηλης και ερημε κατα
κρατος ελασαντες επι τας της ορεινης Πυλας αφικομεθα· κακει
μεν Εγω μοι σκηνδομαι ὡς εν τω ασφαλει ηδη καθεζησομενοι, και
δειπνω αρτι το ταλαιπωριων τερμα και αναπαυσιν τη αγχινοια
προκαταλαμβανειν — Και γαρ απ' αυτε τε Καμπειωνειε απει-
ρημεν ςαδια ε πολεινα η εκκαιδεκα — Αλλ' ω των ελπιδων αν-
θρωπινων το ματαιον και επισφαλες! μεταξυ γαρ ἡμιν ὑτωσε
διακαμνεσιν ὁ Ζευς εκ επαυσατο βροντων και ασραπτων ετι δη και
δια κοσκινε ὑρων, ὡσε δια πολεναρμον τε ὑγρε τα ςαθερα της
γης κοπετρωδης διαλυθηναι, και δη τες ἱππες εν τω καταβαινειν
εκ ορθοποδειν, αλλα σφαλλομενες τοις βασιν και διολισθαινοντας
κατερωθε περιπλαναζε. Και μαν ἡ καταβασις ηδη ὡς πολεισα
δοκει ακηδης και λυπηρα, ὁμως δε αλλο τι δεινοτερον επαθομεν
ακουσον.

Ενθα τω ηνιοχω φρενας εξελε μητιετα Ζευς.

Εμβροντητος γαρ εκεινος παρα το διαρρηδην τεταγμενον εξημαρτε
της ὁδε εκλινας επι το δεξιον. Καγω δι' αλαοσκοπιην οπε το εξη-
μαρτημενον διεγνων ὡσε εν καιρω διορθουν· τοιγαρουν ελαθον εις
των μονοζυγων αμαξιτον εκπεσων τραχειαν μεν εκεινην και στενο-
πορον και ὡς πολεισα δυσβατον· και γαρ τω στενοχωρω αμφοτε-

ρωθε συγκλειθεντες και περιπεφραγμενοι και καθολως αμαξι-
ταλωτοι κατειχομεν ὡστε ουκ οιονθ' ὁδε προχωρειν οὐδ' αναχωρειν.
— Εν απορια τοιαυτη πως ὰ δυχεραινοι τις αν,

Ω Ζευ, ατις σειο Θεων ολοωτερος αλλος.

Σιωπολογω ὑμιν, ω Ηρωες Ομηρικοι, εν ταλαιπωριων αχμη
τοιαυτη προς ουρανον αγαναικτικως αντιβοωσι — Αλλ' ω 'ταν οικ-
τειρων σωιοθι μοι εν τοιαυτη πραγματων απορια και αμηχανια
καθεζωμι· Φευ! Φευ! επικελο βρονη τε σεροπη τε και νυξ ερεβεννη
νεφθε και ανωθε, προσθε και οπιθε ορατα και αορατα και δη
πανταχοθεν θαυματων και δεινατων αναπλεω — ω της δυσυχιας
και αμηχανιας! τις η κακων απαλλαγη; ουκ εφ' ημιν γε οὐδ' ως
εοικεν αλλοθι που — Τι μεν ουν ελειπετο μοι ποιητεον; ὁ, τι μο-
νον εδυναμην, τον θεραποντα εφ' ἱππω προς το Καμπειωνιον προ-
πεμπω αγγελωντα το παθος και βοηθειας δεομενον. — Ενταυθα
οτε εν τοιουτοις ην διαπονουμενος, και Ομηρικως κατα φρενα και
κατα θυμον μερμηριζων, και δεινολαλα παντα προνοων, ποππυθε
δια της λευκοπετρωδους κοιλοτομου θορυβος τις ηκουθη καθαπερ
βροντης ουρανοθεν επιπεσουσης εν δε τω εγγυτερω πλησιαζειν πολυ
βαρυβρομωτερος και τοις ουσι φοβον επιπνεων. Τι δε τουτο το
φαινομενον αορατον; εικοτως ερεισαν· αμαξα τις, ω 'ταν, σιδηρους
παμμεγεθης κατ' ορεος βιαιως καταβαινουσα, και δη εφθασε
προς ημας εγγυς καταφερομενη πριν εμε καταπονησαι τω επιβο-
λην. Καγω τοτε ουκ εικη φοβουμενος μεγαλαφωνως ανεβοων
ωνθρωπ' αποχ', ανοιχε, μηδ' επικρουσον· παυσαι εγω ὁ τυφλος τω
κωφω· ὁ γαρ Αμαξηλατης δια πονου εφημερινον κεκμηκως εν
ἁμαξα ὑπνιος καλακειτο κοιμωμενος τω ἱππω προστουνοι της πο-
ρειας ηγημονιαν επιτρεψας· τοτ' εγω ὰτε εν' ακμη συμφορων ανη-
πηδησα,

πηδησω, και χειρα επιβαλων τῳ ἱππῳ απειργον επιφερομενους· ὁδε Αμαξηλατης παυλη ταυτη διεγερθεις εξιστατο και προθυμως ης βοηθειαν εσπενδεν, ανηρ των εν πειχωρῳ οδων εμπειροτατος, και προς μηχανηματα τοιαυτα ευχειροτατος. Ποια δε αιτια επιηδυμαλια εν τῳ βοηθειν ὁ ανθρωπος επιηδυσεν ουκ εχω πω ειπειν. Αλλ' ὡς σωτομως ερειν — τοργον τουτο δυσχερες γεγαμηκως πως εξεπονησε· την γαρ αμαξαν και το αρμα ουκ οιδ' οπως ποθ' υστερον προτερον εις το οπιθεν και ανωθεν ανειλκυσε, και δη το τελειαιον εξω της αμαξιτου ελευθερωθεντας εν ασφαλει κατεστησε, και ωσε πως ημιν νυκτι εν ορφναιῃ· φως εξωρτο θεοσδοτον, και δη εκειθεν η σωτηρια οθεν εικοτως τα δεινοτατα αρτι εδεδοικαμεν.

Ενταυθεν ανηλθεν ὁ θεραπων αποστρεφθεις απο του Καμπιωνος συν λυχνοφορῳ τινι εις βοηθειαν. Τοτε δ' αυ ευθυμουντες και τῃ πολυχειριᾳ πεποιθοτες εις τα αντικρυ χωρια καθαπερ πολεμιαι εμβαλλομεν, και των αρουρων τα μοχλια και περιφραξεις και παν ὁ,τιουν αντικειμενον καθελοντες τα αρωτιμα διοδευομεν εως των πλεωφορων διασωθεντες κατηλθομεν. Και εγγυς ηδη επιπαθουσιν ημιν επεφαινετο το Καμπιωνειον εν νυκτι φαεινος αστηρ, και ἡ τουτων αναπαυσις.

Χαιρ' ω μελαθρον οικιας φιλοξενου·
Ως ασμενως υμας φιλοι νυν φιλζατοι
Ασπαζομαι, και σωος ων σωιηδομαι
Υμιν καμοι· και θυω σωτηρια.
φιλοφρονηθεις και φιλοφρονων αμα
Εν ολβιῳ σῳ ολβιοισι τερπομαι·
Χαριν τ' οφειλων ωδε πως επευχομαι·
Εφεστιε Ζευ, Καμπιωνειον δομον
Χαιροντ' εσ' αει σωζε και ευδαιμονα.

ΑΠΟ ΣΟΥΣΣΗΞΙΑΣ.

ΜΩΣΑΩΝ απανδθε, Φιλων απανδθεν εταιρων,
Αλλα και ὡς Μωσων περικηδομενος και εταιρων,
Τιωο τοι, ω Φιλε κωρε, μελυδριον εξεπονασα
Τηλοδι βωκολικᾳ ενι χωρᾳ βωκολιασδων.
Και γαρ εγω ναιων Σβασιξιδος ὑληεσσης
Αλσεα βορβοροεντα, μετ' ϐτιδανοισιν ὁμιλω
Ανδρασιν, αξεινοις, Φιλοκερδεσιν, ηπεροπδυταις,
Ανδρασι γηγδεσιν, σφετερων αποκομμασι δενδρων,
Οι κε θεϐς αλεγοντι, θεων θ' ιερυς υποφητας·
Και μωσων το μελισμα, το και μακαρεσσιν αγαϛον,
Εκπαγλως ϛυγεοντι δυσινεα ϑυμον εχοντες.
Ουδε τι μοι κιθαρα χραισμει και δωρα θεοιο.
Τϐνεκ' εγω ϖορρωδε βελη φρενος εκτος ιημι
Και πλεοντα πονον, δοκεω δε μεθ' υμμιν ομιλειν,
Ω Φιλοι Οξονιδαι, ϖοστερος επι χαρμασι χαιρων,
Ηε ϖϐ εις αγορην ϖωλεσκων κυδιανειραν,
Η μετα συσσιτοις Φιλοπαιγμασιν οινοχοδων,

Ηε κατ' αμφιρυτης λειμωνας επ' Ισσδος υδωρ
Νηι φιληρετμοις συν εταιροις ωκα νεεσχ.
Των και μνημοσυνα μοι ιαινεται ενδοθεν ητορ,
Εντε ποθοις τα παλαι βεβιωμενα μαλλον αρεσκει,
Και φευγων παρεοντα, τα μη παρεοντα διωκω.
Καδδε τεον ποτι δωμα λιπων Σκοπηϊδα γαιαν
Ερχομαι εις Φιλοτητα και ευξεινιαν ερατεινην·
Ως οταν Ηελιος το μεσαμβριμον αρμα τιταινει,
Καυμα φυγων πθεει το βαθυσκιον αλσος οδιτης,
Ενθ' ὑπο ταν πλεξεαν λαθικηδεα μελπει αοιδαν.
Καγω νυν παρα σειο τεταρπομενος Φιλον ητορ
Βωκελικα συριγγι μελισδω Δωριδα Μωσαν,
Ασυχα κεκλιμενος. Μελεταν δε μοι ηδε τε Φημας,
Ουδε μελης τοσσδον, οσον σεθεν εινεκα χαιθω.
Χαιρε, μοι, ω τριποθατε, και ειν Αντωνιδι γαια
Τηλοθ' εμεν απο νοσφιν εων· αδε θυμος οπαζει
Σα επι γηθοσυνα χαιθων και παιδικα παιζων.
Κυπρι Φιλομμειδης Αντωνιδα καλλιγυναικα
Αμφιπολευσαι τυ μοι πολε διξεο ει πυ εφευρης
Δραπετιδαν τον παιδα τον ιμεροεντα Ριχαρδον.
Η γαρ ου' αμπεδιον περιαλλεται ηυτε ορνις
Ενθα και ενθα θοησιν αγαλλομενης πτερυγεσσιν·
Η γαιων αδροταται παρερχεται ηυτε πωλος

Ματερα

Ματερα λακτισδων, δολιον βρεφος αγελα παισδει,
Ηε γυναικειυς μετα παρθενικαισι χορευων
Αντιαα θαλαμυς, μαλακοις τε παλαισμασι χειρει
Προσμαξας γλυκερους γλυκερωτερα χειλεσι χειλη.
Αλλα τυ, Κυπρι, οπυ τον παιδα πλαναωμενον ευρης
Ωε νιν ησυχ' ιαπτε, και αγελια αμα τηδε
Ημετερας ισον Φιλιας ποθον εμβαλε θυμω.
Γνοιη πως μαλα παιων εφιμερος ωχετ' απευθων,
Και πως νιν τιμησαιν ομηρικες ολβιομοιροι,
Παρθενικαι δε μαλις', ας πολλακι τερψε φιλασας,
Καλον παιδα ποθευντι τον ιμεροεντα Ριχαρδον,
Τον λιγυρως λαλαγευντα, και αδυ τι μειδιοωντα,
Χειλεσιν αδυ φιλευντα, και ομμασι τερπνα βλεπουσα.
Ω, μακαριζε Ριχαρδε, τυ δην ταδε τερπνα πεπονθας,
Και τυ — τιη δη ταυτ' ευ ειδοτι παντ' αγορευω·
— Αλλα μοι, Οξονιδανδε, λιπων Αντωνιδα γαιαν
Καρπαλιμως επανελθε συναδομενυς προς εταιρυς·
Ενθα συναντομενος σ' επιδεξομαι οικαδ' ιοντα
Αυτος αμ' οικαδ' ιων, επι δ' αυ σωτηρια θυσω.
Και πιομαι μαλακως επι νοσιμω ημαλι χαιρων.

ITER SUSSEXIENSE.

CORN. ÆMIL. S.

AB *Etona* digreſſum itinere tranſverſo in *Suſſexiam*, avocavit ſignificata per literas parentum adverſa valetudo. Eheu! ſatis morborum affert ſenectus ipſa: bis miſeri, quibus aliud quiddam inſuper accedit mali! Facie igitur ad meridiem converſa, progredior lente feſtinans viator, patiens pulveris atque ſolis. Comes adeſt tuus ille meuſque *Johannulus*. Atque adeo per viarum invia, per locorum culta atque inculta, & illa quidem Bucolica magis quam Georgica *(teneant homineſne feræne, incertum)* &, quod in ſolo *Suſſexienſi* jure mireris, per pulveris hinc inde conglomerati nebulas ſequaces, ſylva denique *Anderida* ex obliquo peragrata, ſub occaſum ſolis *Shermanburiam* aliquando tandem attingimus. Hic inter arborum aperta, id ipſum, quod quærimus, proſpicitur reverendi ſenis domicilium: illico accedimus; in propylæo extabat *Virgilianum* illud inſcriptum,

'Aude, hoſpes, contemnere opes, & te quoque dignum
Finge Deo; rebuſque veni non aſper egenis.

En epigramma ſacerdotis Chriſtiani moribus & fortunis apprime congruum ! haud fruſtra admoniti humile ſubimus tectum ; occurrit illico in amplexus Patriarcha vetulus, pietatis primævæ aſpectu & placida quadam ſeveritate venerabilis :

Pone ſequens paribus figit veſtigia curis,

repentinæ vix patiens lætitiæ, ſuiſque pene illacrymans gaudiis, Mater propitia. Quid interea mihi erat ſenſus haud facile dixerim : ita mihi animum in divorſum diſtrahebat hinc præſaga mali ſollicitudo, illinc ſollicitudinis illius diſſimulatio ſtrenua ; tum pietas & miſericordia ; & inſuper caſtigatæ cujuſdam hilaritatis ſpecies affectata, dubiique oris ſive in riſum, ſive in lacrymas facilis ſolutio. Verum, quia pleraque meliora ſpe compereram, erat profecto quod dolerem minus. Imo vero, quicquid ibi erat ægritudinum, id omne ipſorum patientia jamdudum ſuperaſſe videbatur. Quid multis ? ad tempus moleſtiarum ſedulo obliti, quod ſupererat noctis colloquio haud inſuavi fefellimus.

Pauperis Evandri domus hoſpita fovit alumnos
Hoſpitio modico ; ſed vultu riſit honeſto
Splendida pauperies, nec opimis invida rebus.

Hic certe illud videor mihi experiundo intellexiſſe quod præſentibus hilàriter uti, neque plura deſiderare ſit divitiarum inſtar omnium.

Verum etiam ſubiit aliquando & altius ſapere & philoſophari. En adeo tibi ſeptuagenarium hunc ſe

nem

nem! eruditionem ſi ſpectes, inter primi ordinis theologos annumerandum: ſi mores, — pietate, fide & ſimplicitate primæva nemini ſecundum; imo vero virtutibus, quotquot ſacerdotem Chriſtianum decent, inſtructiſſimum; ſi fortunas, — en eundem tenui in re, & loco iniquo per luſtra pluſquam ſeptem in ineluctabili luto illo *Suſſexienſi* defixum atque ſepultum, annis fractum atque laboribus, & in *Chriſti* eccleſia militem plane emeritum, in ætatis extremæ decurſu inopem, indotatum, militiæque ſuæ Chriſtianæ triumphis jam jam immoriturum: en, inquam, eundem fortunæ ludibrium, ſuorumque, pene dixerim, opprobrium!

Illum intuens quam protinus ipſe mihi jure diſplicui, quam præ illo ego me contempſi, me nitidum & bene curata cute pinguem, & quaſi reverendo de grege porcum? quam protinus ignaviæ me meæ & luxuriæ puduit? imo vero, inquam, pereat potius quicquid eſt lautitiarum elegantiorum, illa vitæ decurrentis juxta & exeuntis damna ſimul & dedecora! Imo potius tuarum de virtutum lumine mihi quoque aliquod accendatur lumen! accendatur ille generoſus ardor, — illa nequitiæ triumphantis ultrix indignatio, — illa quidlibet pati audax conſtantia, — ille demum fortunæ mortiſque contemptor & victor, animus! Imo tecum denique, reverende ſenex, ſplendide eſurire mallem, quam *Pelhamidarum* conviva inempto luxu deliciari; tecum porro ita vivere tanquam indies moriturus. Iſthoc profecto eſt ſapere!

Felix, qui potuit vitæ cognoſcere cauſas,
Qui ſpes atque metus & inexorabile fatum
Subjecit pedibus, rabiemque Acherontis inermem:
Nil ultra quærens mortale, Deoque vocanti,
Cujus ſacra gerit tanto lætatus honore,
Impendit curas, animamque reliquit in aſtris.

An videor tibi fruſtra philoſophari? mihi certe vehementius animus commovebatur: illico calamum arripio; & protinus in chartam effunditur incompoſita meditatio.

Sed ut ad alia veniam, Homerica uſus compellatione,

Dic mihi, muſa, virum,
Qui mores hominum multorum vidit & urbes.

Heus, inquam, mi *Johannule*, Ulyſſis tui ad inſtar, id age ut non tam temere circumvagari quam peregrinando ſapere videaris. Heus, arrige oculos animumque! ecquid novi, ecquid memorabilis tibi exhibet Regio hæc ſylveſtris? ecquid juvat hominum locorumque viciſſitudo? ſylvarum longe lateque proſpectus, & quicquid demum rura habent amœnitatum? Quanta ubique pecudum frequentia, hominum vero quam mira ſolitudo? Et certe, ut quod res eſt loquar, natura ſoli videtur illis longe accommodatior quam his. Si Bucolica tibi ſint curæ, boum gentem admirare nitidam plane & liberalem: en terga boum titulo equeſtri & Prætoris urbani menſis digniſſima! Sed heu

Tu

Tu, porcini gregis aliquando moderator futurus, *Eumelus* alter, quem Homerus honorifice appellaverit διον ὑφορβον, tu formarum hujuſmodi ſpectator elegans, ecquid vidiſti unquam porco *Suſſexienſi* invenuſtius? ecquid turpius inhoneſtiuſque? vah! ne quid tale ad haras tuas *Grenovicenſes* unquam devenerit!

Sed audire videor interpellantis vocem mitiſſimam, "quid de bobus & porcis? quid de re odioſa tam "multa, & quidem mihi? expectaram potius aliquid "de fœminis honeſtioribus, de Armigeris veſtris, aut "ſiquid forte liberalius rura uſpiam exhibuerint." —

Verum heus! delicatula mea, noli tu aut nos hoſpites minus curioſos aut regionem hanc elegantiarum prorſus ſterilem exiſtimare. En tibi, illa ruris decora invidenda, Armigeros! haud ſane, quales fœminei conventus veſtri mirantur, ſimiarum ritu ornatos & ineptientes; aut, quales tu tibi fingis, literato florentes otio, juriſque tum civilis tum divini ſtudioſos; ſed incultos ſimpliceſque, patriarcharum ritu in Bucolicis atque Georgicis unice verſatos, moribus & inſtitutis, perinde ac operibus, ruſticos; tum diſciplinæ *Academicæ*, tum urbanitatum veſtrarum *Londinenſium* prorſus rudes. Vides adeo melioris notæ agricolas Armigerorum loco haberi. Hi tamen gentilitios jactitant honores, &, tanquam inter arbuſta Quercus, agreſte vulgus deſpiciunt; mireris hominum dignitatem indecoram & ſuperbiam plane ridiculam: neque ſane minus miraberis eorundem compotantium humilitatem, &, popina vel culina plaudente, ingenii dominantis

nantis triumphos — in conviviis abnormem lautitiam & ſordidam luxuriem — in colloquiis aſperitatem inconcinnam & hilaritatem inficetam — aſſidua cum ſervis & animalibus, rara cum hominibus clericis aut ingenuis commercia; literatos fugiunt illiterati, ſobrios bibaculi. Id interim agunt ut pingue pecus ſibi comparent, & cætera omnia; — ingenium certe non excipio. — Satin' hæc de Armigeris? de fœminis ultra ne quære. Qui Latine ſciunt, hæc ſentient ad ſe non pertinere; qui neſciunt, eorum cenſuram minime revereor.

Veniam dabis ſi, peregrinantibus quodcunque occurrerit novum & ſingulare, illud ſtylo liberius notaverim. Scias itaque æſtivum hocce tempus hoſpitiotum, quæ jamdiu intercluſerat viarum ineluctabilium iniquitas, commercia aperuiſſe. Nos adeo ab amico quodam reverendo paſſibus abhinc IIII mille ad convivium vocati, joculare iter ornamus: Curru *Suſſexienſi* ſive plauſtro bijugali vehimur; auriga pedes ad latus flagello & balatu quodam diſſono caballis imperitabat: nos, tanquam captivi tergis terga obverſi, protrahimur, diſtrahimur, confundimur. Hui! quid hoc eſt novæ geſtationis? Hui? qualis iſthæc eſt inimica quidem ſomnis, at non injucunde moleſta vehiculi titubantis ſubſultatio? qualis mehercle invito riſum ſubinde excuſſerit? Imo macte eſtote virtutibus*,

* Jam tum S. Cto. Curribus quadrigis rhediſque Vectigal imperabatur grande ſatis. Itaque infirmus noſter & inops ſenex, quem rhedæ admoverat non luxuria, ſed neceſſitas, ad agreſte vehiculum relegatur.

Patres

Patres conſcripti; quod plauſtro vehimur, id ſapientiæ veſtræ ſingulari debetur. Verum heus! mi *Johannule*, juvet aliquando in vitæ decurſu rerum viciſſitudines experiri nec ingratas prorſus nec inutiles. Interea vobis, O Fortunæ filii, vehiculorum luxuriem pretioſam minus invidemus, dum ſic, futuri præſaga, muſa docet philoſophari:

Quid juvat aurati phalerata ſuperbia currus?
Hei mihi! inæqualis per plana, per aſpera vitæ,
Una omnes metam lente properamus ad unam,
Una omnes mortis communi claudimur umbra!

Hei mihi! in diſcrimine illo ancipiti & ſupremo quis non illico optaverit didiciſſe ſe ritu Chriſtiano indies mori, vitæ beatioris & ſempiternæ candidatum? — In trepidatione illa ſuprema quis non, inquam, Tibi, O contempte ſimul & venerande ſenex, ſimplicitatem iſtam tuam & innocentiam jure inviderit?

Hæ quidem mihi, atque aliæ viciſſim atque aliæ, pro eo, qui tum erat, animi colore progredienti meditationes exciderunt: verum quicquid ſeveritatis aut ſollicitudinis inſediſſe videbatur illico diſcuſſit amicorum conſpectus jucundiſſimus, hoſpitalis menſa, & priſtinæ conſuetudinis renovatæ gratia.

Poſtridie cœlo, &, quod mirere magis, ſolo etiam favente, ad littus auſtrale & regionem maritimam contendimus; & per diverticula complura & viarum umbracula hinc inde obducta VI millia fallente greſſu pro-

provecti, & acclivia collium aſſecuti, in lucem illico, & diei quaſi recens obortæ claritatem emergimus. Ibi demum converſi placido quodam cum ſtupore ſingula circumſpicimus; ſubjectas valles ſylvaſque diſcedere miramur, per arborum opaca villas & templa paſſim exſurgere, mille amœnitates derepente enaſci, & novæ demum regionis faciem pulcherrimam aperiri. Juxta enim pro pedibus ab Oriente in Occidentem patet ſaltus Anderidus, omnis illa concava & ſylveſtris regio, in longitudinem pene infinitam producta; a ſeptentrione montes *Surriani* millia abhinc circiter xxx parietis inſtar objecti, excelſi quidem illi & albicantes, longeque ſpectabiles, & ſoli meridiano jam illuminati, ſylveſtrem ſcenam interjacentem limite haud inamœno claudunt.

Age vero illam alteram, qua tendimus, partem animadverte: en tibi, quæ jure admireris, undequaque objecta! Eccubi uſpiam vidiſſe contigit totidem oculorum oblectamenta, tam eximia magnitudine, tam locis disjuncta, tam diverſa genera, in unam quaſi tabulam ſimul congeſta? certe ſicubi uſpiam,

Largior hic æther campos & lumine veſtit
Purpureo.

En levi in ceſpite equitatio quam mollis & amœna, & ille quaquaverſum terſæ viriditatis nitor! en illa longe lateque porrecta montium dorſa, & magnifica quædam vaſtitas! en porro inſtar omnium illa æquabilis & cærula planities, cœlo ſuo, quo unice terminatur, concolor, & ſpectaculi volubilis mire variatus ſplendor!

En

En jam auditur fragor quidam rauciſonus; erat enim in conſpectu *Brighthelmſtona* piſcatorum nautarumque ſedes opportuna, africo quidem incumbenti nimis obnoxia, & ſinu leniter reducto irati maris incurſum haud fruſtra reformidans. Juvat illico in littus deſcendere: ſpectantur ibi mœnium ſubrutorum fragmina, & ita quidem, ut ipſis e ruinis conſurgant objecta fluctibus munimenta. Neque vero interea deſunt aggeres tabulati in tranſverſum producti, qui alluviem marinam quotidie advectam excipiant, unde nova quædam ripæ periclitanti accedunt fundamenta.

Illuxit jam cœli ſerenitas plane Aſiatica, lenis adſpiravit aura, mobilemque rerum objectarum faciem ſolis ſuperfuſi ſplendor illuſtravit. Interim ad pedes alluſit placide allabens relabens unda, & ſubinde quaſi jocoſa fraude ambulantium incauta obruit veſtigia. Age jam, tiro, tu ſpectator inſolens ecquid unquam vidiſti glorioſius, ecquid amœnius, ecquid demum formidoloſius?

Hoc mare fluctivagum ſunt qui formidine nulla
Imbuti ſpectent? quæ vaſti pompa theatri
Arrectos varia percellit imagine ſenſus?
Alternis ſubeunt ſtupor, exultatio mentem, &
Haud inamabilis horror, & haud tranquilla voluptas.

Juvat quidem uſque & uſque morantes ſpectaculo tam admirabili inhiare. Interea animus contemplantibus una fluctuat æſtuatque affectibus reciprocis agitatus.

Cogitatio uſque cogitationem ſubit, velut unda ſupe venit undam: in obtutu hæret oculus plane obſtupe cens, & voraginis immenſitate quaſi abſorpta fatiſc meditatio.

Sed invitos jam diſcedere tempus admonet, prandi que propioris deſiderium; itaque priora itineris veſt gia relegimus, oculo interim ad oram maritimam ſa pius retorto; & horam circiter tertiam hoſpites exc pit expectatos *Hen. Campioni* beata villa, montium r dicibus ſubjecta. O quam mihi unice plaudo, gaude que, quoties vidiſſe contigit aliquem antiquæ laudis melioris ævi patrem-familias, fortunis, moribus, er ditione vere liberalem, qualem nobis hodierna di obtulit? ſingulare prorſus exemplum! Armigeroru agreſtium decus ſimul & opprobrium! neque enim i lo homine quiſpiam operum ruſticorum intervalla ot literato elegantius diſpunxit, ſemper inter agricultu & literarum ſtudia, & amicorum officia, cum magn laude ſua ſuorumque fructu, verſatus.

O felix ſtudii, qui non inglorius exul,
Urbe procul ſtrepituque receſſit in otia ruris!
Securus rixæ civilis & inſcius ultro,
Ipſe ſibi plaudens, turbantibus æquora ventis,
Proſpicit alterius magnos impune labores:
Ambitionem, iraſque, metuſque, & gaudia, & omne
Fortunæ ludum crudelem ridet inultus.

Intere

Interea, quicquid dignum ſapiente bonoque,
Tædia quod fallat, quod ſe ſibi reddat amicum,
Hoc amat, huic ſtudet, & bene temperat utile dulci,
Splendida diſtinguens agreſtibus otia curis,
Arva docens animumque pari miteſcere cultu,
Invideat quod & ipſe Sabino Flaccus in agro.

Me quidem virtutum tantarum recordatione ipſa admodum delectari fateor; & ſane libentius ea commemoro quæ ſentio cum laudibus tuis eſſe conjuncta. Sit igitur mihi idem chartæ, qui & vitæ hodiernæ, finis; præcipue cum is ſit, in quo jucundiſſime mihi conquieſcat meditatio.

ΑΠΟΔΗΜΟΥΝΤΟΣ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ.

ΑΠΟ Δεβριδος πλευσοντες ὡς Καλαϊσην τὴν επιπλαγωγον εισβαινομεν αμφ' ἡλιον ανατελλοντα, τὸ λιβυος δε κατα νοτον πνεοντος χειμερινον τι και ταραχωδες· ὡσθ' ἡμιν, απειροναυτικοις γε ὁσι, τοτονι τον πλουν φοβερον οντως και απλοον φαινεσθαι. Ω θαυματων και δειματων αναπλεω θαλασσαν· επι κυματι κυμα, επ' εννοιᾳ εννοια αθροως πεφυκυλινδεται· βαθυ· πολλην οιχεται μεταξυ εισρωντι μοι καταποθεισα ψυχη· τη μεν καθαπερ ὑπ' αγαλλιασεως, μετεωριζομενη, τη δε εις τον απονοιας βυθον καταβιβαζομενη· αλλοτε δ' αυ, φροντισι διαστροφοις κυμαινουσι, επι κλυδωνι διαῤῥηξομενῳ ανακρεμαται, και ὑπ' ελπιδος δυσελπιδος ολλυμενη.

Πολλα δ' αναντα, καταντα, παραντα τε, δοχμια τε, περιπλανωμεθα, και βραδεως δη πευσομεθ' μοχλῳ τῳ ανεμῳ αντεχοντες.

Αψ' ανεχαζετο γαια, και ωλετο Δεβριδος ακτη,
Αξυ τε και πετραι πεφυκοτες, μηκεϊ λαυκαι,
Ενθα και ενθα φοβοι μελανοπτεροι αμφεπετωντο,

Νερθ

Νερθε τε και καθυπερθε βαρυπνειοντες ανεμοι,
Και νεφελαι, και κυμα πολυφλοισβοιο θαλασσης.
Ὡς τοτε μοι θυμον πορε ἱκετο πατριδος αιης·
Φευ, φευ· πατρις ολωλε παλιντροπω οστε φυγεσθαι.

Ενθωδε δε χειμων επεκειτο σφοδρος και ὑετος πολυς κοσκινηδον διαῤῥεων· ὡς ἀναγκη μεν ἡμας ηδη εις τα κατωτερα τε πλοιου καταδαινειν δεινον και παραδοξον τι αυτικα πεισομενους· ευθυς γαρ ανεςρεφετο και περιεφερετο παντα, ωδ' αυτος σεσοιδα μοι μεθυων, και δη τω πωδε και τον νεν διασφαλλομενω.

Ω τε γελοιε ἁμα και ελεεινε θεαματος· φυ, φευ της σκυθρωπιας, τετ' εμετε και σεναγμων και ——

Ὡς τοτε μοι φιλον ητορ ενι στραπιδεσσιν ορινθη,
Σπλαγχνα τε μοι τρομεεσκε, και εντερα παντ' ελελιχθη
Βυσσοθεν. ——

Εικοτως αν συγγνωμης τυχοι τις δια ναυτιασεως ωδε ατακτα πως ὁμηριζων. —— Παρεςω νῦν μοι Λυκιανος τις, η Ὠγαρθος, και ὁσοι περ εισι Γελωτοποιοι, ἱκανοι η λογοις η αλλως πως γραψαι το ποικιλον τε παθους· το δε σωφρονως ειπειν, ὡρας ὡς δεκα σαλευομενοι και ναυτιωντες περιφερομεθα. Και μην εγγυς ηδη φαινεται στρο πολων ἡ Κελτικη, αλλ' ὁμως μαλα δυσκαθεκτος ἡμιν και στορρωθεν απεχειν δοκουσι· δεον γαρ δια χρονε παραμεινανταις πιν επιῤῥεουσαν αμπωτιδα συναχθηναι λαβειν, και ὑτωσι τω αιγιαλω στροσοκελλειν.

Εςι δε εκατερωθεν εκει τειχη ξυλινα απο της πολεως εις θαλασσαν στροβεβλημενα, σαφεια ὡς τεσσαρα· καθ' ἑκατερων δε εχατια τυρσεις ξυλιναι επωκοδομημεναι, και δη επεκεινα βρουτη

τε

τε Στεροπη τε, τατ' εκηβολε και εριγδουπε Διος οπλα, ων ουδ' ονο-
ματα ειπειν εχοι τις αν των παλαι Ελληνων, εις τε ορμε, και
των νεωριων φρουραν αντιτεταγμενα.

Και δη εκ τε πλοιε εις το δαπεδον ασμενοι καταβαινομεν.

Χαιρε Φιλη μοι γαια και αλλοδαπη περ εουσα.

Ενθα γαρ ευθεως και μαλα θαυμασιως αναγνοντες υγιαινομεν,
της ναυτιασεως απηλλαγμενοι· ενι δε νυν ορθω τε και φαιδρω
ομματι τες Φιλες προσβλεπειν, και ποδι βεβαιω σκιρτωντας
αλληλοις συνηδεσθαι. Και νυν αυτικα συνισμεν ηκετι εν Αγλια ον-
τες· ε γαρ εξον καλα τον πολιν αυλονομες περιπλαναδαι· αλλα,
στρατιωτε τινος ωπλισμενε καθ' ησυχιαν προπεμποντος, υπευθυνοι
αγομεθα φερομεθα, πρωτον μεν προς Αρμοστην, ειτα προς Στρα-
τηγον, επειτα δε προς Ναυαρχον· οτοι δε παντες εξεταστι καθη-
σαμενοι ολιγα πως συνεπερωτωσιν.

Ω ξενε, τις; ποθεν ει; τινος ενεκα δευρο κατηλθες; τινος εν
οικω σοι διατριβη; και πε σοι η οδος; και ποτε; και αλλα
πολλα τοιαυτα.

Επει δε ταυτα καλως ειχεν, απιεμεν, ως εικος, επι το δειπ-
νον. Εν τετω δε εισιν οι Κελται ως πλειστοι Φιλοκαλοι· οψωνιων
μεν και εμβαμματων πολλη τις παρασκευη και Φιλοτιμια· απ-
λεν δε και ευτελες παρεχεσι μηδεν. Οινος παρ' αυτοις, οιον περ
εσι και το Φρενων οχημα, λεπτος και Φαιδρος, ε ιχυρος δε και
γλυκαικος. Τας δε εν τω ξενοδοχειω παιδισκας ε παυομαι ποτε
θαυμαζων, γυναικων γλως ως πλειστε πολυλαλον και πολυπραγ-
μονεν, αιτινες παρεισι σοι ακλητοι, και δη χορδαισι, και επα-
δαστιν αυτοκελευστοι, και γελωντι δε σοι αμα συνεπιγελωσι· Φαιη
τις αν εικοτως μαινεσθαι, η μωραινειν αυτας, εννοων εν τοιαυτη του

βιε

βιου παλαιπωρια τοιουτο το ιλαρον αμα και το γελοιον των τροπων.

Των μεν επιχωριων ηδη και πολιτειαι οιαι εισιν ουκ εχω σαφως ειπειν· τα δε περι Θεον, τα εν ναοις λειτουργουμενα, ατε πολυτελη οντα και θαυμαστα, πασι μαλλον εξεταζειν αξιω· α μην καθεκαστα χωρις διεξιων, ινα μη ισως ταυτολογειν δοκω· (επειδη και φλαυδριαν και την περιχωρον ὁπουν διοδευοντες πλεονακις τοις αυτοις εντετυχαμεν καιτοι σεμνοτερως ενιοτε καλλιερουμενοις) αλλα το απαξ λεγομενον και αντι μυριων ἡ εν βραχει μια διηγησις εξαρκεσει των Ποντιφικιων την περι τα ιερα θεσμοθεσιαν ὡς εν τυπῳ εξαπαφαινουσα.

Τῃ μεν ουν υστεραια (Κυριακη γαρ ην) αμφι πληθουσαν Εκκλησιαν, εις τον νεων ιοντες επιτετυχαμεν Ἱεροῖσι παμπληθεσι, εν κυκλῳ ἱερον τινα ὑμνον ὑμνουσι μαλα σεμνως δηλαδη και ευσεβως·

Ὁς ψυχην μοι ὑφοθ' εν βασι παιοων ιαπτειν
Ἡσυχα τερπομενῳ.

Οἱ δε εις τον εσωτερω περιχωρον συνεχως ὑμνουντες, οἱ μεν καθημενοι, οἱ δε και περιπατουντες. Ενταυθα τις προεστως, δυοιν ἁμα αυτῳ Διακονουντοιν, επι θυσιαστηριον προσευχομενος, ὡς εοικεν, ολιγον πασι, και τουτο δε μαλα επιτροχαδην και ωδικως εκαλλιερησατο. Επει δε ταυτα τελος ειχεν, επι δημηγοριαν ὁ λαος συνηλθε· και ευθυς επι βηματι προιστεμενος εφανη Ῥητωρ τις, ουκ ὁ τυχων ανηρ, αξιοθεατον δηλαδη το χρημα·

Ασεμφης την οψιν, αιδρει φωτι εοικως·
Φαιης γρηιδιον τινα εμμεναι αφρονα θ' αὑτως,

Το μεν σχημα τυνδρος αθλιωτατον εμβλεπων. Καπυχινος δε τις ην, ως οιμαι, των περι Φραγκισκον, σολην δασειαν και περικε-
Φαλιον ενδεδυμενος, τω τε σκελη και τω ποδε γυμνος, τω τε ος-
φυν καλωδιω περιδεδημενω· τω μεν κεφαλην εν κυκλω απι-
ξυρημενος, το δε γνειον βαθυπωγων ως μαλιστα,

Αλλ' οτε δη ρ' οπα τε μεγαλην εκ στηθεος ιει,
Και ρ' επεα νιφαδεσσιν εοικοτα χειμεριησιν,
Ουκετ' επειτ' εριζοιτε Καπυχινω βροτος αλλος.

Λιγυφωνοτατος γαρ ην, και προς τ' λογοποιειν δεινοτατος, ολος ενθουσιαζων ομμασι, χερσιν, ωμοις, ποδοιν, τω θ' ολω σωματι διαγωνιζομενος εδημηγορει· ωστε μοι Αγλαω γε οντι θεαμα πολυ αμα και τερψιν εγλινεσχ· και μην ανεγνων τα ειρημενα ομως ηδεθην τον ανδρα.

Μετα ταυτα ὁ Ἱερευς επι τω θυσιαστηριω τω μεγαλω ωθησας Μιδαν, ως καλουσι, τιν μεγαλην ηρξατο καλλιερων· πια δε απλα εκει διαπεπαται ε ραδιως διαγνοιη αν ξενος τις ων και τε των Ποντιφικιων παντελως αμυητος. Και γαρ διαλεκτω τη Λατινη ετως παρεχρησατο, ωδ' ετερογλωσσον φαινεσχ· και δη ευχομενος, και παν ετιν λεγων, ετσι συντονως ηδεν, τιν μεν φωνην εις μακρον διατεινων, των δε ρημαδων τα αρθρα διακοπτων, ως ε φθασαι τις των ακροωμενων τιν γνωμην διανοια καταλαβων, αλλα σφαλοιη εξαπατωμενος τω ωτε, και, σοφην ευφωνιαν τινα συνεχη, σαφες αισθομενος μηδεν.

Επει δε ταυτα τελος εσχε, προς το ξενοδοχειον αυθις απιεμεν πολλα μεν ενθυμουμενοι· και το μεσημερινον, ως εικος, αριστησαντες αυθις εις τ δημοσιον εξιμεν ως ακουσοντες τα ακουστα, και ορασοντες τα ορατα. Και τοτε δη καινον τι θεαμα ετυγχανε παρον,

ρη, οἷον περ ὅτε καταγέλασον ἐγω ὠδ' ὁμως σεβασον ονομαζοιμ' αν· πορφωθε γαρ ὑψομενον διελαμπεν επισημον τι και περιβλεπτον ἐξ αργυρε σαυροειδες, και αλλα ατια, καθαπερ τροπαια αναπεπαμενα, και τ' μαλιστα ἀξιομνημονευτον, αναθημα τι θαυμασιον φιλοτιμως περιφορεμενον· ανεφαινετο δε μοναχων κεφαλιδια φαλακρα παμπολλα, και πωγωνες ανασειομενοι· και δη ὁ Ἱερεων χορος ὡσπ Παιανα τινα ἐορτιον παιανιζοντων, και οχλος πολυς συμπαρακολυθων· και εμοι μεν ὁλως θορυβος τις εδοκει μεγαλοπρεπης.

Ισεον γαρ, ὁτι οἱ Καπυχινοι τε ἱερε σαυρε τε αρχετυπε δηλαδη μεριδιον τι παρ' Αρχιεπισκοπε (τε επι Βελλαιγιας) δεδομενον λαβοντες, κειμηλιον, ὡς φασι, πολυτιμητατον, επι τουτῳ σεμνυνομενοι τη τοθ' ἡμερᾳ πομπην επομπευον μεγαλην·

Πολλοι μεν ναρθηκοφοροι, παυροι δε τε Βακχοι.

Οι μεν γαρ, το νομιμον ὑμνησαντες και των αγιων το πλειστον διελθοντες, εις τον ναον επανερχονται· την δε ιδιαν εχει τε λαε πανηγυριν επι τη θεᾳ συγκαλυμενην· και μεσος ην ὁ ναος ανδρων τε και γυναικων εὐφροφωνικως ᾀδοντων και ἑορτωδες τι συγκροτουντων· Επειτα Ρητωρ τις πανηγυρικος, προς τουτο τεταγμενος, επι βηματι τε προς καιρον ηρξατο δημηγορων περι των τε Παυλε, προς Κορ. επ. β.

Ἡμεις δε κηρυσσομεν τον Χριστον εσταυρωμενον.

Περι δε των ενταυθα δημηγοριων ὁτως γιγνωσκε, ὡς αλλως πως η των παρ' ἡμιν ὡς πλειστα δημηγορεμενων· ε μεν γαρ ἡσυχαζει ὁ Ρητωρ εκ τε βιβλιε το ηδη γεγραμμενον παρεργως αναγινωσκων, μονοτονος τιν φωνην, ακινητος το σωμα, και ὡς εοικεν, απαθης τιν ψυχην, των τε ακροατων μελαξυ καθ' ἡσυχιαν ανα-

κειμενων, ρεγκοντων τε ισως και καθευδοντων, αλλα φανερος εστ
τον τε νεω και απαν το σωμα εξησκημενος, και τεχνικας απαν[τα]
εφεξης εκπονων· το μεν πρωτον ψραως και διδακτικως προλογι-
ζων, επειτα δε βαθην ανορθωσας εαυτον μαλα εμφατικως απαν-
τα διοχυριζεται, και ταυτα ουκ εκ προμελετησεως, αλλ' αυτο-
χεδον και αυτοματως ως εοικε ρεοντα προχεων, και ομοιοπαθης
γινομενος τω λογω των ακροατων φρενας ωσπ εξ επιβουλης πολιορ-
κων κατακυριευει, ως ουδενα κοιμωμενον η σχολαζοντα καθησ
(πολυ δε και δει) αλλα γρηγορειν απαντας, των αγχινοιαν κεν-
τουμενους, ουσι τε και ομμασι απο του Ρητορος απηρτημενους.

Προσετι εν τη Εκκλησια, μεταξυ του δημηγορειν, ουποτε τις ιδοι
των πολιτων προεδριαν και προτιμιαν, ουδε των καθηδρων, ως
παρ' ημιν τα πλειστα συμβαινει, πλεονεξιας και περιφραξεις, ωστε
τον δεομενον λανθανειν οκνουντα, η καθευδοντα· αλλα παντας
ισονομιαν τινα και ισοτιμιαν, εκαστω, ωσπερ ειχεν η καθημενος η
εστως, εκει αδεως διαμενοντος.

Και τα μεν περι τας δημηγοριας ως επι το πολυ αξιεπαινα·
περι δε των αλλων παρ' αυτοις αλλως πως γινωσκειν χρη.

Οι μεν ουν Ποντιφικιοι οιοι εισι τα προς τον θεον εκ πολλων ενι
και πορρωθεν τεκμαιρεσθ· ουκ ηκιστα δε εξ αυτου του των ναων σχη-
ματος· δοκει γαρ αυτο τα των ανθρωπων ηθη ουκ αδηλως σημ-
αινειν. Και γαρ ενταυθα, οπου δηποτε περιβλεπων τυγχανης,
ουκ αν ευροις το εν σωφροσυνη μετριον, και το εν απλοτητι σεμνον,
αλλα τουναντιον εκ περιουσιας και φιλοτιμιας απαντα μοιχαλιδος
τροπον καθ' υπερβολην κεκαλλωπισμενα, και ποικιλην τινα των
ασυσκευων παρασκευην, την τε μετα σεσθης φλυαριαν, και εν
τη αγαν φιλοτιμια και φιλοκαλια πολλην ακοσμιαν. ——
Βαβαι· ποσα μεν και ποια ταυτα προ οφθαλμων ιστατ φαν-
τασματα; βωμοι τε — και σηλαι — και εικονες — και αν-

δριαντες

θμιαντες — τὰ τε Θεὰ καὶ τῆς Θεοτόκα, καὶ Ἡρώων τινῶν τῶν ἁγίων, ἃ οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπὲρ ἀξίαν ἡγιασμένων, τὰ τε περιπεζάσματα, τά τε ἐκ κηρὰ καὶ ἀργύρα χαρίσηρια, καὶ κειμηλίων καὶ ἀναθημάτων τὸ πλῆθος τᾶ Θείᾳ ἁπλῶς ἀναξιον, — αἵ τε ἐν πινακιδίοις γραφομέναι (ἃς οἶδ' ὡντινων) θαυματέργιαι μυθώδεις δηλαδὴ καὶ ἀπίθανοι· ὡς εἰκότως τὰ μὲν πλεῖστα ὡς παράδοξα ὄντα ἐνδέχεται θαυμάζειν, τὰ δὲ πολλὰ γελᾶν ὡς παιδικὰ καὶ φλυαρώδη, τὰ δ' ἐνια εἰσρωντι καὶ ἀγανακτεῖν.

Καὶ ἐμοὶ μὲν τὰ ἐν τοῖς νεοῖς λειτέργημα καλὰνοωντι ξενῷ γε ὄντι καὶ Ἀγλῷ ἡ θεὰ ἐκείνη ἔδοκει παντελῶς θαυμασία, ποικίλη γὰρ ἦν καὶ θορυβοειδὴς, τῶν μὲν ἐξιόντων, τῶν δὲ καθάπερ εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀθρόως εἰσιόντων, — ἄλλο μὲν τᾶ Ἱερέως, — ἄλλο δὲ τᾶ λαᾶ μελετῶντος· καὶ τῶν μὲν ὡς ταπεινόταται θεοσεβῶν, —— τῶδε χεῖρε καὶ τὰ πρόσωπα διαστρεβλωμένων, — τῶν δὲ καὶ σχολαζόντων, καὶ ἄλλο ὁτιὰν μᾶλλον ἢ τὸ σωτήριον, καὶ τὸ εὐσεβὲς μελετᾶν δοκώντων.

Καὶ πρόσεστι οὐκ ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάντες ὁμοθυμαδὸν συνέρχονται· ἀλλ' ἐπὶ θυσιαστηρίοις διαφόροις (πάρεστι δὲ τούτων ὑπὲρ τᾶ δέοντος εὐπορία) γονυπετῶσι, οἱ μὲν ἐνθα, οἱ δὲ καὶ ἐνθα διανενημένοι· ὡς ἐν τῇ λειτέργιᾳ οὐδ' ὁμόνοιαν, οὐδὲ πῶ εὐταξίαν φαίνεσθαι.

Πῶς μὲν ἂν σοὶ διηγήσαιμι τῶν τελετῶν τὴν ὑπέρογκον παρασκευὴν, καὶ πραγματείαν ἄτω πραγματώδη, καὶ ἐν τῶν ἔργων μέρει τὰ πάρεργα; — Παπαῖ· πόσαν δεισιδαιμονίαν, — καὶ ἀγαλμάτων προσκυνήσεις, — καὶ σώματος σχηματοποιὰν ἀγύρτικὴν, — καὶ στροφὰς τε καὶ ἀντιστροφὰς, — καὶ παρακύψεις, — καὶ ἀνακύψεις, — καὶ δὴ χειέργιαν τινὰ τερατώδη, τᾶ τε Ἄρτα τᾶ Ἱερᾶ, τᾶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἀποθεωμένα, διὰ φιλοδοξίας πομπὴν καὶ ἀναβίβασιν, — καὶ ὅλως τὰ πολλὰ ὁμοῖα παρ' αὐτοῖς νομιζόμενα θρησκείας θαύματα.

Και τα μεν αυτων ακριβως τις σκοπων καταμαθοι τα πολλα καθ' υπερβολην παρ' αυτοις ποιητικως εννενοημενα· ταυτ* μυθωδη λαμπρως εψευσμενα· ως δε απλως ειπειν δοκουσι μοι οι ανδρες ουτοι παντων δεινοτεροι τους τ' επεισελθειν των Λαϊκων τοις ομμασι και ωσι, παντα χοη παντα τους τ' ευφωνιαν και μεγαλοπρεπειαν θαυμαζουσιμενοι.

Και μην δοκει η παρ' αυτοις θεοσεβεια τ' αυτο πεπονθεναι οπερ και η οψοποιια· οποτε δηλαδη οι Μαγειροι τινες, οι λιαν φιλοκαλοι, μυρια ατοπα παρεχουσι και ταυτα πολυτελη, και δη ποικιλως μεμιγυλμενα και εμβεβαμμενα, και ταυτα παντα ουχ τ' ευφορον και ηδυπαθειαν μαλλον, η προς το θρεπτικον και υγιες συμφερονται.

Περι δε των Ιερεων τι δητ' αν τις ειποι αυτους ορων τα μεν ωλεισι καπηλευοντας, και ενιοτε, καθαπερ εν τη σκηνη υποκριτας ποικιλως σχηματοποιουμενους· και μεν αληθως υποκριται εισιν, αλλα και πανουργοι, κατα παντα δεινοτατοι προς το ψυχαγωγειν και εξαπατην, και δια ταυτα των Λαϊκων καλακυριευειν· ωστε ταυτα εισορωντι ενιοι μοι πολλακις τα του Ιερεμιου κατα των ψευδοπροφητων και ψευδιερεων λεγομενα αυτοις προσαπτειν, Εκ-

* Και μην ενιοις ουκ απροσδιονυσον τι λειχειν δοκει τα του Λυρικου ουτοσι Ολυμπ. α'.

Η πολυμητα πολλα
Και πυ τε και βροτων φρενας
Υπερ τον αληθη λογον
Δεδαιδαλμενοι ψευδεσι ποικιλοις
Εξαπατωντι μυθοι.
Χαρις δ' απερ απαντα τευ-
χει τα μειλιχα θνατοις,
Επιφερουσα πιθειν
Και απιστον εμησατο πιστον
Εμμενεαι το πολλακις·
Αμερσαι δ' επιλοιποι
Μαρτυρες σοφωτατοι.

σεμνος

εμπις και Φελκτα εγλυφη επι της γης· οι Προφηται προφητευσιν αδικα και οι Ιερεις επεκρατησαν ταις χερσιν αυτων, και ο λαος μου ηγαπησεν ουτως· και τι ποιησετε εις τα μετα ταυτα;

Και μεν των παρ' αυτοις τελετων πληθος τοιουτο και την ταξιν αμα και απρεπειαν εννοων εικοτως αν φαιης, τα αρτι ορωμενα τις παλαι αντιπαραβαλλων, την νυν Ρωμην ετι Ρωμαϊζειν, και ονοματι μεν Χριστιανιζουσαν, τω δ' εργω τα πολλα Εθνικιζειν. Και δη τινες παρ' ημιν φιλολογουντες τουτο εξελεγχειν επεχειρησαν τα περι τα Αναθηματα και Εικονολατρειαν, και τα τοιαυτα εν τεκμηριων μερει παραγραπτες. — Αλλ' εμοι μεν απαντα εις το ακριβεστατον απεικαζουσι δοκουσι μαλλον οι Ποντιφικιοι τα περι τον Θεον ως πλειστα Ιουδαϊζειν· τα μεν Μωσεως ενια δηλονοτι, τα δι' Ευαγγελιων ηδη καταργημενα, παμπολλα δε των Φαρισαιων, τα υπο Ιησου Χριστου εναργως κατακρινομενα, πολιτευματα και επιτηδευματα εις την Εκκλησιαν επεισφεροντες· ως ει τις των κατ' αρχας Χριστιανων εις τινα παρ' αυτοις ναον εισελθων τα εκει τελετωμενα θεωρων, — τι ποτ' αν οιεσθαι αυτον γιγνωσκειν; — ου μεν ουν εαυτω συνειδειη αν εν των Χριστιανων Εκκλησια τινι αναστρεφομενος, αλλα μαλλον εν τω παρα Σολυμοις ιερω, ενταυθα δηλονοτι κατανοων ου την κατα Χριστον γνησιον εν αληθεια και πνευματι θεοσεβειαν, αλλα εθελοθρησκειαν τινα σωματικην, και λατρειας θαυματα ποικιλα, οια περ ουδε που Ιερευσι Λευϊτικοις ο κατα Μωσην νομος επετελλεν. Επισκεψωμεθα δη. Θυσιαστηριον ορωμεν μεγαλοπρεπες και δη επ' εκεινω πολλα Ιουδαϊκως λειτουργημενα· και μεν το παντων κυριωτατον, την της θυσιας της Φρικωδεστατης, της ηδη υπερ σωτηριας ανθρωπινης επι συντελεια των αιωνων απαξ προσφερομενης, εκ περιτης καθ' ημεραν προσφοραν, ου μεν υπομνημονικην

εκεινην

εκεινην και ευχαριστικην, αλλ', ουκ οιδ' οπως, Φυσικως σωματι-
κην και αιματωδη.

Προσετι τι κεν αλλο βαλε') τοτε θυμιατηριον και η ευοσμιων
δυσωδεων περιχυσις — τοτε περιῤῥαντηριον — και λυχνοφοριαι —
και ιερον ελαιον — και προθεσις των αρτων, ητις λεγεται αγια
— αιτε χειρων και ποτηριων λυσεις· — αιτε σκευων, και εσθη-
ματων ιερατικων προς φιλοτιμιαν πολυτελειας· — και η περι εορ-
τας, και βρωματα, και ποματα, και διαφορους βαπτισμους, και
δικαιωματα σαρκος επιμελειας.

Και δη προσευχαι και αλλα αιτια διαλεκτω, ως επι το πολυ
αγνοουμενη, λειτουργουμεναι, ατε Ιερεως υπερ του λαου καθαπερ θυ-
σιαν τινα προσφεροντος· και τοιαυτα παμπολλα.

Αγε δη επισκεψωμεθα το εν αυτοις φαρισαϊκον των τροπων και
επιτηδευματων. Το μεν πρωτον και τουτο κυριωτατον, το διδασ-
κειν διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων· — τοτε αφελειν την
κλειδα της γνωσεως, — εν τω λαϊκως απο γραμματων ιερων
απειργειν· — τοτε φιλοτιμον οιον το περιπατειν εν στολαις, — το
φιλειν ασπασμους εν αγοραις, και πρωτοκαθεδριας — και το
καλεισθαι υπο ανθρωπων Ραββι· — και το σεμνυνεσθαι διατο
καθιζειν επι Μωσεως καθεδρας· — τοτε των λαϊκων της πιστεως
κατακυριευειν, — και επιθεσις φορτια δυσβαστακτα, και αυτους
μη ενι των δακτυλων προσψαυειν.

Και δη και το κενοδοξον εν τω νηστευειν και δικαιοσυνας ποιειν,
και το δικαιουν εαυτους ενωπιον των ανθρωπων, και ολως παντα
παρασκευαζειν εις το θεαθηναι και δοξασθηναι υπ' ανθρωπων.
Τοτε καθζηλον — δηλονοτι το περιαγειν την θαλασσαν και ξη-
ραν ποιησαι ενα προσηλυτον, αμα δε και τους ορθοδοξως αντιλε-
γοντας αναθεματιζειν και αποσυναγωγους ποιειν· και εν τω
αποκτειναι

απκτεινειν δοξαντας λατρειαν προσφερειν τῳ Θεῳ. Τοτε ~~παρκρι~~-τικον και κιβδηλον των ηθεων το διϋλιζειν τον κωνωπα, τὴν δε καμηλον καταπινειν· — το μεν ες ακριβεστατον αποδεκατευ τον τε ηδυσμον και τον ανηθον, και κυμινον και τα τοιαῦτα· τα δε βαρυτερα τε νομε παραμελευντας τὴν κρισιν, και τον ελεον, και τὴν πιστιν· — τοτε μεν εν προφασι μακρα προσευχεσθαι μεταξυ το κατεσθιειν τας οικιας των χηρων.

Εω τας αυτων περι τα της συνειδησεως λυσεις και δεσεις ὡς επι το πολυ αυτοβελεις ουσας και παρανομες· οἱον το αυτων περι το Κορβαν αντι τε τιμαν και ωφελειν τες τοκεας επιδεικνυν αυτων το ασεβον και θεοσεβειαν ἀπλῶς ασεβη· ὁθεν τοις μεν αυτων ναοις συνεγειρεται αναθηματα παμπολλα και δωρα ἀδωρα, και ὁπλως πλυτιζεται ἡ πανδοκος μητηρ Εκκλησια. Εω τας περι το θειον λεπτολογιας και ψευδοσοφισματα, και το εν ορκοις επιορκιον, και εν πιστοις απιστον· — και δη το * δημαγωγικον και το στασιαστικον και τοις αρχουσιν εναντιως διακειμενον· το τελευταιον δε, ὡς συλλομως και συλληβδην το παν επιδειξαι, εννοησον τας παρ' αυτοις των Πρεσβυτερων Παραδοσεις, τουτο το παμπονηρας αρχηγικον συστημα, ιδε τουτονι τον παρανομον νομον τὴν τε Θεε εντολην ακυρουντα· αλλ' εννοησον ἁμα τε Θεε περι αυτων μαρτυριον ελεγχτικον, Αλλα ματην με σεβονται, διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων.

Συ δε τι ποιων τουτα παντα κατανοησας εροιτο τις αν; —— αλλ' ω 'τον μεμνησας ποτ' ακουσας περι Πελοπιδε, ὡς οιμαι, ἡ Ισμηνιε τε παρα των Θηβαιων προς τον Αρταξερξην πρεσβευοντος; δειν γαρ αυτῳ περι των κοινων συμβουλευοντα μεγα τι διαπραττειν

* V. Joseph. Ed. Hudſ. p. 587, 588, 753 &c.

και

και τῦτο γ' ἕνεκα τοῦ μεγαν Βασιλεα προσκυνειν (ὅπερ ἐς παρα
τοις Περσαις νομιμον, τοις δ' αὖ Ἕλλησι βδελυκτον) ἐκεινος γ' ἀ
τι ἐποιησεν; ὃ μεν ἀξιων ἐς τυμφανες τον Βαβαρον προσκυνειν ἀδ
ὁμως βυλομενος των πραγματων ατυχειν μηχανημα ἐξευρε τοιῦ
το· ὡς ἐγγυς ἐσῃ παρων τῦ δακτυλιῦ ἐπι το δαπεδον ὑπ ἀπροσοπ
τως ἐκπεσοντος ὡς ἀντιλαμβανων ἀνεκυψε, και ὕτωσι δὴ τοντ
Περσην ἐλαθε παρανομων και σωζων ἁμα το της πολεως ἀξιωμα.

Περι μεν ὖν των Πονηφικιων ταῦτα μεν εἰρηθω ταῦτα· Ἐγω δ
ἐκ της παρ' αὐτοις ἀποδημιας ἐν τῦτο κερδαναι δοκω ὁτι εἰς τη
πατριδα ἐπανειμι φιλικωτερως προς τα ἡμετερα διακειμενος.

JUVENTUTI ACADEMICÆ

Literarum Græcarum ſtudioſæ

S.

EN vobis aliud in duplici ſcriptionis genere exemplum! hoc etiam vobis ita placere cupio ut etiam proſit. Haud ſane eſt diſſimulandum Epiſtolam hanc, quam aliquando tandem publici juris facio, fuiſſe à me annos abhinc retro circiter XXIII ad hominem Αθηικωτατον Græce, (hoc erat quod volui) &, quoad potui, Κριτικωτατον Critice conſcriptam: ad hæc perpauca quædam illius exemplaria amicorum quorundam opera in lucem quaſi furtim prodiiſſe; ita ut haud integrum mihi fuerit, aut, quæ privati erant juris, in omnium ora manuſque emittere, aut, quæ jam erant emiſſa, prorſus revocare. Atque adeo, quod de libello quodam ſuo ad Socratem in Parmenide Zeno, idem ad me transferre licet, à re haud alienum mea. "Δια τοι-
"αυτην δη φιλονεικιαν ὑπο τε νεε οντος εγραφη, και τις αυτο
"εκλεψε γραφειν ὡςε ουδε εμε βουλευσασθαι εξεγενετο ειτ' εξοισεον
"αυτο εις το φως ει τε μη· ταυτη γαρ λανθανει σε, ω Σωκρατες,
"ὁτι ουκ ὑπο νεε φιλονεικιας οιει αυτο γεγραφθαι αλλ' ὑπο ωρεσ-

"Εὔλερα φιλοτιμιας." Utut vero hæc ſint, quia pauca admodum in hoc ſcribendi genere exempla reperiri ſentio, ideo libentius hæc noſtra qualiacunque vobis impertio.

Græca quidem cum Latinis ſimul exhibenda cenſui, ut, quæ diſciplinæ communis cognatio quædam conjunxerat, linguæ utriuſque ſtudia communi opera ſimul excolenda commendarem. Imo vero, ſiquid adhortationis noſtræ aut exempli valuerit autoritas, adoleſcentes Academicos ad literarum præcipue Græcarum monumenta revocari velim; ut in hoc laudis genere priſtina Oxonienſium conſervetur fama, nec in Athenis hiſce noſtris deſiderentur unquam τὰ Ατ̃ικωτ̃ατα.

—— Vos exemplaria Græca
Nocturna verſate manu, verſate diurna!

En vobis quod Flaccus veſter haud fruſtra præcipit! Ecquid enim illis reperitur uſquam aut uberius, aut elegantius, aut denique εμφατικωτερον? Et vos quidem in hac palæſtra Græca ita verſari jubeo, ut lectionibus aſſiduis accedat inſuper frequens ſtyli exercitatio: ut non modo induſtriæ, verum etiam aliqua ingenii quæratur laus. Quod Famianus Strada in Latinis, idem ego in Græcis faciendum arbitror. Ad ſcriptoris cujuſlibet laudati exemplar elaboretur ſtyli conformatio: in ſcriptionibus, perinde ac in moribus, quod ſibi quiſque admirandum proponit, id ipſum æmulando aſſequi ſtudeat. Ingenium alet hæc æmulatio; acumen criticum excitabit; & vera mentis judicia confirmabit. In

hoc

hoc potiſſimum laudis curriculo, illud quod omnium animis eſt inſitum, exerceatur το μιμητικον. Mira enim eſt in omni re imitationis recte inſtitutæ vis; virtutes alienas ad ſe transfert; ad pulchri ſenſum atque ſapientiam quodammodo inopinantes compendiaria ducit via: quod uſque & uſque legentibus minus feliciter inculcat præceptionum Grammaticarum labor & mora, id ipſum felicius citiuſque ſibi tradit ſcribentis ſtylus: elegantias Atticas, quas experiundo ſenſit, dum probe imitatur, facit ſuas; in alienæ laudis ſocietatem admittitur; &, ut ita dicam, inquilino tali, cujus virtutes cognatas agnoverint, civitatis ſuæ jus non invidebunt Attici.

Quare ſubit identidem haud ſine querela mirari, quod in inſtitutionibus Græcis, ſtyli, quem tamen Cicero ipſe agnoſcit optimum dicendi magiſtrum, rarior adhibeatur exercitatio: & profecto cur non in his, perinde ac Latinis, locum habere debeat, nullus video. Re ipſa intelligetis nec inutilem eſſe illam nec injucundam: intelligetis porro illud opus quam non ſit arduum & difficile quod facili negotio vir otioſus expediverit. Quæ adeo hac in parte jam olim præluſeram, veſtros in uſus pauca quædam libenter emitto, plura itidem, ſi veſtra poſtulavit expectatio, emiſſurus. Et ſane prout in ſuperioribus id egeram ut ſtyli Xenophontei colorem & χαρακτηρα aliquatenus exprimerem, utpote hominum, locorum, rerumque deſcriptionibus accommodatiorem; ita in diſquiſitione Philoſophica Platone uſus ſum dicendi magiſtro. An id, quod vo-

lui, fuerim aſſecutus judicabunt homines Critici; quorum fortaſſe cenſuram videor mihi haud fruſtra provocâſſe, qui ipſe neſcio quomodo hac in Epiſtola Critici perſonam induerim. Erat quidem illa ad Joh. Gul. Thomſon jam olim ſcripta, juvenem doctiſſimum, gente Boruſſum, in literis Græcis & philoſophia præcipue Platonica verſatiſſimum; qui, cum hortatu meo Academicorum, quorum ordini fuerat aſcriptus, gratiam opere quodam publico demereri ſtuderet, Platonis Parmenidem, qui dialogos inter omnes Θεολογωτατος habebatur, edendum atque illuſtrandum ſuſceperat. Atque is adeo, cum pro ſpecioſo Editorum more annotationes adornaret paulo operoſiores, ad eruditionis ſuæ infinitæ oſtentationem magis quam ad Lectoris imperiti adjumentum comparatas, & è Codd. MSS. Græcis ineditis, & antiquitatum philoſophicarum ruderibus materiem erueret pretioſam fortaſſe, at hercle non explicitam ſatis, aut captui accommodatam meo; Ego, qui me e multis unum & prorſus αμυητον profitebar, rogavi tandem ut ακροαματα hæc εσωτερικα & dogmata recondita populariter nobis expoſita daret, atque obſcuritati huic noſtræ aliquod lucis affunderet. Atque adeo hac, quam vides, epiſtola hominem aggreſſus ſtimulos ſubdidi, & pene convitiis provocavi, ut philoſophiæ Platonicæ ſubtilitates metaphyſico-theologicas diſſertatione quadam præmiſſa fuſius explicaret, & Parmenideæ demum hujuſce de Ideis doctrinæ ſyſtema integrum exhiberet. Id quod fecit ſedulo; atque vobis Prolegomena elaboravit ſua, induſtriæ ſingularis

laris & ingenii monumentum haud leve, quæ philoſophi mentem aperire potuerint, & reconditioris illius doctrinæ ſtudioſis ſubſidio eſſe & adjumento.

Siquis porro me in adhortando & increpando nimia uſum παῤῥησίᾳ cenſuerit, idem ſciat de hominis amiciſſimi fama ſollicitum pro familiaritatis jure paulo liberius me egiſſe; &, eo quidem conſilio, ut, qui forte inciderint, corrigi aut ſuppleri poſſent defectus, &, quæ poſtea alii reprehenderint, errata comperirentur pauciora. Ad hæc ſciat parcius hæc à me notata fore, niſi in eodem homine plura agnoviſſem laudanda, et hanc cenſuram noſtram tantum abfuiſſe a malignitate, quantum ab adulatione abſunt encomia.

Hæc præfanda duxi, tum ut virum de Academia, de Republica literaria benè meritum præconio debito cohoneſtarem, tum ut opuſculum hoc, tanquam ſobolem, Parente ſuo orbatum, publicæ Fidei atque Patrocinio commendarem.

Θ Ω Μ Ψ Ω Ν Ι

Χαιρειν και ευπραττειν.

Πολλα μεν ηδη και πολλακι περι Παρμενιδε γεγραφως, παρα δε σε ακηκοως ηδεν, θαυμαστον τι και αμα νεμεσητον πεπονθεναι δοκω. Συ δ', ω βελτιστε, τι παθων εως αρτι μηδεν δι' επιστολης αποφθεγξεσθαι ηξιωσας; αλλ', ωσπερ τις αχθομενος και αγανακτων, καθησαι, δε' απαιτουντι φιλω φιλικου αποφηνας ηδεν, ηδε δια φιλονεικιας προκαλουμενος ανταποκριναμενος ηδεν.

Ει δε πως εξημαρτηκα τι τον Αττικωτατον ανδρα τη των Αγγλων πατρωα και βαρβαρικη διαλεκτω προσφωνησας, μεταβαλων ηδη σμικρα αττα Ελληνιστι γραφειν επεχειρησα, βουλομενος σοι χαριζεσθαι, ως εδυναμην, καλλιστα.

Ει δε πως απηρεσα σοι ποτε γραφων, ατε τα παρα σε εξημαρτημενα διελεγχων, και κατορθουν αξιων, ευ ισθ' οτι ουτως απαρεσκων σοι ηδεποτε παυσομαι. Ακαδημικος ων κολακευειν ουκ οιδα· τοιγαρουν, καθαπερ προτερον, ωσαυτως και νυν διατελω γραφων· τα μεν επιμεμφομενος, τα δε και διακελευομενος, τα δε παντα, καθαπερ επρεπεν Αγγλον οντα, παρρησιαζων, και φιλον οντα, τα βελτιστα συμβουλευων.

Αγε

Αγε δη επι της τοιαυτης υποθεσεως επανελθων, ει εξοισεις και εις το φως τουτο το Πλατωνικον βιβλιον, σκεψομενος οπως αν βελτιστα διαπραχθειη το εργον τουτο, και τι δη ποτε σοι συμβησεται προς τε σαυτου φιλοτιμιαν, και Παρμενιδου φιλοσοφιαν, και δη των κενολιχνων ανθρωπων δοξας.

Και μην περι σου οπερ προς Σωκρατους ποτε ο Παρμενιδης, τοιουτο εικοτως αν λεγοιμι· ω θαυμαστον, ως αξιος ει αγασθης της ορμης της επι τους Πλατωνος λογους· αλλ' εμοι μεν δοκεις αμηχανον τινα πραγματειαν πραγματευεσθαι, ο τα αοριστα διοριζειν, και τα ασχετα βεβαιουν, και τα μυστηρια αποκαλυπτειν πειρωμενος· ωστε πολλακις εμε δεισιδαιμονα περι του φιλου, μη πως εις αβυσσον τινα φλυαριαν εμπεσων τον νουν διαφθαρη. Εγω μεν γαρ τουτον τον διαλογον αναγινωσκων, και κατανοων εκαστα, ου σαφως καταμεμαθηκεναι δοκω πια απλα εστιν, α βουλονται οι λογοι, αλλ' εις απεραντον τινα αμφισβητησιν και απριαν φερομενος περιπλανωμαι· οποτε δ' αν το γε συν συγραμματιον, οπερ βοηθειαν τινα τοις Παρμενιδου λογοις υπεθεσο, μετα σπουδης αναγινωσκω, και οιδ' οπως, ουδεν ειμι μαλλον προσκοπτω, αλλ' αει εμε επιζητουντα λανθανει και διαφευγει η αληθεια· ωστε ταυτο πεπονθεναι εμε, οπερ και οδοιπορος τις, ος δια τα οδων δυσβατα και τριβη τραχυνομενος, επετυχεν ισως ανδρι τινι ομοιην πλανην πλανωμενω, αλλα δια το προτερον πεπλανησθαι των χωριων εμπειροτερω δοκουντι, περι μεν της περιχωρου πολλα σεμνως διηγουμαι, αλλ', εφ' α βουλοιτο, ορθως αφικνεισθαι ου διναμαι. Και σοι μεν εγω δια τα φιλοσοφιας Πλατωνικης δυσνοητα ηγεμονευοντι ακολουθησας, αλλο τι σαφες και βεβαιον ευρηκεναι δοκω, η ως αδηλα εστι παντα και παραδοξα, αινιγματων τε και μυστηριων αναπλεω;

Αλλα συ μεν επι τουτω μαλιστα σεμνυνεσθαι δοκεις, ως μεγα τι διαπραξας, οτι σοφιστων πολλων υποθεσεις παραλληλας

και

και μαρτυρια συλλεξας Φιλομαθιας τινος αξιεπαινε, και Φιλοπονιας αληθως Γερμανικης ωδειγμα θαυμαστον αποφηναιτ' αλλα τι τωνδε οφελος; τι δε χρησιμον απεδειξας, παιδιαν ετω πραγματειωδη παιζων, Κριτικω ανδρι αυτιω τε Πλατωνος γνωμην ακριβως εξεταζοντι τινα βοηθειαν παρεχει η σοφιστων απροσδιονυσος λεπτολογια, και αβολεχης φλυαρια; τι δ' αν σοι ποιητεον συμβελθω; τετο δηλονοτι οπερ παλαι Σωκρατης απομνημονευει ο Πλατων, ευ μεταθειν και ακριβως ιχνευειν παντα τα λεχθεντα· τον Πλατωνα εαυτω ερμηνευτιω παραδοναι, και λογισμω τω ελευθερω μαλλον η τοις Λεξικογραφοις, χρησαιμην, τα φιλοσοφιας Πλατωνικης ιδιωματα τεχνικα διασαφηνιζειν, παλαι δογματων δε μαλλον διαλογιζομενον, η περι ρηματων σκιαμαχοντα παντα παντασι τον αυτον τε Πλατωνος νυν αποκεκαλυμμενον επιδεικνυναι. Τετ' εκπονειν χρη τον ανδρειως φιλοσοφουντα. Ετι δε τετο κατανοησον, οτι εγω, καθαπερ και οι πολλοι, ιδιωτης τις ειμι, Οιδιπους δ' ω. Διο και επερωτωντι μοι σαφως εκδιηγεισθαι χρη τι πολ' εστι το πολυθρυλλητον τετο το ΕΝ, τι δε και τα ΠΟΛΛΑ, και ωσαυτως εφεξης εκαστα, τα εν Παρμενιδη ταυτοσι παραδοξα οντα και δυσνοητα. Τι γαρ αν ποιησεις Φιλοσοφιας περι; πη δε τρεψαιτ' αν αναγνωσης αγνοουμενων τετων; Συμβη αν, ω Λεξικογραφων εξεταστα Φιλοπονωτατε, σαυτον εμοι λεξικογραφον τινα παρασχη και ηγεμονα διδακτικον.

Προς τετοις, ουχ ηκιστα σε αποβλεπειν δει προς τας Ακαδημικων δοξας· οι γαρ πολιται μοι μαλα Φιλοσοφοι τε εισι, και ακηκοασι δη οτι ξενος τις εκ Βορεαδος πολλα μοι εντετυχηκε, δεινος τις νομιζομενος προς τα Ελληνικα· καγω μεν αυτοις αυδαιως παντα συνωμολογουν, πολλα περι σε και μεγαλα υπισχνουμενος· ωστε εικοτως αν δοκειν εμε σε μονον τη αλλη σε φιλια ωκειωθαι, αλλα και τω εργω τετωι· ευ γαρ οιδα, ει σοι τετο κακως συμ-

βησεται,

βησεται, ὁτι κἀγω, ὁ τῶν περι σε ελπιδα ευθυμουμενος, και δη πολιτας παμπολλους δι' επαινων εξαπατησαις κινδυνευω γελωτα παρ' αυτων και ονειδισμον οφλισκανειν. Αλλ' ουκ εσομαι ταυτα, ουκ ισως· αλλ' ὁμως, ἀτε εν κινδυνῳ ὁν, α φρονειν δει εκαστα τα συμβησεσθαι δοκουντα, και δοξαν προκαταλαβειν, ὁπως αν ευκοπωτερως διωωμεθα τα παντα επι βελτιστον διορθωσαι. Ουκουν εικοτως αν συγγνωμην εχω προς σε περι πραγματων παῤῥησιαζων και επιτιμων τα πολλα, και ενιοτε σοι ονειδιζων τῶν δυσαναπειστον φιλαυτιαν και ὑπερηφανον τινα αμελειαν. Πως γαρ ουκ αχθομαι ιδων σφαλματα τυπογραφικα τοσαυτα, ὡστε απορον τι πεπονθεναι Παρμενιδην, εαυτῳ ὁμοιον τε και ανομοιον γεγονοτα; εν δε τῳδε τῳ συγγραμματι δογματων αλλοτριων συλλογην τοσαυτην, και παρασκευην ανωφελη, ὡστε δοκειν σε τοις λεγομενοις βοηθειαν μεν ουδε το φως επιχευσαι, αλλα μειζον ετι σκοτος και βαρος προσθειναι ουτω ματαιως πολυπραγμονουντα. Βουλομην μεν αν τα σαυτου δογματα αποδεικνυντα μαλλον η αλλοτρια συλλεγοντα ὑπο τον Παρμενιδην εις το φως εξενεγκειν. Αλλ' επειδηπερ ουκ οιον τε εστι το πεπραγμενον ηδη απρηκτον αποκαθιστασθαι, το λοιπον σκεπτεον σοι οιος ηδη προτιθεται αγων· τα ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ μελετας, ωφελειας τινος πολλης αμα και πραγματειας εργον· αυλων δε σκοπος τις εστιν; ὑπος δηλονοτι, τας Παρμενιδου ὑποθεσεις φανερως εκδιηγεισθαι, και δη Πλατωνικης περι Ιδεων φιλοσοφιας τα ασαφη δοκουντα και δυσνοητα διακριναμενον σαφηνιζειν· εν τουτῳ γε μαλιστα σοι επιμελητεον εστι· τουτο γαρ ορθως διαπραξαντι σοι μεγαλη τις Ακαδημικων ευνοια, και χαρις, και επαινος εικοτως αν ἑποιτο.

Εγω μεν και Χλωροδιος Ακαδημιας απαλλαγεντες εις τους εν Βουκολοις βαρβαρους απεδημησαμεν· κακει μετα βουκολων και ἱππο-

ἱπποφορβων, και ποιμενων, (δύο ποιμενε λαων) δωδεκαταιω ηδη κατεμειναμεν· και αρτι μεν νυκτας διατριβομεν αληθως Ατλικας· παρων γαρ ἡμιν τυγχανει, ὁ εκ της Δανιας, Μεγας Κροσιος· και ανηδως και χρονον διαγομεν περιπατουντες, ἐζομενοι, και μεταξυ τὰ πινειν και διαλεγεθαι πολλακι τὰ Θωμψωνος μεμνημενοι. Και νυν δη, ὡς ορας, παυομαι χαλεπαινων, επι το τερπνον επιστρεφομενος· αλλα τὰ το επιτιμαν σοι, διελεγχειν, και συμβαλλευειν νομιζε εμης της προς σε ευνοιας σημειον ατρεκεςατον. Τελος δε, περι εμε, ὡς Φιλοξενε τινος, και ανδρασι σοφοις καγαθοις, αφ' ὁποιης δηποτε χωρας αποδημουντες προσελθωσιν, ευεργετειν προθυμουμενε ουτως γινωσκε, και δια τὰτο τω Θωμψωνι φιλου ουτος.

SENTIO hâc in parte præmuniendam esse mihi orationem, quam jam olim præter scribentis spem atque consilium in quorundam offensiones incurrisse videram. Sentio quam difficile sit Criticorum hominum fastidiis satisfacere; immò & præ nimio placendi studio non displicere. Utut verò hæc fuerint, pro certo scias nihil pro animi malignitate, aut obtrectationis studio dictum excidisse, verum singula, quæ quidem non sine risu miranda occurrebant, ab hospite rudi adhuc & elegantiarum Bathonienſium *imperito*, κατα το φαινομενον, *pro eo qui tum erat rerum colore descripta exhiberi. Vides adeo rebus de levibus prolusionem levem tenuemque, haud sane Petronii cujusdam Satyricon, sed neque salem aut styli elegantiam; desideratur certe illa ingenii Petroniani vivida vis & ubertas, quæ in locorum rerumque descriptiones liberius se effundens frigidæ nugarum historiolæ condimentum quoddam & leporum gratiam afflaret. Quid ni autem in tantâ ineptiarum celebritate scribenti itidem liceat impune ineptire, innocuo verborum lusu gaudere, atque animum pictura pascere inani? Proludere volui, non philosophari, & quidem mallem cum riden-*

tibus una ridere, quam cum Homine Critico fruſtra ſapere & ringi, & nodum in ſcirpo quærere. Hanc modo, quam Epiſtolarum recipit patiturque familiaritas, licentiam mihi indulgeri cupio. At ſatis mihi placeo, ſi noſtra hæc qualiacunque tibi, Lector benigne, aut uſui fuerint aut oblectamento.

ITER BATHONIENSE.

CORN. ÆMIL. S.

TANDEM aliquando valere vos jubeo, male officiosi *Bathonienses*, nobile juxta ac ignobile vulgus, & quicquid est ineptiarum elegantiorum. Jam tandem aliquando domum redeo uxorius ille exul, hocce meum, quicquid est, montani ruris & mihi me reddentis agelli, quàm libenter revisens! Quàm juvat ex urbano strepitu & mundi plane muliebris inani pompâ in hanc regni mei vegetabilis tranquillitatem recedere, per hortorum amœnitates curis vacuum expatiari, & quasi postliminio restitutum vitâ priore frui! Hîc videor ego mihi tanquam in *M. Tullii* Tusculano pauliſper commorari, ibi hominum doctissimorum colloquiis interesse, & cum iis unà philosophari. Subinde porrò *Flaccum* tuum mihi adhibeo, rusticantis comitem longe jucundissimum: juvat ingenii sive lascivientis lusus elegantissimos, sive philosophantis gravitatem & argutias admirari, & cum illo unà ridere simul & sapere.

Interea

Interea quàm mihi plaudo hæc qualiacunque circumſpiciens,

—— manuum monimenta mearum,
Arboreos late fœtus, & amœna vireta,
Hortenſis tugurî congeſtum ſtramine tectum,
Dulce domicilium ſcribenti, dulce legenti.
Hîc tacitus meditor quod iniquas pectoris ægri
Tranquillet curas, & me mihi reddat amicum.

Subit interea Horatianum illud à re haud alienum meâ.

Hoc erat in votis: modus agri non ita magnus,
Hortus ubi, & tecto vicinus jugis aquæ fons,
Et paulum ſylvæ ſuper his foret — hic ego, *Flacce*
Et vivo & regno tecum; ſimul iſta reliqui
Ad cœlum quæcunque ferunt rumore ſecundo
Semiviri Nymphæ, fœmineique Viri.

Thameſis ripas prope *M . . . a*
Sit meæ quondam requies ſenectæ,
Sit modus laſſo pedis, & caballi,
Remigiique!
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ——

At mihi jam illico *Cynthius* aurem vellit, & incompoſitæ orationis viâ ulterius divagantem *Flaccus* deſtituit

Erg

Ergo ad me redeo, quem noſti aliquandiu *Bathonienſem*, urbis urbaniſſimæ hoſpitem inurbanum. Atque hîc ego Te videor videre nequiter illudentem multa ſciſcitari, & cum riſu mirantem expoſtulare, "Heus, "mi Amicule, ſiccine è Monachorum clauſtris, è ſi"lentio & ſolitudine, ſiccine ex obſcuri ruris otio & "ſqualore in hominum belliſſimorum celebritatem & "frequentiam, in muliebres cœtus ornatiſſimos, & "quicquid uſpiam reperitur ſplendoris & elegantiæ? "ſiccine prodis illico attonitus & ignotus hoſpes? — "iſthæc intuenti qui tibi erat oculorum obtutus? qui "ſenſus? quæ mens? ——

Quin Tu, ſi lubet, finge modo quempiam ex intimâ *Bæotiâ* in fabuloſam illam regionem Spencerianam ſubito delatum, ibi ædium gemmis auroque micantium aliquandiu hoſpitem, Equites inter Virgineſque regias, imo Reges ipſos verſantem: Qualem tum credis eſſe hominis ſenſum, cui jam ſtupor acceſſit plane novus, ſpectaculi ſingularis novitate commoto? — En *Bæotius* ego veſter! at certe non *Oedipus*.

Sed eccum! gregaria inter capita longe ſpectabilis eminet *albeſcens Galerus*. Procul, O procul eſte, cordati, & quicquid eſt ſapientiæ ſeverioris! En Theatrum ingreditur Archichoragus ipſe, egregius ille morum Cenſor, decori Arbiter, & ineptiarum Moderator.

Hic vir, hic eſt, ſibi quem monſtrari gaudeat hoſpes!

Hui

Hui vero! — effœtus ille & edentulus ſenex! quid iſthoc eſt hominis? Ubi illa orationis elegantia & lepor aulicus? Ubi illa morum liberalis facilitas & urbana comitas, quæ in deliciarum *Bathonienſium* communi magiſtro requiritur? Vah! durum os! cui igneſcit uſque ferrugineus ardor, & ſine verecundiâ rubor immutabilis; inſidetque torvus quidam ſtupor, & hilaritas inficeta. — At, O Diſcipulæ belliſſimæ, quales eſſe Vos dicam, talis cum ſit Magiſter? Sed abſit dictis invidia, & læſæ majeſtatis crimen!

Jam vero undique ad πανδοχειον concurritur: magnum utique magnis ſuper negotiis reipublicæ concilium celebratur. —— Accedo è multis unus. Verum ipſo in limine, pede paululum repreſſo, ſuſpenſus hæſi; ita mihi animum repente percuſſit hoc multiforme ſpectaculum. Interea forte in parietem adverſum oculos conjicio. En vero ibi, in pomparum opprobrium ſpeculum ingens obverſabatur; juvabat ibi non ſine tacito riſu Microcoſmum hunc lepidiſſimum contemplari, rerumque circum undique miris modis geſtarum quaſi compendium prælibare. Videbar mihi videre machinas quaſdam geſticulantes, frequentem populum, mire officioſum, circumcurſitare, otiari, ridere, varioque demum luſu temere laſcivire. Ibi continuo hæc ego mecum "*quot capita, tot ineptiæ!*"

Jam nunc in Scenam progredior, non equidem Hiſtrio, nam quod agam nihil eſt; ſed muta Dramatis perſona, ſive ſpectator otioſus. Hui! quid hoc est tumulti atque ornati? quæ tanta celebritas & magnificenti

ficentia, &, qualem alibi fruſtra quæſieris, ex omni quaquaverſum *Britanniâ* congeſtus nugarum ſplendor? — Singula circumſpicio inſidiante vigil oculo, ille ego, quem noſti, elegans formarum ſpectator. Juvat modo Bellulos inter Bellulaſque commorari, confabulantibus aſſiſtere: Vah! quàm ſibi placent omnes, arrident, plauduntque, felices errore ſuo! O beatos lepores, facileſque ſine mente facetias! *proh! quanta ſpecies cerebrum non habet!*

Ergo ad alteram partem tranſeo; verùm ibi quoque occurrunt iidem, & eædem; diverſa quidem, ſed & eadem ineptiarum facies. Et ſane quicquid ubivis ſpectabatur, aut audiebatur, fœminei erat generis. Verum interdum ſubiit aliquid quod curioſus miretur hoſpes, ingeniorum perinde ac formarum concertatio, & æmulatio plane ridicula; — mille lenocinia, mille placendi artificia, — obliquum meditantis ictum ocelli mobilis petulantia, — retortæ cervicis compoſita jactatio, — delicata & faſtidioſa mollities, — vultûs aut veſtitûs laudati conſcia dignatio, — importune faceta vociferatio, — & improba riſûs male caſtigati protervia. En tibi puellarum, pene dixerim, Encyclopædiam, ſive, prout nomine ficto appellaveris, *Coquettriam!* proh! quantæ eſt inſtar laudis tam ſplendide ineptire! — at deſideratur interim, quod vir bonus & ſapiens laudaverit: una tot in millibus fruſtra quæritur *Æmilia.*

At iſto certe in angulo, ſicubi uſpiam, ſapientiæ cujuſdam profundioris ſpecies reperitur. En adverſâ

fronte compoſitus capitum graviſſimorum quaternio! Reveremini, hoſpites, hunc Quatuorviratum, modo plane ſingulari philoſophantem! En in vultu moroſa quædam conſtantia & ſeveritas prorſus *Hiſpana*: circum undique alta quies & taciturnitas plane Pythagorea: in aure, in oculo, vigil animus excubat, ad omnia erectus, quoſlibet rerum caſus, viciſſitudines, momenta dinumerans penſitanſque: hinc magnanima & grande quiddam moliens Ambitio, periculorum ſecura, & ante victoriam triumphos præſumens; illinc cauta nimis & humi ſerpens Avaritia, opportunitatibus quibuſcunque inſidians, & quaſi furtim ad ſe trahens omnia & corradens; utrinque mira ſtudiorum contentio, & anxia futuri ſollicitudo. Profecto ſeria quædam res agitur! imo vero Drama quoddam tragicum mihi videor videre: en Hiſtrioniam exhibet Chironomia, diverſicoloris populi regumque fataque fortunaſque regens: non ſine artificii mirabilis laude celebratur hæc operoſa & involuta Fabula; brevis quidem illa, nec ultra tres Actus producenda, ſed negotiorum & viciſſitudinum plena; mobiles vero Scenæ pro re natâ variantur. Jam illico magis magiſque tumultuari Epiſodia, & ad rerum certamen anceps atque diſcrimen ultimum properare: hinc inde erigitur & caſtigatur expectatio; interea hanc tantam magna ſibi pollicentium, magna quoque metuentium trepidationem videt, & irridens ictu quodam improviſo machinationes eludit omnes *Hoylæo* major Fortuna. En aliquando ſubit

errorum

errorum ἀναγνωρισις, περιπετεια, καταστροφη. Jam tum rerum facies oritur, hui! quàm diverſa? ubi nunc illa Philoſophantium conſtantia, & ſeveritas? en utrobique ſubita tumultuatio, & incontinentia quædam animorum! hinc cum clamore plaudunt victores; illinc ſero ſapiunt *Phryges:* hinc exultatio quædam & inſolentia triumphi; illinc rixatio importuna, & male diſſimulata indignatio, imo forſan & impiæ preces, & ſibi & hoſti pariter iratæ, &c.

Verum quid illa ex adverſa parte meditatur frequens circumſtantium, circumſedentium Corona, ore, oculis, animiſque ſpectaculo cuidam volubili inhiantium? hinc inde loculi excutiuntur: aureis cumulantur aurei. Quis novus hicce Trapezitarum ordo? quid hoc eſt tumultuantis commercii? — Hic profecto, ſicubi uſpiam, O *Bathonienſium* Regina,

Te facimus, Fortuna, Deam: tibi ponimus aras,
O Fati laſciva ſoror: tibi nobile vulgus
Vota facit, contempta Deorum templa relinquens,
Præcipuoque tuum veneratur numen honore.
Invida nequicquam frendet ſapientia Patrum
Dira minans, at tu victrix impune triumphas,
Mille novas artes & mille capeſſere formas
Callida, & emuncti rides edicta ſenatûs.
Quid ſi fatalis crepitanti jacta fritillo
Alea conticuit, nec hiantem blanda popellum

Sollicitat damnoſa vocans ad præmia *Faro?*
Scilicet unus abeſt: at non tibi deficit alter,
Et ſimiles alia fallunt ſub imagine ludi.
En ille ante omnes, qui rite volubile numen
Inſtabilemque rotam non vano nomine monſtrat,
Rowley-Pouli tuus, magni pars magna triumphi!
Alternis diſcreta locis, diſcreta colore,
Lubrica planities aperitur margine ſummo
Leniter acclivis, media omnis & æquoris inſtar
Strata jacet, fluitante ſinu, devexa, reſurgens,
Perpetuo lapſu, velut unda ſupervenit undam.
Miſſilis orbiculus nunc alter, & alter, & alter
Proſiliens rapida peragit vertigine gyrum:
Hic tu præcipuè gaudes, Fortuna, jocari,
Alterno vultu mutabilis, alba vel atra,
Spemque, metumque regens, per aperti lubrica campi
Huc illuc greſſu fallente volubilis erras,
Per cava, per convexa, per alba, per atra recurrens,
Mille domos laſciva petis, laſciva relinquis,
Suſpendens dubio mentemque oculoſque rotatu.

Hæc aliquandiu non ſine riſu quodam indignabundo miratus continuo ego mecum, "*profecto nos homun-*
"*ciones Fortuna quaſi pilas habet!*" — Verum enim-
vero

vero quid hoc eſt amabilis inſaniæ, quæ capita tot honeſta vertigine quadam ridicula corripit, circumagitque temere ſequacia ſphærulæ volubilis ludibria? Unde iſthoc omnium fere animis inſidens ludendi cacoethes inſanabile? vah! ſiccine juvat uſque nummos, otia, famamque luſu prorſus puerili diſperdere? — Hæ tibi ſunt artes, hæ deliciæ, hæc oblectamenta, O eleganter inepta, & damnoſe ingenioſa *Thermopolis!* digna quidem illa, quæ in *Britanniam* à gente nugaciſſimâ eâdem & inimiciſſimâ inveherentur, ab iſtâ malorum fere omnium blandiſſimâ opifice, *Galliâ:* imo digna itidem, quæ *Neronianus* ille deliciarum *Arbiter* ſtylo nequiter laſciviente deſcriberet *Petronius!* — O miram, & plane ſingularem, neque vero invidendam hujuſce loci felicitatem! ubi Omnes fere quaſi ex pacto & dedita opera, (valetudinis ſcilicet gratia) nec ſine aliqua ingenii laude ſedulo deſipiunt; adeo ut homini homo non ita multum præſtet, ſtulto intelligens! ubi plurimus ſine gaudio plauſus, ſine facetiis riſus, ſine tranquillitate otium, ſine fructu negotium, nec ſine periculis nugatio, & denique in maxima hominum frequentia ſolitudo maxima. — Sed aliquando tandem manum de tabula, — ne forte, quarum imaginem adumbrare cœpi, ad me quoque ineptiarum contagio pertigiſſe videatur.

P. S. Sed heus εὑρηκα! tandem inveni Virum; inſtar mille unum. Facile ſcias eum mihi placuiſſe quem acceperam teſtimonio commendatum tuo; Virum, inter

Bathonienſes

Bathonienſes ſuos facile princípem; quem undiquaque præſentem parietes ipſi medius fidius loquuntur: quem illuſtrat glorioſa natalium obſcuritas, fortunæ eundem & virtutis filium, τον αὐλοφυη, τον αὐλοδιδακτον, και αυτοδιδακτον. Virum, quem non ego ſane doctiſſimum, at certe omnium, quotquot fere uſpiam reperiuntur, *Literatiſſimum* appellare auſim, & ex commercio ſuo *literario* fructus pro merito ſuo uberrimos ſine invidia conſecutum.

Matronæ Ornatiſſimæ

CORNELIÆ ÆMILIÆ,

Hoſpitii memor benigniſſimi,
Virtutumque Singularium Admirator,

Ὁ Δεινα

Hoc benevolentiæ — & ευχαριστας μνημοσυνον

D. D.

ITA rure veſtro diſceſſi tanquam continuo reverſurus; animi oculorumque acie retortâ juvabat uſque domum amiciſſimam reviſere, ſingula relegere, & admirari, & hoſpitio priore frui; videbar mihi adhuc conviva menſæ aſſidere, aderam ambulationum comes, colloquiis interfui, ſive mitis illius ſapientiæ tacitus laudator, ſive etiam lætitiæ communis particeps, & adjutor. Et —

O carminum dulces notas
Quas ore pulchra melleo fundis,
Lyræque ſuccinis!

Hæc

Hæc adeo & illa diſcedenti animum demulſit imago; & profecto viarum tædia fefellit jucundiſſima conſuetudinis veſtræ recordatio. — At tu, inquam, Jupiter Hoſpitalis, hanc Domum Dominamque ſalvam uſque & incolumem tuere!

Interea lente feſtinanti alias ſubinde aliaſque cogitationes excuſſit caballus; & quidem uſque nova oculis occurrebant ſpectacula; ſed eadem cito neglecta & evanida tranſierunt; nam, ut, quod res eſt, fatear, ita mihi animus in præteritis hæſit, ut obvia quæque & præſentia minus curaret.

O quam mihi placeo, cogitatione recolens, ſi quid præter ſolitum amabile & laude dignum vidiſſe contigerit! Ego quid meditabar, rogas? — Quicquid illud erat, ſcias fuiſſe a laudibus haud alienum tuis; ita tamen, ut tu ſola omnium illud ultro neſcias. En ergo noſtram, quæ fœminis invidiam movere poterit, hiſtoriolam! integræ inſtar fabulæ, Epiſodiam!

Nuper in argo Hertfordienſi, haud procul ab Anglicani Proto-Martyris oppido, Domum quandam hoſpes non expectatus inviſi: ibi in Matronam incidi haud certè, qualem hodie ubivis reperias, ſeria leviter & levia ſerio meditantem; ſed compoſito decoram vultu, animique, qui cœlorum penetralia rimari poterit, obtutu defixam. Stipabant latus aliquot non infimi nominis ſcriptores, erat in manu præcipuus comes Horatius — Ego rei novitate commotus, & vix pauca quædam ritè præfatus, inopinantem illico aggredior —

Heus

Heus itane te habeo confitentem ream, in ipſo furto belliſſimo deprehenſam? — At tu, Flacce, ſiccine tandem viſis Britannos hoſpitibus feros? — Et quidem fæmineas inter Cathedras verſari, gaudes? — At ille vultu, quo ſolet, urbano ſubridens — En vero illud quod jam olim prædixi, non uſitatâ feror pennâ vates biformis: longinquas nempe regiones peragravi hoſpes non ignotus; &, ex quo in Galliam tranſii, illud certe effecit gentis loquaciſſimæ officioſa ſedulitas, & opella, ut in omnium fere ora manuſque aliquanto notior venirem. Jam vero quidni Ego fæminas ridere & philoſophari doceam, ex quo inceperint viri ſedulo deſipere? —— At enim, mi Flacce, vereor ne multa nimis docendo uxores nobis prorſus corrumpas, jam per ſe abundè ſapientes, & facundas — ne rei domeſticæ cura negligatur, & in contemptum illico abeamus literarum rudes & indocti conjuges. At tu iſtum, bone vir, dimitte metum, ſiquidem, qualis hæc noſtra eſt, contigerit Diſcipula. Qualem vero iſtam mihi prædicas? — Singulare prorſus exemplum — ω της φιλομαθιας ἁμα και πολυμαθιας! En illa dulces docta modos & citharæ ſciens; at eadem mecum quid verum atque decens rogat & curat: amica muſis, nihilo ſegnius bonæ matris-familias obit munia, utriuſque Minervæ artes feliciter exercens, docta ſermones non unius linguæ, nullius ſibi laudem arrogat: decora quædam invigilat labellis, eloquii fræna moderans, taciturnitas. En quod in fæminâ, & quidem liberali,

maxime mireris, ſingularem & linguæ et animi continentiam, & præclaram quandam fortitudinem, quâ virtutes ſedulo diſſimulat ſuas! ab omnibus laudata ſurdeſcit illico, munitam opponens aurem, laudeſque non agnoſcit ſuas.—Hui! rem miram narras, fæminam quantivis pretii! dignam ſane, quam carmine novo Horatiana celebret Muſa. Tum continuo hæc Ego mecum. Beate Flacce, diſcipulam ſortite talem, ingenio tali præditam! quid Chloen, quid Lydiam mihi prædicas? Jam ſteriles abite nugæ, et quicquid eſt fæminei generis molle et ineptulum vulgus! At tu unicè felix animi, Matrona, quæ, tui potens, intervalla negotiorum tam commode literato diſpungis otio, tecum auſa verſari et philoſophari, in ſolitudine nequaquam ſola! Ex hâc ſapientiæ ſpeculâ quâdam mecum una paulatim deſpice ſemiviros fæmineoſque greges, quos aut ſtrenua exercet inertia, aut ignobile conſumit otium. Hui! quid iſthoc eſt recentis elegantiæ, & deliciarum muliebrium, quod degener hæc ætas æmulante quodam ſtudio proſequitur celebratque, quam inficetum prorſus et illiberale! Quin vide jam paſſim importune obſtrepentes, circumcurſitantes, ambitioſa veſtium ornamenta fingentes, refingentes, animum oculoſque inani Chartarum picturâ paſcentes & macerantes, miſerè nugis invigilantes, in multam lucem dormientes, officioſe demum ineptientes, ut ſui forte admirationem excitent, ſui ſimillimis vel placituræ, vel invidendæ — quid hoc eſt aliud quam vitam continuo diſperdere?

Effingent

Effingent aliæ ſpirantia mollius ora,
Pandoræque novos ducent e pyxide vultus,
Tu regere affectus animumque ornare memento;
Hæ tibi erunt artes!

Plura meditanti repentè metri curſum turbavit importuna caballi titubatio, & placidiſſima animi vigilantis ſomnia abrupit.

EPISTOLA ad Amicum *Oxonienſem*, ſive *COMMENTARIOLUS* THOMÆ SECKER Archiep. Cantuar. Memoriæ ſacer.

DESINE jam ultra flagitationibus tuis ſolitos ingenii luxuriantis luſus provocare, aut alia neſcio quæ Ruſticantis μελετηματα, inania illa otii ignobilis oblectamenta, expectare. Eheu! iſthæc profecto omnia animo penitus excuſſit luctuoſus Archiepiſcopi Cantuarienſis interitus; omneſque adeo cogitationes in uno hoc obtutu defixas occupavit. Permulta illico mentem percuſſerunt meam; — mortalitatis veluti propius admotæ ſenſus acerbior; — Eccleſiæ laborantis orbitas; — literatorum, clientum, et bonorum omnium comploratio. Subit itidem conſuetudinis, quæ mihi cum illo interceſſit, recordatio; virtutumque, quarum etiam ad rempublicam fructus redundavit, deſiderium inexplebile. Et quidem ſentio mihi moleſtam quandam ſolicitudinem incuti ſive præterita recolenti, ſive etiam proſpicienti futura. Verum ex ipſa doloris cauſa juſtiſſima aliquam etiam ſolatii materiem

a Nat. in vico Sibthorpe prope Newark in Com. Nottingh. 1693. Ob. Lambethæ Aug. 3. 1768.

elici

elici poſſe video, dum res ab Illo geſtæ animo obverſantur; præclaræ illæ et magnificæ, quarum beneficia non ad præſens modo ſæculum pertingere, ſed etiam ad poſteros derivanda eſſe, cenſeo.

Quidni itaque ego te ad honores ſupremos hoſce, ad Parentalia perſolvenda vocem, ad hæc ſive luctus publici, ſive gratulationis, officia, ad ſupplicationes, et, quales ad Martyrum primævorum ſepulchra celebrari ſolebant, pietatis Chriſtianæ triumphos?

Te præcipue in curarum conſortium voco, quippe mecum una eodem pariter uſum et Amico et Patrono.

Rogas interim quæ mea ſint ſuper hac re μελετηματα? En illa tibi αυτοχεδιασικα potius quam elaborata, & pro pietatis privatæ officio, potius quam pro materiæ dignitate, expreſſa.

Me quidem juvat in præterita ætatis ſpatia redire, & amicitiæ, cum illo jam ultra quadraginta quatuor retro annos initæ, memoriam recordari ultimam: quo tempore in Academiam Oxonienſem adſcriptus, a rei Medicæ ſtudiis, quibus apud Leidenſes [a] inclaruerat, ad Theologica ſe tranſtulit, inde uſque repetens video illum inter primos ſui ordinis atque loci, inter Dunelmenſes ſuos, Theologum ingenii & eruditionis fama, & gratia inſuper & honoribus, florentem. [b] —— Eo

a Theſes de Medicina Statica publicavit Lugd. Bat. Anno 1721. Eodem Anno in Coll. Exon. admiſſ. & propter merita a Cancellario commendatus, A. B. creatur. Febr. 23. 172$\frac{3}{4}$ creatus eſt A. M. et Anno 1733. LL. D.

b Gul. Talbot Epiſcopo Dunelm. a Sacris domeſticis. Eccleſ. Cathed. Præbendar. &c.

quippe

quippe animo ad rem literariam acceſſit, ut Encyclopædiam univerſam amplecti vellet, φιλομαθης ων ἀμα και πολυμαθης, ingenio verſatili ita inſtructus, ut, in quamcunque partem ſe converteret, illam omnem ſatis exploratam haberet et perſpectam. Inerat certe in illo magna vis animi, incredibilis patientia, & indefeſſa ſedulitas; in veritate inveſtiganda ſingularis quædam αγχινοια, in ſententiis expendendis acumen vere criticum; in iiſdem caſtigandis mira animi continentia & moderatio, qualis hominem liberalem et vere Chriſtianum decebat; in controverſiis ſine offenſione partium arbiter potius quam litigator, non tam ad doctorum hominum judicia, quam ad Sacræ Scripturæ auctoritatem, provocabat; in his explicandis applicandiſque præcipue verſabatur; denique quicquid ſcientiarum animo conceperat, quod certe latiſſime patuit, id omne in partes ſuas Theologiæ famulans adhibebat.

In literaturæ vero Hebraicæ ſtudiis utplurimum elaborabat: in hac materie recondita et difficili operam navabat nec inſtrenuam nec infructuoſam. Quæcunque adeo ad textum S. S. originalem elucidandum afferri poterant, ſubſidia ſedulo conquiſivit: Criticorum hominum varias interpretationes, animadverſiones, & quicquid hac in parte uſui foret, delectu habito congeſſit, recenſuit, caſtigavit, & επιχρισιν inſuper ſuam adjecit. Proh! quantum eruditionis hujuſce reconditæ theſaurum ipſis Bibliorum πολυγλωττων marginibus, quæ illi fere ſemper in manu erant, confertim inſcriptum

tum vidimus! Illud denique induſtria ſua effecit, ut in hoc laudis genere inter Criticorum principes accenſeretur; neque prius quidquam potiuſve haberent operum Hebraicorum Editores, [a] quam ut Illo uterentur auctore & adjutore, qui opes ſuas literarias perinde ac nummarias in reipublicæ uſus libenter impenderet: Notitias profecto hujuſmodi nemo habuit magis in promptu, aut magis expeditas.

Hæc in genere de facultate Theologica dicta ſunto. Non eſt itaque quod miretur quiſpiam virum, tali indole atque ingenio præditum, in reipublicæ lucem & celebritatem fuiſſe evocatum [b], omnium votis deſignatum, utpote digniſſimum, qui Rectoriam Sancti Jacobi Weſtmonaſter. [c] provinciam, dignitatis quadam ſpecie eminentem, ſed cum invidia & difficultate conjunctam, adminiſtraret; illum præcipue virum nominis honeſti, ſcientia Theologica inſtructiſſimum, rerum uſu exercitatum; qui Parœcianorum negotiis non intereſſet modo, ſed etiam præeſſet, ſingula dirigeret conſilio, moderaretur auctoritate. Quæ porro ibi in longo adminiſtrationum decurſu præclara præſtiterit non opus recenſere; quippe notiora, quam quæ noſtra commemoratione egeant, majora vero, quam quæ præconio noſtro ornari poſſint. Adhuc profecto manent laudum tantarum veſtigia hominum judiciis atque ſenſibus impreſſa.

a Vide cl. Jac. Merrick Annot. ad Pſalmos.
b Jul. 1732. Regiæ Majeſtati a Sacris.
c 1733.

Adeſte

Adeſte animis quotquot hac in urbe regia Parœcia-rum curam geritis: admiremini, Londinenſes, ſingu-lare hoc Diligentiæ, Moderationis, Solertiæ, & Sanc-titatis exemplar! exemplar, in officiis Sacerdotalibus obeundis, ſi quid aliud, hiſce certe temporibus con-ſummatiſſimum, quale vobis aut documento fuerit aut opprobrio!

Meminiſtin' Comitia Oxonienſia publice celebrata A. D. 1733? Ecquid ibi Noſter ille, noviſſime LL. D. creatus? Imo vero id ipſum præſtitit, quod Academiæ fuit honori & Sibi. Audivimus illum inter Doctores diſputantem [a] tam prompte & ſubtiliter, ut ex hac levi præluſione ſeu velitatione intelligeremus, quid in cer-tamine ſtatario efficere poſſet. Audivimus in frequen-tiſſimo Academicorum conventu ita concionantem [b], ut Eloquentia in Roſtris nunquam magis triumphare videretur, quam in Academicæ diſciplinæ laudibus prædicandis.

De facultate vero illius Oratoria quid ego porro di-cam? Singulari ſane illa, & ad populi cordatioris cap-tum, potius quam Criticorum hominum aures faſti-dioſas, accommodata! Utut vero hæc ſint, eſt pro-fecto quod & Reipublicæ & Eccleſiæ gratulemur, hunc oratorem noſtrum & fama & gratia tantum valuiſſe, ut in eo ipſo, quo prodeſſe unice ſtuduit, ſuis etiam placuerit.

Eccum vero! —Quid meditatur ille Ordinum om-nium ad Eccleſiam, veluti ad Theatrum, concurſus?

a In Theatro, Comitiorum die.
b Die Dominica, in Templo B. M. V.

Quid

Quid illa ſtipatiſſima frequentia, & cum æmulatione quadam ſubſelliorum præoccupatio? Quid illa omnium arrecta expectatio? Scilicet Orator noſter ille in roſtro prodit,

Nil mortale ſonans, opera vehemente miniſter,
Et vigiles oculos et corda ſequacia raptans.

Quanquam quid iſthoc erat eloquentiæ admirabilis, quod a pleriſque tam magnifice prædicatum accepimus? Non ſane in ſententiis δεινοτης Demoſthenica, non dictionis ardor ſplendorque, non ingenii exultantis luſus, non Rhetoricorum pigmenta, &, quæ aures delinire ſolet, periodi decurrentis clauſula numeroſa & canora; verum erat in ſententiis ακριβολογια plane Ariſtotelica, ſtylique penitus caſtigata luxuries: nihil operoſe elaboratum, nihil temere effuſum: pro re nata ſine fuco, ſine ornatu dictionis caſta ſimplicitas: quicquid illud erat — verbis inerat το πιθον, & in popularium aures animoſque influebat mitis oratio: geſtus decori gratia, & in vultu placida ſeveritas, ſingula commendavit; imo & dictis quaſi fidem imperavit ipſa dicentis auctoritas. Quod erat Philoſophi & Theologi, ſatis habuit diſtincte, graviter, dicere; quod vero erat Rhetorum, ornate dicere, iſthoc Ille non tam neſcivit, quam ultro neglexit. Quid multis? Orator hic noſter ſine dicendi artificio veram eloquentiæ laudem conſecutus videbatur.

Magna ſane hæc ſunt; ſed aliud quiddam ſupereſt commemorandum, mea ſententia, laude dignum majori.

Quale vero id rogas? Prælectionum Catecheticarum Syſtema — " Hei vero!" (videor enim audire aliquem de Criticorum grege forte exclamantem) " Quod hoc " rei eſt? Siccine inter diſcipulorum cathedras ad ele- " menta prima adultos revocas? Nullus certe hac in " parte Oratori locus, nec ulla in re tam humili doc- " tis auribus digna afferri poſſit oratio." Itane tandem? Imo vero faſtidioſus ille, quod a Paulo ſimili in cauſa Corinthiis, id ipſum ſibi reſponſum putet. Ex eo hominis Chriſtiani tum docentis tum audientis officia intelligat. Neque tam aurium lenocinia quærat λογες πειθες σοφιας ανθρωπινης, quam documenta illa τα δυναμενα σοφισαι εις σωτηριαν. Quanquam quid id eſt, quod diſciplinam hanc Catecheticam quiſpiam ut puerilem & ineptam contemnat? Videat modo Catechiſmum hunc noſtrum: in compendiario illo Syſtemate quid aliud videt, quam ipſam Religionis Chriſtianæ medullam? Materies profecto præclarior nulla reperitur, in qua Theologi ingenium atque induſtria exercitari poſſit; hæc curarum prima eadem atque ultima; in hac potiſſimum noſter ille verſabatur magna cum laude ſua, ſuorumque fructu. Etenim Encyclopædiam Chriſtianam univerſam intellectu penitus conceperat. Erat porro tum animi facultate, tum exercitatione diuturna, apprime διδακτικος: & quidem docentis indoli atque ingenio congruebat ipſa materiæ ratio, quæ deſiderabat non tam Oratoris facundiam, quam docti Interpretis fidem; & materiem viciſſim commendavit Catechiſtæ noſtri Oratio ſimplex, perſpicua,

ſpicua, nervoſa, & audientium captui accommodata. Hac in parte omnes ingenii nervos intendiſſe videbatur; neque ſane fruſtra. Prælectionibus hiſce Catecheticis frequens Auditor, & quidem doctus, interfuit; atque ita, ut etiam inde doctior diſcederet. Dictio temperata & flexanima in hominum ſenſus & judicia mire influebat; ita ut exercitationes haſce Catecheticas etiam gratia popularis comitaretur. Qui Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ incremento bene cupio, idem cupio ut Catechetica hæc diſciplina neque gratia neque honore careat, ſed frequentior uſque atque acceptior in Eccleſia celebretur: utque adeo Sacerdos quilibet Parœcialis non ſatis habeat in roſtris triumphare Concionator celeberrimus, ſed gaudeat potius hoc Catechiſtæ officio ſuo, ſtudioſus ſacræ paginæ Interpres, ſive dogmata proponens explicanſque, ſive pietatis præcepta animis inſinuans vel inculcans, eadem opera lac infantibus, ſimul & adultis cibos firmiores, adminiſtrans. Hæc vera erit Theologi Chriſtiani laus, populari omni plauſu longe præſtantior. Quantum hac in parte effici potuerit, noſter Ille exemplo ſuo commonſtravit, quod ipſum & poſteri aliquando agnoſcent, quum Syſtema hoc Catecheticum, quod operum Theologicorum palmarium eſſe deputo, publicos in uſus prodierit.—Hæc de ipſius Oratoria & Theologica facultate breviter dicta ſunto.

Age vero, eundem jam Epiſcopum vide, virtutumque laudem ſimul cum honoribus una ſuccreſcentem.

Briſtolienſes

Briſtolienſes [a] ſicco pede prætereo, ad Oxonienſes [b] noſtros properans. Horum adeo gratulationes ſimul & deſideria mecum una recognoſce. —— Et profecto jure fortunas noſtras laudavimus, illum Præſulem ſortiti, quem Diœceſes cæteræ haud immerito nobis inviderent, in republica literaria, perinde ac in Eccleſia, principem virum; qui nobis non modo præceptionum ſaluberrimarum, ſed etiam exempli honeſtiſſimi, lumen prætulit, ipſe Sacerdos Parœcialis. Nemo certe Clericalem, ut ita dicam, Encyclopædiam univerſam penitius animo perceptam habuit, nemo plenius & melius deſcripſit, aut audientium mentibus παθητικωτερως impreſſam reliquit. Teſtor ad Clerum illas Conciones Monitorias Synodales, quas Trieteride qualibet e cathedra pronuntiatas audivimus. Ex una, quæ in lucem prodiit, diſce omnes. [c] Et Reipublicæ Eccleſiaſticæ cauſa maxime vellem, ut Præceptionum Paſtoralium Syſtema hoc perfectiſſimum in omnium oculos & corda veniat; non Oxonienſium modo, ſed Cleri Anglicani univerſi, uſibus inſerviens; utpote ωφελιμον προς διδασκαλιαν, προς ελεγχον, προς επανορθωσιν, προς παιδειαν τὴν εν δικαιοσυνῃ· ἱνα ἀρτιος ἡ ὁ τȣ Θεȣ ἀνθρωπος, προς πᾶν ἐργον ἀγαθον ἐξηρτισμενος.

a Jan. 19. 173⅘. Epiſc. Briſtol. conſtitut.

b Tranſlat. ad Ep. Oxon. Maii 14. 1737.

c Monendus eſt Lector (jam tandem A. D. 1770.) prodiiſſe inſuper quatuor alias hujuſmodi Conciones habitas ad Clerum Oxon. — Tres ad Clerum Cantuar. — Monita quædam juniorum Theologorum uſibus deſtinata. — Orationem Synodalem ad Clerum Provinciæ Cantuar. — Et, præter iſtas 23 Conciones quas Archiepiſcopus ipſe vivus adhuc ediderat, Conciones 64 quatuor voluminibus comprehenſas.

Et

Et profecto omni in parte ἀξίωμα Epiſcopale moribus, perinde ac eruditione, illuſtravit; in hac provincia adminiſtranda per annos pluſquam viginti, Sanctitatis, Diligentiæ, Moderationis, Benignitatis, tanta cum laude verſabatur, ut bonorum omnium votis & expectationi reſponderit, imo & Academicorum τῶν χαριεστέρων offenſionibus ſive faſtidiis ſatisfecerit, & benefaciendo gratiam popularem Sibi & reverentiam conciliaverit. Ego quidem libenter in illa tempora redeo, quæ priſtinæ neceſſitudinis tam publicæ quam privatæ memoriam revocant jucundiſſimam, ſimulque adminiſtrationum Epiſcopalium, quarum beneficia per Diœceſin longe lateque diſſeminata vidimus, redintegrant notitiam.

Cleri interim Oxonienſis quænam de Illo fuerint judicia, en teſtimonium honorificum! officioſum illud, quo de Provincia decedentem proſequebatur, commune deſiderium.

Regis optimi de eo judicium quale fuerit, res ipſa declaravit. Illum adeo præ cæteris eminentem in Hierarchiæ ſede altiſſima collocatum plaudentes venerabamur; hominem artibus imperatoriis inſtructiſſimum: qui in hiſce caſtris noſtris per tot annos ſtrenue militaverat, & diſciplinam omnem Eccleſiaſticam tanta cum laude adminiſtraverat, facile intelliges eundem omnium votis fuiſſe deſignatum, utpote maxime idoneum, qui Provinciæ Cantuarienſis [a] Præfecturam Metropoliticam adminiſtraret.

a Tranſlat. ad Archiep. Cantuar. April. 1758.

Ecqua

Ecqua vero in parte ſpem noſtram fefellit? imo vero exſuperavit; ſine offenſione partium, ſine invidia, ſine ambitione, Eccleſiæ principatum adeptus, ſine arrogantia, cum dignitate vera ſuſtinuit; magni vir animi, & vere ἀρχικος, qui Politiam Eccleſiaſticam animo complectebatur, conſilio dirigebat, auctoritate tuebatur, exemplo ornabat; in negotiis impiger & indefeſſus, nihil a ſe alienum putabat quod ad Clericorum jura, mores, famamque pertinebat; auctoritate ita uſus, ut nihil pro libidine aut inſolentia imperii affectaret, ſed omnia ad οἰκοδομὴν communeſque Eccleſiæ utilitates referret; — ita fortunis uſus, ut quicquid ἐκ περιουσιας accreverat, id omne non ad luxuriem aut ſplendorem, ſed ad neceſſitates pauperum ſublevandas & in commoda publica, erogaret. Lucelli perinde ac gloriolæ contemptor, bono communi ſtudebat unice. — Itaque Hetæriis quibuſcunque nominis honeſti, iis præcipue, quæ ad Religionem Chriſtianam ſive apud exteros propagandam ſive domi promovendam, aut rempublicam Clericalem ſpectabant, adfuit, præfuit; in primis Fautor & Patronus exemplo ſimul & eloquentia commendavit, munificentia locupletavit: nulla in re, in qua Reipublicæ prodeſſe potuit, laboris parcus aut pecuniæ, bene præcavit ne divitiæ ſibi oneri eſſent aut opprobrio. Sed interim magnificentiam hanc præclaram prudentiæ & moderationis laus comitabatur; cum ab eo nihil temere aut ad oſtentationem ſolam eſſet inſtitutum; tali Patrono placuiſſe non exigua erat meritorum commendatio. Judicii teſtimonium

nium munificentiæ pretium arrogavit. Vide in collato beneficio quanta ſit gloria, cum in accepto tanta fuerit laus.

Quæ autem hac in parte præclara fecerit, ſingula recenſere perlongum ſane foret, ſed nec ingratum: at, cum meminerim me non Hiſtoriam ſed Epiſtolam ſcribere, inhibeo manum; ſatis habens ad capita nonnulla in genere, quorum explicatio uſuſque ad poſteros pertinebit, quaſi ex intervallo digitos intendiſſe: — mecum itaque per hæc ſumma laudum compendia ad ſpatia ampliora progredere.

Quid itaque prius potiuſve commemorandum habeo, quam incredibilem illam in vitæ totius curſu conſtantiam & æquabilitatem? Si cui uſpiam homini ad amuſſim præſcriptam bene vivendi rationes omnes fuerint compoſitæ, hæc profecto Illi præ cæteris debetur laus. Etenim de die in diem idem uſque morum tenor colorque, idem curarum & ſtudiorum ordo, nulla conſiliorum diſcrepantia aut inconſtantia; ſed omnia Illi methodo certa erant ordinata, & ad finem certum deſignata: itaque Illi in negotiis quibuſcunque obeundis mira facilitas, & ſine tumultu & trepidatione ſtrenua expeditio.

Superioribus ſæculis majores noſtri ἀξιομνημονευτα quælibet, quæ quoque die aut facere aut pati contigerat, in commentariolos breviter notata referre ſolebant. Laudabile ſane inſtitutum! quod homines neque ſui neque reipublicæ immemores eſſe ſinit. Hac in parte Archiepiſcopus noſter neque Sibi neque Suis defuit, ſed

ſed rerum a Se tum geſtarum, tum gerendarum, capita compendiaria ſubnotavit; Ipſe Sui monitor, forſan & virtutum invitus præco. Ridebunt fortaſſe Aulici recentiores hujuſmodi conſuetudinem obſoletam, quam quidem ipſorum mores non patiuntur. Quotuſquiſque enim eorum diarium hujuſmodi conficere auſit? aut in vitam, tanquam in ſpeculum, inſpiciens, objecta ſibi vitiorum opprobria non pertimeſcat? Opus hoc erat Eo unice dignum, cui cujuſlibet diei rationes ſtabiles & intaminatæ conſtabant; qui priori vita ita frui poterat, ut cum gaudio proſpiceret futuram.

Sæpe mecum una admirari ſoles ſingularem illam indolis lenitatem & moderationem, quæ in moribus, perinde ac ſcriptis, conſpiciebatur. — At vero id ipſum impenſius admiraberis, cum intellexeris laudem hanc Ipſum Sibi merito ſuo ſingulari peperiſſe. Cum enim a natura indoles Illi eſſet præfervida, & ingenii vivida vis, & acris & juvenilis ardor, & offenſionum ſenſus irritabilis, vir prudens rerumque gnarus & decori conſcius, mutato jam vitæ colore, probe intellexit quam arduum Sibi νεοφυτῳ ονλι certamen erat ineundum. Itaque miles Chriſtianus Ipſe Sibi ultro bellum indixit, affectus refrænavit omnes, & diſciplinæ ſeverioris normam Sibi præſtituit inviolabilem. Nemo demum, magis ſui potens, animo fortius imperavit ſuo; id agens ſedulo ut omni in re το πρεπον tueretur, nec quidquam in Se admitteret viro ſapiente bonoque, aut nomine Clerico, indignum. Hanc animi continentiam & fortitudinem vere Chriſtianam jure admiror prædico-

dicoque ; victoriam, ingenii luxuriantis triumphis omnibus longe potiorem. Profecto cauſas præjudicare aut in partium alterutrarum favorem propendere, animi eſt impotentis aut iniqui : at vero omnia examinare & perpendere, & ex utraque parte judicia moderari, Hoc eſt veræ fortitudinis & prudentiæ, Hoc virtutis opus. Vide adeo diſciplinæ ſalubris, quam Ipſe Sibi præceperat, fructum ; illam nempe, quam admiramur, judicii moderationem. Nihil igitur ab Illo temere aut intemperanter effuſum, nihil illiberaliter dictum factumve ; ſed omnia ex æquo penſitata, & lenitatis temperamento quodam præmunita & commendata. Non eſt itaque quod quiſquam ingenii hebetioris Illum, & in deliberando tardiorem, arbitretur. Erat profecto Illi in perceptionibus mira celeritas & comprehenſio, & acumen vere criticum ; non faſtidioſum illud & irritabile, ſed liberale & ingenuum, & candore miro temperatum ; ita ut ipſius diſſenſio, aut etiam cenſura, in adverſantium offenſiones invidiamque minus incurreret.

Dicendi genere plerumque utebatur haud quidem contentioſo : ſed diſputanti non deerat ſubtilitas ſcholaſtica ; parcius autem eam adhibuit, quum maluerit populariter, potius quam Philoſophice, differere, & omnia non tam ad ingenii ſui oſtentationem, quam ad audientium οἰκοδομην, referret.

Ab arrogantia tantum abfuit, ut etiam laudes ſedulo diſſimularet ſuas : adeo non ingenii aut eruditionis famam affectans, aut ſuperbiam ſumens quæſitam

meritis, ut ultro detrectaret; de dignitate deſcendens ſua, et popularibus faſtidiis, potius quam invidiæ, Se ſubmittens.

Munificentiam[a] quoque ſuam, qua potuit, diſſimulavit; non magna loqui voluit, ſed facere; prodeſſe maluit, quam conſpici.

Ut tacito lapſu nocturni guttula roris
Recreat effœti morituram gràminis herbam,

Illius beneficentia clanculum, et quaſi cœlitus delapſa, hominum neceſſitatibus ſe inſinuavit, ſine teſte, ſine præconio, faſtuque omni Phariſaico. Ὁ πατηρ ὁ βλεπων εν τῳ κρυπτῳ αποδωσει εν τῳ φανερῳ.

Quin vide porro in ipſo collocationis delectu modoque non tantum bonitatis ſed & miram providentiæ laudem: nihil ab Eo inconſiderate, pro libidine aut faſtidio, ſed omnia in uſus honeſtos, αγαθοιως, et cum conſilio maturoque animi deliberantis judicio, conſtituta. — Cum itaque Bibliothecæ Lambethanæ, quam in omni genere inſtructiſſimam eſſe oportuit, inopiam

a Conſtat ex indubiis monumentis Eum, ſingulis annis, poſt expenſa Tranſlationis ejus ad Sedem Cantuar. peractas, ultra 2000 libras *ſterling* in actibus privatæ beneficentiæ annuatim, de ſuo, erogâſſe: ſpeciatim contulit fere libras 600. ad Capellam de *Stockwell* in Parœc. Lambeth extruendam & ornandam.

Ex Teſtamento, præter donationes privatæ charitatis, legavit 11,000 libras, piis uſibus publicis deſtinatas.

Scil. Societati de Propaganda Fide Chriſtianâ	——	2000 £
Aliis Societatibus religioſis & Ptochotrophis Londin.	—	4500.
Aliis alibi Ptochotrophiis	—— ——	2500.
Ad reficiendas Ædes Parœciales pauperioris Cleri in Diœceſ. Cant.	— — — — —	2000.

perſpiceret

perſpiceret, inde adeo quod fere per centum retro annos vix ulla acceſſerat locupletatio, et proinde librorum recentiorum penuria eſſet, et in ſcriniis hiatus plane indecorus; hæc Ille vidit eo animo, ut, qua poſſet, omni ope defectus hoſce ſuppleret. Quamobrem librariæ ſupellectilis non modo domeſticæ, ſed etiam exteris in regionibus, ſumptu curaque non levi conquiſitæ, quicquid erat rarius aut pretioſius congeſtum, huc tranſtulit, κτημα ες αει, perenne monumentum tum honori ſuo, tum poſterorum uſibus, conſecratum.

Quocunque te converteris, jure admiraberis magnitudinem illam animi univerſa fere cogitatione & benevolentia complectentis, omnique in re bono conſulentis publico.

Huc ſtudia ſua contulit omnia: in hoc curriculo laudis uſque verſatus, rempublicam tum Literariam tum Eccleſiaſticam, in utraque princeps vir, promovit, auxit, ornavit, conſilio, patrocinio, exemplo. — Cum itaque, pro ſolertia rerumque uſu diuturno, penitus perſpiceret quid potiſſimum in omni parte deſideraretur, pro auctoritate curavit, ne qua in re idonea præſidia aut ſubſidia deeſſent: profecto omnia circumſpiciens præcavenſque fideliter Eccleſiæ rebus invigilabat, haud inani titulo Metropolitanus. Proinde ſi forte aut Pontificiorum calumniæ, aut Schiſmaticorum aut rebus novis ſtudentium obtrectationes, in vulgus paſſim jactarentur, non Sibi Suiſque defuit, ſed propugnatorem Se objecit, ſuiſque auſpiciis & ſub ſignis ſuis militantium ope vicaria uſus, Eccleſiæ Anglicanæ

Politiam temperate ſimul & ſtrenue vindicabat: ita ut Illi immota conſtarent ſtabilitatis ſuæ fundamenta, neque interim Laicis invidiam provocarent dignitatis ornamenta. Literatus Ipſe, & Literatorum Fautor, conſilio ſimul & exemplo ingenia excitavit, munificentia fovit; conſulens non modo ne quid detrimenti caperet reſpublica literaria, ſed ut cum incolumitate aliquod etiam famæ & dignitatis lumen accederet. Denique in quantum illius valebat gratia & auctoritas, vidimus Illum inter Literatos ſtudiorum ducem eundem ἐργοδιώκτην καὶ μισθοδότην.

Quid interim in Academiâ? cujus res communi quodam cognationis vinculo cum Eccleſiæ rebus conjunctæ videntur. Nihil certe horum a Se prorſus alienum putavit; ſed in quantum intelligi poteſt animus Partium nullarum ſtudio addictus, ſed commodi publici unice ſtudioſus, in tantum laudabitur illius benevolentia, quæ in univerſum ſe effudit, præſens omnes conſilio, quoſdam etiam munificentia, adjuvare; id ipſum denique, quod Academiæ eſt vitale, curans promovenſque, Literarum nempe, & Religionis, Morumque bonorum, culturam. Hanc diſciplinam qui tuetur inviolatam atque florentem, Illum ego non modo nomine tenus, ſed re ipſa, Fautorem veſtrum atque Patronum cenſeo.—Ecquem igitur (libet enim, quoniam in hanc materiem incidi, id quod ſentio eloqui) ecquem, inquam, Academici adſciſcere potuerant Patronum illo homine potiorem? — qui, Eccleſiaſticorum princeps, res Eccleſiaſticas tanta cum laude admi-

adminiſtravit, idem in Republica Literaria vir princeps, literas atque literatos coluit uſque fovitque, atque etiam exemplo honeſtavit; cujus & fortuna & auctoritas id habuit, ut poſſet, benigna autem indoles ut vellet, utilitatibus publicis omni in cauſa inſervire.

Αλλα τιη τοι ταυτα ματην ανεμωλια βαζω;

Quid porro in re Theologica, cujus diſciplinam omnem Ille animo perceptam penitiſſime intellexit? Nullamne illius curam geſſit? imo vero et maximam: mea quidem ſententia, id curavit ſedulo, eo ipſo, quod, pro ea qua apud Regem valebat gratia, in Cathedra Profeſſoria Oxonienſi præſidere curavit Virum, de quo quid ſentiam, ad te ſcribens, parcius mihi dicendum eſſe video; ſed, quod res ipſa loquitur, nefas fuerit diſſimulare: Virum certe laboris patientem, Tutorem emeritum, longoque rerum uſu atque exercitatione διδακτικον, ita animatum, ut, quæ in inſtitutionibus Academicis ad officium Paſtorale ſpectantia deſiderabantur, ſupplere vellet, non nomine modo Profeſſor, ſed re ipſa Theologiæ Præceptor. Hunc Virum Archipræſul providus conſiliis & hortationibus excitatum, nec quidem invitum, perpulit, ut opus ab Academicis diu deſideratum (quod Ego[a] jam antea ſpe frigida ſterilique voto conceperam) ultro aggredi vellet. Is adeo præceptionum Theologicarum ſeriem ordinatam inſtituit, non ſermone aut more Scholaſtico ad erudi-

a Vide Append. ad Samuel.

tionis

tionis reconditæ oſtentationem, ſed vernaculo, & populari, & Catechetico, ad Juventutis Academicæ captum uſuſque accommodatam: materiem Theologicam univerſam εν συνοψει deſcriptam exhibuit; ſupellectilem omnem ſeriatim explicavit; οικοδεσποτης εκβαλλων εκ των θησαυρων τα καινα και τα παλαια· porro componendi, diſponendi, proponendi, exponendi, artificium, diverſi generis inſtrumenta uſuſque commonſtravit; id agens ut Theologus ille futurus non rudis prorſus & imperitus Roſtra invaderet, ſed prævia hac diſciplina imbutus atque formatus, uti miles armorum uſu & prælusione quadam exercitatus, e caſtris in aciem paratior & melioribus auſpiciis prodiret.

En id ipſum, quod in diſciplinæ Academicæ curriculo deſiderabatur maxime! Theologorum gentem futuram condere, Hic labor, hoc opus!

Quamobrem ab Academicis gratiæ debentur maximæ tum Illi, qui auctor conſilium hoc dedit, tum Illi, qui ultro præſtitit obſequium, præclara & aggreſſus & conſecutus.

Quin & Hominis magnanimitatem laudo, qui, Deriſorum faſtidia non veritus, diſcipulorum inter cathedras, veluti priſtino iterum ludo, includi Se pateretur: laudo etiam abſtinentiam artificis, qui Reipublicæ operam locat non venalem, ſed ſine dote, ſine mercede, gratuitam, merceſque ſuas pretioſas diſcipulis ſine pretio proponit; inſigni hoc documento clare ſignificans Se commoda publica privatis ſuis rationibus quibuſcunque anteponere.

Euge,

Euge, mi homo! (videor enim Profeſſorem ipſum jam alloqui) Euge, inquam, perge quo cœpiſti pede; ſcientiæ theſauros accumulare, accumulatos communicare velle, ſit iſthoc ambitionis tuæ crimen invidendum: pro mercede interim erit tacita bonorum omnium approbatio & recte factorum conſcientia.

Videre jam videor Præſulem hunc noſtrum in Cathedra ſua Cantuarienſi, velut in ſpecula ſublimi, tranquilla quadam ſolicitudine de ſumma rerum conſulentem; ſingula circumſpicientem, explorantem, dirigentem. Jure mireris hac in parte Hominis providentiam & perſpicacitatem, ad remotiſſima quæque pervadentem; induſtriam in inveſtigando acrem atque indefeſſam; in cognoſcendo ſolertiam; in ignoſcendo benignitatem; in toto demum adminiſtrationum decurſu Pietatis ſimul & Prudentiæ laudem ſingularem.

Quam antea in Oxonienſi inſtiterat, eandem jam in Diœceſi Cantuarienſi ſua ingrediebatur viam; dignatus pro more priſtino Synodos celebrare; regionem non itineribus modo, ſed etiam internuntiis, peragrare; &, quæcunque ad rem Clericam pertinebant, animadvertere, aut ſciſcitationibus exquirere; miniſterio uſus tum ſuo tum alieno; atque adeo curavit abſens, præſens ut eſſet, ſingula paſſim exquireret, notaret, & tanquam in Faſtos redigeret: ita Illi ex hac diſquiſitione notitiæ Parœcialis Syſtema conficiebatur pleniſſimum; & ex hoc Hiſtoria quædam Provincialis, cujus in Succeſſorum manus ut theſauri deſideratiſſimi aliquando hæreditas erat derivanda.

Quid

Quid vero dicam de illa, quæ latiſſime patebat, rerum Americanarum cura? Hac profecto in parte video Illum ſedulo elaborâſſe, neque quidquam fuiſſe prætermiſſum quod ad Religionem Chriſtianam tum propagandam tum promovendam aliquid momenti conferret. Teſtor indefeſſam ejus in [a] Hetæriarum, quibus præſidebat, officiis defungendis ſedulitatem: Teſtor acrem illius ſolertiam, ne quid detrimenti caperet ſincera Pietas, ſive ex Atheorum aſſultibus, ſive ex Pontificiorum fraudibus, aut ex Fanaticorum deliramentis: Teſtor porro ſolicitam ejus curam de idoneis verbi divini Miniſtris providendis, vigilemque ab Eo habitam de illorum vita, moribus, & diligentia, diſquiſitionem.

Intellexerat Vir ſagaciſſimus, Literarum monimentis edoctus, Epiſcopale Eccleſiarum regimen ab ipſis Chriſtianiſmi primordiis originem duxiſſe, Apoſtolicaque auctoritate fuiſſe comprobatum. Senſit illud cognatione quadam connexum eſſe cum Monarchia. Cum itaque ii inter Americanos, qui Fidem & Diſciplinam Eccleſiæ Anglicanæ eſſent amplexi, beneficia Epiſcopalium adminiſtrationum propius ad ſe, & intra domeſticos Provinciarum ſuarum limites, admoveri cuperent; quid mirum Archipræſulem noſtrum tam piis deſideriis annuiſſe? Ne qua interim Tyrannidis, neſcio cujus Papiſticæ, affectatæ ſuſpicio Diſſentientium tumultus excitaret, illud caverat [b], ut Politia hæc Ec-

a Soc. de Propagand. Relig. — & Soc. de Promovend. Relig.

b Legatur de hoc Inſtituto Epiſtola Ejus ad Hon. *Horat. Walpole* conſcript. A. D. 1750.

cleſiaſtica

cleſiaſtica deſiderantibus et volentibus indulgeretur, non autem aliis invitis obtruderetur; utque poteſtas Epiſcopalis, intra fines adminiſtrationis mere Eccleſiaſticæ incluſa et conſtricta, nullum invidiæ aut offenſionis etiam apud iniquos et malevolos locum relinqueret. Hoccine itaque memorabile eſt aut credibile, contra hoc conſilium tam lene, tam moderatum, tam utile, tantos invidiæ & contumeliarum fluctus potuiſſe concitari? Fremunt tamen illico & tumultuantur Diſſentientium greges quidam irritabiles & pervicaces; iidem in Republica Cives ſeditioſi, in Eccleſia Principatum adepti, Tyranni intolerabiles. Iniqui homines & maligni! qui Libertatis, quam ipſi ſibi arrogant effrænatam, jus aliis a ſe diſſidentibus concedi nolunt!

Vana ſcilicet opinione conceperant Diſſentientes *Sccckerum*, qui manſuetudinis & lenitatis partes tuebatur, qui Tolerationis jura iis conceſſa ſacra eſſe & inviolata ſemper contendiſſet, aliquando olim ſtabilitæ Eccleſiæ Anglicanæ Privilegia & Auctoritatem ipſis ultro proditurum fore, nec veniam ipſorum erroribus, ſed laudem & præmia, ultro conceſſurum. Quid mirum homines pervicaces falſa ſpe deceptos ad convitia & ad ſpecioſarum criminationum terriculamenta in vulgus jactanda ſe convertiſſe? Neque tamen Sibi Ipſi, aut Eccleſiæ Anglicanæ dignitati, defuit Archiepiſcopus. [a] Vide adeo certamen impar plane & iniquum, temeritatis cum prudentia, furoris & pervicaciæ cum

a Reſponſ. ad D. Mayhew.

moderatione & æquitate, malignitatis Puritanicæ cum charitate Chriſtiana! Sit illud aliis opprobrio, conſilium tam ſalutare fuiſſe fruſtra commendatum: Archipræſul noſter certe conſcientiæ ſuæ teſtimonium pulcherrimum reliquit, ſimul & ſuæ erga Eccleſiam atque Americanos benevolentiæ pignus pretioſum; laudabilis fautor inſtituti, atque illius adjutor atque auctor munificentiæ,[a] quæ olim in Hierarchiæ uſus eroganda aliquando etiam invitis profuerit.

Age vero, jam mecum redi ad Lambetham, virtutumque domeſticarum admirationem.

Χαιρ' ω μελαθρον οικιας φιλοξενυ.

Ingredior — quam reverenter, tanquam in Templum! quam vero familiariter, tanquam in domum meam! — Mire animum commovet ipſe loci conſpectus: occurrunt antiquæ laudis & artis monumenta — ſpatiorum tum vaſtitas, tum magnificentia — liminis tum ſolitudo, tum etiam frequentia — otii & negotiorum juſta per intervalla viciſſitudo — idem de die in diem officiorum ordo revolubilis—ea demum omni in parte ευταξια και ευκοσμια, ut intra Collegii, potius quam Domus privatæ, parietes verſari videar. Et profecto quocunque paſſim oculos & cogitationes converto,

Multa Viri virtus animo multæque recurſat
Laudis honos.

a Legavit 1000 *l.* in hunc uſum Epiſcop. conſtituend.

Subit

Subit imprimis illa, quæ Virum principem maxime decebat, in conſiliis omnibus Gravitas & Conſtantia, & mitis quædam Sapientia, Judiciorum temperans ſeveritatem — illa in Suos Lenitas plane paterna — illa porro in Colloquiis, in Conviviis, in Congreſſibus quibuſcunque, Urbanitatis, Liberalitatis, & Benevolentiæ gratia ſingularis — illa ſine levitate Hilaritas tranquilla — ſine faſtu Severitas reverenda —— & quodcunque demum Patrifamilias, aut propter bene merita, amorem, aut propter dignitatem, reverentiam, conciliare potuerit. — Quanquam quid iſta domeſtica commemoro, quorum recordatio ipſa cum deſideriis una renovat dolores?

At vero ipſe mei prorſus immemor, & certe inſignis beneficii immemor, arguerer, ſi non illam in Republica Literaria Judicis atque Cenſoris, quam mihi ſæpe plurimum profuiſſe ſentio, laudem recognoſcerem prædicaremque: non enim ignoras me ſcripta mea fere omnia, illa præcipue quæ in lucem publicam erant producenda, Illius judicio ſive approbanda ſive caſtiganda permiſiſſe; quæ quidem Ille dignabatur recenſere, examinare, corrigere, pro conſueta Humanitate ſua benigne, pro Amicitia libere, pro Jure Critico acriter, & κατ' ακριβειαν. Si quid adeo occurreret in dictione acrius aut ardentius, ſiquid juveniliter exultans aut alioqui minus accuratum, ſiquid in ſententiis minus explicatum aut definitum, ſiquid εκ περισσας και απροσδιονυσον — ſiquid invidiæ & offenſionibus obnoxium

— id omne Cenſor ille fidelis tranſverſo calamo notavit, correxit, emendavit, & temperamento quodam adhibito mitigavit & præmunivit; ut in hominum oculos aureſque commendatior acceptiorque prodiret oratio. — Et profecto in toto Criticorum grege Scriptorum quorumlibet Cenſorem Caſtigatoremque tam idoneum aliunde fruſtra quæſieris; eundem ingenio tam acri & perſpicaci, ut nihil non animadvertere potuerit; indole interim tam liberali & benigna, ut voluerit curas & labores alienos ultro ad ſe transferre, aliena curare, emendare, ornare; quod quidem noſter Ille præclare præſtitit, eadem opera & rei Literariæ incremento ſimul & Amicorum famæ proſpiciens. Scias adeo Aliorum ſcripta permulta, quæ ad poſteros aliquando devenerint, Archiepiſcopi adjutoris memoriam ſecum una trahere ſuæ comitem laudis.

Jure mireris talis tantique Viri patientiam & ſolertiam in alienis corrigendis limandiſque verſatam. Ego certe hoc nomine me Illi plurimum debere fateor, neque ſatis pro merito prædicare poſſum inſigne illud erga me Benevolentiæ teſtimonium, quæ ſe toties ultro noſtris immiſcuit curis, effecitque ut mea mihi magis placerent. Hoc profiteor de me reipſa ſæpe expertus: & profecto, ſiquidem omnino ulla res aliquem Superbiæ aut Arrogantiæ ſenſum animo meo afflare potuerit, en id ipſum, de quo gloriari libet: nempe me Illo fuiſſe uſum ſtudiorum Duce, Adjutore, Patrono! Quidni ego Terentiana hæc ad me transferam, a re mea certe haud aliena?

Nam

Nam quod iſti dicunt malevoli, homines nobiles
Eum adjutare aſſidueque una ſcribere,
Quod illi maledictum vehemens eſſe exiſtimant,
Eam laudem hic ducit maximam, quum illis placet
Qui vobis univerſis & populo placent.

Itaque opis hujuſce Cenſoriæ, quam Ille ſedulo diſſimulavit, fructum lubens recognoſco: tum in aliis pleriſque, tum præſertim in illa ad Samuelem noſtrum Appendice, de qua Lectorem monitum velim, ut ea, quæ ibi diſputata repererit ad diſciplinam Academicam & officium Paſtorale ſpectantia, ita intelligat, ut Archiepiſcopi conſilio aliquatenus præſcripta, & judicio comprobata. Atque hæc ideo a me commemorantur, tum ut dictis aliqua Auctoritatis commendatio accedat, tum ut in tranſcurſu ad illam Præceptionum Theologicarum Inſtitutionem recentem digitos intendam, quam video cum Profeſſoris noſtri laudibus eſſe conjunctam.

Sed nec illud prætereundum reor, in quo quidem cernitur vera animi magnitudo, Cleri inferioris, cujus miniſterio utplurimum res Eccleſiaſtica tranſigitur, curam plane paternam. Ad humiliora hæc deſcendens adeo nihil de dignitate remiſit ſua, ut etiam amplius quiddam laudibus addiderit. Cupiit quidem Ille, quoad temporum iniquitas patiebatur, omnia in ordinem priſtinum revocari: aliquid adeo Sibi hac in parte elaborandum eſſe cenſuit: proinde, ſicut ſupra monuimus, curavit abſens præſens ut eſſet; vigil e longinquo

longinquo ſpeculator & exploratòr adminiſtrationibus fere omnibus interfuit, admonens, increpans, adhortans, remunerans, conſiliis, auctoritate, munificentia: præſens providere ut Paſtores gregibus pabula præberent idonea, infirmos atque pauperes opibus adjuvare, induſtriam reſuſcitare, præmiis accendere, de Eccleſia bene meritos ad altiora promovere; providere demum ne qua in re per Cleri incuriam vel pervicaciam aliquid detrimenti caperet res Eccleſiaſtica, Hæ illi erant imperii artes, Hæc ſtudia. Hæc ad extremum uſque animo inſidebat cura. Quali denique affectu omnia pietatis & humanitatis officia coluit & colenda commendavit, cætera ſi defuiſſent argumenta, ſupremæ Tabulæ teſtantur, & *mortuus adhuc loquitur*.

Jure mireris Unius animum tot tantiſque laboribus tam longe lateque disjunctis ſuffeciſſe: idem vero ſimul admiraberis ſingularem, quam Ipſe ſibi in adminiſtrationibus omnibus præſtituerat, diſciplinam; quæ effecit ut ſingula prævisa & explorata, & ordine certo diſpoſita, magis in promptu occurrerent, facilius in uſus proprios accommodanda.

Itaque Ille unus in univerſis tanta cum laude ſua & Reipublicæ fructu verſabatur. Vide adeo in negotiis tranſigendis Methodus quantum valeat, atque in eo ipſo ſummam Archiepiſcopi prudentiam & ſolertiam recognoſce. Quid multis? in provincia omni quæſtor fidelis, in commercio ſuo Eccleſiaſtico diſpenſator providus, ita ſemper ſe geſſit ὡς ὑπεύθυνον ὄντα, rationis coram Deo & hominibus aliquando reddendæ memorem.

rem. Proinde depositum adeo non prodidit, ut usque conservaverit inviolatum: rem fidei commissam adeo non per ignaviam neglexit, aut per luxuriem dissipavit, ut etiam reddiderit auctiorem, ut sine fraude Talentum insuper Talento accumulaverit, a Deo meritorum judice supremo diligentiæ & probitatis testimonium honorificum simul & mercedem ampliſſimam reportaturus. Ευ αγαθε δουλε πιστε, πιστος ης επ' ολιγα, καταστησω σε επι πολλα· εισελθε εις την χαραν τυ Κυριυ συ.

Profecto indignabundus miraberis virtutum tantarum obtrectatores ullos extitisse. Sed non est dissimulandum in castris nostris Ecclesiasticis, perinde ac militaribus, gregarios quosdam existere, qui, cum militiæ suæ graviora negotia detrectent, per ignaviam vel proterviam contra Imperatorem seditionibus grassantur; in illum unice criminationes omnes rejiciunt, dicta factaque omnia in sinistram partem rapiunt; rati scilicet in tantum infamiæ suæ excusationem accedere, quantum de illius virtutibus detraxerint. Istiusmodi hominum offensiones provocare & contemnere non minima est fortitudinis commendatio: sunt hæc opprobria laudi.

Quid porro? nullosne egregio hoc in corpore nævos conspicis, & omnino nihil quod reprehendere possis? Immo vero quiddam singulare, & forsan id ipsum quod plerique laudant potius & admirantur; nimiam scilicet facilitatem illam & επιεικειαν. Equidem in Magistratu potius pertinaciam quandam imperii & arrogantiam requiro: & sane sic existimo, Siquidem Ille in

Republica

Republica ſimul & Eccleſia princeps vir, dignitatis ſuæ conſcientia fretus, plus auctoritatis Sibi arrogaſſet, minuſque de jure ſuo temporibus conceſſiſſet, fuiſſe multo melius Bono communi conſultum: Siquidem, inquam, Ille Eccleſiaſticorum Princeps, Bonique adeo ſimul omnes, pro ea qua valent auctoritate & gratia, ſub Regis pientiſſimi auſpiciis, ſeſe palam & aperte Religionis contemptæ & violatæ ſtrenuos vindices & ſatellites objeciſſent, non jam amplius per omnium fere hominum ordines impune graſſaretur illa Impietatis Bellua Centiceps, ſed repreſſa ſenſim audacia, impetuque fracto, profligata ſuccumberet. Turpitudinis enim inſitæ Impietas omnis notam gerit impreſſam, & vitiorum conſcientiam neſcio quæ Timiditas comes premit, veritatis adverſæ lucem refugiens: quod ipſum arguit illa Simulatio ſive Diſſimulatio prætenſa. Omnes itaque, qui Religioni bene cupiunt, veluti claſſicum canens, hortor, ut animoſius, omni ope ſtudioque, ingruenti malo oppugnatores ſe objiciant: Hoc ſi eſſet, certe exularet illa Reipublicæ peſtis teterrima, ſua legibus conſtaret auctoritas, pietati honos, ordini Eccleſiaſtico reverentia; neque Americanis forſan deeſſet Hierarchia. Me quidem fateor ſapientiam illam abnormem & obſoletam tueri, quæ unice recta progrediens via deflectere & temporibus ſervire neſcit; atque adeo nihil quod deſiderari ſentio, diſſimulandum puto. Interim animo ancipitem quandam curam injici video, dum aliud fortitudo Chriſtiana ſuadet, aliud prudentia Civilis. Si cui vero minus culpabile videa-

tur

tur illud quod notavi, integra nobis & ſalva res eſt: Sin ſecus, quæ dixi omnia, ita intelligi velim, ut ſiquid minus laudabile videatur, id non Hominis conſilio aut voluntati, ſed Temporum iniquitati aut neceſſitati cuidam Politicæ tribuatur. —— Hæc autem ἐν τῇ παροδῷ.

Sentio equidem hac in cauſa dicenti copiam non deeſſe, ſed modum potius in dicendo teneri oportere. Sed antequam manum de tabula penitus ſubtraham, ſingulare quiddam occurrere ſentio, neque temere prætereundum neque commemorandum; nempe frequens illud officiorum, tum Sacerdotalium tum Archiepiſcopalium, cum Majeſtate Regia commercium. Vide quam multæ res, eæque momenti graviſſimi, genere, loco, temporibuſque disjunctæ, in unum quaſi coierint, unius & ejuſdem hominis auſpiciis & miniſterio tranſigendæ: ita providente Deo, ut, quæ GEORGIUM Infantem per lavacrum Regenerationis Chriſto conſecraverat,[a] eadem manus Regem jam inauguratum, Diademate cæteriſque regiis inſignibus ornatum, Eccleſiæ & Reipublicæ Bono conſecraret,[b] — utque eadem porro Conjugii fœdere inviolabili conjunctum CHARLOTTÆ ſuæ dedicaret,[c] ſobolemque deinceps regiam regeſque futuros[d] Baptiſmate Deo ſimiliter conſecraret! En adminiſtrationum, qualem anteceſſorum nulli hactenus unquam contigiſſe novimus, honorem plane invidendum! En ſimul fe-

a A.D. 1738. b 1761. c 1761. d 1762.

licitatis, tum Domeſticæ, tum Publicæ, in hoc uno capite hiſtoriam compendiariam!

Jam tandem videor una cum Illo in curriculi quaſi extrema ſpatia devenire. En ſpectaculum Deo dignum! virum bonum cum doloribus fortiter conflictantem, & de fati terroribus triumphantem, in vitæ exitu perinde ac decurſu admirabilem! Videor aſſidere, alloqui, philoſophari, Chriſtianæ fortitudinis & patientiæ documenta haurire: cerno circumſtantium ſedulitatem officioſam aut ſollicitudinem taciturnam, Illarum præcipue, quas Ille ſemper merito chariſſimas habuit,

Αι μεν ετι ζωον γοον Εκ[τορα ᾧ] ενι οικῳ.

Cerno demum omnia trepidatione & mœrore concuſſa, præter Ipſius animum: Illum vero in his rerum aſperitatibus ad extremum uſque, inter corporis exeſi crũciatus acerbiſſimos, tranquillum & ſibi conſtantem. — O crudelia Amicorum vota, quæ vitæ, non jam vitalis, diuturnitatem pollicebantur! Illi profecto, qui ſatis Naturæ, ſatis etiam Gloriæ, vixerat, nihil fere ad felicitatis cumulum deſiderabatur præter ευθανασιαν: Hanc rite comprecati non tam querimur ereptam illi vitam, quam immortalitatem donatam gratulamur.

Vereor ſane ne, ſi, quæ ανθρωποπαθως ſentio, ſingula commemorem, in mollitiem plane muliebrem defluereret oratio. Itaque miſſa faciens hæc domeſtica & quidem leviora, ad ea potius, quæ ad rem communem pertinent, tranſeo; & tanquam publica voce gratulationem

tionem hanc juſtiſſimam recognoſco prædicoque, nempe in Republica & Eccleſia talem tantumque virum aliquando extitiſſe, utriuſque ſingulare decus & præſidium.

Equidem de me cogitans, quoties recolo fuiſſe me Amicorum, & quoque familiarium, ejus numero adſcriptum, toties id ipſum video, quod mihi ſummo & honori fuerat & felicitati. Et hunc ſaltem longævitatis meæ fructum cepi, quod ſuperſtes adhuc & incolumis jam quaſi in funere ad tumulum Laudator prodeam, idem ego qui adfuerim in longo vitæ decurſu per tot annos virtutum teſtis & admirator: atque adeo hoc nomine λογων επιταφιων editori me trado, inter ſcriptores ſuos corrigendum atque emendandum.

Poſtremo Reipublicæ cauſa cupio, ut vigeat uſque & celebretur honorata exempli tam laudabilis memoria, poſteris etiam profutura. Ego quidem hac in cauſa, quod potui, ſedulo effeci; atque adeo hoc tum privatæ pietatis & amicitiæ, tum etiam publicæ venerationis & obſervantiæ, teſtimonium libenter conſignavi. Quod ſupereſt, veniam dabis ambitioni meæ (vanæ forſan, certe non inhoneſtæ) quæ nihil majus potiuſve petit, quam ut in laudum tantarum comitatu hæc amicitiæ noſtræ recordatio conſervetur; utque monumentum hoc qualecunque, quod Archiepiſcopi Cantuarienſis honori conſecratum vides, ſibi una inſcriptum gerat nomen

JOHANNIS BURTON.

Etonæ,
Kal. Octob. 1768.

LECTORI S.

NON dubito fore pleroſque, qui leviores ingenii juveneſcentis luſus libentius excipient, quam operoſiora illa & elaborata, quæ meditatio ſevera extuderat: juxta Horatianum illud,

Diſcit enim citius, meminitque libentius illud,
Quod quis deridet, quam quod probat & veneratur.

Illorum itaque deſideriis ut aliquâ ex parte ſatisfaciam, pauca quædam in hoc ſcriptionis genere proluſionum exempla prodire patior, quæ cupio, ut tibi placeant legenti, perinde ac olim mihi placuerant ſcribenti. Profecto Epiſtolas ſcribentium pro familiaritatis jure Stylus ipſe licentiam quandam ſibi indulgeri poſtulat. Scilicet in hujuſmodi commercio familiari liberior ſe effundit ſpiritus; & dum ſibi unice ſuiſque placere properat, orationis ornatum, & Criticorum faſtidia minus curat. Hæc adeo levia & innocue ludicra Lector benignus facile condonabit, & fortaſſe non invitus arripiet deſcripta, quæ ad ſe ſuoſque transferri poſſe viderit.

Me quidem antiqua hæc recoquentem haud piget in præterita retro-actæ ætatis ſpatia redire, & ea præcipue, quæ Amicorum, quos uſque merito chariſſimos habui, memoriam revocant; cum nihil potius vellem, quam ut extare poſſit, tum erga Viventes benevolentiæ, tum erga Mortuos pietatis meæ teſtimonium.

THO. HAYTER[a] ab Academiâ diſcedentem, & jam tum *Lancelot. Eborac.* Archiep. a ſecretis deſignatum, G. GREENWAY[b] & J. B. Hungerfordiam uſque comitantur in itinere: deinde digreſſum hâc valedictoriâ Epiſtolâ compellat J. B. 1724.

O Quali refugus circum præcordia ſanguis
Subſiliit motu, cum te complexus euntem
Supremumque affatus adhæſi, multa tumenti
Corde premens, & te ſuper, O chariſſime Thoma,
Neſcio quid meditans quod Gaudia ſive Dolorem
Excutiens variâ deluſit imagine ſenſus.
Quid vero interea, quid credis, Amice, precantem
Compreſſis agitaſſe labris? " Dii te mihi ſervent
Incolumem, memoremque Tui, memoremque Sodalis!
Qui pius auriculis hoc inſtillare videtur,
" Cautius ut velles blandæ te credere ſorti."

a O *Μακαρίτης* Epiſcop. Londin. In Republicâ, in Eccleſiâ, tantâ cum laude verſatus, ut noſtro non egeat præconio.

b De quo vide Epiſt. ad *Ed. Bentham.* p. 183.

— O Ego

— O Ego quàm metuo Fortunam dona ferentem !
Et quodcunque mihi te ſurripit, invidus odi !
Ah mihi credula mens ! quidquid timet affore, fingit.
Si bene te novi, ſcio lene potentis Amici
Quid valet imperium, Patruique arrecta voluntas,
Et plauſura ſuper crudeli Mater honore.
Sis, precor, felix, ubicunque vivis !
Blanda quo te Sors vocat, i ſecundo
Omine ; et Noſtrî memorem tabellis
Sculpe querelam.

Hæc ego dum tacitus meditor, Tuus ille Meuſque
Chlorodius paribus reſpondens pectore curis
Haud tenuit vocem, ſed, ut olim, ſolvere miris
Ora diſerta modis, atque omnia magna ſonare,

Πολλαθ' ὑπερ Φιλιας και Εταιρϐ απιχομϐοιο,
Οια περ ϐδ' ο Πλατων μεγαληγορ@, ϐδ' Ιοαννης
Νορρισιος διελεξε Πλατωνιζων εν ερωτι,
Ουδ' ὁ Φλακκος επευξατ' εϐ περι Βιργιλιοιο.

Pergimus interea dicenda tacenda locuti
Milliaque impranſi tria repimus : inde latentem
Venimus Inkpennam—ſed honos erit huic quoque Pago :
Namque ibi ſe nobis infert πολυωνυμος Αννη
Ομματι μειδιοωντι, και ἀδυ τι εψιθυρισδεν·

Εν μεγαροισι φιλευσα γλυκεια τις εζετο Πειθω
Χειλεσιν αμφιχυθεισα, πθον δε σευ εκβαλε θυμω.

Φιλομειδες υγρον ομμα,
Ελεφαντινον τραχηλον,
Απαλοχροον τε χειλος,
Ροδοειδες, οια Πειθες,
Τινι σοι τροπω γραφοιμι;

Hic felix mihi plaudo: frui juvat uſque benignæ
Hoſpitis alloquio, & placido ſuper omnia vultu.
Et jam menſa dapes irritamenta palati
Explicat opportuna: O quam placare juvabat
Innocuo luxu queruli jejunia ventris,
Et cyathis haurire oblivia longa laborum!

Δαινυμεθ', ουδε τι θυμος εδευετο δαιτος εεισης·

Nam nec riſus abeſt, dum raucâ voce facetus
Sacrificus pagi, totus teres atque rotundus,
Rogerus lepide fabellas garrit aniles,
Antiquoſque jocos, intra Collegia natos,
Incolumi gravitate refert pinguique Minerva.
Ah! quid opus chartis? — quas ſolus tangere neſcit
Chlorodius? quis ei cernenti talia ſenſus?
Poſthabuit tamen Illarum ſua ſeria ludo.
Illum ibi cum magno riſuque jocoque videres

Sollicite

Sollicite pictis ſuper impalleſcere chartis;
Et loculos, ubi ſucceſſum Dea dira negavit,
Tractantem trepidante manu fugientia retro
Æra ſequi.—Quid multa?— ſupremo fine laborum,
Omnia, quæ dudum metuit præſaga mali mens,
In riſum vertit gaudens Fortuna jocari:
Namque bonus, miſerans non digna ferentis amici,
Rogerus loculi deflendum ſupplet hiatum,
Inſtaurare animos cupiens vimque addere victo.
Dulcia jam triſti ſuccedunt otia ludo,
Molliter exhauſtos riſu fallente labores
Inter vina jocoſque & lætæ ſeria mentis.
Inde facetarum poſt tot diſcrimina rerum
Linquimus averſum ſolem: reduceſque deinceps
Excipit Oxonium, finis chartæque viæque.
Sic tibi, χαιγφοριδων ω εν χρεσι κυδος αριστον,
Deſcribens iter omne loquaciter, ut meus eſt mos,
Quidquid nugarum mens concipit, illino chartis
Proludens, patiorque vel inconſultus haberi.
Eſt tibi nota tui ſententia Dia Maronis:
" Aude, Hoſpes, contemnere opes, et te quoque dignum
"Finge Deo." Hæc tecolens memor eſto monentis amici

J. B.

Equi ϛραπετευοντος ad Magiſtrum J. Jones[a]: Epiſtola Apologetica 1724.

QUAM præſens domino mallem donare ſalutem,
Montibus a patriis mitto fidelis equus.
Dum tu cum ſocio fumas fumante camino,
Meque ſuper memori plurima corde premis;
Longe ego Devoniæ prærupta per ardua terræ,
Injuſſam pelago devius erro viam.
Peccavi; tamen uſque licet deſiderer abſens,
Non ego te linquam tranfuga ſervus herum.
Ne tamen amiſſus præconis voce requirar,
Et vulgi fiam fabula, pauca volo
Dicere; præfatus veniam (ſed nec meus hic eſt
Sermo, ſed qualem Carolus[b] ille tuus

a Coll. Bal. Soc. Vir elegantis ingenii; Poetices artiumque cognatarum feliciter ſtudioſus. Oppiani Αλιευτικα in Rythmum Anglicanum Metaphraſi pulcherrimâ donavit.

b *Carolus Godwin*, Coll. Bal. Soc. Vir eruditione multiplici & quidem reconditâ imprimis clarus. Verecundiâ interim quâdam ineluctabili; quæ ſcientiarum, quas ille hauſerat uberrimas, reipublicæ literariæ fructum invidit. Per annos ibi quadraginta Tutoris optimi το αξιωμα adimplevit,

 propter

Auribus inſtillans præcepit) Et O mihi cura
Siqua tui fuerit, ſit tibi cura mei!
Singula commendes Domini fidiſſime teſtis,
Dixit, ut in riſum deſinat ira brevis.
O here, ſiqua fides, vivo valeoque beatus
Errore, atque novâ mobilitate vigens.
Mox reducem cernes bene curatâ cute pinguem,
Et nitidum & ſolitâ cum gravitate levem.
Cætera diſſimulem Domino fortaſſe — ſed hoc te
Scire velim cautus quam mihi favit Eques;
Non latus indigno violavit vulnere calcar,
Caſtiganſve pigram verberis ira moram.
Ah! mihi ne teneras rupes ſecet aſpera plantas,
Sæpius ipſe pedes triſte levavit iter,
Sollicitus metuenſque mihi ne forte tumentes
Defluus in calces humor obeſus eat.
Quam juvat & prodeſt peregrina per arva vagari,
Sit mihi ab exemplo fas didiciſſe tuo.

propter morum ſeveritatem venerabilis, propter indolis ſuavitatem amabilis. Singulari munificentiæ exemplo, Academiæ Oxonienſi ſupellectilis tum librariæ tum numiſmaticæ, quæ utraque in ſuo genere erat pretioſiſſima, hæreditatem legavit. Juvat hoc honore ſupremo virum amiciſſimum proſequi, & cenotaphio quodam Virtutum memoriam poſteris commendare. Diem obiit ſupremum 1770, & in Eccleſiâ Paroch. de Wolvercott ſepultus jacet.

Jejunus

Jejunus miſere vidi Portlandica Saxa:
Ah! miſer huc quiſquis mittitur exul equus!
Longum iter exhauſi: nam quæ ſub ſole cadente
Non noſtri regio plena laboris erat!
Nunc me Devon habet: placet hæc χϱαναη περ εϑσα:
Ah! juvat in patrio luxuriare ſolo.
Herboſos colles ſubjectaque prata retorto
Invidus aſpicio lumine, ſæpe morans.
Iſca viæ jam finis adeſt; ibi ſiſtere detur,
Hayteroque tuo dicere ſæpe, Vale!
Me vero quo fræna trahunt retrahuntque ſecutum,
Quæ ſors cunque manet, non tamen ulla dies
Arguet immemorem Domini: teque oro viciſſim
Da veniam, utque ſoles, ſis memor uſque mei.
Si forſan poſt funus erit mihi poſthuma vita,
Quam tu ſeu Pictor, ſive Poeta dabis.
Interea ut notâ claudatur Epiſtola formâ
Reſto tibi fidus ſervus ad uſque necem.

In Comitiis 1733.

Veræ Magnificentiæ Laus.

O Diva, magni prodiga ſpiritûs
Deſcende, feſto te celebrat die,
Tuoſque Patronos recenſens,
Commemorat Rhedycina laudes.
Te Pompa fulgens, te ſequitur comes
Tollens ſuperbum Gloria verticem,
Te vidit, atque abdit recedens
Pauperies caput obſoletum.
Quo Tu per hortos cunque feras pedem
Impreſſa tellus prole viget novâ,
Exoticas mirata plantas,
Atque Aſiam propius virentem.
Seu Tu per urbes tramite lucido
Incedis, urbes ſplendidius nitent,
Ædeſque Muſarum, ac Deorum
Templa novo decorata ſaxo.

Radclivienſem

Radclivienſem Tu potes aream,
Tu Matris almæ turrigerum caput
Attollere: hoc Sheldonus amplum,
Diva, Tibi poſuit Theatrum.
Diſrupta turpi mœnia vidimus
Pendere hiatu; Tu ſimul aureum
Vultum extuliſti, Carolinæ
Juſſa ferens, properare ſaxa,
Pulchræque formam ſumere Porticûs.
Non Illa vano nomine Regiæ
Patrona ſedis, non Philippæ
Immemor, Illa domûs avitæ
Decus reponit munificè pia;
Dixitque tandem; ſurgite, mœnia,
Urbeſque felix inter omnes
Splendidior Rhedycina ſurgat.
Sed fauſta doctis fata nepotibus
Hac lege dico, ne male publicos
Privata ſumptus æmuletur
Vita gravi ruitura luxu.
Indignus hoſpes cur Monachus domos
Reliquerit, ſi barbaries nova,
Gallique cultus inquinarint
Pollicitam meliora Puhem.

Haud talis olim Pontificum minas,
Haud talis auſus Schiſmatici gregis
Retorſit, aut haſtâ Juelli
Nobilis, Hookeriique ſcuto;
Sed literato pulvere ſordida,
Incompta pubes & docilis pati
Cultus ſeveros, & modeſto
Magna gerens animo futuris
Legenda ſæclis. Divitis ingenî
Laus invidendam pauperiem tulit,
Et priſca Mortales, Deoſque
Demeruit Pietas faventes.

Nummus Hiſtoricus.

QUÆ cura Patrum, quæve Academiæ,
Dignum paternâ laude Georgium
Æternet? At non vatis audax
Ingenium, Hiſtoricique faſti
Nomen tuentur ſoſpes ab invidâ
Oblivione. Heu perfida Principis
Fruſtra celebrati caducam
Charta trahet peritura laudem.
Sed dedicato rite Numiſmate
Sculptum, Georgi, tempus in ultimum
Te fama clarabit, volentes
Per Populos dare jura lætum.
Et Te nitentem plenius aureo
Vultu decoram, Te titulus ſacer
Laudabit inſcriptus beatam
Perpetuo Carolina ſæclo,
Omenque verax, Hæc Patria, Hic Amor,
Legent nepotes; Anglia te ſuam
Agnoſcet, agnoſcet Patronæ
Religio ſtabilita laudes.

Miratus

Miratus hæc compendia Gloriæ
Pompam Columnæ ſprevit inutilem
Trajanus, & famam fideli
Credidit, effigiemque Nummo.
Pleroſque fortes Roma tulit duces
Parthis timendos: Hiſtoricus frequens
Stylo triumphavit; ſed omnes
Longa dies ſine laude merſit.
Donec ſepultum reſtituit decus
Suo reponens ore ſuperſtites
Vallantus, & miram retexit
Sculptilis hiſtoriam metalli.
Impreſſa jam veſtigia cernimus
Victoriarum; fulget adhuc honos;
Adhuc triumphatis ſuperbit
Roma ferox dare jura Parthis.
Ars mira! Quo te carmine conſecrem,
Æternitatem non meritis mori
Donare præſens, atque honores
Præteriti revocare ſæcli!
Felix laborum, qui Tenebris dare
Lucem peritus, Temporis invidi
Sarcit ruinas, & vetuſtæ
Elicit Hiſtoriam monetæ!

Macte O Spanheimî! Poſtera te manent
Priora doctum ſæcla recludere,
Suæque famæ reſtitutus
Te comitem trahet omnis Heros.
Vulgus profanum ducat amor malus
Currentis Auri: Tecum ego ſplendide
Avarus hos Nummos in arcâ
Conſpiciens mihi jure plaudo.
His uſque curis invigilem libens,
Non indecoro pulvere ſordidus;
Nec ære mutem literato
Divitias pretioſiores.

Hortus Botanicus.

O LITERATO nobilis otio,
Flores & herbas inter amabili
Gaudens receſſu! Quis recenti
Auſpicio Tibi Danbyanos
Ditavit hortos? O vegetabilis
Regina mundi, ſume ſuperbiam,
Verſuque votivo Sherardi
Pande memor, Rhedycina, laudes.

Hunc vidit olim Smyrna reconditas
Antiquitates quærere ſedulum:
Sigeia tam docti laboris
Uſque gerent monumenta famam.
Seu per locorum devia ſedulus
Erravit hoſpes, noſcere callidus
Quaſcunque Phryx hinc inde plantas
Sole videt meliore natas;
Vel quot per agros latè Aſiaticos
Naſcuntur herbæ; floribus e ſuis
Ipſi invidendam Tourneforto
Impoſuit capiti coronam,
Donare præſens vel brevibus roſis
Vitam perennem; ſiccus ubi viret
Et floret hortus, jam nec imbres,
Nec metuens hyemes iniquas.
Felix Alumno tali Academia!
Felix Patrono! ſic Aſiæ tuos
Florent in uſus horti, & omnes
Omnis alit tibi terra plantas.
Quin Tu viciſſim prome reconditas
Benigna gazas; eſt animus tibi
Contemptor auri, publicorum
Et decorum pretioſus emptor.

Jam verſa pulchras terra ſubit vices;
Pulſum recedit vulgus edulium
Venale plantarum; Gigantes
Jam trepidant propiore fato;
Et larga voti Muſa Colonias
Exoticarum ſurgere conſpicit
Plantarum, & omnes Elthamenſis
Divitias tibi ſpondet horti.
Peruvianum Diva Salus agrum
Relinquet, his ſe ſedibus inſerens,
Fluetque, Galeno jubente,
E medicis Panacæa ſuccis.
Couleius alter divitias ſoli,
Decuſque Leydæ cedere neſcium,
Plantaſque laudet rariores
Chelſeïis minus invidentes.
Non illa noſtræ conveniunt lyræ;
Dignus Sherardo Dillenius ſuo
Hæc ille ſolers explicabit
Hiſtoriâ melior pedeſtri.

Vernonus Triumphans.

JAM nunc triumphos rite tumentibus
Ornate velis, ſumite gloriam,
O Nautæ, et Hiſpanis timendos
Auribus ingeminate plauſus.
Antehac per obſeſſum mare devio
Mercator Anglus tramite Cantabrum
Vitavit hoſtem, vel retentas
Flevit opes ſpoliatus exul.
Ergon' inultus (proh pudor) ingemet
Aures reciſas? Ergo Britannicas
Impune prædator carinas
Diripiet ſine clade victor?
At O tonantis filia, cæruli
Regina mundi, prome recondita
Ultricis iræ tela, longe
Occiduis metuenda terris.

En!

En ! jam miniſter fulminis impiger
Vernonus, Euri lene ſonantibus
  Invectus alis, jura vindex
    Aſſerit Angliaci Tridentis.
Repente pulſum cedere Cantabrum,
Contracta retro tendere carbaſa,
  Fugâque fidentem remotos
    Claſſe citâ reparare portus,
Fruſtra remotos ; Ilicet advolans
Mirum negatâ tentat iter viâ
  Ille, auctor haud vanus minarum,
    Impavidus per acuta belli ;
Multo vibrati fulminis impetu
Disjecit arces arcibus additas :
  Turreſque captas *Porto-bello*
    Angliacis rutilare ſignis
Mirata vidit. Tuque, Hoſierie,
Jam non inulto funere concidis ;
  Has victor iratis tuorum
    Manibus inferias rependit.
Et jam propinquâ clade perhorruit
Labens retorto Chagria flumine ;

Quin Ipſa Carthago recentis
Contremuit ſonitu ruinæ.
Dixitque tandem Baſſius, Heu malè
Martis Britanni diſſimulo metum :
Nec ſaxa, nec fluctus, nec ignes
Magnanimos remorantur auſus.
Hiſpaniæ jam non Ego nuntios
Mittam ſuperbos : Tu mea concidis,
Carthago ; fruſtra Anglis et arma
Objicis, ignivomaſque turres.
Nil Anglicæ non efficient manus ;
Agetque noſtris cladibus altior
Impune Vernonus triumphos
Fluctivagi dominator orbis.

In Honorem

Muſices & D. Cæciliæ.

DUM tuos et Cæciliæ magiſtræ
Muſa ſolennes celebrat triumphos,
Muſice, feſtum graviore plectro
Præcipe cantum;
Non loquax olim neque grata; ſed nunc
Spiritum vocemque dedit canoram
Ingenî felix et in omne Virgo
Nobilis ævum.
" Surge, quæ dixit, nova vis ſonorum
" Cælitum cognata choris"— vocanti
Æolus ſervit, melos omne ſpirans
Omnibus auris.
Macte Tu divina Melodiarum
Artifex Virgo! Tibi plena laudum,
Plena centenis animata plaudunt
Organa linguis,

Omnium

Omnium complexa modos ſonorum,
Et Fides, unaque Lyram, Tubamque, et
Tibiam, atque uno Melos univerſum
Ore triumphans.
* Acris hinc arguta, loquax acuto
Tinniens ictu, penetrat medullas
Molliter, ceu virgineo medullas
Mulcet amore.
Surgit hinc Baſſus grave bellicoſo
Murmurans paſſu, tremulus laborat
Pecten, & concuſſa fremit profundo
Æthra fragore.
Arbiter litis Tenor hinc et inde
Dulce diſcordes numeros amicâ
Temperat ſuadâ, facilique junctos
Lege maritat.
En Fugam rurſus parat Acris Illa,
Ludit exultim, metuenſque tangi

* Vocis humanæ ſonus altiſſimus & acutiſſimus apud Muſicos Thuribilarius appellatur, Anglicè, *Treble*. Jure mecum una miraberis vocabuli hujuſce rationem, verùm rem ipſam mihi auribus atque oculis aliquando percepiſſe contigit. Cum enim in Flandriâ apud Pontificios Miſſam celebrantibus juxta altare aſſiſterem, vidi puerulos quoſdam, quales apud nos Choriſtæ vocantur, lineis albis indutos; Thuribulnm geſtantes, & dum ritu planè Levitico altare purificabant, *Gloria Patri*, voce acutiſſimâ cantitantes. Inde adeo a Perſonis ad Tonum vocis denominatio transferebatur; Inde adeo Thuribilarius, Thurible, Treble.

Differit

Deſerit Baſſum, veluti protervum
Nympha maritum,
Qui laborantes operoſus artus
Pone provolvens ſimilis prementi
Imminet, jam jamque gravi coercet
Compede vinctam:
Cum Tenor, ſpirans ſocios amores,
Ingerit ſeſe medium, fluitque
Miſtus unà, miſta fluit ſonorum
Gratia triplex.
Omnis extemplo mihi mens in aurem
Avolat, gaudens ſibi ſurripi ſe,
Et choros inter Superûm ſonorâ
Veſcier aurâ.
Dulcium ſuadela potens ſonorum,
O potens quocunque velis ſequaces
Ducere affectus, ſine fraude Siren
Blanda placere,
Me mihi reddens ades O vocanti,
Leniens æſtus animi tumentis!
Ceſſit irati Tibi blandienti
Ardor [a] Eliſhæ:

a 2 Reg. 3. 15.

Recreat [a] Saulum lyra Davidæa:
Erigit laſſum caput Ægritudo;
Ridet invitus Dolor, & Furorum
Turbo quieſcit.
Suavis O vitæ Labor otioſæ,
O Quies jucunda laborioſæ,
Muſice! Tu gaudia, Tu dolores
Rite ſerena.

a 1 Sam. 16. 23.

In Regiis prope *Richmondiam* Hortis Eremitæ Domicilium,—famæ monumentum alienæ ſimul et ſuæ, Regina CAROLINA poſuit 1729. Spectaculi novitate commotus et ſcribentium exemplo excitatus ſcripſit ὁ Δεινα Eccleſ. Anglic. Sacerdos Paroecialis.

Aude, Hoſpes,
Contemnere opes Pompamque
Regalis Aulæ!
In ſeceſſu hoc amabili
Pauliſper factus Eremita,
Splendide obſcurus,
In ſolitudine tali nequaquam ſolus.
Pauliſper ſapere aude inter hos magni nominis
Philoſophos quatuor,
Non tam Britanniæ quam literati orbis Cives,
Quos fecit ſuos Carolina!
Orbi gratulare literato
Extitiſſe tanta ingeniorum lumina!

Patriæ gratulare tuæ
Extitisse talem literatorum fautricem
Reginam!
Quanquam O!
Si quâdam parte erraverint
Veritatis indagatores tam acuti,
Imbecillitatis humanæ
Documento tam singulari admonitus
Precare,
Religioni ne noceat Philosophia!

F I N I S.

Alia quædam Opuſcula J. B. Theologica Latina, ſeorſim edita.

Heli: ſive Exemplum Magiſtratûs intempeſtivâ Lenitate peccantis. *Concio Lat. eo animo conſcripta ut Academicæ Diſciplinæ ſalubris Adminiſtratio ſtrenuè exerceatur.* A. D. 1725.

Hophni et *Phinees*: ſive Impietas Sacerdotum publicæ Impietatis cauſa.

Concio Lat. pro Gradu S.T.B. cum Appendice, de Vitiis quibuſdam in Rerum Sacrarum Adminiſtratione tollendis. A. D. 1729.

Samuel triplici nomine laudatus, Propheta; Populi Iſraelitici Judex; Scholarum Propheticarum Rector.

Conciones duæ Latinæ, cum Additamentis, et Appendice de Studiis Theologiæ inſtituendis; quo quidem pertinent aliæ duæ Conciones ſeu Diſſertationes. ſc.

De Fundamentalibus Diſſertatio Theologica. 1756.

De Praxeos Theologicæ Abuſibus. Concio Lat. 1760.

Appendicis loco addi poteſt

Concio *Johannis Bear* de Primævorum Patrum auctoritate cum Præfatione Commendatoriâ *Johannis Burton.*

Two Volumes of *Occaſional Sermons* by Dr. *J. Burton.*

Printed at OXFORD 1764 and 1766.

Vol. I. Containing,

A General Preface on Preaching and Publiſhing Sermons.

General Faſt, 1741. The Time of War a Special Call to Piety.

On the Martyrdom of K. Charles I. 1743. Principles of Chriſtian Loyalty.

General Faſt, 1744. The Folly and Wickedneſs of Miſplacing our Truſt.

General Faſt, 1757. God's Call of the Jews to Repentance applied.

General Faſt, 1762. Moral uſes of Faſting conſidered and applied.

General Thankſgiving, 1746. The Expoſtulation, *&c.* of Samuel applied.

Inauguration, June 22. 1752. The Duty and Intereſt of a Chriſtian Subject conſidered.

Inauguration, 3 Sermons. Univerſity-Politicks; or the Study of a Chriſtian, Gentleman, Scholar.

Nov. 5. 1752. The Regulation of Zeal in Controverſies of Religion.

Vol. II. Containing,

Assize, 1746. Principles of Religion the only sufficient Restraint from Wickedness.

Meeting of Charity Schools in London, 1759. Religious Education of poor Children recommended.

Before the Sons of the Clergy in London, 1761. Zeal for our Constitution in Church and State recommended.

Before the Associates of Dr. Bray and Trustees of Georgia, 1732. The Duty and Reward of propagating Principles of Religion.

Before the University of Oxford, 1733. The Extensive Propagation of Abraham's Religion represented.

Inauguration, 1764. The Use and Necessity of Religion in Persons of High Stations.

Consecration of a Chapel.

Confirmation. God's Word the young Man's Guide.

Homily on Isa. 53. with a Preface on Homily-Preaching.

Dissertatio

Diſſertatio et Notæ Criticæ ſpectantes ad Tragœdias quaſdam Græcas editas in Πενταλογιᾳ. 1758.

The Genuineneſs of Lord *Clarendon*'s Hiſtory, &c. Vindicated. 1744.

The Preſent State of the Navigation of the River *Thames* conſidered, and certain Regulations propoſed. 1765. 4to. 2d Edit. with Appendix, 1767.